

BOUWSTOFFEN

VOOR

EENE FAUNA VAN NEDERLAND,

ONDER MEDEWERKING VAN ONDERSCHEIDENE GELEERDEN
EN BEOEFENAARS DER DIERKUNDE,

BIJEENVERZAMELD

DOOR

J. A. HERKLOTS,

PHIL. NAT. DOCT.

Conservator bij 's Rijks Museum van Natuurlijke Geschiedenis.

EERSTE DEEL.

LEIDEN,
E. J. BRILL.
1853.

MEDEWERKERS

VOOR DIT EERSTE DEEL.

De Heeren: Dr. H. SCHLEGEL.
Dr. L. A. J. BURGERSDIJK.
Mr. H. W. DE GRAAF.
Mr. S. C. SNELLEN VAN VOLLENHOVEN.
T. M. VAN DER WULP.
G. M. DE GRAAF.
Baron B. W. A. E. SLOET TOT OLDHUIS.
P. SIX.
Mr. J. P. VAN WICKEVOORT CROMMELIN.
B. HARMSEN.
A. A. VAN BEMMELEN.

INHOUD.

1ste Stuk, uitgegeven in November 1851.

2de Stuk, uitgegeven in April 1852.

3de Stuk, uitgegeven in December 1852.

4de Stuk, uitgegeven in Julij 1853.

VERBETERINGEN.

Bl. 1.	n. 5	voor *Sabellieae Seph.*	lees *Sabellieae Steph.*
— 2.	— 19	— *Oehs.* I. I. 79.	— *Oehs.* I. II. 79.
— 3.	— 40	— *Sepp.* IV. 12.	— *Sepp.* IV. 1 en 2.
— 6.	— 80	— *Rös.* I. cl. 2. p. n. 57. f. 1—6.	— *Rös.* I. cl. 2. p. n. 57. f. 1—5, 7.
— »	— 82	— *Ochs.* II. 12.	— *Ochs.* II. 11.
— »	— 84	— *Sepp.* I. IV. 11.	— *Sepp.* II. IV. 11.
— 7.	— 100	valle weg: Zeel. d. Br.	
— 8.	— 114	voor *Sepp.* I. IV. 4	— *Sepp.* II. IV. 4.
— »	— 121	— *Sepp.* I. IV. 23.	— *Sepp.* II. IV. 23.
— 9.	— 132	— *Rös.* I. cl. 2. p. n. 1.	— *Rös.* I. cl. 2. p. n. 2.
— 11.	— 165	— *Sepp.* I. IV. 12.	— *Sepp.* I. IV. 1—11.
— 12.	— 169	— *Ochs.* III. 88.	— *Ochs.* III. 86.
— »	— 175	— *Ochs.* III. 232.	— *Ochs.* III. 235.
— »	— 176	— *Sepp.* III. 8. fig. 4. — *Ochs.* III. 2. 32.	— *Sepp.* III. 8. fig. 7. — *Ochs.* III. 232.
— 13.	— 184	valle weg: *Sepp.* III. 39?	
— »	— 185		voeg bij *Sepp.* III. 39.
— 14.	— 203	voor Typica L.	lees Maura L.
— »	— 204	— Maura L.	— Typica L.
— 15.	— 213	— Doren	— Doorn
— 18.	— 287	— *Treits.* V. 1. 318.	— *Treits.* V. I. 308.
— 21.	— 351	— *Rös.* I. cl. 2. p. n. 24. fig. 1.	— *Rös.* I. cl. 2. p. n. 24. fig. 1, 4, 5.
— »	— 352	— *Rös.* I. cl. 2. p. n. 24. fig. 2—5.	— *Rös.* I. cl. 2. p. n. 24. fig. 2, 3.
— 22.	— 360		voeg bij *Sepp.* III. 25. f. 1—5, 7.
— »	— 362	valle weg: *Sepp.* III. 25. f. 1—5, 7.	
— 25.	— 400	voor *Treits.* VI. 1. 105.	lees *Treits.* VI. 1. 101.
— »	— 408	— *Treits.* V. 1. 90.	— *Treits.* VI. 1. 90.
— 33.	— 563	— *Treits.* VI. 2. 81.	— *Treits.* VI. 2. 31.
— 39.	— 693	— *Treits.* 248.	— *Treits.* VIII. 248.
— 47.	— 814	— *Treits.* IX. 2. 77.	— *Treits.* IX. 1, 241; X. 3. 176 en 288.
— 50.	reg. 11. v.b.	Ocyptilus	— Oxyptilus.

lees 50. n. 858 — SACRODACTYLUS	lees SCARODACTYLUS.
— 62. reg. 4. v.o. voor ZEEARENDEN.	— VISCHARENDEN.
— 102. — 11. » » — 231.	— 251.
— 125. n. 1. voor H. RUFIMITRELLUS.	— H. * RUFIMITRELLUS.
— 127. — 4. — H. IRRORELLUS	— H. * IRRORELLUS.
— 131. reg. 11. v.o. voor kortere	— langere
— 139. n. 6 voor *Macq. Dipt.* p. 152. n. 2.	— *Macq. Dipt.* p. 152. n. 1.
— 141. — 38 en 39 voor *Linn. Ent.* p.	— *Linn. Ent.* VI. p.
— » — 43 — *Winn.* p. 68.	— *Winn.* in *Linn. Ent.* VI. p. 68.
— » — 42 noot. *voor* mijne voorwerpen, mijne exempl.	— de door den Heer v. VOLLENHOVEN uit de larven verkregen voorwerpen, enz.
— 144. — 75 — *Macq. Suit.* I. p. 76. n. 18.	— *Macq. Suit.* I. p. 90. n. 6.
— 145. — 83 — Brumm. Mei en Aug., v. V.	— Gliph., Mei en Aug., v. V. — Brumm. v. W.
— 146. — 89 — MEMORALIS	— NEMORALIS.
— 148. — 112 — *Meig.* I. p. 116.	— *Meig.* I. p. 115.
— 152. — 169 — *Linn. Ent.* I. p. 343.	— *Linn. Ent.* I. p. 342.
— 153. — 174 — *Macq. Dipt.* p. 180.	— *Macq. Suit.* I. p. 180.
— 177. — 80 — PUFIPENNIS	— RUFIPENNIS.
— 182. — 124 noot. r. 4. v. o. *voor* 3.'''	— 5.'''
— 183. — 132 » » 3. » » — meer	— minder
— » — » » » 8. » » — 3.'''	— 8.'''
— 184. — 143 voor HIERACH F.	— HIERACH Kalt.

Het is eene erkende waarheid, dat de beoefening der Dierkunde, en wij bedoelen hier meer bepaald de practische beoefening, in ons Vaderland beperkt, uiterst beperkt is; dat, als gevolg, de kennis, die wij hebben van de dierenwereld, te midden van welke wij leven, op zeer lagen trap staat. De klagten er over zullen wij niet herhalen, noch met eene vermeerderen: eene poging om uit dien toestand te geraken, is het, die ons aanleiding geeft er van te gewagen.

Aanleg en lust voor natuurkundig onderzoek ontbreken hier zoo min als elders. De nog talrijke verzamelingen van Vogelen, van Conchyliën, van Insecten bewijzen, dat de belangstelling in de voorwerpen der natuur, dat de zucht naar kennis er van, ook bij ons bestaan. Zoo ze menigmaal als dorre liefhebberijen, als uitvloeisels van dooden verzamelaarslust worden gebrandmerkt; zoo ze het soms zijn, zoudt gij dat niet liever met ons aan het gemis van leiding wijten, dan aan het ontbreken van aanleg? Hoe vele zijn er van de jeugdige liefhebbers, hoe vele, van wie ook nog later bleven verzamelen, wien het duidelijk is, dat die voorwerpen in hunne verzameling slechts herinneringsteekens zijn voor wie de dieren in het leven bestudeerden, of dat zij dienen moeten om op te leiden tot de kennis der soorten, om zóó waarnemingen en studie mogelijk te maken; dat het kennen van den naam slechts de

gelegenheid openstellen moet om na te gaan, wat andere navorschers hebben opgemerkt omtrent levenswijze en gewoonten van een dier, om in staat te stellen eigene opmerkingen aan anderen mede te deelen?

Voor dat de overtuiging hiervan bij onze beoefenaren der Dierkunde zal zijn doorgedrongen; voor ook bij ons de natuur zelve, de vrije, levende natuur zal worden gadegeslagen, is er geen meer algemeene verspreiding van juiste denkbeelden omtrent de heerlijkheid der schepping te wachten, geen belangstelling in het wetenschappelijk onderzoek, dat er toe leiden moet.

En deze belangstelling toch, die, het oog gevestigd op het doel, dat men bereiken wil, gereed is ook de zwakste, de eerste pogingen te schragen, is het, die wij bij ons ondernemen inroepen moeten, die alleen ons kan doen slagen.

Op de lange baan, die voor ons ligt, hebben wij nog de eerste schrede te doen; voor er mogelijkheid bestaat om door het geven van goede handleidingen de beoefenaren der Dierkunde op den regten weg te leiden, is het de eerste behoefte tot de kennis te geraken, welke diersoorten ons Vaderland bewonen.

De verschillende gronden, waaruit ons land bestaat: het strand, de duinstreken, het bouw- en weiland, de heide, de veen- en kleigronden, de schorren, de heuvelachtige streken en bosschen, de zee en de menigvuldige rivieren en waterleidingen zijn zoo vele middelpunten van verschillende groepen, die in zoo klein bestek nergens welligt te zamen worden aangetroffen en een rijkdom van vormen bevatten, dien zelfs vlugtige studie in korten tijd zou doen doorschemeren, doch die spoediger en vollediger door verzamelaars, welke op verschillende plaatsen hun vast verblijf houden, kan worden bekend gemaakt, zoo zij hunnen krachten vereenigen.

Om dit bevorderen wenschen wij de gelegenheid te verschaffen ter bekendmaking van wat elk heeft waargenomen, door de uitgaaf dezer verzameling Bouwstoffen.

Het eerste stuk zal eenigzins de wijze doen kennen, waarop wij haar wenschen in te rigten; doch eene nadere verklaring van ons plan zal niet overbodig kunnen worden geacht. Want alle zamen-

werken toch, zoo het tot eenig resultaat voeren zal, eischt dat allen werken in dezelfde rigting, dat één principe door allen worde aangenomen, zoodat de verschillende brokstukken in elkander grijpen en te zamen één geheel uitmaken.

Wij gaan uit van de stelling, *dat de kennis der in ons Vaderland voorkomende diersoorten de hoofdbron is van alle ontwikkeling onzer studie.* Wij stellen de vragen: welke dieren komen er in ons land voor? waar en wanneer komen zij er voor? Om die vragen te beantwoorden is de kortste weg de eenvoudige opsomming der soorten, met opgave van den auteur, naar wien zij bestemd zijn, de opgave der juiste plaats, waar zij gevonden zijn, en de bepaling van den tijd, waarop en door wien, als noodzakelijke waarborg voor de juistheid der opgaven, zonder welken wij niet met zekerheid gevolgtrekkingen zullen kunnen afleiden.

Lijsten dus, als de tegenwoordige, uit alle klassen van dieren, uit alle oorden van ons Vaderland bij een te brengen, is het hoofddoel van dit boek en wij zullen aan deze steeds de meeste plaats inruimen; herzieningen en aanvullingen hebben, zoo zij omvattend zijn, de naaste aanspraak op plaatsing; zijn zij van kleiner omvang, dan zullen zij aan het slot van elk deel, in een overzigt van bijdragen worden opgenomen en met anderen tot een geheel vereenigd.

Ook proeven van bewerking van kleinere afdeelingen zullen worden opgenomen; korte kenschetsende opgaven, bij voorkeur van geslachten, wier soorten moeijelijk te onderscheiden zijn, in zooverre zij leiden kunnen tot meerdere zekerheid en overeenstemming in het determineeren van inlandsche voorwerpen.

Kortheid en zakelijkheid zijn in deze, als in alle verdere mededeelingen, hoofdvereischten van alle stukken; juiste aanduiding der bedoelde soort, eenvoudige en duidelijke opgaaf van facta.

De beoordeeling van werken, die op onze Fauna betrekking hebben, zal, zooveel mogelijk met buitensluiting van algemeene redenering, enkel de aan- en opmerkingen op de medegedeelde feiten bevatten.

Zoo zal ons trachten zijn, zoo veel zaken mogelijk, in zoo kort bestek mogelijk te zamen te dragen, en onze verzameling Bouwstoffen zoo onkostbaar te maken, dat zij geene latere bewerkingen in den weg behoeft te staan.

Ten einde de eenvormigheid in ons werk te bewaren, behouden wij ons de onbelemmerde uitoefening van ons regt van redactie voor, om slechts stukken te plaatsen in dezen geest geschreven; doch om een ieder tegen alle willekeur van onze zijde te verzekeren, verklaren wij ons bereid, elk door ons niet aangenomen stuk, ten koste des schrijvers te doen drukken en buiten het ligchaam van ons werk, ons publiek aan te bieden, met openbaarmaking der motiven van ons afwijzend oordeel.

Omtrent de uitgave meenen wij geene vaste bepalingen op ons te kunnen nemen. Naarmate er voorraad van stof voorhanden zal zijn, zullen wij eene aflevering het licht doen zien. Elk deel zal 20 à 24 vellen druks bevatten, die, zoo veel mogelijk, over vier afleveringen zullen verdeeld worden; platen zullen alleen dan gegeven worden, wanneer de hoogste noodzakelijkheid het gebiedt; de vereischten toch, naauwkeurigheid in het navolgen, en de best mogelijke technische uitvoering, zouden den prijs van dit werk hooger doen stijgen, dan uitgever of redactie wenschelijk voorkomt.

Ziedaar ons plan, naar wij vertrouwen voldoende, uiteengezet. Wij meenen den goeden weg te zijn ingeslagen en niet zonder reden de hoop te koesteren, dat wij langs dezen weg eenmaal tot een overzigt van alle, van enkele dierklassen ten minste, zullen geraken, dat volledigheid aan degelijkheid zal kunnen paren.

Moge rijkelijke ondersteuning en medewerking ons het bewijs daarvan geven!

J. A. Herklots.

Leiden 25 October, 1851.

LEPIDOPTERA.

MACROPTERA.

RHOPALOCERA.

Trib. Papilionidea.

Gen. Papilio, Latr.

1. Machaon L.	*Ind.* 4. — *Rös.* I. cl. 2. p. d. 1. — *Sepp.* I. 2. st. 3. — *Ochs.* I. II. 121.	Leiden H., d. G. — Katw., Utr. d. G. — Geld. V.H. - Breda H.

Trib. Pieridea.

Gen. Pieris, B.

Pontia. O.

2. Crataegi L.	*Ind.* 15. — *Rös.* I. cl. 2. p. d. 3. — *Sepp.* III. 10. — *Ochs.* I. II. 142.	Wassenaar Trap. — Rott. Hav. — V.H.
3. Brassicae L.	*Ind.* 16. — *Rös.* I. cl. 2. p. d. 4. — *Sepp.* I. 2. st. 2. — *Ochs.*. I. II. 144.	Z. Holl. d. G. — Hav. — V.H.
4. Rapae L.	*Ind.* 17. — *Rös.* I. cl. 2. p. d. 5. — *Sepp.* I. 2. st. 4. — *Ochs.* I. II. 146.	Z. Holl. d. G. — Hav. — V.H.
Var. alba, disco apiceque immaculata.	VerHuell in *Tijdsch. voor Nat. Gesch.* VI. pl. 9. *c. d.* en *Sepp.* titelpl. VIe deel.	Rotterdam Hav. — V.H.
5. Napi L.	*Ind.* 18. — *Sepp.* I. 2. st. 1. — *Ochs.*. I. II. 149.	Z. Holl. d. G. — Amel. B. — Hav. — V.H.
Var. Napeae Esp.	*Ochs.* I. II. 151.	Leiden d. G.
» *Sabellicae Seph.?*	*Stephens British Entomology.* VerHuell in *Tijdschr. voor Nat. Gesch.* VI. pl. 9. *a. b.* en bij *Sepp.* titelpl. VIe deel.	Rotterdam Hav. — Doetichem V.H.

Gen. Anthocharis, B.

Pontia, O.

6. Cardamines L.	*Ind.* 30. — *Rös.* I. cl. 2. p. d. 8. — *Sepp.* VI. 9. — *Ochs.* I. II. 165.	Z. Holl. d. G. — Utr. d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Rhodocera, B.
Colias, *O.*

7. Rhamni L.	*Ind.* 35. — *Rös.* III. cl. 2. p. d. 46. fig. 1—3. — *Sepp.* IV. 37. — *Ochs.* I. II. 186.	Noordw., Utr. d.G.— Zeel. H. - Hav. - V.H.

Gen. Colias, B.

8. Edusa L.	*Ind.* 38. — *Rös.* III. cl. 2. p. d. 46. fig. 4. 5. — *Ochs.* I. II. 173.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
9. Hyale L.	*Ind.* 47. — *Panz.* 50. 15. — *Ochs.* I. II. 181.	Katwijk d. G. — Hav. — V.H.

Trib. Lycaenidea.

Gen. Thecla, B.
Lycaena, *O.*

10. Betulae L.	*Ind.* 48. — *Rös.* 1. cl. 2. p. d. 6. — *Sepp.* III. 12. — *Ochs.* I. II. 113.	Gelderland Hav. — V.H.
11. Pruni L.	*Ind.* 49. — *Rös.* I. cl. 2. p. d. 7. — *Ochs.* I. II. 111.	Gelderland Hav. — V.H.
12. W. Album Knoch.	*Ind.* 50. — *Ochs.* I. II. 109.	Hav.
13. Lynceus F. (*Ilicis O.*)	*Ind.* 53. — *Ochs.* I. II. 105.	Leersum d. G. — Hav.
14. Spini F.	*Ind.* 54. — *Ochs.* I. II. 103.	Hav.
15. Quercus L.	*Ind.* 55. — *Rös.* I. cl. 2. p. d. 9. — *Sepp.* III. 45. — *Ochs.* I. II. 96.	Haarlem d. G. — Hav. — V.H.
16. Rubi L.	*Ind.* 57. — *Ochs.* I. II. 91.	Hav. — v. H.

Gen. Polyommatus, B.
Lycaena, *O.*

17. Phlaeas L.	*Ind.* 59. — *Rös.* III. 45. fig. 5. 6. — *Ochs.* I. II. 87.	Z.Holl. d.G.— Geld. Hav. — V.H.
Var. alba.		Noordw. eenm. d. G.
18. Virgaureae L.	*Ind.* 61. — *Ochs.* I. II. 85. — *Panz.* 21. 22.	Rott. Hav. — V.H.
19. Chryseis F.	*Ind.* 64. — *Ochs.* I. I. 79.	Noordwijk d. G.
20. Thersamon F.	*Ind.* 67. — *Ochs.* I. II. 73.	Hav.
21. Xanthe F. (*Circe O.*)	*Ind.* 68. — *Ochs.* I. II. 70.	Noordwijk d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Lycaena, B. O.

22. Aegon Bork.	*Ind.* 76. — *Sepp.* VII. 5. — *Ochs.* I. II. 57.	Noordw. d.G. - Geld. v.E. — Hav. — V.H.
23. Argus L.	*Ind.* 77. — *Ochs.* I. II. 52.	Hav. — V.H.
24. Agestis Esp.	*Ind.* 82. — *Ochs.* I. II. 44.	Katw. d. G. — Zeel. H. — Hav. — V.H.
Var. maculis marginis albis.		Noordw., Wass. d.G.

25. Alexis F.	*Ind.* 89. — *Rös.* III. cl. 2. p. d. 37. fig. 3.5. — *Ochs.* I. II. 38.	Z.Holl.d.G. —Amel. B. — Hav. — V.H.
26. Acis W. V.	*Ind.* 100. — *Rös.* III. cl. 2. p. d. 37. f. 4. — *Ochs.* I. II. 14.	Hav.
27. Argiolus W.V.	*Ind.* 109. — *Ochs.* I. II. 17.	Hav. — V.H.
28. Arion L.	*Ind.* 116. — *Rös.* III. cl. 2. p. d. 45. fig. 3. 4. — *Ochs.* I. II. 4.	Hav.

Trib. Nymphalidea.

Gen. Limenitis, B. O.

29. Sibylla L.	*Ind.* 121. — *Rös.* III. cl. 1. p. d. 33. f. 3. 4; 70. f. 1—3. — *Ochs.* I. I. 139.	Leiden, eenm. d. G. —Beekhuysen, Gelderland Hav.

Gen. Argynnis, O.

30. Paphia L.	*Ind.* 125. — *Rös.* I. cl. I. p. d. 7. — *Ochs.* I. 1. 96.	Gelderland Hav.
31. Aglaia L.	*Ind.* 128. — *Rös.* IV. 25. — *Sepp.* IV. 47. — *Ochs.* I. I. 91.	Noordwijk d. G. — Doesburg. Hav.
32. Adippe L.	*Ind.* 130. — *Ochs.* I. I. 88.	Doesb. Hav. — V.H.
33. Niobe L.	*Ind.* 131. — *Ochs.* I. I. 83.	Noordw. d.G.—Gelderl. Hav. — V.H.
34. Lathonia L.	*Ind.* 132. — *Rös.* III. cl. 1. p. d. 10. — *Sepp.* II. I. 1. — *Ochs.* I. I. 80.	Z. Holl. d. G. — Hav. — V.H.
Var. obscurior,	*maculis magnis nigris effusis.*	Leiden d. G.
35. Selene F.	*Ind.* 147. — *Ochs.* I. I. 55.	Noord- en Katwijk d. G. — Geld. Hav.

Gen. Melitaea, O.

36. Artemis F.	*Ind.* 155. — *Sepp.* VII. 20. — *Ochs.* I. I. 24.	Noordw., eenm. d.G. — N.Holl. en N.Braband Hav. — V.H.
37. Cinxia F.	*Ind.* 156. — *Rös.* IV. 18. fig. 4 en 29. f. A —D. — *Sepp.* IV. 22. — *Ochs.* I. I. 27.	Noordw. d.G.— Gelderl. Hav. — V.H.
38. Athalia Bork.	*Ind.* 166. — *Ochs.* I. I. 44.	V.H.

Gen. Vanessa, O.

39. Prorsa L.	*Ind.* 167. — *Rös.* I. cl. I. p. d. 8. — *Ochs.* I. I. 129.	Gelderland Hav. — v. H.
Var. levana L.	*Rös.* I. cl. 1. p. d. 9. — *Ochs.* I. I. 132.	Hav.
40. Cardui. L.	*Ind.* 168. *Rös.* I. cl. 1. p. d. 10. — *Sepp.* IV. 12. — *Ochs.* I. I. 102.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.
41. Atalanta L.	*Ind.* 169. — *Rös.* I. cl. 1. p. d. 6. — *Sepp.* I. I. 1. — *Ochs.* I. I. 104.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.
42. Io L.	*Ind.* 170. — *Rös.* I. cl. 1. p. d. 3. *Sepp.* I. I. 7. — *Ochs.* I. I. 107.	Z. Holl., Utr. d. G. — Hav. — V.H.
Var. Ioides. Dahl.		Hav.

43. ANTIOPA L.	*Ind.* 171. — *Rös.* I. cl. 1. p. d. 1. — *Sepp.* V. 18 en 19. — *Ochs.* I. I. 110.	Leid.enNoordw.d.G. — Hav. — V.H.
44. URTICAE L.	*Ind.* 172. — *Rös.* I. cl. 1. p. d. 4. — *Sepp.* I. I. 2. — *Ochs.* I. I. 120.	Z. Holl., Utr. d.G. — Ameland B. — Hav. — V.H.
45. POLYCHLOROS L.	*Ind.* 174. — *Rös.* I. cl. 1. p. d. 2. — *Sepp.* I. I. 8. — *Ochs.* I. I. 114.	Z. Holl., Utr. d. G. — Hav. — V.H.
46. C. ALBUM L.	*Ind.* 178. — *Rös.* I. cl. 1. p. d. 5. — *Sepp.* IV. 9. — *Ochs.* I. I. 125.	Leiden, eenm. d. G. — Geld. Hav. — V.H.

Trib. SATYRIDEA.

Gen. SATYRUS, B.

Hipparchia, O.

47. SEMELE L.	*Ind.* 247. — *Ochs.* I. I. 197.	Katwijk, enz. d.G. — Hav. — V.H.
48. JANIRA O.	*Ind.* 253. — *Rös.* III. cl. 1. p. d. 34. fig. 7. 8. — *Sepp.* I. I. 5. — *Ochs.* I. I. 218.	Z. Holl. d.G. — Amel. B. — Hav. — V.H.
49. TITHONUS L.	*Ind.* 254. — *Sepp.* I. I. 3. — *Ochs.* I. I. 210.	Wassenaar, enz. d.G. — Hav. — V.H.
50. MEGAERA L.	*Ind.* 262. — *Sepp.* II. I. 3. — *Ochs.* I. I. 235.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.
51. AEGERIA L.	*Ind.* 264. — *Rös.* IV. 33. fig. 3. 4. — *Sepp.* I. I. 6. — *Ochs.* I. I. 238.	Z. Holl. d. G.
52. HYPERANTHUS L.	*Ind.* 266. — *Sepp.* I. I. 4. — *Ochs.* I. I. 225.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.
Var. alis antic.	*supra absque oculis; postic. puncto tantum anali nigro.*	Hav.
53. DAVUS F.	*Ind.* 276. — *Ochs.* I. I. 302.	Hav.
54. PAMPHILUS L.	*Ind.* 277. — *Sepp.* IV. 26. — *Ochs.* I. I. 310.	Wassenaar, enz. d.G. — Hav. — V.H.
55. IPHIS Hb.	*Ind.* 269. — *Ochs.* I. I. 310.	Hav.

Trib. HESPERIDEA.

Gen. HESPERIA, Auct.

56. LINEA F.	*Ind.* 281. — *Ochs.* I. II. 228.	Noordwijk d. G. — Hav. — V.H.
57. LINEOLA O.	*Ind.* 282. — *Ochs.* I. II. 230.	Noordw. d.G. — V.H.
58. SYLVANUS F.	*Ind.* 283. — *Ochs.* I. II. 226.	Wassenaar, enz. d.G. — Hav.
59. COMMA L.	*Ind.* 284. — *Ochs.* I. II. 224.	Utr. of Z. Holl. d. G. — Hav. — V.H.

Gen. SYRICHTHUS, B.

Hesperia, Auct.

60. MALVARUM O.	*Ind.* 289. — *Rös.* I. cl. 2. p. d. 10. f. 1—6. — *Ochs.* I. II. 195.	Hav. — V.H.

61. Alveolus Hb. *Ind.* 305. — *Sepp.* VI. 41. — *Ochs.* I. II. 208. Gelderland v. E. — Hav. — V.H.

HETEROCERA.

Trib. Sesiaridea.

Gen. Sesia, O.

62. Tipuliformis L. *Ind.* 336. — *Ochs.* II. 171. Hav. — V.H.
63. Apiformis L. *Ind.* 367. — *Sepp.* VI. 1. — *Ochs.* II. 121. Geld. Hav. — Zeel. d. Br. — V.H.

Trib. Sphingidea.

Gen. Macroglossa, O.

64. Bombyliformis O. *Ind.* 369. — *Rös.* III. cl. 1. p. n. 38. f. 2. 3. — *Sepp.* IV. 43. 44. — *Ochs.* II. 189. Wass., eenm. d. G. — Hav.
65. Stellatarum L. *Ind.* 371. — *Rös.* I. cl. I. p. n. 8. — *Sepp.* II. III. 1. — *Ochs.* II. 193. Katwijk d.G.—Zeel. H. — Hav. — V.H.

Gen. Pterogon, B.

Macroglossa, O.

66. Oenotherae F. *Ind.* 372. — *Sepp.* V. 29. — *Ochs.* II. 196. Hav.

Gen. Deilephila, O.

67. Porcellus L. *Ind.* 374. — *Rös.* I. el. 1. p. n. 5. — *Sepp.* III. 22 en 23. — *Ochs.* II. 211. Katwijk d. G. — Hav. — V.H.
68. Elpenor. L. *Ind.* 375. — *Rös.* I. cl. 1. p. n. 4. — *Sepp.* III. 17 en 18. — *Ochs.* II. 209. Leiden d. G. — Hav. — V.H.
69. Celerio L. *Ind.* 379. — *Rös.* IV. 8. — *Ochs.* II. 205. Rotterdam V.H. — Oosterb. v. B.
70. Nerii L. *Ind.* 380. — *Rös.* III. cl. 1. p. n. 15 en 16. — *Sepp.* VI. 21—23. — *Ochs.* II. 201. V.H.
71. Euphorbiae L. *Ind.* 382. — *Rös.* I. cl. 1. p. n. 3. — *Sepp.* III. 4 en 5. — *Ochs.* II. 223. Hav. — V.H.
72. Galii F. *Ind.* 384. — *Sepp.* IV. 14. — *Ochs.* II. 217. Katwijk d. G. — Geld. Hav. — V.H.

Gen. Sphinx, O.

73. Pinastri L. *Ind.* 392. — *Rös.* I. cl. 1. p. n. 6. — *Sepp.* I. III. 5. — *Ochs.* II. 243. Noordw., Leersum, Arnhem d. G. — Geld. Hav. — V.H.
74. Ligustri L. *Ind.* 393. — *Rös.* III. cl. 1. p. n. 5. — *Sepp.* I. III. 3 en 4. — *Ochs.* II. 240. Leiden d.G. — Hav. — V.H.
75. Convolvuli L. *Ind.* 394. — *Rös.* I. cl. 1. p. n. 7. — *Sepp.* III. 49 en 50. — *Ochs.* II. 236. Leiden, Gelderland d. G. — Hav.—V.H.

Gen. Acherontia, O.

76. Atropos L.	*Ind.* 395. — *Rös.* III. cl. 1. p. n. 1 en 2. — *Sepp.* III. 26 en 27. — *Ochs.* II. 231.	Katwijk d. G. — Zeel. d. Br. — Geld. Hav. — V.H.

Gen. Smerinthus, O.

77. Tiliae L.	*Ind.* 396. — *Rös.* I. cl. 1. p. n. 2. — *Sepp.* I. III. 6. — *Ochs.* II. 246.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
78. Ocellata L.	*Ind.* 397. — *Rös.* I. cl. 1. p. n. 1. — *Sepp.* I. III. 2. — *Ochs.* II. 249.	Z. Holl. d. G. — Hav. — V.H.
79. Populi L.	*Ind.* 398. — *Rös.* III. cl. 1. p. n. 30. — *Sepp.* I. III. 1. — *Ochs.* II. 252.	Z. Holland d. G. — Zeeland H. — Hav. — V.H.

Trib. Zygaenidea.

Gen. Zygaena, O.

80. Filipendulae L.	*Ind.* 420. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 57. f. 1—6. — *Sepp.* I. IV. 22. — *Ochs.* II. 54.	Wassenaar, enz. d. G. — Amel. B. — Zeel. H. — Hav. — V.H.

Gen. Syntomis, Ill., O.

81. Phegea L.	*Ind.* 447. — *Panz.* 5. 19. — *Ochs.* II. 105.	Hav.

Gen. Procris, F.

Atychia, O.

82. Statices L.	*Ind.* 448. — *Panz.* 32. 24. — *Sepp.* IV. 40. — *Ochs.* II. 12.	Wassen. enz. d. G. — Hav. — V.H.
83. Pruni F.	*Ind.* 452. — *Panz.* 107. 24? — *Ochs.* II. 15.	's Hage d G. — Hav.

Trib. Lithosidea.

Gen. Euchelia, B.

Euprepia, O.

84. Jacobaeae L.	*Ind.* 458. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 49. — *Sepp.* I. IV. 11. — *Ochs.* III. 154.	Wassen. enz. d. G. — Hav. — V.H.
85. Pulchra W. V.	*Ind.* 459. — *Ochs.* III. 304.	Geld. zeldz. Hav.

Gen. Emydia, B.

Euprepia. O.

86. Cribrum L.	*Ind.* 462. — *Sepp.* VII. 17. — *Ochs.* III. 302.	Wassen. d. G. — Hav.
87. Grammica L.	*Ind.* 465. — *Rös.* IV. 21. f. a—d.	's Hage d. G. — Geld. Hav. — V.H.

Gen. Lithosia, B. O.

88. Rubricollis L.	*Ind.* 467. — *Sepp.* VI. 39. — *Ochs.* III. 142.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.
89. Quadra F.	*Ind.* 468. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 17. — *Sepp.* III. 6. — *Ochs.* III. 126.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.

90. GRISEOLA Hb.	*Ind.* 469. — *Sepp.* IV. 16. — *Ochs.* III. 128.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.
91. COMPLANA L.	*Ind.* 470. — *Ochs.* III. 129. — *F. v. Rösl. Abbild.* tab. 41. 1. a—o.	Wassenaar d. G. — Hav.
92. HELVEOLA O.	*Ind.* 476. — *Ochs.* III. 133.	Gelderland Hav.
93. LUTEOLA Hb.	*Ind.* 479. — *Ochs.* III. 138.	Wassenaar, enz. d.G.
94. AUREOLA Hb.	*Ind.* 481. — *Ochs.* III. 140.	Haagsche bosch d.G.
95. MUSCERDA Hb.	*Ind.* 482. — *Ochs.* III. 143.	Wass. d. G. — Hav.
96. ROSEA F.	*Ind.* 484. — *Panz.* 10. 20. *nom. irrorata.* — *Ochs.* III. 145.	's Hage, Wassenaar d. G. — Hav.
Var. flava.		's Hage d. G.
97. MESOMELLA L. (*Eborina O.*)	*Ind.* 485. — *Ochs.* III. 152.	Leiden d.G. — Geld. Hav. — V.H.
Var. flava.		Leiden d. G.

Gen. SETINA, B.
Lithosia. O.

98. IRROREA Hb.	*Ind.* 487. — *Panz.* 86. 24. — *Ochs.* III. 148.	Wass., eenm. d. G. — V.H.

Gen. NUDARIA, Steph.
Lithosia, O.

99. SENEX Hb.	*Ind.* 496. — *Ochs.* III. 163.	Haarlem, zeld. Hav. — Zeel. d. Br.
100. MURINA Esp.	*Ind.* 500. — *Ochs.* III. 162.	Haarlem, zeld. Hav. — Zeel. d. Br.

Trib. CHELONIDEA.

Gen. CALLIMORPHA, B.
Euprepia, O.

101. DOMINULA L.	*Ind.* 501. — *Ochs.* III. 317.	Gelderl., zeld. Hav.

Gen. NEMEOPHILA, Steph.
Euprepia, O.

102. RUSSULA L.	*Ind.* 507. — *Panz.* 103. 23. — *Kleem.* 20. — *Ochs.* III. 309.	V.H.
103. PLANTAGINIS L.	*Ind.* 508. — *Panz.* 16. 22. — *Rös.* IV. 24. — *Ochs.* III. 312.	Gelderland Hav.

Gen. CHELONIA, Latr.
Euprepia, O.

104. VILLICA L.	*Ind.* 515. — *Rös.* IV. 28. f. 2 en 29. f. 1—4. — *Sepp.* I. IV. 16. — *Ochs.* III. 330.	Hav. — V.H.
Var. Konewkai	*Frey. Treits.* X. I. 205.	Hav.
105. FASCIATA Esp.	*Ind.* 517. — *Ochs.* III. 333.	Hav.
106. CAIA L.	*Ind.* 522. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 1. — *Sepp.* I. IV. 2. — *Ochs.* III. 335.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.

107. Hebe L.	*Ind.* 524. — *Rös.* IV. 27. f. 1. 2. — *Panz.* 16. 24. — *Ochs.* III. 339.	Hav.

Gen. Arctia, B.
Euprepia, O.

108. Fuliginosa L.	*Ind.* 529. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 43. — *Sepp.* II. IV. 26. — *Ochs.* III. 346.	Katwijk d. G. — Hav. — V.H.
109. Lubricipeda F.	*Ind.* 532. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 47. — *Sepp.* II. IV. 2. — *Ochs.* III. 358.	Z. Holl. d. G.—Zeel. H. — Hav. — V.H.
110. Urticae Esp.	*Ind.* 533. — *Ochs.* III. 357.	Leiden, eenm. d. G.
111. Menthastri F.	*Ind.* 534. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 46. — *Sepp.* III. 19. — *Ochs.* III. 354.	Z. Holl. d.G. — Zeel. H. — Hav. — V.H.

Trib. Liparidea.
Gen. Liparis, O.

112. Monacha L.	*Ind.* 541. — *Sepp.* II. IV. 19. — *Kleem.* 33. — *Ochs.* III. 192.	'sHage d. G.— Hav. — V.H.
Var. Eremita	*Ochs.* I. I. 194.	Haagsche bosch d.G.
113. Dispar L.	*Ind.* 542. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 3. — *Sepp.* III. 2 en 3. — *Ochs.* III. 195.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.
114. Salicis L.	*Ind.* 544. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 9. — *Sepp.* I. IV. 4. — *Ochs.* III. 198.	Z.Holl.d.G.—Amel. B. — Hav. — V.H.
115. Auriflua F.	*Ind.* 545. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 21. — *Sepp.* V. 22. — *Ochs.* III. 205.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.
116. Chrysorrhoea L.	*Ind.* 546. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 22. — *Sepp.* V. 28. — *Ochs.* III. 202.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Orgya, B. O.

117. Pudibunda L.	*Ind.* 547. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 38. — *Sepp.* II. IV. 17 en 18. — *Ochs.* III. 209.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.
118. Fascelina L.	*Ind.* 551. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 37. — *Sepp.* IV. 11 en 12. — *Ochs.* III. 214.	Wass. enz. d. G. — Hav. — V.H.
119. Coryli L.	*Ind.* 552. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 58. — *Sepp.* I. IV. 17 en III. 1. — *Treits.* X. I. 178.	Noordwijk d. G. — Hav. — V.H.
120. Gonostigma F.	*Ind.* 554. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 40. — *Sepp.* IV. 45. — *Ochs.* III. 218.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.
121. Antiqua L.	*Ind.* 555. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 39. — *Sepp.* I. IV. 23. — *Ochs.* III. 221.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.

Trib. Bombycina.
Gen. Bombyx, B.
Gastropacha, O.

122. Neustria L.	*Ind.* 563. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 6. — *Sepp.* III. 30. — *Ochs.* III. 296.	Z.Holl.d.G. — Zeel. H. — Hav. — V.H.
Var. Quercina	*Selys. Enum. des Ins. Lépid. de la Belg.*	Leiden d. G.

NEDERLANDSCHE

SCHUBVLEUGELIGE INSEKTEN,

[*Lepidoptera.*]

MEDEGEDEELD

DOOR

MR. H. W. DE GRAAF,

TE LEIDEN.

123. Castrensis L.	*Ind.* 564. — *Rös.* IV. 14. — *Sepp.* VII. 21 en 22. — *Ochs.* III. 294.	Hav. — V.H.
124. Lanestris L.	*Ind.* 566. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 62. — *Sepp.* V. 10. — *Ochs.* III. 289.	Gelderland Hav. — V.H.
125. Processionea L.	*Ind.* 573. — *Panz.* 67. 22. — *Ochs.* III. 280.	Gelderland Hav. — V.H.
126. Crataegi L.	*Ind.* 574. — *Sepp.* II. IV. 25. — *Ochs.* III. 278.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
127. Populi L.	*Ind.* 576. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 60 en III. 71 f. C. 7. — *Sepp.* IV. 24. — *Ochs.* III. 276.	's Haged. G. — Hav. — V.H.
128. Dumeti L.	*Ind.* 577. — *Ochs.* III. 273.	Gelderl. zeld. Hav.
129. Rubi L.	*Ind.* 579. — *Rös.* III. cl. 2. p. n. 49. — *Sepp.* II. IV. 7—9. — *Ochs.* III. 270.	Noordwijk enz. d. G. — V.H.
130. Quercus L.	*Ind.* 581. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 35*b*. f. 4—7 en 35*a* f. 1—3. — *Sepp.* IV. 17 en 18. — *Ochs.* III. 266.	Wassenaar d. G. — Hav. — V.H.
131. Trifolii F.	*Ind.* 582. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 35*a* f. 4. en 35*b* f. 1—3. — *Sepp.* II. IV. 13 en 14. — *Ochs.* III. 262.	Katwijk, enz.d.G.— Gelderland Hav. — V.H.
Var. medicaginis Hb.	*Panz.* 19. 23. *nom. trifolii.* — *Ochs.* III. 264.	Hav.

Gen. Odonestis, Germar.
Gastropacha, O.

132. Potatoria L.	*Ind.* 584. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 1. — *Sepp.* I. IV. 8. — *Ochs.* III. 256.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Lasiocampa, Latr.
Gastropacha, O.

133. Pini L.	*Ind.* 585. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 59. — *Sepp.* VI. 29—31. — *Ochs.* III. 251.	Montferland in Gelderl. Hav.— ald. V.H.
134. Pruni L.	*Ind.* 586. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 36. — *Sepp.* VII. 23. — *Ochs.* III. 254.	Gelderl., zeld. Hav. — V.H.
135. Quercifolia L.	*Ind.* 587. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 41. — *Sepp.* V. 33 en 34. — *Ochs.* III. 247.	Wassenaar d. G. — Gelderl. Hav.—V.H.
136. Populifolia F.	*Ind.* 588. — *Ochs.* III. 245.	Gelderl., zeld. Hav. — V.H.
137. Betulifolia F.	*Ind.* 589. — *Ochs.* III. 242.	Gelderl., zeld. Hav.
138. Ilicifolia L.	*Ind.* 590. — *Ochs.* III. 240.	Gelderl., zeld. Hav.

Gen. Saturnia, Schranck, O.

139. Pyri W. V.	*Ind.* 596. — *Sepp.* III. 31—33. — *Ochs.* III. 2.	Baronie van Breda, zeldz. Hav.
140. Carpini Bork.	*Ind.* 598. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 4 en 5. — *Sepp.* I. IV. 10 en 11. — *Ochs.* III. 6.	's Hage, Katw. d. G.— Gelderl. Hav.—V.H.

Trib. Endromidea.

Gen. Aglia, O.

141. Tau L. — *Ind.* 600. — *Rös.* III. cl. 2. p. n. 68. f. 1. 2; 70. f. 4*a* en 5*a* en IV. 7. f. 3. 4. — *Sepp.* V. 5 en 6. — *Ochs.* III. 12. — Montferland in Gelderland Hav.—V.H.

Gen. Endromis, O.

142. Versicolora L. — *Ind.* 601. — *Rös.* III. cl. 2. p. n. 39. f. 3. — *Sepp.* V. 1 en 2. — *Ochs.* III. 16. — Hav. — V.H.

Trib. Zeuzeridea.

Gen. Cossus, B. O.

143. Ligniperda F. — *Ind.* 602. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 18. — *Sepp.* III. 43 en 44. — *Ochs.* III. 90. — Z. Holland d. G. — Hav. - - V.H.

Gen. Zeuzera, Latr.

Cossus, *O.*

144. Aesculi L. — *Ind.* 606. — *Ochs.* III. 99. — Zeel. d. Br. — Hav. — V.H.

145. Arundinis Hb. — *Ind.* 607. — *Ochs.* III. 98. — Eenmaal Hav.

Gen. Hepialus, Fab.

Hepiolus, *O.*

146. Humuli L. — *Ind.* 609. — *Ochs.* III. 104. — *Panz.* 70. 23 en 24. — Katw. d. G. — Gelderl. Hav. — V. H.

147. Sylvinus L. — *Ind.* 612. — *Ochs.* III. 109. — *Panz.* 94. 23 en 24. *nom. lupulinus.* — Leiden d.G. — Hav. — V.H.

Var. flina Esp. — V.H.

148. Lupulinus L. — *Ind.* 614. — *Ochs.* III. 114. — Leiden d. G. — V.H.

149. Hectus F. — *Ind.* 615. — *Ochs.* III. 116. — Hav. — V.H.

Trib. Psychidea.

Gen. Psyche, Schr. O.

150. Nitidella Hb. — *Ind.* 621. — D'Ailly, *Tijdsch. Nat. Wetens.* III. Afl. 4. (fig. d. pl. III. l. l. is *niet* Ps. nitidella *Ochs.* III. 169. De plaat is te slecht uitgevallen om daarop de soort te determineren). — Wassenaar, enz. d.G. — Zeel. d. Br. — Arnh. V. H.

Trib. Cocliopodea.

Gen. Limacodes, Latr.

Heterogenea, *Treits.*

151. Testudo G. (*Testudiana Tr.*) — *Ind.* 643. — *Sepp.* II. IV. 15. — *Kleem.* 38. — *Treits.* VIII. 14. — Z.Holl. d.G. — Hav. — V.H.

152. Asellus F. (*Asellana Tr.*)	*Ind.* 642. — *Treits.* VIII. 18.	Zelden. V.H.

Trib. Drepanulidea.

Gen. Cilix, Leach.

Platypteryx, *Tr.*

153. Spinula Hb.	*Ind.* 644.— *Sepp.* VII. 4.— *Treits.* V. 3. 400.	Empe v. E.

Gen. Platypteryx, Lasp., Tr.

154. Lacertula Hb.	*Ind.* 645.— *Sepp.* VI. 43.— *Treits.* V. 3. 417.	Z. Holl. d. G.— V.H.
155. Curvatula Lasp.	*Ind.* 647.— *Sepp.* II. IV. 12. — *Treits.* V. 3. 405.	Leiden d. G. — V.H.
156. Falcula Hb.	*Ind.* 648. — *Treits.* V. 3. 408.	Z. Holl. d. G.— Hav. — V.H.
157. Hamula Esp.	*Ind.* 649. — *Sepp.* II. IV. 16. — *Treits.* V. 3. 411.	Scheveningscheweg, Arnh. d. G.
158. Unguicula Hb.	*Ind.* 650. — *Kleem.* 21. — *Treits.* V. 3. 414.	Haagsche bosch d.G.

Trib. Notodontidea.

Gen. Dicranura, Latr.

Harpyia, *O.*

159. Vinula L.	*Ind.* 657. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 19. — *Sepp.* I. IV. 5. — *Ochs.* III. 20.	Z. Holl. d.G. — Hav. — V.H.
160. Furcula L.	*Ind.* 655. — *Sepp.* I. IV. 6. — *Ochs.* III. 32.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Harpyia, O.

161. Fagi L.	*Ind.* 659. — *Rös.* III. cl. 2. p. n. 12. — *Sepp.* VI. 30 en 31. — *Ochs.* III. 39.	Haarl. eenm. d.G.— Gelderl. Hav.— V.H.
162. Milhauseri F.	*Ind.* 660. — *Panz.* 67. 24. — *Ochs.* III. 41.	Gelderl. enkel Hav. — V.H.

Gen. Asteroscopus, B. Tr.

163. Cassinia F.	*Ind.* 663. — *Rös.* III. cl. 2. p. n. 40. f. 1. 5. — *Sepp.* III. 20. — *Ochs.* V. 3. 53.	Z. Holl. d. G.— Hav. — V.H.

Gen. Ptilodontis, Steph.

Notodonta, *O.*

164. Palpina L.	*Ind.* 665.— *Sepp.* I. IV. 4. — *Ochs.* III. 69.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Notodonta, O.

165. Camelina L.	*Ind.* 666. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 28. — *Sepp.* I. IV. 12. — *Ochs.* III. 58.	Z. Holl. Utr. d. G. — Hav. — V.H.

166. Dictaea L.	*Ind.* 669. — *Sepp.* III. 36. — *Ochs.* III. 63.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.
167. Dictaeöides Esp.	*Ind.* 670. — *Sepp.* VI. 38. — *Ochs.* III. 66.	's Hage, Noordwijk d. G.
168. Dromedarius L.	*Ind.* 671. — *Sepp.* IV. 6. — *Ochs.* III. 53.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.
169. Tremula W.V. (*Trepida O.*)	*Ind.* 672. — *Sepp.* II. IV. 6. f. 1—7. — *Ochs.* III. 88.	Hav.
170. Ziczac L.	*Ind.* 673. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 20. — *Sepp.* I. IV. 12. — *Ochs.* III. 48.	Leiden d.G. — Hav. — V.H.
171. Velitaris Esp.	*Ind.* 677. — *Sepp.* VI. 16. — *Ochs.* III. 75.	Gelderland, zelden Hav. — V.H.
172. Querna W.V.	*Ind.* 681. — *Ochs.* III. 84.	Gelderl., zeld. Hav.
173. Chaonia W.V.	*Ind.* 682. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 50. — *Sepp.* V. 3. — *Ochs.* III. 82.	Gelderl. zeld. Hav.

Gen. Diloba, B.
Episema, *O.*

174. Coeruleocephala L.	*Ind.* 687. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 16. — *Sepp.* I. IV. 13. — *Ochs.* V. 1. 112.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Pygaera, B. O.

175. Bucephala L.	*Ind.* 688. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 14. — *Sepp.* I. IV. 14. — *Ochs.* III. 232.	Z. Holl.d.G. — Hav. — V.H.

Gen. Clostera, Hoffms.
Pygaera, *O.*

176. Curtula L.	*Ind.* 690. — *Sepp.* IV. 21 en III. 8. fig. 4. — *Ochs.* III. 2. 32.	Leiden d.G. — Hav. — V.H.
177. Anachoreta F.	*Ind.* 691. — *Rös.* III. cl. 2. p. n. 43. — *Sepp.* I. IV. 1. fig. 12—18. — *Ochs.* III. 230.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
178. Reclusa F.	*Ind.* 692. — *Rös.* IV. 11. fig. 1—6. — *Ochs.* III. 228.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.

NOCTUAE.

Trib. Noctuobombycina.
Gen. Cymatophora, Tr.

179. Xanthoceros Tr.	*Ind.* 695. — *Treits.* V. 1. 86.	V.H.
180. Octogesima Hb.	*Ind.* 696. — *Treits.* V. 1. 95.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.

181. Or F.	*Ind.* 697. — *Sepp.* IV. 42. — *Treits.* V. 1. 98.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
182. Flavicornis L.	*Ind.* 698. — *Treits.* V. 1. 100.	Hav.
183. Bipuncta Bork.	*Ind.* 702. — *Treits.* V. 1. 92.	Leid. d. G. — V.H.

Gen. Plastenis, B.

184. Subtusa F.	*Ind.* 705. — *Sepp.* III. 39.? — *Treits.* V. 1. 82.	Leid. d. G. — V.H.
185. Retusa L.	*Ind.* 706. — *Treits.* V. 1. 80.	Leid. d. G. — Hav.

Trib. Bombycoidea.

Gen. Acronycta, O. Tr.

186. Leporina L.	*Ind.* 707. — *Treits.* V. 1. 5.	Hav. — V.H.
Var. bradyporina Hb.	*Sepp.* I. IV. 23. — *Treits.* V. 1. 9. en X. 2. 3.	Z. Holl. d. G. — Hav. — V.H.
187. Aceris L.	*Ind.* 708. — *Rös.* IV. 4. f. 5. — *Sepp.* III. 16. — *Treits.* V. 1. 11.	Hav. — V.H.
188. Megacephala F.	*Ind.* 709. — *Sepp.* III. 9. — *Treits.* V. 1. 13.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
189. Ligustri F.	*Ind.* 711. — *Kleem.* 22. f. 5. 6. — *Treits.* V. 1. 20.	Wass. d. G. — Zeel. d. Br. — Hav. — V.H.
190. Strigosa W.V.	*Ind.* 712. — *Treits.* V. 1. 23.	Zeel. d. Br.
191. Tridens F.	*Ind.* 713. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 8. — *Sepp.* II. IV. 22. — *Treits.* V. 1. 26.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.
192. Psi L.	*Ind.* 714. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 7. — *Sepp.* IV. 4. — *Treits.* V. 1. 30.	Z. Holland d. G. — Hav. — V. H.
193. Menyanthidis Hb.	*Ind.* 716. — *Sepp.* IV. 49. — *Treits.* V. 1. 34.	Hav.
194. Auricoma F.	*Ind.* 717. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 44. — *Panz.* 100. 24. — *Treits.* V. 1. 35.	Z. Holl. d. G. — Hav. — V.H.
195. Rumicis L.	*Ind.* 718. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 27. — *Sepp.* V. 11. — *Treits.* V. 1. 38.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.
196. Euphorbiae W. V.	*Ind.* 719. — *Treits.* V. 1. 40.	Hav.

Gen. Diphtera, O. Tr.

197. Orion Esp.	*Ind.* 724. — *Panz.* 4. 21. *nom. Aprilina.* — *Sepp.* I. IV. 9. — *Treits.* V. 1. 54.	's Hage d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Bryophila, Tr.

198. Glandifera W.V.	*Ind.* 725. — *Treits.* V. 1. 58.	Hav.
Var. par Hb.	*Treits.* V. 1. 60.	Katwijk d. G.
199. Perla F.	*Ind.* 726. — *Treits.* V. 1. 61.	Katw. en Wass. d. G. — Zeel. d. Br.

Trib. Amphipyridea.

Gen. Gonoptera, Latr.

Calpe, *Tr.* *Calyptra*, *O.*

200. Libatrix L.	*Ind.* 739. — *Rös.* IV. 20. — *Sepp.* I. IV. 15. — *Treits.* V. 2. 172.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Amphipyra, O.

201. Pyramidea L.	*Ind.* 745. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 11. — *Sepp.* VII. 16. — *Treits.* V. 1. 285.	Haagsche bosch d.G. — Hav. — V.H.

Gen. Scotophila, Hbn.

Amphipyra, *Tr.*

202. Tragopogonis L.	*Ind.* 749. — *Sepp.* VII. 13.	Leiden, Arnh., Utr. d.G. — Hav. — V.H.

Gen. Mania, Tr.

203. Typica L.	*Ind.* 750. — *Sepp.* V. titelpl. — *Treits.* V. 1. 295.	Hav. — V.H.
204. Maura L.	*Ind.* 751. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 56. — *Sepp.* V. 35. — *Treits.* V. 1. 298.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Rusina, Steph.

Agrotis, *Tr.*

205. Tenebrosa Hb.	*Ind.* 752. — *Treits.* V. 1. 180.	V.H.

Trib. Noctuidea.

Gen. Segetia, Steph.

Mythimna, *O. Tr.*

206. Xanthographa F.	*Ind.* 753. — *Treits.* V. 2. 196.	V.H.

Gen. Cerigo, Steph.

Mythimna, *Tr.*

207. Texta Esp.	*Ind.* 755. — *Treits.* V. 2. 62.	Zoestdijk d. G.

Gen. Triphaena, Tr.

208. Interjecta Hb.	*Ind.* 758. — *Treits.* I. 253.	Zeel. d. Br.
209. Janthina F.	*Ind.* 759. — *Panz.* 42. 23. — *Treits.* V. 1. 269.	Leiden, eenm. d. G. — V.H.
210. Fimbria L.	*Ind.* 760. — *Panz.* 12. 17 en 18. — *Treits.* V. 1. 266.	Naamlijst.
211. Orbona F. (*Comes Tr.*)	*Ind.* 761. — *Treits.* V. 1. 254.	Z. Holl. d. G. — Hav. — V.H.
Var. alis post. absque lunula nigra.		Wassenaar d. G.

212. Subsequa W.V.	*Ind.* 762. — *Treits.* V. 1. 258.	V.H.
213. Pronuba L.	*Ind.* 763. — *Rös.* IV. 32. f. 5. 6. — *Sepp.* VI. 34. f. 7 en 9. — *Treits.* V. 1. 260.	Leid., Doren d. G.— Amel. B. — Walch. H. — Hav. — V.H.
214. Innuba Tr.	*Ind.* 763. — *Rös.* IV. 32. f. 1. 2. 4. 5. — *Sepp.* VI. 33 en 34. f. 8 en 10. — *Treits.* V. 1. 265.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Chersotis, B.

Trachea et *Noctua*, *Tr.*

215. Porphyrea W.V.	*Ind.* 769. — *Treits.* V. 2. 73.	Oosterbeek d. G. — Hav. — V.H.
216. Plecta L.	*Ind.* 772. — *Sepp.* IV. 28. — *Kleem.* 23. — *Treits.* V. 1. 248.	Z. Holl. d. G. — Hav. V.H.

Gen. Noctua, Tr.

217. C. Nigrum L.	*Ind.* 777. — *Treits.* V. 1. 237.	Hav. — V.H.
218. Tristigma O.	*Ind.* 778. — *Treits.* V. 1. 243.	V.H.
219. Triangulum Tr.	*Ind.* 779. — *Treits.* V. 1. 240.	Wassen. d.G.—V.H.
220. Rhomboidea Esp.	*Ind.* 780. — *Panz.* 43. 24. *nom. sigma.* — *Treits.* V. 1. 231.	Leiden d. G.
221. Bella Bork.	*Ind.* 785. — *Treits.* V. 2. 121.	Leiden d. G. — Hav.
222. Leucographa Tr.	*Ind.* 788. — *Treits.* V. 2. 118.	V.H.
223. Dahlii Hb.?	*Ind.* 791. — *Treits.* V. 1. 222.	Wass., eenm. d. G.
224. Brunnea F.	*Ind.* 792. — *Treits.* V. 1. 219.	Hav. — V.H.
225. Baja F.	*Ind.* 795. — *Treits.* V. 1. 215.	Wass. d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Spaelotis, B.

Noctua, *Amphipyra* et *Trachea*, *Tr.*

226. Augur F.		
227. Ravida Tr.	*Ind.* 797. — *Treits.* V. 1. 210.	Hav. — V.H.
228. Praecox L.	*Ind.* 799. — *Treits.* V. 1. 207.	Leiden d. G.
	Ind. 803. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 51. — *Treits.* V. 2. 69.	V.H.
229. Pyrophyla F.	*Ind.* 814. — *Treits.* V. 1. 202.	Hav. - V.H.

Gen. Agrotis, O. Tr.

230. Suffusa W.V.	*Ind.* 822. — *Treits.* V. 1. 152.	Leiden d. G.
231. Segetum W.V.	*Ind.* 823. — *Treits.* V. 1. 155.	Leid. d. G. — V.H.
232. Exclamationis L.	*Ind.* 827. — *Treits.* V. 1. 160.	Katwijk d. G. — Hav. — V.H.
233. Corticea Hb.	*Ind.* 829. — *Treits.* V. 1. 158.	Leid. d. G. — V. H.
234. Cinerea Bork.	*Ind.* 833. — *Treits.* V. 1. 178.	Katwijk d. G.
235. Tritici L.	*Ind.* 836. — *Treits.* V. 1. 137.	Zomerzorg bij Haarlem d. G.

236. Aquilina W.V.	*Ind.* 841. — *Treits.* V. 1. 134.	Hav.
237. Fumosa. Tr.	*Ind.* 846. — *Treits.* V. 1. 140.	Hav. — V. H.
238. Putris L.	*Ind.* 853. — *Treits.* V. 3. 29.	Wassenaar d. G.
239. Valligera Tr.	*Ind.* 855. — *Treits.* V. 1. 163.	Zomerzorg bij Haarlem d. G.

Gen. Heliophobus, B.

Hadena, Tr.

240. Graminis L.	*Ind.* 861. — *Treits.* V. 1. 120.	Hav. — V.H.
241. Popularis F.	*Ind.* 864. — *Treits.* V. 1. 316.	Hav. — V.H.

Trib. Hadenidea.

Gen. Luperina, B.

Apamea, Xylina, Mamestra, Tr.

242. Testacea W.V.	*Ind.* 869. — *Treits.* V. 2. 107.	Katwijk d. G.
243. Infesta O.	*Ind.* 872. — *Treits.* V. 2. 112.	Katwijk d. G.
244. Albicolon Hb.	*Ind.* 873. — *Treits.* V. 2. 147.	Katwijk d. G.
245. Nigricans Tr.	*Ind.* 875. — *Treits.* V. 2. 141.	Leiden d. G.
246. Furva W. V.	*Ind.* 876. — *Treits.* V. 2. 154.	V.H.
247. Virens L.	*Ind.* 877. — *Treits.* V. 2. 276.	Noordwijk d. G. — Hav. — V.H.
248. Lateritia Esp.	*Ind.* 879. — *Treits.* V. 3. 45.	Hav. — V.H.
249. Rurea F.	*Ind.* 880. — *Treits.* V. 3. 35.	Katwijk, enz. d. G. — Hav.
Var. combusta Hb.		Katwijk d. G.
250. Pinastri L.	*Ind.* 883. — *Treits.* V. 3. 58.	's Hage d. G. — Hav. — V.H.
251. Hepatica W.V.	*Ind.* 884. — *Treits.* V. 3. 39.	Hav.
252. Lithoxylea W. V.	*Ind.* 885. — *Treits.* V. 3. 47.	
253. Polyodon. L.	*Ind.* 886. — *Sepp.* V. 17. — *Treits.* V. 3. 41.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
254. Conspicillaris W. V.	*Ind.* 887. — *Sepp.* VI. 7. — *Treits.* V. 3. 26.	Hav. — V.H.
255. Basilinea F.	*Ind.* 892. — *Treits.* V. 2. 110.	Katwijk d. G. — Hav.
256. Gemina Tr.	*Ind.* 893. — *Treits.* V. 1. 345.	
Var. remissa Hb.		V.H.
257. Unanimis Tr.	*Ind.* 894. — *Treits.* X. 2. 62.	Leiden, d. G. — V.H.
258. Didyma Bork.	*Ind.* 895. — *Treits.* V. 2. 86.	Z. Holl. d. G. — Zeel. H., d. Br. - Hav. - V.H.
Var. secalina Hb.		Leiden d. G. — Zeel. d. Br. — Hav. — V.H.
259. Ophiogramma Esp.	*Ind.* 896. — *Treits.* V. 2. 91.	Leiden d. G. — Hav.
260. Nictitans L.	*Ind.* 899. — *Treits.* V. 2. 82.	Hav. — V.H.

Gen. Apamea, Tr.

261. Strigilis L.	*Ind.* 901. — *Treits.* V. 2. 102.	Hav.
Var. Latruncula W. V. Treits. V. 2. 98.		Leiden d. G. — Hav. — V.H.
» *Rubeuncula Donz. Donzel in Ann. S.* 1838. p. 430. pl. 12. f. 3. 4.		Leiden d. G.
262. Furuncula W. V.	*Ind.* 903. — *Treits.* V. 2. 92.	Leiden d. G. — Zeel. d. Br. — Hav.

Gen. Hadena, B.

Hadena et *Mamestra*, *Tr.*

263. Persicariae L.	*Ind.* 913. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 30. — *Sepp.* II. IV. 10. — *Treits.* V. 2. 156.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
Var. Accipitrina Esp. Treits. V. 2. 140.		Hav.
264. Brassicae L.	*Ind.* 915. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 29. — *Sepp.* II. IV. 1. — *Treits.* V. 2. 150.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
265. Suasa W. V.	*Ind.* 916. — *Treits.* V. 2. 136.	V.H.
266. Oleracea L.	*Ind.* 917. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 32. — *Sepp.* III. 14. — *Treits.* V. 2. 132.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
267. Pisi L.	*Ind.* 918. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 52. — *Sepp.* IV. 46. — *Treits.* V. 2. 128.	Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.
268. Splendens Tr.	*Ind.* 919. — *Treits.* V. 2. 131.	V.H.
269. Chenopodii F.	*Ind.* 924. — *Treits.* V. 2. 144.	Katw. d. G. — Hav. — V.H.
270. Dentina Esp.	*Ind.* 928. — *Sepp.* V. 8. — *Treits.* V. 1. 328.	Katw. d. G. — Hav. — V.H.
271. Saponariae Esp.	*Ind.* 932. — *Treits.* V. I. 303.	Katwijk d. G.
272. Atriplicis L.	*Ind.* 940. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 31. — *Sepp.* IV. 27. — *Treits.* V. 2. 66.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
273. Thalassina Bork.	*Ind.* 949. — *Treits.* V. 1. 342.	's Hage d. G. — Hav.
274. Genistae Bork.	*Ind.* 951. — *Panz.* 61. 24. — *Treits.* V. 1. 349.	V.H.
275. Contigua Tr.	*Ind.* 952. — *Treits.* V. 1. 352.	V.H.
276. Protea W. V.	*Ind.* 959. — *Sepp.* VII. 29. f. 1—5. — *Treits.* V. 1. 362.	Wass. d. G. — V. H.

Gen. Phlogophora, Tr.

277. Lucipara L.	*Ind.* 963. — *Sepp.* IV. 19. — *Treits.* V. 1. 377.	Hav. — V.H.
278. Meticulosa L.	*Ind.* 966. — *Rös.* IV. 9. — *Sepp.* I. IV. 21. — *Treits.* V. 1. 373.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Aplecta, Guen.
Polia, *Tr.*

279. Nebulosa Tr.	*Ind.* 976. — *Sepp.* II. IV. 27. — *Treits.* V. 2. 48.	's Hage d. G. — Hav. — V.H.
280. Advena Tr.	*Ind.* 974. — *Treits.* V. 2. 39.	Noordwijk, enz. d. G. — V.H.
281. Herbida W.V.	*Ind.* 979. — *Treits.* V. 2. 56.	's Hage d. G.

Gen. Agriopis, B.
Miselia, *Tr.*

282. Aprilina L.	*Ind.* 980. — *Rös.* III. cl. 2. p.n. 39. fig. 4. — *Sepp.* II. IV. 20 en 21. — *Treits.* V. 1. 411.	's Hage d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Miselia, Tr.

283. Oleagina W. V.	*Ind.* 981. — *Panz.* II. 23. — *Treits.* V. 1. 401.	V.H.
284. Oxyacanthae L.	*Ind.* 983. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 33. — *Sepp.* III. 13. — *Treits.* V. 1. 405.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Dianthoecia, B.
Miselia, *Polia* et *Hadena*, *Tr.*

285. Conspersa W.V.	*Ind.* 988. — *Treits.* V. 1. 387.	Katwijk d. G.
286. Comta F.	*Ind.* 989. — *Treits.* V. 1. 389.	V.H.
287. Capsincola Esp.	*Ind.* 997. — *Treits.* V. 1. 318.	Katwijk d. G.
288. Cucubali W.V.	*Ind.* 998. — *Sepp.* IV. 32. — *Treits.* V. 1. 311.	Leid. d. G. — Hav.

Gen. Ilarus, B.
Xanthia, *Tr.*

289. Ochroleuca W. V.	*Ind.* 1004. — *Treits.* V. 2. 345.	Hav. — V.H.

Gen. Polia, Tr.

290. Dysodea W.V.	*Ind.* 1006. — *Sepp.* V. 23. — *Treits.* V. 2. 16.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
291. Flavicincta F.	*Ind.* 1023. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 54, 55. — *Sepp.* V. 21. — *Treits.* V. 2. 27.	Leiden H., d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Thyatyra, O. Tr.

292. Batis L.	*Ind.* 1041. — *Rös.* IV. 26. A—C. — *Sepp.* VI. 25. — *Treits.* V. 2. 162.	Haagschebosch Trap. — Hav. — V.H.
293. Derasa L.	*Ind.* 1042. — *Panz.* 12. 19. — *Treits.* V. 2. 165.	Zeel. d. Br. — Hav. — V.H.

Trib. Leucanidea.

Gen. Mythimna, Tr.

294. Turca L.	*Ind.* 1043. — *Treits.* V. 2. 181.	V.H.

Gen. Leucania, O. Tr.

295. Albipuncta W. V.	*Ind.* 1045. — *Treits.* V. 2. 187.	Hav. — V.H.
296. Lythargyria Esp.	*Ind.* 1046. — *Treits.* V. 2. 183.	Wassenaar d. G. — Hav. — V.H.
297. Comma L.	*Ind.* 1051. — *Kleem.* 24. fig. 1—6. — *Treits.* V. 2. 302.	Leiden, eenm. d. G. — Hav.
298. L. album L.	*Ind.* 1056. — *Treits.* V. 2. 306.	Hav.
299. Obsoleta Hb.	*Ind.* 1061. — *Treits.* V. 2. 301.	Hav. — V.H.
300. Straminea Tr.	*Ind.* 1069. — *Treits.* V. 2. 297.	Leiden d. G.
301. Impura Hb.	*Ind.* 1070. — *Treits.* V. 2. 294.	Leiden d. G.
302. Pallens L.	*Ind.* 1073. — *Treits.* V. 2. 290.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
303. Phragmitidis Hb.	*Ind.* 1074. — *Sepp.* VII. 7. — *Treits.* V. 2. 317.	Noordwijk d. G. — Leiden Trap.

Gen. Nonagria, O. Tr.

304. Cannae Tr.	*Ind.* 1086. — *Treits.* V. 2. 325.	V.H.

Trib. Caradrinidea.

Gen. Simyra, Tr.

305. Venosa Bork.	*Ind.* 1092. — *Sepp.* II. IV. 3. — *Treits.* V. 2. 281.	Overijssel Sepp.

Gen. Caradrina, O. Tr.

306. Trilinea W. V.	*Ind.* 1093. — *Treits.* V. 2. 272.	Haarl. d. G. — Zeel. d. Br. — Hav. — V.H.
307. Blanda Hb.?	*Ind.* 1098. — *Treits.* V. 2. 264.	Wassenaar d. G.
308. Alsines Tr.	*Ind.* 1100. — *Treits.* V. 2. 266.	Leiden d. G.
309. Morpheus View.	*Ind.* 1104. — *Sepp.* IV. 34? — *Treits.* V. 2. 249.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
310. Cubicularis W. V.	*Ind.* 1111. — *Treits.* V. 2. 251.	Leiden d. G. — Hav. — V.H

Trib. Orthosidea.

Gen. Orthosia, O. Tr.

311. Gothica L.	*Ind.* 1123. — *Sepp.* III. 40. — *Treits.* V. 1. 233.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
312. Hebraica Freij.	*Ind.* 1125. — *Mus. Leid.*	Wass., eenmaal d. G.

313. Neglecta Hb.	*Ind.* 1127. — *Treits.* V. 2. 199.	V.H.
314. Gracilis F.	*Ind.* 1129. — *Treits.* V. 2. 217.	V.H.
315. Laevis Hb.	*Ind.* 1130. — *Treits.* V. 2. 232.	Hav. — V.H.
316. Nitida W. V.	*Ind.* 1133. — *Treits.* V. 2. 234.	V.H.
317. Pistacina W.V. *Var. Lychnidis Hb.*	*Ind.* 1135. — *Treits.* V. 2. 239.	V.H.
318. Rubricosa W. V.	*Ind.* 1138. — *Treits.* V. 2. 396.	Z. Holland, eenmaal d. G. — V.H.
319. Macilenta Tr.	*Ind.* 1139. — *Treits.* V. 2. 215.	Hav. — V.H.
320. Munda F.	*Ind.* 1140. — *Treits.* V. 2. 208.	Z. Holl. d. G.
321. Instabilis W. V.	*Ind.* 1141. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 53. — *Sepp.* VI. 36. — *Treits.* V. 2. 204.	Z. Holl. d. G. — Hav. — V.H.
322. Ypsilon W.V.	*Ind.* 1142. — *Sepp.* III. 37. — *Treits.* V. 2. 210.	Wassenaar d. G. — Hav. — V.H.
323. Lota L.	*Ind.* 1144. — *Sepp.* III. 38. — *Treits.* V. 2. 212.	Hav. — V.H.
324. Stabilis Hb.	*Ind.* 1147. — *Sepp.* VI. 46. — *Treits.* V. 2. 223.	Z. Holl., Middelburg d. G. — Hav. — V.H.
325. Miniosa F.	*Ind.* 1150. — *Sepp.* H. IV. 5. — *Treits.* V. 2. 228.	Z. Holl. d. G. — V. H.
326. Ambigua Hb. (*Cruda Tr.*)	*Ind.* 1151. — *Treits.* V. 2. 230.	Z. Holl. d. G. — V.H.

Gen. Trachea, O. Tr.

327. Piniperda Esp.	*Ind.* 1153. — *Sepp.* III. 34. — *Treits.* V. 2. 76.	Gelderland d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Cosmia, O. Tr.

328. Diffinis L.	*Ind.* 1154. — *Panz.* 61. 21. — *Treits.* V. 2. 386.	Haagschebosch, eenmaal d. G. — Hav.
329. Affinis L.	*Ind.* 1155. — *Sepp.* IV. 3. — *Treits.* V. 2. 389.	Z. Holl. d. G. — Hav. — V.H.
330. Pyralina W.V.	*Ind.* 1156. — *Treits.* V. 2. 392.	Wass. d. G. — V.H.
331. Trapezina L.	*Ind.* 1158. — *Sepp.* III. 46. — *Treits.* V. 2. 383.	Z. Holl. d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Mosogona, B.

Cosmia, Tr.

332. Oxalina Hb.	*Ind.* 1164. — *Treits.* V. 2. 178.	V.H.

Gen. Gortyna, O. Tr.

333. Micacaea Esp.	*Ind.* 1166. — *Sepp.* IV. 38 en 39. — *Treits.* V. 2. 333.	Hav.
334. Flavago Esp.	*Ind.* 1167. — *Sepp.* I. IV. 3. — *Treits.* V. 2. 335.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
335. Luteago W.V.	*Ind.* 1169. — *Treits.* V. 2. 338.	Hav.

Gen. Xanthia, O. Tr

336. Ferruginea Hb.	*Ind.* 1174. — *Treits.* V. 2. 349.	Haagsche bosch d.G.
337. Pulmonaris Esp.	*Ind.* 1175. — *Treits.* V. 2. 342.	Hav.
338. Rufina L.	*Ind.* 1176. — *Treits.* V. 2. 347.	Noordwijk d. G. — Hav. — V.H.
339. Xerampelina Hb.	*Ind.* 1178. — *Treits.* V. 2. 354.	V.H.
340. Aurago W. V.	*Ind.* 1180. — *Treits.* V. 2. 363.	Hav. — V.H.
341. Silago Hb.	*Ind.* 1181. — *Treits.* V. 2. 367.	Noordwijk, enz. d.G. — Hav. — V.H.
342. Cerago W. V.	*Ind.* 1182. — *Treits.* V. 2. 370.	Noordwijk, enz. d.G. — Hav. — V.H.
343. Gilvago W.V.	*Ind.* 1183. — *Treits.* V. 2. 373.	Hav. — V.H.
344. Sulphurago W. V.	*Ind.* 1184. — *Treits.* V. 2. 365.	V.H.
345. Citrago L.	*Ind.* 1186. — *Sepp.* III. 48. — *Treits.* V. 2. 357.	Z. Holl. d.G. — Hav. — V.H.

Gen. Hoporina, B.

Xanthia, Tr.

346. Croceago F.	*Ind.* 1187. — *Treits.* V. 2. 360.	Hav. — V.H.

Gen. Cerastis, O. Tr.

347. Vaccinii L.	*Ind.* 1191. — *Treits.* V. 2. 401.	Hav. — V.H.
Var. Spadicea Hb.		V.H.
348. Erythrocephala W. V.	*Ind.* 1193. — *Treits.* V. 2. 405.	Hav. — V.H.
349. Silene W. V.	*Ind.* 1194. — *Treits.* V. 2. 412.	Hav.
350. Satellitia L.	*Ind.* 1195. — *Rös.* III. cl. 2. p. n. 50. — *Sepp.* VII. 25. f. 6. — *Treits.* V. 2. 414.	Hav. — V.H.
Var. macula reniformi ferruginea. — *Sepp.* VII. 25. f. 5.		Leiden d. G. — Hav.

Trib. Xylinidea.

Gen. Xylina, Tr.

351. Vetusta Hb.	*Ind.* 1197. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 24. fig. 1. — *Sepp.* V. 50. — *Treits.* V. 3. 4.	Leiden, eenm. d. G. — Hav. — V.H.
352. Exoleta L.	*Ind.* 1198. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 24. fig. 2—5. — *Treits.* V. 3. 7.	V.H.
353. Conformis W.V.	*Ind.* 1201. — *Treits.* V. 3. 12.	Hav. — V.H.
354. Rhizolitha W. V.	*Ind.* 1204. — *Treits.* V. 3. 21.	V.H.

Gen. Xylocampa, Guen.

Xylina, O.

355. Lithorhiza Bork.	*Ind.* 1207. — *Treits.* V. 3. 66.	V.H.

Gen. Cloantha, B.
Cleophana, *Tr.*

356. Perspicillaris L.	*Ind.* 1210. — *Treits.* V. 3. 69.	Hav. — V.H.

Gen. Cleophana, Tr.

357. Linariae W.V.	*Ind.* 1220. — *Treits.* V. 3. 77.	Hav.

Gen. Chariclea, Kirby.
Heliothis, *Tr.*

358. Delphinii L.	*Ind.* 1225. — *Rös.* I. el. 2. p. n. 12. — *Treits.* V. 3. 81.	Hav.

Gen. Cucullia, O. Tr.

359. Abrotani W.V.	*Ind.* 1232. — *Rös.* III. cl. 2. p. n. 51. fig. 1—4. — *Treits.* V. 3. 88.	Hav.
360. Umbratica L.	*Ind.* 1243. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 25. fig. 1. 2. 4—6. — *Treits.* V. 3. 105.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
361. Chamomillae W. V.	*Ind.* 1244. — *Sepp.* III. 25. fig. 6. — *Treits.* V. 3. 111.	V.H.
362. Lactucae Esp.	*Ind.* 1245. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 42. f. 1—5. — *Sepp.* III. 25. f. 1—5. 7? — *Treits.* V. 3. 109.	Katwijk d.G. — V.H.
363. Asteris W.V.	*Ind.* 1248. — *Treits.* V. 3. 118.	Hav. — V.H.
364. Scrophulariae Ramb.	*Ind.* 1254. — *Ramb. Ann. S.* 1833 p. 14. pl. 1. f. 1*a*. — *Sepp.* VII. 27? — *Treits.* V. 3. 130.	Zutphen de Vries.
365. Verbasci L.	*Ind.* 1255. — *Rös.* I. cl. 2. p. n. 23. — *Sepp.* III. 15. — *Treits.* V. 3. 127. — *Ramb. Ann. S.* 1833. p. 9. pl. I. f. 6.	Vogelenzang bij Haarlem d. G. — Hav. — V.H.

Trib. Plusidea.

Gen. Abrostola, O.

366. Urticae Hb.	*Ind.* 1258. — *Sepp.* I. IV. 24. f. 8. — *Treits.* V. 3. 145.	Leiden d. G. — V.H.
367. Triplasia L.	*Ind.* 1259. — *Rös.* I. el. 2. p. n. 34. — *Sepp.* I. IV. 24. f. 6 en 7. — *Treits.* V. 3. 138.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Plusia, O. Tr.

368. Illustris F.	*Ind.* 1265. — *Panz.* 2. 12. — *Treits.* V. 3. 154.	Hav.
369. Festucae L.	*Ind.* 1270. — *Panz.* 8. 19. — *Kleem.* 30. fig. A. — *Treits.* V. 3. 165.	Leiden, Eemnes d.G. — Hav. — V.H.
370. Chrysitis L.	*Ind.* 1273. — *Treits.* V. 3. 169.	Z. Holl. d. G. — Hav. — V.H.
Var. fasciis aureis coadunatis.	— *Sepp.* 1. V. 1 fig. 7—12.	Leiden d. G. — V.H.

371. Jota L. *Ind.* 1279. — *Sepp.* VI. 49. — *Treits.* V. 3. 181. Leiden d. G. — V.H.
372. Gamma L. *Ind.* 1282. — *Sepp.* I. V. 1. fig. 1—6. — *Treits.* V. 3. 185. Z. Holl. d. G. — Hav. — V.H.
373. Interrogationis L. *Ind.* 1284. — *Treits.* V. 3. 190. Hav.

Trib. Heliothidea.

Gen. Anarta, O. Tr.

374. Myrtilli L. *Ind.* 1291. — *Rös.* IV. 11. fig. A. C. — *Sepp.* III. 29. — *Treits.* V. 3. 201. Oosterbeek d. G. — Hav. — V.H.
375. Heliaca W.V. *Ind.* 1300. — *Treits.* V. 3. 212. Hav.

Gen. Heliothis, O. Tr.

376. Dipsacea L. *Ind.* 1305. — *Treits.* V. 3. 220. Katwijk, enz. d. G. — Hav.
377. Peltigera W.V. *Ind.* 1307. — *Treits.* V. 3. 227. Hav.
378. Marginata F. *Ind.* 1309. — *Sepp.* VII. 10. — *Treits.* V. 3. 232. Hav.
379. Armigera Hb. *Ind.* 1308. — *Treits.* V. 3. 230. Naamlijst.

Trib. Acontidea.

Gen. Acontia, O. Tr.

380. Luctuosa W.V. *Ind.* 1323. — *Treits.* V. 3. 247. Hav.

Trib. Catocalidea.

Gen. Catocala, O, Tr.

381. Fraxini L. *Ind.* 1327. — *Rös.* IV. 28. fig. 1. — *Sepp.* I. IV. 18—20. — *Treits.* V. 3. 329. Noordw. d. G. — Oestg. H. — Hav. — V.H.
382. Nupta Esp. *Ind.* 1329. — *Sepp.* I. IV. 7. — *Treits.* V. 3. 337. Z. Holl. d. G. — Hav. — V.H.
Var. concubina Hb. V.H.
383. Sponsa L. *Ind.* 1331. — *Rös.* IV. 19. fig. 3. — *Sepp.* VII. 1. — *Treits.* V. 3. 343. Wass., eenm. d. G. — Geld., v. Eindhoven — V.H.
384. Promissa F. *Ind.* 1332. — *Rös.* IV. 19. f. 1. 2. 4. — *Treits.* V. 3. 349. Haag. bosch, eenm. d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Ophiusa, O. Tr.

385. Lunaris F. *Ind.* 1350. — *Sepp.* IV. 35. 36. — *Treits.* V. 3. 302. Noordwijk, eenmaal d. G. — Hav. — V.H.
386. Pastinum Tr. *Ind.* 1352. — *Treits.* V. 3. 297. Naamlijst.
387. Lusoria L. *Ind.* 1353. — *Treits.* V. 3. 289. Heemstede bij Haarl. d. G.

Trib. Noctuophalaenidea.

Gen. Euclidea, O. Tr.

388. Mi L. | *Ind.* 1374. — *Sepp.* II. V. 1. — *Treits.* V. 3. 395. | Noordwijk, enz. d. G. — Hav. — V.H.

389. Glyphica L. | *Ind.* 1377. — *Kleem.* 25. — *Treits.* V. 3. 390. | Noordwijk d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Brephos, O. Tr.

390. Parthenias L. | *Ind.* 1379. — *Treits.* V. 3. 379. | Hav.

Gen. Anthophila, B.

Erastria, O. Tr.

391. Aenea W. V. | *Ind.* 1385. — *Treits.* V. 3. 274. | Wassenaar d. G.

392. Argentula Bork. | *Ind.* 1399. — *Treits.* V. 3. 255. | Noordwijk d. G. — Naamlijst.

Gen. Agrophila, B.

Anthophila, Tr.

393. Unca W. V. | *Ind.* 1402. — *Panz.* 7. 18. *nom. uncana.* — *Treits.* V. 3. 253. | Naamlijst.

Gen. Erastria, O.

394. Fuscula W. V. | *Ind.* 1404. — *Treits.* V. 3. 257. | Wassenaar d. G. — Zeeland d. Br.

GEOMETRAE.

Gen. Cleogene, Dup.

Minoa, Tr.

395. Lutearia Esp. | *Ind.* 1411. — *Treits.* VI. 2. 250. | V.H.

Gen. Geometra, B. Tr.

396. Papilionaria L. | *Ind.* 1415. — *Rös.* IV. 18. fig. 3. — *Sepp.* III. 7. — *Treits.* VI. 1. 103. | Z. Holl. d. G.

Gen. Phorodesma, B.

Geometra, Tr.

397. Smaragdaria Esp. | *Ind.* 1416. — *Panz.* 62. 23. — *Treits.* VI. 1. 124. | V.H.

398. Bajularia Esp. | *Ind.* 1417. — *Panz.* 41. 24. *nom. pustularia.* — *Treits.* VI. 1. 122. | Hav. — V.H.

Gen. Hemithea, Dup.

Geometra, Tr.

399. Cythisaria W. V. — *Ind.* 1418. — *Rös.* I. cl. 3. p. n. 12.? — *Sepp.* VI. 19. — *Treits.* VI. 1. 120. — Wolfhezen, Gelderl. d. G. — Hav. — V.H.
400. Vernaria W. V. — *Ind.* 1422. — *Treits.* VI. 1. 105. — V.H.
401. Viridata L. — *Ind.* 1423. — *Treits.* VI. 1. 107. — Hav.
402. Aeruginaria W. V. — *Ind.* 1426. — *Treits.* VI. 1. 109. — V.H.
403. Putataria L. — *Ind.* 1427. — *Sepp.* VII. 11? — *Treits.* VI. 1. 112. — Noordwijk, enz. d.G.
404. Aestivaria Esp. — *Ind.* 1428. — *Rös.* I. cl. 3. p. n. 13. — *Sepp.* IV. 48. — *Treits.* VI. 1. 117. — Leid. d.G. — V.H.
405. Bupleuraria W. V. — *Ind.* 1429. — *Treits.* VI. 1. 114. — Wolfhezen, Gelderl. d. G.

Gen. Metrocampa, Latr.

Ellopia, Tr.

406. Fasciaria L. — *Ind.* 1431. — *Sepp.* IV. 50. — *Treits.* VI. 1. 97. — Noordwijk, enz. d.G. — V.H.
Var. Prasinaria Hb. Treits. VI. 1. 95. — Noordw., enz. d. G.
407. Margaritaria L. — *Ind.* 1432. — *Sepp.* II. V. 3. fig. 1—7. — *Treits.* VI. 1. 92. — Z.Holl. d. G. — V.H.
408. Honoraria W. V. — *Ind.* 1433. — *Treits.* V. 1. 90. — V.H.

Gen. Urapteryx, Kirb.

Acaena, Tr.

409. Sambucaria L. — *Ind.* 1435. — *Rös.* I. cl. 3. p. n. 6. fig. 1—6. — *Sepp.* I. VI. 1. — *Treits.* VI. 1. 85. — Leiden d. G. — V.H.

Gen. Rumia, Dup.

Ennomos, Tr.

410. Crataegata L. — *Ind.* 1436. — *Sepp.* I. VI. 6. — *Treits.* VI. 1. 41. — Z.Holl. d. G. — V.H.

Gen. Ennomos, Dup., Tr.

411. Syringaria L. — *Ind.* 1437. — *Rös.* I. cl. 3. p. n. 10. — *Sepp.* II. VI. 7. — *Treits.* V. 1. 52. — Hav. — V.H.
412. Dolabraria L. — *Ind.* 1438. — *Sepp.* II. VI. 15. — *Treits.* VI. 1. 38. — Z. Holl. d. G.
413. Apiciaria W. V. — *Ind.* 1442. — *Treits.* VI. 1. 34. — Wass. d. G. — Zeel. d. Br. — V.H.
414. Lunaria W. V. — *Ind.* 1446. — *Sepp.* III. 21. — *Treits.* VI. 1. 56. — Wassenaar d. G. — V.H.
415. Illunaria W. V. — *Ind.* 1448. — *Sepp.* I. VI. 2. — *Treits.* VI. 1. 61. — Z. Holl. d.G. — V.H.

416. ILLUSTRARIA Hb. *Ind.* 1449. — *Sepp.* III. 42. — *Treits.* VI. 1. 63. Wass. d. G. — V.H.

417. ANGULARIA W. V. *Ind.* 1450. — *Sepp.* IV. 23. — *Treits.* VI. 1. 69. Haagsche bosch d.G. — V.H.

Var. Carpinaria Hb. Haagsche bosch d.G.

418. EROSARIA W.V. *Ind.* 1451. — *Sepp.* IV. 41. — *Treits.* VI. 1. 73. Wassenaar d. G. — V.H.

419. QUERCINARIA Bork. *Ind.* 1452. — *Treits.* X. 2. 172. V.H.

420. TILIARIA Hb. *Ind.* 1454. — *Treits.* VI. 2. 295. Wassenaar d. G. — Hav. — V.H.

421. ALNIARIA L. *Ind.* 1455. — *Rös.* I. cl. 3. p. n. 1. fig. 1—6. — *Sepp.* I. VI. 7. — *Treits.* VI. 1. 79. Leiden d.G. — V.H.

422. DENTARIA Esp. *Ind.* 1456. — *Treits.* VI. 1. 76. Hav. — V.H.

423. PRUNARIA L. *Ind.* 1458. — *Rös.* III. cl. 3. p. n. 3. fig. 1—3. var. — *Sepp.* II. VI. 8 en 9. — *Kleem.* 28. fig. 3. — *Treits.* VI. 1. 45. Hav. — V.H.

Var. Corylaria Esp. Kleem. 28. fig. 4. Zeeland d. Br.

Gen. HIMERA, Dup.

Crocallis, Tr.

424. PENNARIA L. *Ind.* 1459. — *Sepp.* VI. 13. — *Treits.* VI. 1. 156. Leiden d. G. — V.H.

Gen. CROCALLIS, Tr.

425. ELINGUARIA L. *Ind.* 1462. — *Rös.* I. cl. 3 p. n. 9. fig. 1—6. — *Treits.* VI. 1. 153. Wassenaar, Leersum d. G. — V.H.

Gen. SCODIONA, B.

Fidonia, Tr.

426. FAVILLACEARIA Hb. *Ind.* 1468. — *Treits.* VI. 1. 297. V.H.

Var. Belgiaria Hb. V.H.

Gen. MACARIA, Curt.

Ennomos, Tr.

427. NOTATARIA Esp. *Ind.* 1471. — *Sepp.* VII. 9. — *Treits.* VI. 1. 10. Noordwijk, enz. d.G. — V.H.

428. LITURARIA Hb. *Ind.* 1473. — *Sepp.* VII. 8. — *Treits.* VI. 1. 12. Noordw. d. G. — VH.

Gen. HALIA, Dup.

Fidonia, Tr.

429. WAVARIA L. *Ind.* 1477. — *Rös.* I. cl. 3. p. n. 4. fig. 1—4. — *Sepp.* II. VI. 3. — *Treits.* VI. 1. 302. Leid. d. G. — V.H.

Gen. Aspilates, Tr.

430. Vibicaria L.	*Ind.* 1479. — *Treits.* VI. 2. 263.	Noordw.d.G. — V.H.
431. Calabraria Esp.	*Ind.* 1480. — *Treits.* VI. 2. 262.	V.H.
432. Purpuraria L.	*Ind.* 1481. — *Sepp.* VI. 42. — *Treits.* VI. 1. 127.	Noordwijk, enz. d.G. — V.H.

Gen. Numeria, Dup.

Fidonia, Tr.

433. Pulveraria L.	*Ind.* 1500. — *Treits.* VI. 1. 309.	Hav. — V.H.

Gen. Fidonia, Tr.

434. Plumaria W.V.	*Ind.* 1507. — *Treits.* VI. 1. 306.	Driebergen, Oosterb. d.G. — Hav. — V.H.
435. Piniaria L.	*Ind.* 1510. — *Sepp.* I. VI. 4. — *Treits.* VI. 1. 274.	Noordw., enz. d. G.
436. Plumistaria Esp.	*Ind.* 1514. — *Treits.* VI. 1. 281.	V.H.
437. Atomaria L.	*Ind.* 1515. — *Treits.* VI. 1. 286.	Oosterbeek d. G. — Hav. — V.H.

Gen. Eupisteria, B.

Fidonia, Tr.

438. Concordaria Hb.	*Ind.* 1516. — *Treits.* VI. 1. 282.	V.H.
439. Hepararia Hb.	*Ind.* 1520. — *Sepp.* VI. 32. — *Treits.* VI. 1. 264.	Z. Holl. d.G. — V.H.

Gen. Anisopteryx, Steph.

Fidonia, Tr.

440. Aescularia W. V.	*Ind.* 1524. — *Treits.* VI. 1. 325.	Leid. d. G. — V.H.

Gen. Hibernia, Latr.

Fidonia, Tr.

441. Aceraria W.V.	*Ind.* 1526. — *Treits.* VI. 1. 318.	V.H.
442. Aurantiaria Esp.	*Ind.* 1528. — *Treits.* VI. 1. 311.	Wassenaar d. G.
443. Progemmaria Hb.	*Ind.* 1529. — *Treits.* VI. 1. 313.	Wass. d. G. — V. H.
444. Defoliaria L.	*Ind.* 1530. — *Rös.* III. cl. 3. p. n. 14 fig. 1—5., 40. fig. 6. — *Sepp.* II. VI. 6. — *Treits.* VI. 1. 315.	Leiden d.G. — Zeel. d. Br. — V.H.
445. Leucophaearia W. V.	*Ind.* 1531. — *Treits.* VI. 1. 323.	Z. Holl. d. G.
Var. Nigricaria Hb.		Z. Holl. d. G.

446. Baiaria Tr.	*Ind.* 1532. — *Kleem.* 35. fig. A—D. — *Treits.* VI. 1. 321.	
Var. Sordidaria Hb.		V.H.
447. Pilosaria W. V.	*Ind.* 1533. — *Sepp.* III. 11. — *Treits.* VI. 1. 240.	Leiden d. G. — Zeeland d. Br.

Gen. Nyssia, Dup.

Amphidasis, Tr.

448. Zonaria W.V.	*Ind.* 1537. — *Treits.* VI. 1. 251.	Hav. — V.H.

Gen. Amphidasis, Dup. Tr.

449. Hirtaria L.	*Ind.* 1542. — *Kleem.* 34. fig. 1—8 en 35 fig. 1—4. — *Sepp.* II. VI. 12 en 13. — *Treits.* VI. 1. 236.	Leiden d. G. — V.H.
450. Betularia L.	*Ind.* 1543. — *Kleem.* 39. fig. 1—7. — *Sepp.* II. VI. 10 en 11. — *Treits.* VI. 1. 230.	Z. Holland d. G. — V.H.
451. Prodromaria F.	*Ind.* 1544. — *Sepp.* V. 13. — *Treits.* VI. 1. 234.	Leiden d. G. — V.H.

Gen. Boarmia, Tr.

452. Repandaria W. V.	*Ind.* 1547. — *Kleem.* 28. fig. 1. — *Treits.* VI. 1. 208.	Hav. — V.H.
453. Roboraria W.V.	*Ind.* 1548. — *Treits.* VI. 1. 198.	Hav.
454. Consortaria F.	*Ind.* 1551. — *Sepp.* V. 7. — *Treits.* VI. 1. 200.	Z. Holl. d.G. — Hav. — V.H.
455. Rhomboidaria W.V.	*Ind.* 1554. — *Kleem.* 14. fig. 1. 2. — *Treits.* VI. 1. 211.	Zeel. H. — Hav. — V.H.
456. Abietaria W.V.	*Ind.* 1557. — *Treits.* VI. 1. 204.	V.H.
457. Secundaria W. V.	*Ind.* 1558. — *Sepp.* VI. 11. — *Treits.* VI. 1. 218.	Gelderland V.H.
458. Sociaria Hb.	*Ind.* 1563. — *Treits.* VI. 1. 215.	Hav. — V.H.
459. Viduaria W.V.	*Ind.* 1569. — *Treits.* VI. 1. 223.	V.H.
460. Lichenaria W. V.	*Ind.* 1570. — *Sepp.* IV. 15. — *Treits.* VI. 1. 220.	Z. Holl. d.G. — V.H.

Gen. Tephrosia, B.

Boarmia, Tr.

461. Crepuscularia W. V.	*Ind.* 1571. — *Sepp.* V. 36. — *Treits.* VI. 1. 190.	Z. Holl. d.G.
462. Consonaria Hb.	*Ind.* 1572.	V.H.
463. Extersaria Hb.	*Ind.* 1573. — *Treits.* VI. 1. 216.	's Hage d.G. — V.H.
464. Punctulata Tr.	*Ind.* 1574. — *Treits.* VI. 1. 180.	d. G. — V.H.

Gen. Gnophos, Tr.

465. Obscurata W. V.	*Ind.* 1589. — *Treits.* VI. 1. 168.	Oosterb., Leersum d.G. — Hav. — V.H.

Gen. Eubolia, B.

Aspilates, Idea, Cidaria et *Larentia, Tr.*

466.* Vincularia Hb.	*Ind.* 1605. — *Treits.* VI. 2. 265.	V.H.
467. Palumbaria W. V.	*Ind.* 1606. — *Treits.* VI. 1. 146.	Wolfhezen, Gelderl. d. G. — Hav.
468.* Mensuraria W. V.	*Ind.* 1607. — *Treits.* VI. 2. 78.	Wass. d. G. — Zeel. d. Br.—Hav.—V.H.
469. Cervinaria Tr.	*Ind.* 1608. — *Rös.* I. cl. 3. p. n. 3. fig. 1—3. — *Sepp.* III. 47. — *Treits.* VI. 2. 76.	Hav.
470.* Moeniaria W. V.	*Ind.* 1609. — *Treits.* VI. 2. 173.	Doorn, Wolfhezen d.G. — Hav. — V.H.
471.* Coarctata Hb.	*Ind.* 1614. — *Treits.* VI. 1. 143.	V.H.
472.* Scabraria Tr.	*Ind.* 1623. — *Sepp.* VI. 17. — *Treits.* VI. 2. 18.	Z.Holl. d.G. — V.H.
473. Miaria W.V.	*Ind.* 1627. — *Treits.* VI. 2. 159.	Z.Holl. d. G. — V.H.
474. Ferrugaria W. V.	*Ind.* 1628. — *Treits.* VI. 2. 148.	Leiden d. G. — Zeeland d. Br.
475. Quadrifasciaria W. V.	*Ind.* 1629. — *Sepp.* V. 31. — *Treits.* VI. 2. 146.	Z.Holl. d. G. — Hav. — V.H.
476. Ligustraria Tr.	*Ind.* 1630. — *Treits.* VI. 2. 151.	Z.Holl. d. G. — Hav.

Gen. Anaitis, Dup.

Larentia et *Aspilates, Tr.*

477. Sororiata Hb.	*Ind.* 1632. — *Treits.* VI. 2. 86.	Hav.
478. Plagiata L.	*Ind.* 1633. — *Treits.* VI. 2. 82.	Hav. — V.H.

Gen. Larentia, B.

Larentia et *Acidalia, Tr.*

479. Dubitata L.	*Ind.* 1637. — *Kleem.* 28. fig. 2. — *Treits.* VI. 2. 69.	Noordwijk v. B.
480. Certata Hb.	*Ind.* 1638. — *Treits.* VI. 2. 72.	Hav. — V.H.
481. Rhamnata F.	*Ind.* 1641. — *Treits.* VI. 2. 67.	V.H.
482. Vetulata W.V.	*Ind.* 1642. — *Treits.* VI. 2. 54.	Wassenaar d. G.
483. Undulata L.	*Ind.* 1643. — *Sepp.* V. 26. — *Treits.* VI. 2. 53.	Hav. — V.H.
484. Bilineata L.	*Ind.* 1647. — *Treits.* VI. 2. 56.	Z.Holl. d. G. — V.H
485. Tersata W. V.	*Ind.* 1652. — *Treits.* VI. 2. 62.	Hav. — V.H.
486. Lineolata W. V.	*Ind.* 1660. — *Treits.* VI. 1. 144.	Katw., enz. d. G. — Zeel. d. Br. — Hav.
487. Scripturata W. V.	*Ind.* 1662. — *Treits.* VI. 2. 47.	Hav.
488. Caesiata W.V.	*Ind.* 1665. — *Treits.* VI. 2. 89.	Hav.

489. Psittacata F.	*Ind.* 1667. — *Sepp.* VII. 14. — *Treits.* VI. 2. 94.	Wassenaar, Doorwerth d. G. — Hav.
490. Dilutata W. V.	*Ind.* 1669. — *Sepp.* VI. 28. — *Treits.* VI. 2. 26.	Z.Holl. d.G. — Hav.
491. Brumata L.	*Ind.* 1670. — *Sepp.* III. 41. — *Treits.* VI. 2. 23.	Z.Holl. d.G. — V.H.

Gen. Lobophora, Curt.

Acidalia, *Tr.*

492. Lobulata Hb.	*Ind.* 1675. — *Treits.* VI. 2. 29.	Leiden d. G.
493. Hexapterata F.	*Ind.* 1676. — *Kleem.* 19. fig. a. b. — *Treits.* VI. 2. 38.	Wassenaar d. G.

Gen. Eupithecia, Curt.

Larentia, *Tr.*

494. Pimpinellata Tr.	*Ind.* 1688. — *Treits.* VI. 2. 115.	Noordwijk d. G.
495. Oxydata Tr.	*Ind.* 1692. — *Treits.* VI. 2. 114.	Noordwijk d. G.
496. Succenturiata L.	*Ind.* 1693. — *Treits.* VI. 2. 130.	Noordwijk d. G.
497. Centaureata Hb.	*Ind.* 1694. — *Rös.* I. cl. 3. p. n. 7. fig. 1—3. — *Sepp.* VI. 35. — *Treits.* VI. 2. 126.	Hav. — V.H.
498. Innotata Bork.	*Ind.* 1699. — *Treits.* VI. 2. 124.	Hav. — V.H.
499. Valerianata Tr.	*Ind.* 1710. — *Treits.* VI. 2. 103.	V.H.
500. Tamarisciata Frey.	*Ind.* 1712.	V.H.
501. Pumilata Hb.	*Ind.* 1713. — *Treits.* VI. 2. 115.	V.H.
502. Minutata Hb.	*Ind.* 1718. — *Treits.* VI. 2. 105.	Leiden d.G. — V.H.
503. Linariata W.V.	*Ind.* 1720. — *Treits.* VI. 2. 122.	Noordwijk d. G.
504. Strobilata Hb.	*Ind.* 1723. — *Treits.* VI. 2. 110.	Noordwijk d. G.
505. Rectangulata F.	*Ind.* 1724. — *Rös.* I. cl. 3. p. n. 8. *var.* — *Treits.* VI. 2. 97.	Leiden d. G. — Zeeland H., d. Br.

Gen. Chesias, Tr.

506. Spartiata F.	*Ind.* 1738. — *Sepp.* V. 45. — *Treits.* VI. 1. 331.	's Hage d. G.
507. Obliquata Tr.	*Ind.* 1739. — *Treits.* VI. 1. 340.	's Hage d. G. — Hav.

Gen. Cidaria, Tr.

508. Achatinata Hb.	*Ind.* 1742. — *Sepp.* VI. 24. — *Treits.* VI. 2. 170.	Noordwijk d. G. — Hav. — V.H.
509. Populata L.	*Ind.* 1743. — *Treits.* VI. 2. 165.	Hav. — V.H.
510. Marmorata Hb.	*Ind.* 1744. — *Sepp.* II. VI. 1. — *Treits.* VI. 2. 172.	Leiden d. G.

511. Pyraliata W. V.	*Ind.* 1745. — *Treits.* VI. 2. 182.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
512. Chenopodiata L.	*Ind.* 1746.—*Kleem.* 37. fig. 1—10.—*Sepp.* II. VI. 4.— *Treits.* VI. 2. 167.	Leiden H. — Hav. — V.H.
513. Fulvata W.V.	*Ind.* 1747. — *Treits.* VI. 2. 177.	Hav. — V.H.
514. Variata W.V.	*Ind.* 1749. — *Treits.* VI. 1. 334.	Hav. — V.H.
Var. Obeliscata Hb.	*Treits.* VI. I. 338.	Noordwijk d. G.
515. Ruptata Hb.	*Ind.* 1750. — *Sepp.* II. VI. 14. — *Treits.* VI. 2. 200.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
516. Badiata W.V.	*Ind.* 1758. — *Treits.* VI. 2. 80.	Leiden d.G. — Zeel. d. Br. — V.H.
517. Berberata W.V.	*Ind.* 1759. — *Treits.* VI. 2. 185.	V.H.
518. Derivata W.V.	*Ind.* 1760. — *Treits.* VI. 2. 183.	Zeel. d. Br. — V.H.
519. Prunata L.	*Ind.* 1762. — *Sepp.* I. VI. 5. — *Treits.* VI. 2. 194.	Leiden d. G. — Hav. — V.H.
520. Silaceata W. V.	*Ind.* 1763. — *Sepp.* VII. 19. — *Treits.* VI. 2. 197.	Zutphen v. E.
521. Russata W.V.	*Ind.* 1765. — *Sepp.* IV. 7 en op 8. *var.* — *Treits.* VI. 2. 189.	Leiden d.G. — Zeel. d. Br. — V.H.
522. Impluviata Hb.	*Ind.* 1767. — *Sepp.* II. VI. 5. — *Treits.* VI. 2. 21.	Z.Holl. d.G. — Zeel. d. Br. — V.H.
523. Propugnata W. V.	*Ind.* 1771. — *Sepp.* IV. 29. fig. 6—8. — *Treits.* VI. 2. 141.	Leiden d.G. — Zeel. d. Br. — Hav. — V.H.
524. Alpestrata Hb.	*Ind.* 1772. — *Treits.* VI. 2. 17.	V.H.

Gen. Melanippe, Dup.

Acidalia, Cidaria et Zerene, Tr.

525. Maculata W. V.	*Ind.* 1779. — *Kleem.* 14. fig. 5. — *Treits.* VI. 2. 234.	Hav. — V.H.
526. Marginata L.	*Ind.* 1780. — *Treits.* VI. 2. 231.	Wassenaar d. G. — Hav. — V.H.
Var. Pollutaria Hb.		Wass. d. G. — V.H.
» *Naevaria Hb.*		Wassenaar d. G.
527. Hastata L.	*Ind.* 1781. — *Kleem.* 44. fig. 1—8. — *Treits.* VI. 2. 207.	Hav.
528. Tristata L.	*Ind.* 1782. — *Treits.* VI. 2. 210.	Hav. — V.H.
529. Rivulata W.V.	*Ind.* 1785. — *Treits.* VI. 2. 42.	Wassenaar d. G.
530. Alchemillata L.	*Ind.* 1788. — *Treits.* VI. 2. 203.	Leiden d G. — Zeel. d. Br. — V.H.
531. Amniculata Hb.	*Ind.* 1789.	V.H.

Gen. Melanthia, B.

Zerene, Acidalia et Cidaria, Tr.

532. Montanata W. V.	*Ind.* 1790. — *Sepp.* VI. 20. — *Treits.* VI. 2. 201.	Z.Holl. d.G. — Hav. — V.H.

533. OCELLATA L.	*Ind.* 1792. — *Treits.* VI. 2. 153.	Wasssenaar d. G. — Hav. — V.H.
534. FLUCTUATA L.	*Ind.* 1793. — *Sepp.* III. 24. — *Treits.* VI. 2. 219.	Z.H., Utr. d. G. — Zeel. d. Br. — Hav. — V.H.
535. GALIATA W.V.	*Ind.* 1795. — *Treits.* VI. 2. 155.	V.H.
536. RUBIGINATA W. V.	*Ind.* 1800. — *Treits.* VI. 2. 223.	Z.Holl. d. G. — Hav. — V.H.
537. PROCELLATA W.V.	*Ind.* 1801. — *Treits.* VI. 2. 218.	Hav. — V.H.
538. ADUSTATA W. V.	*Ind.* 1802. — *Treits.* VI. 2. 225.	Scheveningen d. G. — Hav. — V.H.
539. ALBICILLATA L.	*Ind.* 1803. — *Sepp.* VI. 48. — *Treits.* VI. 2. 228.	Hav. — V.H.

Gen. ZERENE, Dup. Tr.

540. GROSSULARIATA L.	*Ind.* 1804. — *Rös.* I. el. 3. p. n. 2. fig. 1—5. — *Sepp.* II. VI. 2. — *Treits.* VI. 2. 237.	Z. Holl. d. G. — Hav. — V.H.
541. ULMATA F.	*Ind.* 1805. — *Sepp.* I. VI. 3. — *Treits.* VI. 2. 240.	Z. Holl. d. G. — Zeel. d. Br. — Hav. — V.H.
542. PANTARIA L.	*Ind.* 1806. — *Treits.* VI. 2. 242.	Hav. — V.H.

Gen. CABERA, Dup.

Cabera et *Fidonia*, *Tr.*

543. TAMINATA W.V.	*Ind.* 1808. — *Treits.* VI. 2. 245.	Leiden d. G. — V.H.
544. PUSARIA L.	*Ind.* 1809. — *Sepp.* V. 30. — *Treits.* VI. 1. 344.	Z. Holl. d. G. — Zeel. d. Br. — Hav. — V.H.
545. EXANTHEMARIA Tr.	*Ind.* 1811. — *Treits.* VI. 1. 346.	Wassenaar d. G. — Hav.
546. STRIGILLARIA Esp.	*Ind.* 1812. — *Treits.* VI. 1. 348.	Hav. — V.H.

Gen. EPHYRA, Dup.

Cabera, *Tr.*

547. LINEARIA Hb. (*Trilinearia Tr.*)	*Ind.* 1822. — *Treits.* VI. 1. 367.	V.H.
548. PUNCTARIA L.	*Ind.* 1823. — *Sepp.* IV. 10. fig. 1—7. — *Treits.* VI. I. 352.	Z. Holl., Doorn en Arnh. d. G. — V.H.
549. PORARIA Tr.	*Ind.* 1825. — *Sepp.* IV. 10. fig. 8. — *Treits.* VI. 1. 356.	Z. Holl., Gelderland d. G.
550. PENDULARIA L.	*Ind.* 1829. — *Sepp.* VI. 26. — *Treits.* VI. 1. 360.	Z. Holl. d. G. — Hav. — V.H.

Gen. ACIDALIA, B.

Idea et *Acidalia*, *Tr.*

551. TEMERARIA Hb.	*Ind.* 1832. — *Treits.* VI. 2. 246.	V.H.
552. ORNATARIA Esp.	*Ind.* 1835. — *Treits.* VI. 2. 283.	Wass. d. G. — V.H.
553. SCUTULARIA Hb.	*Ind.* 1850. — *Sepp.* VI. 8. — *Treits.* VI. 2. 288.	Leiden d. G. — Zeel. d. Br. — V.H.

554. Bisetata Tr. *Ind.* 1851. — *Treits.* VI. 2. 287. — *Audouin* (*Scutulata* Aud.) Ann. S. 1834. p. 417. pl. 9. 1—5. — Leiden d. G. — Zeeland d. Br.
555. Immutata W.V. *Ind.* 1853. — *Treits.* VI. 2. 278. — Leiden d. G. — Zeel. d. Br.
556. Auroraria Tr. *Ind.* 1860. — *Treits.* VI. 1. 267. — Noordw. d.G.—Hav.
557. Ochrearia Tr. *Ind.* 1863. — *Fisch. v. Rösl.* 50. fig. a—c. — *Treits.* VI. 2. 6. — Noordwijk, enz. d.G.
558. Rubricaria Tr. *Ind.* 1864. — *Treits.* VI. 2. 8. — Noordw. d.G.—V.H.
559. Osseata W.V. *Ind.* 1877. — *Treits.* VI. 2. 32. — Katwijk d. G.
560. Luteata Tr. *Ind.* 1881. — *Treits.* VI. 2. 16. — Noordw. d.G.—Hav.
561. Decolorata Tr. *Ind.* 1882. — *Treits.* VI. 2. 13. — Leiden d. G.
562. Albulata Tr. *Ind.* 1883. — *Treits.* VI. 2. 13. — Leiden d. G. — V.H.
563. Candidaria Hb. *Ind.* 1885. — *Treits.* VI. 2. 81. — V.H.
564. Sylvestrata Tr. *Ind.* 1895. — *Treits.* VI. 2. 306. — Wassenaar d. G. — Hav. — V.H.
565. Punctata Tr. *Ind.* 1898. — *Treits.* VI. 2. 305. — Wassenaar d. G.
566. Remutata L. *Ind.* 1907. — *Treits.* VI. 2. 273. — Hav. — V.H.
567. Aversata Tr. *Ind.* 1910. — *Treits.* VI. 2. 268. — Z.Holl. d.G. — Zeel. d.Br. — Hav. — V.H.

Var. fascia obscuriore. — Z.Holl. d.G. — Hav.
» *striga externa sub costam sine angulo.* — Noordw. d.G.—Hav.

568. Emarginata L. *Ind.* 1911. — *Treits.* VI. 1. 28. — Noordwijk, enz. d.G. — Hav. — V.H.
569. Imitaria Hb. *Ind.* 1912. — *Treits.* VI. 1. 24. — Zeeland d. Br.

Gen. Timandra, Dup.
Ennomos, *Tr.*

570. Amataria L. *Ind.* 1918. — *Sepp.* IV. 25. — *Treits.* VI. 1. 20. — Wass., Oosterbeek d. G. — Hav.—V.H.

Gen. Strenia, Dup.
Fidonia, *Tr.*

571. Clathrata L. *Ind.* 1919. — *Treits.* VI. 1. 290. — Hav.

MICROPTERA.

PYRALIDEA.

Gen. Herminia, Latr.

572. Cribralis L. *Treits.* VII. 4. — Zeeland d. Br.
573. Derivalis Hb. *Treits.* VII. 7. — Wass. d. G. — Zeel. d. Br. — V.H.

Var. striga externa, introrsus fuscescente, adumbrata. — Wass. d. G.

574. GRISEALIS Hb.	*Treits.* VII. 9.	Haagsche bosch d.G.
575. TENTACULALIS W. V.	*Treits.* VII. 11.	Hav. — V.H.
576. BARDALIS L.	*Treits.* VII. 15.	Leiden d. G. — Hav.
577. TARSIPLUMALIS Hb.	*Treits.* VII. 19.	Leiden d. G. — Zeel. d. Br.

Gen. HYPENA, Schr.

578. PROBOSCIDALIS W. V.	*Treits.* VII. 22. — *Sepp.* II. V. 2. — *Kleem.* 32. fig. 1—10.	Z.Holl. d.G. — Hav. — V.H.
579. CRASSALIS F.	*Treits.* VII. 24.	Hav. — V.H.
580. ROSTRALIS Hb.	*Treits.* VII. 29. — *Rös.* I. cl. 4. p. n. 6.	Hav. — V.H.

Gen. PYRALIS, Schr.

581. PINGUINALIS L.	*Treits.* VII. 39. — *Sepp.* V. 20.	Leiden d.G. — Zeel. d.Br. — Hav.—V.H.
582. CALVARIALIS Hb.	*Treits.* VII. 41.	V.H.
583. ANGUSTALIS W.V.	*Treits.* VII. 46.	Noordw.,enz.d. G.— Zeeland d. Br.

Gen. SCOPULA, Schr.

584. DENTALIS Hb.	*Treits.* VII. 54.	Katw., Wass. d. G.
585. PRUNALIS W.V.	*Treits.* VII. 55.	Z.Holl. d.G. — Zeeland d. Br. — Hav.
586. OLIVALIS W.V.	*Treits.* VII. 65.	Leiden d. G. — Zeeland d. Br.
587. MARGARITALIS W. V.	*Treits.* VII. 73.	Hav. — V.H.
588. STRAMENTALIS Hb.	*Treits.* VII. 76.	Hav.

Gen. BOTYS, Latr.

589. SAMBUCALIS W.V.	*Treits.* VII. 83. — *Sepp.* VI. 12.	Leiden d.G. — Zeel. d. Br.—Hav.—V.H.
590. RUBIGINALIS Hb.	*Treits.* VII. 87.	Hav. — V.H.
591. VERBASCALIS W.V.	*Treits.* VII. 88.	V.H.
592. FUSCALIS W.V.	*Treits.* VII. 96.	Noordwijk d. G.
593. HYALINALIS Hb.	*Treits.* VII. 100.	Leiden d. G.
594. VERTICALIS L.	*Treits.* VII. 101. — *Rös.* I. cl. 4. p. n. 4. — *Sepp.* V. 24.	Z. Holl. d.G.— Zeel. d. Br.—Hav.—V.H.
595. PANDALIS Tr.	*Treits.* VII. 103.	Hav.
596. URTICALIS W.V.	*Treits.* VII. 106. — *Rös.* I. cl. 4. p. n. 14. fig. 1—8. — *Sepp.* VI. 2.	Z. Holl. d.G. — Zeel. d. Br.—Hav.—V.H.
597. HYBRIDALIS Hb.	*Treits.* VII. 109.	Noordw. d.G.—V.H.
598. POLYGONALIS Tr.	*Treits.* VII. 112.	V.H.

599. Forficalis L. *Treits.* VII. 122. — *Sepp.* VII. 31. Leiden d. G. — Zeel. d. Br.—Hav. — V.H.

600. Sericealis W. V. *Treits.* VII. 125. Z.Holl. d.G.— Zeel. d. Br. — V.H.

Gen. Nymphula, Schr.

601. Lemnalis W.V. *Treits.* VII. 134. — *Sepp.* IV. 20. fig. a—g. Z.Holl. d.G. — Zeel. d. Br.—Hav.—V.H.

602. Stratiotalis Hb. *Treits.* VII. 137. Leid. d. G. — Zeel. d. Br. — Hav.

603. Nymphaealis Tr. *Treits.* VII. 141. Leiden H. — Hav. — V.H.

604. Potamogalis Tr. *Treits.* VII. 143. Z. Holl. d. G.—Hav. — V.H.

Var. Obscuralis Selys. De Selys Longchamps. Enum. des Ins. Lépid. de la Belgique. Leiden d. G.

Gen. Asopia, Tr.

605. Farinalis L. *Treits.* VII. 147. — *Panz.* 10. 21. Leid. d. G. — Zeel. d. Br.—Hav.—V.H.

606. Fimbrialis Hb. *Treits.* VII. 154. Zeel. d.Br.—Hav.— V.H.

Gen. Choreutes, Hubn.

607. Parialis Tr. *Treits.* VII. 159.—*Sepp.* VII. 24? — *Fisch. v. Rösl.* 26. Wassenaar d. G. — Hav.

608. Alternalis Tr. *Treits.* VII. 160. — *Sepp.* V. 37. Z.Holl. d.G. — Zeel. d. Br. — Hav.

Gen. Pyrausta, Schr.

609. Purpuralis Hb. *Treits.* VII. 166. Wass., enz. d. G. — Zeeland d. Br. Hav. — V.H.

610. Punicealis W.V. *Treits.* VII. 168.

611. Porphyralis W. V. *Treits.* VII. 170. V.H.

612. Ostrinalis Hb. *Treits.* VII. 172. Noordwijk, Oosterbeek d. G.

613. Cespitalis W.V. *Treits.* VII. 173. Z. Holland d. G. — Hav. — V.H.

614. Normalis Hb. *Treits.* VII. 175. Hav. — V.H.

Gen. Hercyna, Tr.

615. Strigulalis Hb. *Treits.* VII. 187. Wassenaar d. G.

616. Palliolalis Hb. *Treits.* VII. 188. — *Rös.* I. cl. 4. p. n. 11.— *Sepp.* IV. 13. fig. 1—6. Z.Holl. d.G. — Zeel. d. Br. — Hav.

Gen. Ennychia, Tr.

617. Cingulalis W.V. *Treits.* VII. 197. — Hav. — V.H.
618. Pollinalis Hb. *Treits.* VII. 202. — Hav.
619. Atralis Hb. *Treits.* VII. 206.
Var.? Alis singulis supra subtusque macula sulphurea. — Wassenaar d. G.

TORTRICIDEA.

Gen. Halias, Tr.

620. Prasinana L. *Treits.* VIII. 4. — *Rös.* IV. 22. — *Sepp.* II. IV. 24. — Z.Holl. d.G. — Hav. — V.H.
621. Quercana W.V. *Treits.* VIII. 7. — *Rös.* IV. 10. — *Sepp.* VI. 50. — Wass. d. G. — Hav. — V.H.
622. Clorana Hb. *Treits.* VIII. 10. — *Rös.* I. cl. 4. p. n. 3. — *Sepp.* IV. 13. fig. a—c. — Leid. d. G. — Zeel. d. Br. — Hav. — V.H.

Gen. Penthina, Tr.

A.

623. Revayana W.V. *Treits.* VIII. 22. — Hav.
Var. punctana Hb. — Vogelenz. bij Haarl. d. G.

B.

624. Salicana W.V. *Treits.* VIII. 24. — *Rös.* I. cl. 4. p. n. 9. — Z.Holl. d.G. — Hav. — V.H.
625. Capreana Hb. *Treits.* VIII. 27. — Z.Holl. d.G. — Hav. — V.H.
626. Hartmanniana L. *Treits.* VIII. 91. — Wassenaar d. G. — Hav.
627. Acutana Frey. *Treits.* X. 3. 68. — Wassenaar d. G.
628. Pruniana Hb. *Treits.* VIII. 33. — Hav.
629. Variegana Hb. *Treits.* VIII. 35. — *Sepp.* V. 49 ? — Leid. d. G. — Zeel. H. — Hav. — V.H.
630. Cynosbana Zinck. *Treits.* VIII. 38. — Zeeland d. Br.
631. Suffusana Khl. *Mus. Leid.* cf. *Isis.* 1846. p. 211. — Z.Holl. d. G. — Zeel. d. Br. — Hav.
632. Ocellana W.V. *Treits.* VIII. 40. — Leid. d. G. — Hav. — V.H.
633. Dealbana Fröl. (*Minorana Tr.*) *Treits.* VIII. 43. — *Fisch. v. Rösl.* 22. fig. 1. a—c. — Z.Holl., Gelderl. d.G.
634. Triquetrana Hb. *Treits.* X. 3. 52. — Wass., Arnhem d.G. — V.H.

Gen. Tortrix, Lin.

A.

635. Ameriana L. *Treits.* VIII. 48 en 49. — *Fisch. v. Rösl.* 43. fig. 2. a—c. en 44. fig. 1. a—d. — Leiden d.G. — Zeel. d.Br. — Hav. — V.H.
♀ *Congenerana Hb.*

636. Xylosteana L.	*Treits.* VIII. 55. — *Sepp.* V. 25. — *Fisch. v. Rösl.* 45.	Noordw., Arnh. d.G. —Zeel. d. Br.—Hav.
Var. Roborana Hb.		Noordwijk d. G.
637. Crataegana L.	*Treits.* VIII. 57.	V.H.
638 Sorbiana Hb.	*Treits.* VIII. 51. — *Rös.* I. cl. 4. p. n. 2.	Noordw. d. G.—Hav. — V.H.
639. Heparana W.V.	*Treits.* VIII. 58.	Noordwijk d. G.
640. Laevigana. W. V.	*Treits.* VIII. 62.—*Fisch. v. Rösl.* 11. fig. 2. a—e en 98.	Leid. d. G. — Hav.
641. Dumetana Tr.	*Treits.* X. 3. 60. — *Fisch. v. Rösl.* 20.	Naamlijst.
642. Corylana Charp.	*Treits.* VIII. 66.	Z. Holl. Doorwerth d. G. — Hav.
643. Ribeana Hb.	*Treits.* VIII. 67.	Z. Holl. d.G. — Hav. —V.H.
644. Cerasana Hb.	*Treits.* VIII. 69.	Noordwijk d. G.
645. Gerningana Charp.	*Treits.* VIII. 72.	Oosterbeek d. G.
B.		
646. Gnomana L.	*Treits.* VIII. 79. —*Fisch. v. Rösl.* 10. fig. 1. a—e.	Z.Holl. Arnhem d.G. — Hav. — V.H.
647. Grotiana F.	*Treits.* VIII. 81. — *Fisch. v. Rösl.* 11 fig. 1. a—c.	Noordwijk d. G.
648. Hamana Hb.	*Treits.* VIII. 85.	Zeeland d. Br.
Var. diversana Hb.		Hav.
C.		
649. Viridana L.	*Treits.* VIII. 96. — *Rös.* I. cl. 4. p. n. 1.	Z. Holl. d.G. — Zeel. d. Br. — Hav. —V.H.
650. Palleana Tr.	*Treits.* VIII. 99.	Noordw., eenm. d. G.
D.		
651. Lecheana L.	*Treits.* VIII. 106.	Noordwijk d. G.
652. Tesserana W.V.	*Treits.* VIII. 111.	Wassenaar d. G. — Hav. — V.H.
653. Plumbana Hb.	*Treits.* VIII. 118.	Wassenaar, enz. d.G.
Var. Ectypana Hb.		Wass. d. G. — V.H.
654. Bergmanniana L.	*Treits.* VIII. 121. — *Sepp.* V. 48.	Leiden d. G. — Zeel. d. Br.—Hav.—V.H.
655. Hoffmanseggana Hb.	*Treits.* VIII. 287.	Noordwijk d. G. — Zeeland d. Br.
656. Holmiana Hb.	*Treits.* VIII. 124.	Leid. H., d.G.—Hav.

Gen. Coccyx, Tr.

657. Comitana W.V.	*Treits.* VIII. 132.	Noordwijk d. G.
658. Buoliana W.V.	*Treits.* VIII. 140. — *Sepp.* VII. 2.	Noordw. d.G. —Hav.

Gen. Sericoris, Tr.

659, Zinckenana Fröl,	*Treits.* VIII. 143.	Oosterb. d.G.—Hav.

660. METALLICANA Hb. *Treits.* VIII. 144. Hav. — V.H.
661. URTICANA Hb. *Treits.* VIII. 145. Noordwijk d. G. — Hav. — V.H.
662. LACUNANA W.V. *Mus. Leid.* Cf. *Zeller in Isis* 1846. pag. 228. *bij Serie. Umbrosana.* Noordwijk d. G. — Zeeland d. Br.
663. CONCHANA Hb. *Treits.* VIII. 148. Katwijk d. G.
664. CESPITANA Hb.? *Treits.* VIII. 152. Leiden d. G.

Gen. ASPIS, Tr.

665. UDMANNIANA L. *Treits.* VIII. 157. — *Fisch. v. Rösl.* 91. (*Solandriana Tr.*) Katwijk d. G.

Gen. CARPOCAPSA, Tr.

666. POMONANA W.V. *Treits.* VIII. 161. — *Rös.* I. cl. 4. p.n.13.— *Sepp.* VI. 10. Leiden d. G. — Zeel. d. Br. — Hav.—V.H.
667. WOEBERIANA W. V. *Treits.* VIII. 164. Leiden d. G.

Gen. SCIAPHILA, Tr.

668. WAHLBOMIANA L. *Treits.* VIII. 173. Wassenaar d. G. — Zeel. d. Br. — Hav.
669. HYAEMANA Hb. *Treits.* X. 3. 154. Wassenaar d. G.
670. STRIANA W.V. *Treits.* VIII. 178. Wass. d. G.—Leid. H.

Gen. PAEDISCA, Tr.

671. FRUTETANA Hb. *Treits.* VIII. 170.—*Fisch. v. Rösl.* 52 en 53. fig. 1. a—c. Leiden d. G. — Hav. — V.H.
672. IMMUNDANA Ti. *Fisch. v. Rösl.* 53. fig. 2. a—d. Wassenaar d. G.
673. CORTICANA Hb. *Treits.* VIII. 193. Z. Holl., Gelderland en Utrecht d.G.
674. PROFUNDANA W. V. *Treits.* VIII. 192. — *Fisch. v. Rösl.* 62. fig. 1. a. Doorwerth d. G.
Var. Wellensiana Hb. Fisch. v. Rösl. 62. fig. 1. *d.* Wass., Doorw. d. G.
675. SCUTULANA W.V. *Treits.* VIII. 189. — *Fisch. v. Rösl.* 64. Noordwijk d. G.
676. DISSIMILANA Tr. *Treits.* X. 3. 103.—*Fisch. v. Rösl.* 62. 2. a. b. Z. Holl. d. G.
677. FOENEANA Tr. *Treits.* VIII. 196. Hav.
678. PARMATANA Hb. *Treits.* VIII. 199. — *Fisch. v. Rösl.* 1—4. *Varr. Semimaculana et Sordidana*, *Tr.* l. l. 198 en 278. Katwijk d. G.
679. MEDIANA Hb.? *Treits.* VIII. 201. Z.Holl. cenm. d.G.

Gen. GRAPHOLITHA, Tr.

A.

680. HOHENWARTIANA W. V. *Treits.* VIII. 204. Wassenaar d. G.
681. HYPERICANA Hb. *Treits.* VIII. 205. Noordwijk d. G.

B.		
682. Campoliliana W.V.	*Treits.* VII. 212.	Naamlijst.
683. Penkleriana W.V. (*Mitterpacheriana Tr.*)	*Treits.* VIII. 214. — *Fisch. v. Rösl.* 21. cf. pag. 198.	Wassen. d.G.—V.H.
684. Minutana Hb.	*Treits.* VIII. 216.	Noordwijk d. G.
C.		
685. Angustana Hb.	*Treits.* VIII. 221.	Noordw. d.G.—V.H.
686. Rhediana Tr.	*Treits.* VIII. 220.	Leiden d. G.
G.		
687. Petiverana Fröl.	*Treits.* VIII. 228.	Z. Holl. d. G.

Gen. Phoxopteryx, Tr.

688. Lanceolana Hb.	*Treits.* VIII. 232.	Noordwijk d. G.
689. Siculana Hb.	*Treits.* VIII. 233.	Oosterbeek d. G.
690. Ramana Fröl.	*Treits.* VIII. 235.	Wass., eenm. d. G.
691. Naevana Hb.	*Treits.* X. 3. 126.	Leiden d. G. — V.H.
692. Mitterpacheriana W. V. (*Penkleriana Tr.*)	*Treits.* VIII. 241.—*Fisch. v. Rösl.* 19 en 20. fig. 1. a—c. cf. pag. 198.	Wassenaar d. G.

Gen. Teras, Tr.

A.		
693. Caudana F.	*Treits.* 248. — *Sepp.* VI. 40. fig. 6. 7.	Noordwijk d. G.
Var. Emargana Hb.	*Sepp.* t. l. fig. 8. 9.	Noordw. d.G.—V.H.
694. Effractana Hb.	*Treits.* VIII. 249. — *Fisch. v. Rösl.* 55.	Hav. — V.H.
B.		
695. Contaminana Hb.	*Treits.* VIII. 250.	Z. Holl. d. G.—Zeel. d. Br.—Hav.—V.H.
Var. Ciliana Hb.		Z.Holl. d.G. — Zeel. d. Br. — Hav.
696. Sparsana W. V.	*Treits.* VIII. 257.	Wassenaar d. G.
Var. Buringerana Hb.		Wassenaar d. G.
697. Favillaceana Hb.	*Treits.* VIII. 260.	Hav. — V.H.
698. Ferrugana W. V.	*Treits.* VIII. 263. — *Fisch. v. Rösl.* 23, 24 en 25. fig. 1. a—c.	Wassenaar d. G. — Hav. — V.H.
699. Comparana Hb.	*Treits.* VIII. 264.	Leiden d. G.
700. Abildgaardana F.	*Treits.* VIII. 268.	Leiden H., d. G. — Zeel. d. Br. — Hav.
Var. Nyctemerana Hb.		Leid., d. G. — Zeel. d. Br. — V.H.
701. Asperana W.V. (*Irrorana Hb.*)	*Treits.* VIII. 185.	Zeeland d. Br.
702. Literana L.	*Treits.* VIII. 184.	Leiden, Arnhem d. G. — Hav.
703. Cerusana Hb.	*Treits.* VIII. 182.	Zeeland H.

Gen. Cochylis, Tr.

704. Manniana Tr.	*Fisch. v. Rösl.* 51. fig. 1. a en b.	Z.Holl.eenm., Doorn d. G.

TINEIDEA.

Sect. 1. *CRAMBINAE.*

Trib. Crambina.

Gen. Chilo, Zinck., Tr.

705. Phragmitellus Hb.	*Einth.* n. 1. Is. p. 170. — *Treit.* IX. 1. 63. — *Fisch. v. Rösl.* 18. fig. 1. a—d.	Leiden d. G. — Zeel. d. Br. — Hav.

Gen. Eriproctus, Zell.

706. Gigantellus W.V.	*Einth.* n. 3. — *Treits.* IX. 1. 62. — *Fisch. v. Rösl.* 16.	Leiden d. G. — Zeel. d. Br. — Hav.
707. Forficellus Thbg.	*Einth.* n. 5. — *Treits.* IX. 1. 65. — *Fisch. v. Rösl.* 17. fig. 1. a—d.	Leiden d.G. — Hav.

Gen. Crambus, Fab.

Chilo Fam. A., Tr.

B.		
708. Alpinellus Hb.	*Einth.* n. 4. Is. p. 171. — *Treits.* IX. 1. 72.	Wass., Noordw. d.G.
709. Hamellus Thbg. (*Ensigerellus Tr.*)	*Einth.* n. 5. — *Treits.* IX. 1. 79.	Noordw., Oosterbeek d. G.
710. Dumetellus Hb.	*Einth.* n. 7. — *Treits.* IX. 1. 80.	Noordw. d.G. — Zeel. d. Br. — Hav.
711. Pratorum F. (*Pratellus Tr.*)	*Einth.* n. 8. — *Treits.* IX. 1. 81.	Noordw.d.G. — Zeel. d. Br. — Hav. — V.H.
712. Pascuellus L.	*Einth.* n. 10. — *Treits.* IX. 1. 75.	Noordw. d.G. — Hav.
713. Adippellus Tr.	*Einth.* n. 13. — *Treits.* IX. 1. 73.	Hav.
C.		
714. Hortuellus Hb.	*Einth.* n. 16. — *Treits.* IX. 1. 84.	Noordw. d.G. — Hav.
Var. Cespitellus Hb.		Noordwijk d. G. — Hav. — V.H.
715. Rorellus L.	*Einth.* n. 19. — *Treits.* IX. 1. 89.	Hav.
716. Chrysonuchellus Scop.	*Einth.* n. 20. — *Treits.* IX. 1. 91.	Noordwijk, enz. d. G. — Hav.
D.		
717. Falsellus W.V.	*Einth.* n. 23. — *Treits.* IX. 1. 105.	Noordw. d. G.
718. Pinetellus L.	*Einth.* n. 28. — *Treits.* IX. 1. 94. — *Panz.* 6. 22.	Noordwijk d. G. — Hav.

719. Fulgidellus Hb.	*Einth.* n. 35. — *Treits.* IX. 1. 109.	Z. Holl., eenm. d. G.
720. Fascelinellus Tr.	*Einth.* n. 39. — *Treits.* IX. 1. 111.	Noordwijk d. G.
721. Culmellus L.	*Einth.* n. 40. — *Treits.* IX. 1. 93.	Wass. d. G. — Zeel. d.Br. — Hav.—V.H.
722. Inquinatellus W. V.	*Einth.* n. 44. — *Treits.* IX. 1. 121.	Noordw. enz., Geld., Utr. d.G. — Hav. — V.H.
Var. alis anticis fusco et hepatico uberrime adspersis.		Noordwijk d. G.
723. Deliellus Hb.	*Einth.* n. 49. — *Treits.* IX. 1. 117.	Wassenaar d. G.
724. Tristellus W.V. (*Aquilellus Tr.*)	*Einth.* n. 50. — *Treits.* IX. 1. 114.	Wassenaar, enz. d.G. — Hav.
Var. Palcellus Hb.		Katw. d. G. — Zeel. d. Br. — Hav.
Var. Prutellus W. V.		Noordwijk, Oosterbeek d. G.
725. Luteellus W.V.	*Einth.* n. 52. — *Treits.* IX. 1. 125.	Hav.
726. Perlellus Hb.	*Einth.* n. 53. — *Treits.* IX. 1. 129.	Zeel. d. Br. — Hav.

Gen. Eudorea, Curt.

Chilo Fam. B., Tr.

727. Crataegella Hb.	*Einth.* n. 4. *Is.* p. 175. — *Zell. Linn. Ent.* I. p. 296.	Leiden d. G.
728. Mercurella L.	*Einth.* n. 4. — *Treits.* IX. 1. 133. — *Zell. Linn. Ent.* I. p. 293.	Wass. d. G. — Zeel. d. Br. — Hav.
729. Ambigualis Tr.	*Einth.* n. 5. — *Treits.* IX. 1. 138. — *Zell. Linn. Ent.* I. p. 289.	Wassenaar d. G.
730. Sudetica Zell.	*Einth.* n. 8. — *Zell. Linn. Ent.* I. p. 304.	Noordwijk d. G.

Trib. Phycidea.

Div. 1. Galleriae.

Gen. Galleria, F.

731. Mellonella L. (*Cerella Tr.*)	*Einth.* n. 1. *Is.* p. 180. — *Treits.* IX. 1. 51. — *Sepp.* V. 46. — *Is.* 1848. p. 573.	Hav. — V.H.

Gen. Aphomia, Hb.

732. Colonella L. ♀ *Sociella L.*	*Einth.* n. 2. — *Treits.* IX. 1. 46. — *Sepp.* V. 44. — *Is.* 1848. p. 576.	Leiden d.G. — Zeel. d. Br.—Hav.—V.H.

Gen. Melissoblaptes, Z.

733. Bipunctanus Curt. (*Anella Tr.*)	*Is.* 1848. p. 579. — *Treits.* IX. 1. 44.	Wassenaar d. G.

Div. II. Phycideae.

A. *Antennis enodibus.*

Gen. ANERASTIA, Hb.

734. LOTELLA Hb. (*MiniosellaTr.*) *Einth.* n. 1. *Is.* p. 177. — *Treits.* X. 3. 171 en 274 en IX. 1. 155. — *Is.* 1848. p. 586. Noordw., enz. d.G.

Gen. EPHESTIA, Guen.

Myelois, *p. Z.*

735. ELUTELLA Hb. *Einth.* n. 6. *Is.* p. 176. — *Treits.* IX. 1. 194. — *Is.* 1848. p. 592. Leiden d. G.

Gen. TRACHONITIS, Z.

736. CRISTELLA Hb. *Einth.* n. 8. *Is.* p. 179. — *Treits.* IX. 1. 183. — *Is.* 1848. p. 641. Hav.

B. *Antennis nodosis.*

Gen. NEPHOPTERYX, Hb.

NEPHOPTERYX, pr. Z.

737. ROBORELLA W.V. *Einth.* n. 2. *Is.* p. 179. — *Treits.* IX. 1. 162. — *Is.* 1846. p. 740. Noordw. d. G.

Gen. PEMPELIA, Hb.

EUDOROPE, Hb.

738. CARNELLA L. *Einth.* n. 2. *Is.* p. 179. — *Treits.* IX. 1. 158. — *Is.* 1846. p. 759. Katwijk, enz. d. G.
(*Sanguinella Hb.*)
Var. vitta costali nulla. Carnella Hb. Isis l. l. Hav. — V.H.

Sect. 2. TINEACEA.

Gen. CHIMABACCHE, Hb.

Lemnatophila, *Tr.*

739. PHRYGANELLA Hb. *Einth.* n. 1. *Is.* p. 181. — *Treits.* IX. 1. 32. 's Hage d. G.
740. FAGELLA W.V. *Einth.* n. 2. — *Treits.* IX. 1. 26. Z.Holl. d.G. — Zeel. d. Br. — Hav. — V.H.

Gen. TALAEPORIA, Hb.

Psyche, *O.*

741. PSEUDOBOMBYCELLA Hb. (*Glabrella O.*) *Einth.* n. 2. *Is.* p. 182. — *Fisch. v. Rösl.* 37. Z. Holl., Arnhem, d. G.

Gen. Incurvaria, Haw.

Tinea, Zell. olim; Adela Fam. A., Tr.

742. Masculella Hb.	*Einth.* n. 6. *Is.* p. 183. — *Treits.* IX. 2. 120. — *Zell. Linn. Ent.* V. 303.	Wassenaar d. G.
743. Zinckenii Zell.	*Einth.* n. 7. — *Treits.* IX. 2. 121, noot. — *Zell. Linn. Ent.* V. 305.	Wassenaar d. G.
744. Oehlmanniella Tr.	*Einth.* n. 2. — *Treits.* IX. 2. 122. — *Zell. Linn. Ent.* V. 314.	Wassenaar d. G.
745. Capitella L.	*Einth.* n. 3. — *Zell. Linn. Ent.* V. 317. — niet *Treits.* IX. 2. 61. en X. 3. 258.	Leiden d. G. — Zeeland d. Br.

Gen. Tinea, Linn., Tr.

746. Rusticella Hb.	*Einth.* n. 4. *Is.* p. 183. — *Treits.* IX. 2. 264.	Leiden d. G. — Zeeland d. Br.
747. Ferruginella Hb.	*Einth.* n. 12. — *Treits.* IX. 2. 265.	Naamlijst.
748. Tapetiella Hb.	*Einth.* n. 16. — *Treits.* IX. 1. 22. — *Sepp.* VII. 30.	Leiden d. G. — Zeel. d. Br. — Hav.
749. Clematella F. (*Arcella F, Repandella Hb.*)	*Einth.* n. 17. — *Fab. S.* 3. 2. p. 306.	Leiden d. G.
750. Granella Hb.	*Einth.* n. 20. — *Rös.* I. cl. 4. p. n. 12. fig. 1—14. — *Treits.* IX. 1. 13.	Z. Holl. d. G. — Zeel. d. Br. — Hav. — V. H.
751. Emortuella Zell.	*Einth.* n. 22.	Haagsche bosch d. G.
752. Misella Zell.	*Einth.* n. 24. — *Mus. Leid.*	Leiden d. G.
753. Pellionella L.	*Einth.* n. 25. — *Rös.* I. cl. 4. p. n. 17. fig. 1—6. — *Treits.* IX. 1. 15.	Leiden d. G.
Var. Fuscipunctella Haw.	*Mus. Leid.* cf. *Ent. Zeit.* 1850. p. 61.	Leiden d. G. — Zeel. d. Br.
754. Biselliella Hummel. (*Crinella Tr.*)	*Einth.* n. 26. — *Treits.* IX. 1. 21. cf. *Ent. Zeit.* 1848. p. 221.	Leiden d. G. — Hav.

Swammerdammia, Hb.

755. Caerasiella Hb.	*Einth.* n. 30. — *Fisch. v. Rösl.* 14. fig. a—l. — *Treits.* X. 3. 200.	Leiden d. G. — Zeel. d. Br.
756. Crataegella Hb.	*Einth.* n. 31. — *Treits.* IX. 1. 231.	Hav.

Gen. Micropteryx, Hb.

757. Sparmannella F.	*Einth.* n. 5. — *Zell. Linn. Ent.* V. p. 338.	Wassenaar d. G.
758. Fastuosella Zell.	*Einth.* n. 6. — *Zell. Linn. Ent.* V. p. 340.	Wassenaar d. G.

Gen. Nemophora, Hb.

Nematopogon, Zell.; Adela, Tr.

759. Swammerdammella L.	*Einth.* n. 1. *Is.* p. 185. — *Treits.* IX. 2. 149. — *Zell. Linn. Ent.* V. 348.	Wass. d. G. — V. H.

760. METAXELLA Zck.	*Einth.* n. 5. — *Treits.* IX. 2. 152. — *Zell. Linn. Ent.* V. 357.	Leiden d. G.

Gen. ADELA, Latr., Tr.

EUTYPHIA, Hb.

761. FRISCHELLA L.	*Einth.* n. 3. *Is.* p. 186. — *Treits.* IX. 2. 137.	Zeeland d. Br.
762. VIOLELLA Tr.	*Einth.* n. 5. — *Treits.* IX. 2. 139.	Naamlijst.
763. SULZERIELLA Zell. (*Sulzella Tr.*)	*Einth.* n. 6. — *Treits.* IX. 2. 132.	Hav.
764. DEGEERELLA L.	*Einth.* n. 8. — *Treits.* IX. 2. 131. — *Fisch. v. Rösl.* 66 en 67. fig. 1. a—c.	Z. Holl. d. G.—Zeeland d. Br.

ADELA, Latr.

765. VIRIDELLA Scop.	*Einth.* n. 11. — *Treits.* IX. 2. 148.	Wassenaar, enz. d. G.

Gen. NEMOTOIS, Hb.

766. SCABIOSELLUS Scop.	*Einth.* n. 1. *Is.* p. 187. — *Treits.* IX. 2. 146.	Hav.

Gen. PLUTELLA, Schr.

Plutella, *Hypsolopha*, *Harpipteryx* et *Lita*, *Tr.*

767. XYLOSTELLA L.	*Einth.* n. 1. *Is.* p. 188. — *Treits.* IX. 2. 25.	Z. Holl., Gelderland, Utrecht d. G.
768. PORRECTELLA L.	*Einth.* n. 2. — *Treits.* IX. 2. 27. — *Sepp.* VII. 12.	Z. Holl. d. G.—Hav.

HARPIPTERYX Tr.

769. SISYMBRELLA Tr.	*Einth.* n. 8. — *Treits.* IX. 2. 88.	Leiden d. G. — Hav.
Var. Carbonella Hb.		Leiden d. G. — Hav.
770. FISELLA Hb. (*Unitella Tr.*)	*Einth.* n. 9. — *Treits.* IX. 2. 30, X. 3. 187.	Wass. d. G.
771. COSTELLA F.	*Einth.* n. 10. — *Treits.* IX. 2. 17.	Wassenaar d. G.
772. SILVELLA L.	*Einth.* n. 11. — *Treits.* IX. 2. 16.	Noordw. d. G.—V. H.
773. ANTENNELLA W. V.	*Einth.* n. 13. — *Treits.* IX. 2. 7.	Noordwijk d. G.
774. HARPELLA W. V.	*Einth.* n. 16. — *Treits.* IX. 2. 37. — *Sepp.* V. 14.	Leid. d. G.—Zeel. H., d. Br.—Hav.—V. H.

Gen. YPSOLOPHUS, Fab.

775. USTULELLUS F.	*Einth.* n. 13. *Is.* p. 190. — *Treits.* IX. 2. 11.	Wassenaar d. G.

Gen. ANCHINIA, Hb.

Palpula, *Tr.*

PLEUROTA, Hb.

776. ROSTRELLA Hb.	*Einth.* n. 3. *Is.* p. 191. — *Treits.* IX. 2. 52. — *Fisch. v. Rösl.* 99. fig. 1. a—d.	Wassenaar d. G.

777. Bicostella L.	*Einth.* n. 4. — *Treits.* IX. 2. 50.	Naamlijst.

Gen. Harpella, Sehr.

Lampros, *Tr.*

778. Proboscidella Sulz. (*Majorella Tr.*)	*Einth.* n. 1. *Is.* p. 191. — *Treits.* IX. 2. 58.	Leiden, Arnhem d.G. — Hav.—V.H.
779. Bracteella L.	*Einth.* n. 3. — *Treits.* IX. 2. 62.	Leiden d.G. — Hav. — V.H.

Gen. Oecophora, Latr.

Adela, *Butalis*, *Tr.*

Dasycera, Steph.

780. Oliviella F. (*Aemulella Tr.*)	*Einth.* n. 1. *Is.* p. 191. — *Treits.* IX. 2. 130.	Leiden d.G. — Hav.

Oecophora, Latr.

781. Minutella L. (*Oppositella Tr.*)	*Einth.* n. 3. — *Treits.* IX. 2. 120.	Leiden d. G.
782. Leeuwenhoeckella W.V. (*Schmidtella Tr.*)	*Einth.* n. 12. — *Treits.* IX. 2. 167.	Wassenaar d. G.
783. Procerella W. V.	*Einth.* n. 13. — *Mus. Leid.*	Noordwijk, enz. d.G.
784. Tinctella Hb.	*Einth.* n. 16. — *Treits.* IX. 2. 21.	Wassenaar d. G.
785. Arietella Zell.	*Einth.* n. 17.	Wass. d. G. — Hav.

Endrosis, Hb.

786. Lacteella W.V. (*Betulinella Tr.*)	*Einth.* n. 19. — *Treits.* IX. 1. 9.	Leid. d. G. — Zeel. d. Br.—Hav.—V.H.

Scythris, Hb.

787. Laminella W.V.	*Einth.* n. 34. — *Treits.* IX. 2. 115.	Wassenaar d. G.
788. Knochella F.	*Einth.* n. 35. — *Treits.* IX. 2. 109.	Naamlijst.
789. Chenopodiella Hb. (*Tristella Tr.*)	*Einth.* n. 39.—*Fisch. v. Rösl.* 71 en 72. f. 1. a. b. — *Treits.* IX. 2. 109.	Katwijk d. G.

Gen. Hyponomeuta, Latr., Tr.

790. Vigintipunctatus Retz. (*Sedella Tr.*)	*Einth.* n. 2. *Is.* p. 194.—*Treits.* IX. 1. 223. — *Zell. Isis.* 1844. p. 210.	Z. Holl., eenm. d. G.
791. Plumbellus W. V.	*Einth.* n. 3. — *Treits.* IX. 1. 213. — *Zell. Isis.* 1844. p. 212.	Z. Holl., eenm. d G.

792. VARIABILIS Zell. (*Padellus L.*)	*Einth.* n. 4. — *Treits.* IX. 1. 217. — *Rös.* I. cl. 4. p. n. 7. fig. 1—5. — *Sepp.* V. 32.— *Zell. Isis.* 1844. p. 214.	Noordwijk d. G. — Zeeland d. Br. — Hav. — V.H.
Var. alis anticis plumbeis. Zell. l. l.		Noordw. d.G.—Hav.
793. RORELLUS Hb.	*Treits.* IX. 1. 222.—*Zell. Isis.* 1844. p.218.	Hav.
794. MALINELLUS Zell.	*Einth.* n. 5. — *Zell. Isis.* 1844. p. 220. — *Sepp.* VI. 27?	Leiden d.G. —Zeel. d. Br. — Hav.
795. EVONYMI Zell.	*Einth.* n. 7. — *Treits.* IX. 1. 220. — *Zell. Isis.* 1844. p. 223.	Leid. d. G. — Hav.
(*Cognatella Tr.*)		
796. PADI Zell. (*Evonymella Tr.*)	*Einth.* n. 8. — *Treits.* IX. 1. 215. — *Rös.* el.4.p.n.8.fig.1—5.—*Zell. Isis.*1844. p.226.	Leiden d. G. —Hav. — V.H.

Gen. PSECADIA, Hb.

797. SCALELLA Scop.	*Einth.* n. 2. *Is.* p.194. — *Treits.* IX. 1. 209. — *Panz.* 6. 21. *nom. pusiella.* — *Zell. Isis.* 1844. p. 230.	Hav.
(*Lithospermella Tr.*)		
798. ECHIELLA Hb.	*Einth.* n. 3. — *Treits.* IX. 1. 211. — *Zell. Isis.* 1844. p. 231.	Hav.
799. FUNERELLA Hb.	*Einth.* n. 4. — *Treits.* IX. 1. 213. — *Sepp.* VII. 6. — *Zell. Isis.* 1844. p. 232.	Zutphen v. E. — Hav. — V.H.

Gen. HAEMYLIS, Tr.

Agoniopteryx, Tr.

800. SPARGANIELLA Thbg.	*Einth.* n. 1. *Is.* p. 195.— *Treits.* IX. 1. 261.	Leiden d. G.

Gen. DEPRESSARIA, Haw.

Haemylis, Tr.

801. LITURELLA W.V.	*Einth.* n. 1. *Is.* p. 195.—*Treits.* IX. 1. 257.	Leiden d. G.
802. PALLORELLA Zell.	*Einth.* n. 3. — *Mus. Leid.*	Wassenaar d. G.
803. ARENELLA W.V.	*Einth.* n. 6. — *Fisch. v. Rösl.* 32. fig. 2. — *Treits.* IX. 1. 258.	Wassenaar d. G. — Zeeland d. Br.
804. ALSTROEMERELLA W.V.	*Einth.* n. 8. — *Treits.* IX. 1. 255.	Katwijk d. G.
805. CHARACTERELLA W.V.	*Einth.* n. 13. — *Treits.* IX. 1. 254.	Naamlijst.
806. APPLANELLA F. (*Cicutella Tr.*)	*Einth.* n. 14.—*Fisch. v. Rösl.* 47. en 48. f. 1. a. b. — *Treits.* IX. 1. 248.	Wassenaar d. G.
807. CNICELLA Tr.	*Einth.* n. 17. — *Treits.* IX. 1. 237.	Katwijk d. G.
808. HERACLEANA de Geer.	*Einth.* n. 25.—*De Geer.* II. 1. 294. — *Zell. Krit. Bestimm. von de Geer's Lepidoptera, in Isis.* 1839. p. 305. — *Sepp.* VI. 47.	Wassenaar d. G.

Gen. Carcina, Hb.

809. Fagana Hb. (*Faganella Tr.*) *Einth.* n. 1. *Is.* p. 197. — *Treits.* IX. 2. 67. Z. Holl., Gelderland, Utrecht d.G.—Zeel. d.Br. — V.H.

Gen. Gelechia, Hb.

Haemylis, *Lita*, *Tr.*

Nothris, Hb.

810. Populella L. *Einth.* n. 1. *Is.* p. 197. — *Treits.* IX. 1. 242. — *Fisch. v. Rösl.* 76. Zeeland d. Br. — Hav. — V.H.
Var. Tremella W. V. Fisch. v. Rösl. 77. fig. 1. a. c. Z.Holl. d.G. — Zeeland d. Br. — Hav.

Gelechia, Hb.

811. Cinerella L. *Einth.* n. 11. — *Treits.* IX. 2. 81. Wassenaar d. G.
812. Leucatella L. *Einth.* n. 27. — *Treits.* IX. 2. 101. Leiden d.G. — Zeel. d. Br.
813. Alacella Zell. *Einth.* n. 29. — *Mus. Leid.* Wassenaar d. G.
814. Terrella Hb. (*Zephyrella Tr.*) *Einth.* n. 30. — *Treits.* IX. 2. 77. — *Fisch. v. Rösl.* 80. fig. 1. a—c. en 96. Z. Holl. d. G.
815. Senectella FR. *Einth.* n. 31. — *Dougl.*, *Transact. Ent. Soc. of Lond.* 1850. I. 3. p. 68. Wassenaar d. G.
816. Distinctella Zell. *Einth.* n. 32. — *Fisch. v. Rösl.* 80. f. 2. Doorwerth d. G.
817. Moufetella Tr. *Einth.* n. 46. — *Treits.* IX. 2. 91. Zeeland d. Br.
818. Triparella Zell. *Einth.* n. 47. — *Mus. Leid.* Wassenaar d. G.

Brachmia, Hb.

819. Bifractella Mann. *Dougl.*, *Trans. Ent. Soc. of Lond.* 1850. 1. 3. p. 66. Wassenaar d. G.

Chelaria, Haw.

820. Conscriptella Hb. *Einth.* n. 83. — *Mus. Leid.* Noordwijk d. G.

Metzneria, Zck.

821. Neuropterella FR. *Einth.* n. 85. — *Mus. Leid.* Z. Holl., eenm. d.G.

Gen. Aechmia, Tr.

Tinagma, Zell.

822. Perdicella Ti. *Einth.* n. 4. *Is.* p. 204. — *Fisch. v. Rösl.* tab. 83. fig. 2. a—e. Leiden d. G.
823. Metallicella Zell. *Einth.* n. 7. — *Fisch. v. Rösl.* tab. 84. fig. 2. a—d. Wassenaar d. G.

Gen. ARGYRESTHIA, Hb.

Oecophora, Tr.

824. NITIDELLA F. *Einth.* n. 2. *Is.* p. 204. — *Zell. Linn. Ent.* II. p. 250. Zeeland d. Br.
825. GOEDARTELLA L. *Einth.* n. 13. — *Treits.* IX. 2. 162. — *Zell. Linn. Ent.* II. p. 282. Noordwijk d. G.
826. BROCKEELLA L. *Einth.* n. 14. — *Treits.* IX. 2. 164. — *Zell. Linn. Ent.* II. p. 286. Noordwijk d. G.
Var. fascia interrupta. Noordwijk d. G.
» *maculis dorsalibus confluentibus.* Noordwijk d. G.

Gen. COLEOPHORA, Hb.

Ornix Fam. B., Tr.

APISTA, Hb.

827. PARTITELLA Zell. *Zell. Linn. Ent.* IV. p. 248. Z. Holl. d. G.
828. TILIELLA Schr. *Einth.* n. 14. *Is.* p. 207. — *Zell. Linn. Ent.* IV. p. 278. Leiden d. G.

COLEOPHORA, Hb.

829. BINDERIELLA Koll. *Zell. Linn. Ent.* IV. p. 388. Z. Holl. d. G.
830. CORACIPENNELLA Hb. *Einth.* n. 28. — *Zell. Linn. Ent.* IV. 379. — niet *Sepp.* VII. 28. Leiden d. G. — Hav.
831. FUSCEDINELLA Zell. *Zell. Linn. Ent.* IV. p. 383. Leiden d. G.
832. ORBITELLA Zell. *Zell. Linn. Ent.* IV. p. 385. Noordw. d. G.
833. HEMEROBIELLA Scop. *Einth.* n. 22. — *Zell. Linn. Ent.* IV. p. 374.
Var. puncto postico nullo. Z. Holl. d. G.

Gen. GRACILARIA, Haw.

Ornix Fam. A., Tr.

834. FRANCKELLA Hb. *Einth.* n. 1. *Is.* p. 209. — *Treits.* IX. 2. 196. — *Zell. Linn. Ent.* II. 314. Z. Holl., Arnhem d. G. — Hav. — V.H.
(*Hilaripennella Tr.*)
835. STIGMATELLA F. *Einth.* n. 2. — *Treits.* IX. 2. 195. — *Sepp.* VI. 18. — *Zell. Linn. Ent.* II. 319. Leiden d.G. — Hav. — V.H.
(*Upupaepennella Tr.*)
Var. alis anticis dilutissime ochraceis, circa triangulum fuscescentibus. Leiden d. G.
836. ELONGELLA L. *Einth.* n. 6. — *Treits.* IX. 2. 200. — *Zell. Linn. Ent.* II. 333. Zeeland d. Br.
(*Signipennella Tr.*)
Var. Punctella L. Wassenaar d. G.

837. SYRINGELLA F. (*Ardaepennella Tr.*) *Einth.* n. 9. — *Treits.* IX. 2. 205. — *Zell. Linn. Ent.* II. 342. Z. Holl. d. G.—Hav.

Gen. ORNIX, Tr.

838. GUTTIFERELLA Zell. *Einth.* n. 1. *Is.* p. 210. — *Zell. Linn. Ent.* II. 378. Leiden d. G.
Var. striga interrupta. Leiden d. G. — Zeeland d. Br.

Gen. COSMOPTERYX, Hb.

839. PINICOLELLA Zell. *Einth.* n. 4. *Is.* p. 210. Noordwijk d. G.

Gen. OPOSTEGA, Zell.

840. CREPUSCULELLA FR. *Einth.* n. 3. *Is.* p. 214. — *Zell. Linn. Ent.* III. 248. Z. Holl. d. G.

Gen. LYONETIA, Hb.

BUCCULATRIX, Ti.

841. CIDARELLA Ti. *Einth.* n. 12. — *Zell. Linn. Ent.* III. 288. Leiden d. G.
842. ULMELLA Mann. *Zell. Linn. Ent.* III. p. 289. Wassenaar d. G.

Gen. LITHOCOLLETIS, Hb.

843. POMIFOLIELLA Ti. *Einth.* n. 10. *Is.* p. 218. — *Zell. Linn. Ent.* I. p. 196. Leiden d. G.
844. POMONELLA Zell. (*Blancardella Tr.*) *Einth.* n. 9. — *Treits.* IX. 2. 186. — *Sepp.* V. 38. fig. 10? — *Zell. Linn. Ent.* I. p. 201. Leiden d. G.
845. QUERCIFOLIELLA FR. *Einth.* n. 5. — *Zell. Linn. Ent.* I. p. 218. Wassenaar, enz. d. G.
846. HEEGERIELLA Zell. *Zell. Linn. Ent.* I. p. 232. Wassenaar d. G.
847. CRAMERELLA FR. *Einth.* n. 6. — *Zell. Linn. Ent.* I. p. 234. Wassenaar d. G.
848. EMBERIZAEPENNELLA Bouch. *Einth.* n. 13. — *Zell. Linn. Ent.* I. p. 241. Wassenaar d. G.
849. KLEEMANNELLA F. *Einth.* n. 14. — *Zell. Linn. Ent.* I. p. 244. Wassenaar d. G.

Gen. TISCHERIA, Zell.

Elachista, Tr.

850. COMPLANELLA Hb. *Einth.* n. 1. *Is.* p. 219. — *Treits.* IX. 2. 179. — *Zell. Linn. Ent.* III. p. 335. Wassenaar d. G.

Gen. PHYLLOCNISTIS, Zell.

851. SALIGNA Zell. *Einth.* n. 4. *Is.* p. 214. — *Zell. Linn. Ent.* III. p. 270. Wassenaar d. G.

PTEROPHORIDEA.

Trib. Pterophorina.

Gen. Platyptilus, Zell.

Alucita, *Tr.*

852. Ochrodactylus Hb.	*Zell. Is.* 1841. p. 775. — *Treits.* IX. 2. 227.	Noordwijk d. G.
853. Rhododactylus W. V.	Zell. *Is.* 1841. p. 772. — *Treits.* IX. 2. 228.	Naamlijst.
854. Acanthodactylus Hb.	Zell. *Is.* 1841. p. 784. — *Treits.* IX. 2. 234.	Noordwijk d. G.

Gen. Ocyptilus, Zell.

Alucita, *Tr.*

855. Pilosellae Zell.	*Zell. Is.* 1841. p. 789.	Noordw., enz. d. G. — Zeel. d. Br.

Gen. Pterophorus, Zell.

Alucita, *Tr.*

856. Fuscus Retz. (*Ptilodactyla Hb.*)	*Zell. Is.* 1841. p. 841. — *Treits.* IX. 2. 244.	Wassenaar d. G. — Zeeland d. Br.
857. Pterodactylus L.	*Zell. Is.* 1841. p. 846. — *Treits.* IX. 2. 242. — *Sepp.* VI. 45?	Wassenaar d. G. — Zeeland d. Br.
Var. striola laciniae ant. longitudinali fuscescente obsoleta.		Wassenaar d. G.
858. Sacrodactylus Hb.	*Zell. Is.* 1841. p. 848. — *Treits.* IX. 2. 247.	Z. Holl., zeldz. d. G.
859. Tephradactylus Hb.	*Zell. Is.* 1841. p. 850. — *Treits.* IX. 2. 246.	Z. Holl., zeldz. d. G.
860. Osteodactylus Zell.	*Zell. Is.* 1841. p. 851.	Z. Holl., zeldz. d. G.
861. Microdactylus Hb.	*Zell. Is.* 1841. p. 852. — *Treits.* IX. 2. 248.	Wassenaar d. G. — Zeeland d. Br.

Gen. Aciptilus, Zell.

Alucita, *Tr.*

862. Tetradactylus L.	*Zell. Is.* 1841. p. 862. — *Treits.* IX. 2. 252.	Noordwijk d. G.
863. Pentadactylus L.	*Zell. Is.* 1841. p. 865. — *Rös.* I. cl. 4. p. n. 5. — *Treits.* IX. 2. 249.	Z. Holl. d. G. — Zeeland d. Br.

Trib. Alucitina.

Gen. Alucita, L.

Orneodes, *Tr.*

864. Hexadactyla L.	*Zell. Is.* 1841. p. 869. — *Sepp.* VII. 3. — *Treits.* IX. 2. 255.	Leiden d. G. — Zeeland d. Br.

In bovenstaande Naamlijst stelde ik mij voor, eene bijdrage te leveren tot beantwoording der vraag: welke schubvleugelige Insekten komen er in ons Vaderland voor?

Ik heb mij, bij de bewerking daarvan, niet tot eene eenvoudige optelling van namen bepaald, maar, rekenschap gevende waarom ik eene soort als *inlandsch* opnam, achter iedere species den naam des verzamelaars en zooveel mogelijk de juiste localiteit, waar ze gevangen is, opgegeven. Deze juiste localiteits-opgave is, zal men eens tot de wetenschap komen van wat over ons geheele Land verspreid, wat daarentegen aan enkele Provinciën eigen of binnen nog engere grenzen beperkt is, volstrekt noodig. Algemeene plaats-opgave moge omtrent de indigeniteit eener soort beslissen, zij is, zal het een onderzoek gelden naar de verspreiding der Insekten op vaderlandschen bodem, ontoereikend. Het is daarom wenschelijk, dat men met een oog op zoodanig onderzoek verzamele. Voor mijn tegenwoordig doel evenwel zijn de verkregene opgaven voldoende.

Over het al of niet frequent voorkomen, 't geen meestal zeer relatief is, liet zich in 't algemeen, niets met zekerheid zeggen. Door een doorloopend gebruik te maken van de verzamelingen der Heeren Havelaar en Ver-Huell, zoowel als van onze eigene, deed ik evenwel uitkomen, welke soorten algemeen gevonden zijn. Men zal nu ook op die, welke slechts door een enkel persoon zijn aangetroffen, meer de aandacht kunnen vestigen.

Bij iedere soort heb ik den auteur, naar wien ik determineerde, aangehaald. Bij die, welke ik niet onder de oogen kreeg, heb ik er die aanhaling, voor het gemak van den lezer, bijgevoegd. Ook citeerde ik dikwijls een plaatwerk, doch maakte hiervan geen regel, omdat ik meende mij alleen tot die werken te moeten bepalen, welke meer algemeen in handen zijn.

Voor de juistheid der determinatie heb ik mij alle moeite gegeven en ik hoop daarin, met de hulpmiddelen, welke ik had, geluk-

kig te zijn geslaagd. Liet de beschrijving soms eenigen twijfel over, dan kwam ik, door de collectie op 's Rijks Museum te raadplegen, in den regel, tot zekerheid. Slechts in enkele gevallen plaatste ik achter eene dubieuse soort een ?. Eenige *novae species* hield ik, tot nader onderzoek, terug.

Ik heb, voor de systematische indeeling, wat de Macroptera aangaat, Boisduval's Index Methodicus gevolgd, terwijl ik voor de Microptera, Treitschke's verdeeling der Pyralidea en Tortricidea behouden, maar daarentegen voor de Tineidea en Pterophoridea, Zeller's Versuch einer Entheilung der Schaben, heb aangenomen.

Het zal wel geene herinnering behoeven, dat mijn werk onvolledig is en dat zich daaruit geene resultaten laten afleiden. Schoon mijne lijst 864 nummers telt, zal zij nog met menige soort, vooral met menige localiteit moeten worden aangevuld.

Uit het onderstaande, waarin ik tevens eene verklaring van door mij gebruikte verkortingen geef, zal men kunnen zien op wier gezag ik mijne species opnam.

B. De Heer L. A. J. Burgersdijk, Candidaat in de Philosophie en Medicijnen, aan de Leidsche Hoogeschool, die mij enkele door de Heeren Dr. S. P. Kros en Dr. N. Meursinge, van een botanisch uitstapje op het eiland Ameland medegebragte voorwerpen ten gebruike afstond.

d. B. De Heer P. de Bruyne, te Middelburg, aan wien ik de opname van een honderdtal, op Walcheren en Zuid-Beveland gevangene soorten te danken heb.

v. B. De Heer A. van Bemmelen, te Leiden, die de goedheid had, mij enkele species ten geschenke te geven.

v. E. De Heer A. J. van Eyndhoven, te Empe.

d. G. Duidt zoowel mijne beide broeders, de Heeren N. H. de Graaf en G. M. de Graaf, te Leiden, als mij zelven aan. De door ons opgegevene species berusten alle in de collectie, welke wij gedurende een vijftienjarig tijdvak, vooral uit de omstreken van Leiden hebben bijeengebragt.

Hav. De collectie van wijlen den Heer L. J. Havelaar, te Rotterdam, welke zich thans op 's Rijks Museum bevindt. Uit deze collectie, van welke ik gebruik konde maken, nam ik alle soorten op, voor zooverre zij, als in ons Vaderland (meer bepaald, zooveel ik konde nagaan, in de Prov. Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant) gevangen, geëtiquetteerd waren.

H. De Heer Dr. J. A. Herklots, Conservator der ongewervelde dieren aan 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden.

Naamlijst. De *Naamlijst van Nederlandsche Insecten, met aanwijzing van die soorten, welke in de verzameling der Nederlandsche Entomologische Vereeniging aanwezig zijn.*

Trap. De Heer P. W. M. Trap, te Leiden.

V.H. De Heer Q. M. R. Ver-Huell, Schout bij Nacht, enz. enz. te Arnhem, die mij, met de meeste bereidwilligheid, eene lijst van door hem in Holland en Gelderland gevangene vlinders toezond.

Met uitzondering van de soorten, welke ik aan de Heeren Ver-Huell en van Eyndhoven of aan de Naamlijst der N. E. V. ontleende, heb ik alle voorwerpen zelf onder de oogen gehad.

Verder beteekent: enz. = dat de soort ook op, aan genoemde plaats analoge gronden voorkomt. Katw. = Katwijk aan Zee, met inbegrip der duinen. Leiden = de naaste omtrek van Leiden, met de omliggende tuinen. Noordw. = de zandgronden tusschen Noordwijk binnen en Noordwijkerhout. Wass. = de zandgronden en duinstreken om Wassenaar. Zeel. H. = de omstreken van Middelburg. Z. Holl. = dat de soort, op verschillende gronden, door de geheele Provincie verspreid is.

Ten slotte is het mij aangenaam melding te kunnen maken van de medewerking, welke ik van onderscheidene zijden mogt ondervinden. Allen die daartoe, zoo door de beschikbaar stelling hunner verzameling, als door de toezending van mededeelingen, het hunne

bijdroegen, den Hoogleeraar J. van der Hoeven, die met de meeste voorkomendheid zijne bibliotheek mij openstelde, breng ik daarvoor mijn opregten dank. Mogt ik door gelijke bereidwillige ondersteuning, ook van zoovele andere beoefenaars der Entomologie, in de gelegenheid worden gesteld om deze mededeeling meer en meer aan te vullen.

d. G.

AANGEHAALDE BOEKWERKEN.

Ann. S. Annales de la Société Entomologique de France.

Einth. Zie bij Isis.

Ent. Zeit. Entomologische Zeitung, herausgegeben von dem Entomologischen Vereine zu Stettin.

Fisch. v. Rösl. Abbildungen zur Berichtigung und Ergaenzung der Schmetterlingskunde u. s. w. von J. E. Fischer Edlen von Roeslerstamm. Leipz. 1838.

De Geer. Mémoires pour servir à l'histoire des Insectes.

Ind. Genera et Index Methodicus Europ. Lepidopterorum a Dr. Boisduval, Parisiis 1840.

Is. Isis von Oken, Leipzig bij Brockhaus. De voornaamste daaruit aangehaalde verhandelingen zijn: Zeller, Eintheilung der Schaben. — Bestimmung der Falter de Geer's, 1839. — Ueber die Pterophoriden, 1841. — Monographie der Sippe Hyponomeuta, 1844. — Ueber die knotenhornigen Phycideën, 1846. — Die Gallerien und nackthornigen Phycideën, 1848.

Kleem. Beiträge zur Natur- oder Insecten-Geschichte von Kleemann.

Linn. Ent. Linnaea Entomologica. Zeitschrift herausgegeben von dem Entomologischen Vereine in Stettin.

Mus. Leid. Collectie Havelaar op 't Leidsche Museum.

Ochs. F. Ochsenheimer die Schmetterlinge von Europa, fortgesetzt durch F. Treitschke.

Panz. Faunae Insectorum Germaniae initia. (fasc. 1—110.)

Rös. De natuurlijke historie der Insecten, door A. J. Rösel.

Selys. De Selys Longchamps, Enumeration des Insectes Lépidoptères de la Belgique, Liège 1844.

Sepp. Nederlandsche Insecten, door J. C. Sepp.

Tijdschr. voor Nat. Gesch. Tijdschrift voor Natuurlijke geschiedenis en Physiologie, uitgegeven door J. van der Hoeven en W. H. de Vriese.

Tijdschr. Nat. Wetens. Tijdschrift voor de Wis- en Natuurkundige Wetenschappen, uitgegeven door de Eerste klasse van het Kon. Nederl. Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en schoone kunsten.

Transact. Ent. Soc. Transactions of the Entomological Society of London.
Treits. Zie Ochs.

Symbolae ad monographiam generis CHRYSOPAE Leach; V tabulis illustratae a G. TH. SCHNEIDER, phil. doct. — Vratislaviae apud F. Hirt. Edit. minor (8°).

Weinige dagen geleden kwam ons het bovengemelde, geheel in het Latijn geschreven werk, over het geslacht der Netvleugelige Insecten Chrysopa Leach, ter hand. De schrijver behandelt daarin de in- en uitwendige structuur en de geheele huishouding en natuurlijke geschiedenis der Chrysopae, van welke hij 52 soorten beschrijft. Wij deelen hier zijn *overzigt der soorten*, voor zoo verre het de Europeesche betreft, mede, met aanhaling van RAMBUR *Hist. natur. des Ins. Névroptères*, om de aandacht onzer lezers op dit schoone geslacht te vestigen en de onderscheiding der soorten gemakkelijker te maken.

CHRYSOPA Leach. *Hemerobius* Ramb.

I. De voorrand der bovenlip niet uitgesneden.

1. Het tweede lid der sprieten niet gevlakt, of zeer zelden van boven met vlakken versierd.

A. De vleugeladeren alle eenkleurig.

a. Het lijf groen, slechts een band op den rug zigtbaar.

1. CHR. VITTATA Wesm. *Hem. proximus* Ramb. sp. 4. In geheel Europa.

b. De kop rood of zwart gekleurd.

2. CHR. VULGARIS Sch. *Hem. perla* Ramb. sp. 1. In geheel Europa.

3. — GRACILIS Heyden (met bruine voelers; sprieten eenkleurig). 1 exempl. te Frankfort gevangen.

4. — STENOPTILA Schn. (met bruine voelers; 2de lid der sprieten roetkleurig geringd). 1 exempl. in Silesië gevangen.

B. De vleugeladeren, voornamelijk de dwarsaderen, gedeeltelijk of geheel ros of zwart.

a. De kop en het overige gedeelte van het lijf zonder teekening.

7. CHR. ALBA Lin. In Silesië.

b. De kop en voorborst met rood of zwart geteekend.

4. De kop en soms de voorborst met bruine of roetkleurige of zwarte punten, strepen of banden.

† De voelertjes bleek of (somtijds gedeeltelijk) bruin.

19. Chr. tenella Sch. (met een witten band op rug en achterlijf). 1 exempl. in Silesië gevangen.

21. — viridana Schn. Uit zuidelijk Italië.

22. — Heydenii Schn. (met eene groote zwarte stip voor de oogen). In zuidelijk Duitschland.

23. — pallida Schr. (met eene bruine stip voor de oogen). Zeldzaam in Silesië.

24. — septempunctata Wesm. *Hem. mauricianus* Ramb. sp. 5.? In geheel Duitschland.

26. — pallens Ramb. sp. 3. Uit Spanje.

†† De voelertjes roetkleurig, of eenkleurig of bleek geringd.

30. — prasina Burm. (met twee strepen op de voorborst). In Duitschland.

31. — aspersa Wesm. *Hem. prasinus* Ramb.sp. 2. In geheel Europa.

32. — Zelleri Schn. Uit Italië.

33. — clathrata Schn. Uit Italië.

2. Het tweede lid der sprieten met een' bruinen of zwarten ring.

A. De vleugeladeren alle eenkleurig. De kop met zwarte punten.

35. Chr. abbreviata Curt. In Duitschland.

B. De dwarsaderen der vleugels gedeeltelijk bruin of zwart. De kop en meestal ook de borst, met roode of zwarte vlakken.

a. De vleugels ongevlakt.

1. De nagels aan den grond verbreed.

36. Chr. Burmeisteri Schn. Zeldzaam in Duitschland.

2. De nagels niet verbreed.

40. Chr. Genei Ramb. sp. 18. In zuidelijk Europa.

41. — venosa Ramb. sp. 17. In zuidelijk Spanje.

C. De dwarsaderen der vleugels alle en geheel zwart; het lijf met roetkleurige of zwarte punten en vlakken.

a. Geen der in de lengte loopende aderen zwart.

43. CHR. PERLA Lin. *Hem. chrysops* Ramb. sp. 11. In geheel Europa.

b. Sommige der in de lengte loopende aderen zwart.

44. — DORSALIS Burm. In Duitschland.

D. De aderen der vleugels alle bruin of zwart. Het lijf met zwarte teekening.

45. — NOBILIS Heyd. (*pulchella* Schn. in Consp.) *Hem. elegans* Ramb. sp. 10. In Duitschland en Frankrijk.

II. De voorrand van de bovenlip min of meer uitgesneden.

1. De sprieten zoo lang als het ligchaam of iets langer, bruin of zwart, de twee eerste geledingen lichter gekleurd; het lijf krachtig; de voorborst breeder dan lang.

A. De vleugeladeren eenkleurig, roetkleurig; het lijf roetkleurig met uitzondering van kop en voorborst.

46. — CAPITATA Fab. In Europa.

B. De vleugeladeren tweekleurig, geel en roetkleurig.

a. Het lijf roetkleurig met gele vlekken en teekening.

49. — FULVICEPS Steph. *Hem. erythrocephalus* Ramb. sp. 13. In Duitschland.

b. Het lijf geel of ros, met bruine of roetkleurige vlekken.

50. — ITALICA Rossi, sp. 14 Ramb. In zuidelijk Europa.

51. — STIGMATICA Ramb. sp. 15. In Spanje.

NB. De editio maior van dit werk bevat, behalve de platen met detailteekeningen der editio minor, op 55 platen de afbeeldingen der beschrevene soorten.

NAAMLIJST

DER TOT HEDEN IN DE

NEDERLANDEN,

IN DEN WILDEN STAAT WAARGENOMEN

VOGELS;

DOOR

H. SCHLEGEL.

De volgende naamlijst is grootendeels opgemaakt volgens eigene waarnemingen, gedurende een tijdvak van ruim zes en twintig jaren hier te lande in het werk gesteld, hetzij in de vrije natuur zelve, hetzij naar voorwerpen, welke onophoudelijk van de meeste streken van de Nederlanden, aan het Rijks Museum ingezonden worden, ten dienste van deze of andere verzamelingen. Opgaven uit andere werken of mededeelingen van liefhebbers heeft de schrijver steeds onder vermelding hunner namen, maar slechts dan opgenomen, wanneer er over de bestemming der soorten geen de minste twijfel konde bestaan: hij heeft er vooral veel te danken aan zijnen kundigen en scherpzinnigen vriend, den heer A. H. Verster van Wulverhorst. Alle opgaven zonder vermelding van namen behelzen derhalve de door den schrijver gedane waarnemingen.

Het *Manuel d'Ornithologie* van onzen beroemden landgenoot, den Heer C. J. Temminck, een boek, dat den grondslag uitmaakt, van welken alle nieuwere onderzoekingen over de vogels van Europa

zijn uitgegaan, heeft de schrijver steeds geraadpleegd, wanneer zijne eigene ondervinding te kort schoot, en hij betreurt slechts, dat, bij de meer algemeene strekking van dit voortreffelijke boek, de Nederlandsche Fauna slechts ter loops kon worden behandeld. Het eenige werk, door ons aangehaald, zijn de afbeeldingen der Nederlandsche vogels van NOZEMAN en SEPP. Dit boek dient intusschen met veel omzigtigheid geraadpleegd te worden. NOZEMAN, ofschoon een ijverig verzamelaar van feiten, was niet genoegzaam op de hoogte der wetenschap, en de wetenschap was in zijnen tijd nog te veel in hare kindschheid, om zijn werk tot eenen onfeilbaren gids te doen strekken, te meer, daar dit boek nooit tot een voltooid geheel is afgewerkt. Na den dood van NOZEMAN en vooral in het laatste deel des werks, werden daarin verscheidene vogels afgebeeld, van welke de uitgever zelf de overtuiging moest hebben, dat zij nog nooit in de Nederlanden waren waargenomen, en door deze handelwijze ondermijnde hij zelf het vertrouwen, dat de voornaamste verdienste van diergelijke ondernemingen behoort uit te maken. Wat de bekende naamlijst der Nederlandsche vogels van BENNET en OLIVIER betreft, zij is zoo geheel zonder kennis van zaken zamengesteld, dat zij alleen geschikt is, dwaalbegrippen te verspreiden, en het beter ware, dat dit boek in het geheel niet in handen der liefhebbers kwam.

Over de inrigting en het doel onzer naamlijst willen wij niet uitweiden. Iedereen zal ontwaren, dat zij niets dan een Schema is, hetwelk slechts onder medewerking van andere naauwgezette waarnemers tot de gewenschte volledigheid kan worden gebragt, en dat vooral de provinciën Zeeland, Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel, Utrecht en Limburg onder die streken behooren, van wier vogels wij nog zeer weinig weten. Behalve de opgaaf der, in deze verschillende streken des rijks voorkomende, vogelsoorten, welke wij van onze Ornithologen verwachten, zoude vooral ook die harer landnamen wenschelijk zijn. Deze zijn, in vele gevallen, een voortreffelijke gids voor den eerstbeginnende in de studie der Ornithologie, terwijl zij tevens kunnen

strekken tot opheldering der verwarring, welke, ten opzigte hunner toepassing, bij vele onkundigen bestaat. Het bijzonder gewigt, dat wij aan deze landnamen hechten, heeft ons doen besluiten, die, voor zoo ver ze ons bekend waren, steeds op ééne lijn met de stelselmatige of latijnsche benaming van de soorten te plaatsen, terwijl de, door andere schrijvers of door ons ingevoerde hollandsche Synonymen, in cursiefschrift, onder de hoofdnamen zijn geplaatst.

De schrijver vleit zich door zijnen arbeid, waarnemingen van andere beoefenaren der natuurlijke geschiedenis in ons land uit te lokken, ten einde daardoor in staat gesteld te worden, zijn, sedert langen tijd ontworpen, *Zakboek der Nederlandsche Ornithologie*, zoo volledig mogelijk te maken, en in eene behoefte te voorzien, tot welker vervulling hij herhaaldelijk en van verscheidene zijden is uitgenoodigd. Hij wenscht te meer, nu aan dit verzoek te voldoen, daar, door de invoering der nieuwe jagtwet, de middelen of belemmerd, of afgesneden zullen worden, om in de toekomst behoorlijke en omvattende onderzoekingen over onze inlandsche vogels in het werk te stellen, en hij derhalve vreest, aan zijne veelvuldige reeds gedane waarnemingen, in het vervolg geene evenredige uitbreiding te kunnen geven.

DE VALKEN — FALCO[1].

1. FALCO GYRFALCO, *falconar.* DE GIERVALK.

Jonge voorwerpen dezer soort, welke de gebergten van Noorwegen bewoont, bezoeken van tijd tot tijd, in het najaar, ons land. Onze valkenieren verzekeren

---

[1]) *Sepp* V. 395, beeldt een voorwerp af van den *gewonen gier*, *Vultur fulvus*, en zegt, dat deze soort niet in de Nederlanden wordt gevonden. Later, *ibid.* bl. 452, berigt bij, dat er een voorwerp dezer soort bij Amersfoort op de heide is gevangen. Daar wij hieromtrent geene nadere inlichtingen gekregen hebben, hebben wij geaarzeld deze soort onder de Hollandsche vogelen op te nemen, te meer, daar niet zelden door onkundigen allerlei soorten van roofvogels met den naam van gier bestempeld worden.

mij, er vroeger eenige te hebben gevangen. Ik heb deze soort, in Zuid-Holland, tweemaal, op eenen afstand van nagenoeg honderd schreden, voor mij voorbij zien vliegen, en de Heer F. A. Verster was zoo gelukkig, in de maand October 1849, in de omstreken van Noordwijk, een jong mannetje te schieten, hetgeen in het Rijks Musenm bewaard wordt.

2. FALCO COMMUNIS, *Gmelin.* DE SLECHTVALK.

Ook eenvoudig *valk* genoemd.

Bezoekt ons land slechts gednrende den trektijd, uit het noordoosten en oosten komende, en in eene tegenovergestelde rigting wederom derwaarts terngkeerende. Enkele voorwerpen blijven niet zelden den geheelen winter over bij ons, en kiezen alsdan meestal torens of andere gebonwen tot hnn verblijf.

Wij merken hier op, dat in het land van Vollenhoven alle soorten van roofvogels onder den zonderlingen naam van *Galée* begrepen worden.

3. FALCO AESALON, *Gmelin.* HET SMELLEKEN.

Bezoekt de Nederlanden in het najaar, waar hij in vele streken van het rijk wordt waargenomen, en vertoeft somtijds tot laat in het voorjaar. Deze kleinste van alle inlandsche valken maakt zijn nest op den vlakken grond, hetzij op rotsen, hetzij op de heide. Onze valkenieren meenen hem van tijd tot tijd, in den zomer, op de heide in Gelderland te hebben waargenomen, en het is niet onwaarschijnlijk, dat er aldaar enkele paren broeijen.

4. FALCO SUBBUTEO, *Linné.* DE BAILLET.

Ook *boomvalk* genoemd.

Broeit vrij algemeen in de bosschen van het geheele rijk. Verhuist in het najaar.

5. FALCO TINNUNCULUS, *Linné.* DE ZWEMMER.

Ook *torenvalk* genoemd.

Wordt, door het geheele rijk, in bosschen en bouwvallen broeijende aangetroffen. Verhnist in het najaar.

DE HAVIKKEN. ASTUR.

6. ASTUR PALUMBARIUS, *Cuvier.* DE HAVIK.

Broeit in de groote bosschen van Gelderland. Verhuist in het najaar of zwerft in den winter rond.

7. ASTUR NISUS, *Cuvier.* DE SPERWER.

Broeit in de groote bosschen van Gelderland en Noord-Brabant. Op den trek in het najaar, en somtijds den geheelen winter, vrij menigvuldig in het geheele rijk.

DE KUIKENDIEVEN. CIRCUS.

8. CIRCUS RUFUS, *Brisson.*

De *bruine kuikendief*, gewoonlijk ook *wouw* genoemd.

Langs meren en moerassen en in de pannen van het duin broeijend. Gemeen in de provinciën Noord- en Zuid-Holland. Verhuist in het najaar.

9. CIRCUS CYANEUS, *Bechstein.*

De *blaauwe kuikendief.*

In Gelderland *Elsebusch*, in Drenthe *Noordsche valk* genoemd.

Broeit in de graanvelden en op de vlakten der provinciën Gelderland, Drenthe en Noord-Brabant. Wordt van tijd tot tijd, in het najaar in Holland geschoten. Verhuist in den winter.

10. CIRCUS CINERASCENS, *Cuvier.*

De *aschgraauwe kuikendief.*

Broeit in Holland in de pannen der duinen. Gedurende den zomer ook in Gelderland geschoten. Verhuist in het najaar.

DE RUIGPOOTARENDEN. AQUILA.

11. AQUILA FULVA, *Meyer en Wolf.* DE STEENAREND.

Een voorwerp geschoten, in Februarij 1851, bij 's Gravenhage. Verzameling van den Heer BROERS, te Leiden.

DE ZEEARENDEN. HALIAËTUS.

12. HALIAËTUS ALBICILLA, *Bonap.* DE ZEEAREND.

Bezoekt, uit het oosten en noordoosten komende, ons rijk, vooral de kuststreken, in het najaar, en blijft niet zelden den geheelen winter over.

DE ZEEARENDEN. PANDION.

13. PANDION HALIAËTUS, *Cuvier.* DE VISCHAREND.

Bewoont de oevers der meren en rivieren. Zeer zeldzaam, maar in de meeste streken van ons rijk en in alle jaargetijden waargenomen.

DE WOUWEN. MILVUS.

14. MILVUS REGALIS, *Brisson.* DE WOUW.
Ook *milaan* en *koningswouw.*

In Gelderland en Noord-Brabant in het najaar waargenomen.

DE BUIZERDEN. BUTEO.

15. BUTEO VULGARIS, *Bechstein.* DE BUIZERD.

In geheel Nederland gedurende den trektijd waargenomen.

16. BUTEO LAGOPUS, *Bechstein.*
De *ruigpootige buizerd.*

Bezoekt de Nederlanden in het najaar, en blijft er dikwijls den geheelen winter over. Men vindt hem alsdan veel in de duinstreken.

DE WESPENDIEVEN. PERNIS.

17. PERNIS APIVORUS, *Cuvier.* DE WESPENDIEF.

In Noord-Brabant, gedurende den broeitijd, door den Heer VERSTER VAN WULVERHORST geschoten, en aan het Rijks Museum gezonden. Voor eenige jaren vloog er een voorwerp in het open raam van een huis te Amsterdam. Verhuist in het najaar.

DE UILEN. STRIX.

18. STRIX FLAMMEA, *Linné.* DE KERKUIL.
In Gelderland *torenuil.*
Nozeman en *Sepp* IV. p. 299 en 375.

In kleinen getale over de geheele Nederlanden verspreid. Standvogel.

19. STRIX NOCTUA, *Retzius.* DE STEENUIL.
In Holland ook *poepuil* genoemd; in Noord-Brabant *huipke.*
Nozeman en *Sepp* I. p. 70.

In kleinen getale over het geheele land verspreid. Standvogel.

20. STRIX ALUCO, *Linné.*
De *boschuil.*

In de omstreken van Amerongen en Kuilenborg herhaaldelijk broeijende waargenomen en aan ons gezonden. Standvogel.

21. STRIX NYCTEA, *Linné*. DE SNEEUWUIL.

Nozeman en *Sepp* IV. p. 394.

Het oude voorwerp van dezen noordschen uil, afgebeeld door SEPP, werd, in 1806, gedurende eenen zwaren, uit het noordwesten waaijenden storm, te Amsterdam gevangen: het is uit het kabinet van den Heer TEMMINCK in het Rijks Museum overgegaan. Een ander voorwerp werd, volgens den Heer VERSTER VAN WULVERHORST, omstreeks 15 jaren geleden, te Noordwijk gedood, en een derde werd, tevens vele jaren geleden, door den Heer EMAUS DE MICAULT in Knilenborg waargenomen.

22. STRIX OTUS, *Linné*. DE OORUIL.

Ook *hoornuil*, *ransuil* en, zoo als de meeste uilen, somtijds *katuil* genoemd.

Nozeman en *Sepp* IV. p. 303.

Broeit in de bosschen van Gelderland en Noord-Brabant. In het najaar herhaaldelijk in de provinciën Noord- en Zuid-Holland waargenomen.

23. STRIX BRACHYOTOS [1], *Forster*. DE VELDUIL.

Nozeman en *Sepp* I. p. 63. 2 platen.

In het najaar en ook in den winter, vooral in de jaren, wanneer er veel muizen zijn; somtijds menigvuldig op de duinen, de weilanden, heidevelden en velden der provinciën Noord- en Zuid-Holland, alwaar zij ook van tijd tot tijd broeijende wordt waargenomen. — In het najaar ook in Noord-Brabant en Gelderland gemeen (VERSTER).

DE ZWALUWEN. HIRUNDO.

24. HIRUNDO RUSTICA, *Linné*.

De *boerenzwaluw*.

Nozeman en *Sepp* I. p. 31.

Overal in de Nederlanden broeijende. Trekvogel.

25. HIRUNDO URBICA, *Linné*.

De *huiszwaluw*.

Nozeman en *Sepp* I. p. 34.

Zoo als de vorige.

---

[1]) *Strix scops*, door SEPP IV. p. 379 afgebeeld, is tot nog toe, niet in de Nederlanden waargenomen.

26. HIRUNDO RIPARIA, *Linné.*
De *oeverzwaluw.*
Nozeman en *Sepp* I. p. 35.

Door NOZEMAN broeijende in Zuid-Holland waargenomen. Eene kolonie dezer vogels broeide vroeger jaarlijks aan de oevers van het kanaal bij de tweede Katwijksche sluis, is echter sedert 20 jaren geheel uit die streken verdwenen. Eene aschbelt, aan do Zijl bij Leiden, diende tevens, gedurende verscheidene jaren, tot broeiplaats aan 8 tot 10 paren dezer soort; toen men echter dezen aschhoop, eenige jaren geleden, gedeeltelijk begon op te ruimen, verdwenen ook zijne bewoners, en zijn sedert dien tijd, zoo veel wij weten, in de omstreken van Leiden niet meer waargenomen. — Broeit aan de hooge oevers der riviertjes in Noord-Brabant (VERSTER).

DE GIERZWALUWEN. CYPSELUS.

27. CYPSELUS APUS, *Illiger.* DE GIERZWALUW.
Nozeman en *Sepp* I. p. 37.

Broeit overal in de Nederlanden. Trekvogel.

DE NACHTZWALUWEN. CAPRIMULGUS.

28. CAPRIMULGUS EUROPAEUS, *Linné.* DE NACHTZWALUW.
Ook *vliegende pad* genoemd.
Nozeman en *Sepp* I. p. 40.

Broeit in de bosschen van ons land en in kleinen getale ook in het hout langs den duinkant in de provinciën Noord- en Zuid-Holland. Trekvogel.

DE KLAUWIEREN. LANIUS.

29. LANIUS EXCUBITOR, *Linné.* DE KLAPEKSTER.
Door de valkeniers het *handwerk* genoemd.
Nozeman en *Sepp* II. p. 221.

In de bosschen van Noord-Brabant en Gelderland broeijende, en in Zuid-Holland, in het najaar, waargenomen.

30. LANIUS COLLURIO, *Linné.*
De *graauwe klauwier.*
Nozeman en *Sepp* II. p. 128.

Broeit in de drooge, met hout begroeide streken van ons land. Vrij algemeen langs den duinkant in Holland, in Gelderland en Noord-Brabant.

31. LANIUS RUFUS, *Brisson.*

De *roodkoppige klauwier.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 469.

Door de Heeren VERSTER VAN WULVERHORST en TER MEER herhaaldelijk in de provincie Noord-Brabant broeijende waargenomen.

DE VLIEGENVANGERS. MUSCICAPA.

32. MUSCICAPA GRISOLA, *Linné.*

De *graauwe vliegenvanger.*

Broeit overal in de Nederlanden. Trekvogel.

33. MUSCICAPA ATRICAPILLA, *Linné.*

De *zwartgraauwe vliegenvanger.*

In het najaar, in Noord-Brabant en Zuid-Holland waargenomen, geschoten en aan ons gezonden door den Heer VERSTER VAN WULVERHORST.

34. MUSCICAPA ALBICOLLIS, *Temminck.*

De *witgehalsde vliegenvanger.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 451.

Broeijende, in den tuin van den Heer D'AILLY te Amsterdam waargenomen (Zie Sepp, l. c.). Op den doortogt in Zuid-Holland geschoten.

DE ZANGERS. SYLVIA.

35. SYLVIA CINEREA, *Latham.* DE GRASMUSCH.

Nozeman en *Sepp* II. p. 97.

Broeit overal in de Nederlanden. Trekvogel.

36. SYLVIA CURRUCA, *Latham.*

Het *garendiefje* in Noord-Brabant. *Braamsluiper, Brummeldiefje.*

Nozeman en *Sepp* II. p. 139.

Broeit in drooge streken. Zeer zelden in de provinciën Noord- en Zuid-Holland. Trekvogel.

37. SYLVIA ATRICAPILLA, *Latham.* DE ZWARTKOP.

Nozeman en *Sepp* V. p. 425.

Op het Loo, en eens ook op Endegeest bij Leiden, broeijende waargenomen en geschoten. Herhaaldelijk in het najaar in de omstreken van Leiden gevangen. Trekvogel.

38. SYLVIA HORTENSIS, *Bechstein.* DE TUINFLUITER.

Vrij algemeen in buitentuinen en bosschen der provinciën Noord- en Zuid-Holland broeijende. Trekvogel.

DE BOSCHZANGERS. FICEDULA.

39. FICEDULA TROCHILUS, *Keyserlingh* en *Blasius.*

De *fitis.*

Zeer algemeen in de bosschen van het geheele rijk broeijende. Trekvogel.

40. FICEDULA RUFA, *Keyserlingh* en *Blasius.*

De *tjif-tjaf.*

Broeit in bosschen en tuinen. Over het geheele rijk verspreid. Trekvogel.

41. FICEDULA SIBILATRIX, *Keyserlingh* en *Blasius.*

De *fluiter.*

Broeit in de bosschen van Gelderland. Eenige malen ook op Endegeest bij Leiden en in de omstreken van Lisse broeijende waargenomen. Trekvogel.

42. FICEDULA HYPOLAIS, *Keyserlingh.* DE SPOTVOGEL.

Nozeman en *Sepp* II. p. 101.

(De onderste afbeeldingen met het nest en de eijeren.)

Algemeen in tuinen en bosschen van Noord- en Zuid-Holland, Gelderland en Noord-Brabant broeijende. Trekvogel.

DE RIETZANGERS. CALAMOHERPE.

43. CALAMOHERPE TURDINA, *Bonaparte.* DE KAREKIET.

Nozeman en *Sepp* I. p. 94.

Broeit algemeen in het riet van de meren en wateren der provinciën Noord- en Zuid-Holland.

44. CALAMOHERPE ARUNDINACEA, *Boie.*

De *kleine karekiet.*

Nozeman en *Sepp* II. p. 101. (De bovenste afbeelding.)

Zoo als de vorige.

45. CALAMOHERPE PALUSTRIS, *Boie.*

De *bosch-rietzanger.*

Zeer algemeen, in Holland en Utrecht, in het hout, langs de kanten der slooten en vaarten broeijende. Trekvogel.

46. CALAMOHERPE PHRAGMITIS, *Boie.* DE RIETZANGER.

Nozeman en *Sepp* I. p. 99.

Gemeen in Holland. Broeit in kleine, in meren of wateren liggende bosschen, of ook in de struiken langs de slootkanten. Trekvogel.

47. CALAMOHERPE LUSCINOIDES, *Boie.*

De *nachtegaal-rietzanger.*

Langs de Maas broeijende waargenomen en door den Heer BÄDECKER aan het Rijks Museum gezonden. Zeer zeldzaam. Trekvogel. Bewoont, voor het overige, het zuidelijk Europa.

DE NACHTEGALEN. LUSCIOLA.

48. LUSCIOLA LUSCINIA, *Keys.* en *Blas.* DE NACHTEGAAL.

Nozeman en *Sepp* II. p. 124.

Algemeen in de schaarhout-bosschen van ons land broeijende. Trekvogel.

49. LUSCIOLA PHOENICURUS, *Keys.* en *Blas.* DE GEKRAAGDE ROODSTAART.

Nozeman en *Sepp* I. 83 en VI. 361.

Broeit algemeen in de tuinen, bosschen en oude gebouwen van ons rijk. Trekvogel.

50. LUSCIOLA THYTIS, *Keys.* en *Blas.*

De *zwarte roodstaart.*

Broeit onder de daken der huizen. In Arnhem, Zutphen en andere kleinere grensplaatsen waargenomen. Trekvogel.

51. LUSCIOLA RUBECULA, *Keys.* en *Blas.* HET ROODBORSTJE.

Nozeman en *Sepp* I. p. 87.

Broeit in bosschen en tuinen. Over het geheele rijk verspreid. Overwintert niet zelden hier te lande.

52. LUSCIOLA CYANECULA, *Keys.* en *Blas.* HET BLAAUWBORSTJE.

Nozeman en *Sepp* V. p. 44.

Deze schrijvers geven op, dat er bij Harderwijk in 1812, drie stuks dezer soort geschoten werden. Door den Heer VERSTER VAN WULVERHORST eens in Noord-Brabant waargenomen. Door den Heer J. P. VAN W. CROMMELIN te Bloemendaal, bij Haarlem, broeijende waargenomen.

DE TAPUITEN. SAXICOLA.

53. SAXICOLA OENANTHE, *Bechstein.* DE TAPUIT.

Ook *wijntapper* of *steensluiper* genoemd.

Nozeman en *Sepp* II. p.164 en III. p. 273.

Op drooge zandachtige plaatsen of op steenhoopen en in konijnenholen in Holland en Noord-Brabant broeijende. Trekvogel.

54. SAXICOLA RUBETRA, *Bechstein.* HET PAAPJE.

Op vele plaatsen der begroeide duinen of aan den duinkant in de provinciën Noord- en Zuid-Holland menigvuldig broeijende. Trekvogel.

DE PIEPERS. ANTHUS.

55. ANTHUS RUPESTRIS, *Nilsson.*

De *oeverpieper.*

Jaarlijks op den doortrek in het najaar en voorjaar, op de steenen hoofden bij de Katwijker sluis en somtijds ook in de omstreken van Leiden waargenomen en geschoten.

56. ANTHUS PRATENSIS, *Bechstein.* DE GRASPIEPER.

Nozeman en *Sepp.* III. p. 209.

Broeit op alle weilanden der provinciën Noord- en Zuid-Holland. Trekvogel.

57. ANTHUS RICHARDII, *Vieillot.*

De *groote pieper.*

Eens op den doortrek in het najaar in de omstreken van Leiden geschoten en door den Heer F. NEEB aan het Rijks Museum ten geschenke aangeboden.

58. ANTHUS ARBOREUS, *Bechstein.*

De *boompieper.*

Vrij algemeen in de boschjes langs den duinkant in Zuid-Holland broeijende waargenomen. Trekvogel.

DE KWIKSTAARTEN. MOTACILLA[1].

59. MOTACILLA ALBA, *Linné.* DE KWIKSTAART.

In Gelderland *bouwmeestertje* genoemd.

Menigvuldig in alle streken van het rijk broeijende. Trekvogel. Overwintert somtijds bij ons.

60. MOTACILLA LUGUBRIS, *Temminck.*

De *zwarthalzige kwikstaart.*

Nozeman en *Sepp* II. p. 120.

Dit ras, hetwelk onzen gewonen kwikstaart in Engeland vervangt, werd eens door NOZEMAN in ons land waargenomen.

61. MOTACILLA FLAVA, *Linné.* DE GEELE KWIKSTAART.

Ook *koevink* genoemd.

Nozeman en *Sepp* II. p. 104 en V. p. 433 (de onderste afbeelding).

In de provinciën Noord- en Zuid-Holland algemeen op de weilanden vooral in zeer lage, natte streken broeijende. Trekvogel. Eens ook overwinterende aangetroffen.

---

[1]) *Nozeman* en *Sepp* V. p. 433, bovenste afbeelding, beelden ook *Motacilla boarula* als onder de Nederlandsche vogels behoorende af. Ik ken geen voorbeeld, dat deze soort hier te lande is waargenomen.

DE LIJSTERS. TURDUS.

62. TURDUS VISCIVORUS, *Linné.*
De *groote lijster.*

Drie voorwerpen, op den doortrek, twee in Zuid-Holland, het derde in Noord-Brabant gevangen (VERSTER en TER MEER).

63. TURDUS PILARIS, *Linné.* DE KRAMSVOGEL.

Nozeman en *Sepp* III. p. 235, onderste afbeelding, en IV. p. 383, onderste afbeelding: eene witte verscheidenheid.

Zeer menigvuldig in het geheele rijk, op den doortrek, vooral in het najaar.

64. TURDUS PALLENS, *Pallas.*
De *vale lijster.*

Eens bij Haarlem in het najaar gevangen. Verzameling van den heer N. GROENEWEGEN te Haarlem.

65. TURDUS ILIACUS, *Linné.* DE KOPERWIEK.

Nozeman en *Sepp* I. p. 21.

Menigvuldig op den doortrek in het najaar, in het geheele rijk.

66. TURDUS MUSICUS, *Linné.* DE ZANGLIJSTER.

Nozeman en *Sepp* I. p. 23.

Broeit in Gelderland, Noord-Brabant, Zuid- en Noord-Holland. Gemeen op den doortrek in het najaar.

67. TURDUS TORQUATUS, *Linné.* DE BEFLIJSTER.
De *dominé*, *kringlijster* of *kraagmerel.*

Nozeman en *Sepp* III. p. 239.

Op den doortrek, vooral langs de duinstreken, van tijd tot tijd waargenomen. Eens broeijende in het Warmonder bosch aangetroffen.

68. TURDUS MERULA, *Linné.* DE ZWARTE LIJSTER.

Ook *merel* genoemd.

Nozeman en *Sepp* I. p. 18; III. p. 235, bovenste figuur, en IV. p. 383, bovenste figuur: eene bleekkleurige verscheidenheid.

Broeit in het geheele land in tuinen en bosschen; menigvuldig op den doortrek; blijft gewoonlijk den geheelen winter over.

DE WIELEWALEN. ORIOLUS.

69. ORIOLUS GALBULA, *Linné.* DE WIELEWAAL.

Ook *goud-merel* genaamd.

Nozeman en *Sepp* I. p. 20.

Broeit in tuinen en bosschen. Over het geheele rijk verspreid. Trekvogel.

DE WATERSPREEUWEN. CINCLUS.

70. CINCLUS AQUATICUS, *Bechstein.* DE WATERSPREEUW.

Nozeman en *Sepp* I. p. 25[1].

Eenige malen in de provincie Zuid-Holland broeijende aangetroffen.

DE BASTERD-NACHTEGALEN. ACCENTOR.

71. ACCENTOR MODULARIS, *Cuvier.* DE BASTERD-NACHTEGAAL.

In Noord-Brabant *doornkruiper.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 403.

Broeit overal in het geheele rijk, meestal in heggen en tuinen. Overwintert niet zelden hier te lande.

---

[1]) Het door *Sepp* afgebeelde en de door ons onderzochte, hier te lande gevonden voorwerpen behooren tot het ras met zwarten buik, *Cinclus melanogaster*, Brehm.

DE WINTERKONINGEN. TROGLODYTES.

72. TROGLODYTES EUROPAEUS, *Cuvier.* DE WINTERKONING.

Nozeman en *Sepp* II. p. 112.

Over het geheele rijk verspreid. Standvogel.

DE GOUDHAANTJES. REGULUS.

73. REGULUS CRISTATUS, *Willughby.* HET GOUDHAANTJE.

Nozeman en *Sepp* III. p. 293.

Broeit in kleinen getale in de sparrebosschen der provincie Zuid-Holland. In het najaar menigvuldig op den doortrek.

74. REGULUS IGNICAPILLUS, *Naumann.*

Het *vuur-goudhaantje.*

Wordt jaarlijks, maar in kleinen getale, op den doortrek in het najaar, in de provincie Zuid-Holland waargenomen.

DE MEEZEN. PARUS.

75. PARUS MAJOR, *Linné.* DE KOOLMEES.

Nozeman en *Sepp* II. p. 114.

Menigvuldig op den doortrek, vooral in het najaar. Broeit in Gelderland en Noord-Brabant; in kleinen getale ook in Noord- en Zuid-Holland.

76. PARUS PALUSTRIS, *Linné.* DE ZWARTKOP-MEES.

Ook *korstje kaas* genoemd. In Noord-Brabant *ossenkopje.*

Nozeman en *Sepp* I. p. 48 (het zoogenaamde wijfje).

Broeit overal in Zuid- en Noord-Holland, in Gelderland en Noord-Brabant. Na den broeitijd, even als de overige soorten, somtijds den geheelen winter door, rondzwervende.

77. PARUS ATER, *Linné.*

De *zwarte mees.*

Nozeman en *Sepp* I. p. 48 (het zoogenaamde mannetje).

Herhaaldelijk op den doortrek in het najaar, in de omstreken van Leiden gevangen.

78. PARUS CRISTATUS, *Linné.*

De *kuifmees.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 445.

In Gelderland waargenomen.

79. PARUS COERULEUS, *Linné.* DE PIMPEL.

Nozeman en *Sepp* I. p. 46.

Broeit algemeen in Noord- en Zuid-Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant. Zwerft in het najaar en den geheelen winter tot in het voorjaar, rond.

80. PARUS CAUDATUS, *Linné.* DE STAARTMEES.

Nozeman en *Sepp* I. p. 49.

Broeit in tuinen en bosschen der provinciën Zuid- en Noord-Holland. Buiten den broeitijd rondzwervende.

81. PARUS BIARMICUS, *Linné.* HET BAARDMANNETJE.

Nozeman en *Sepp* I. p. 85.

Bij het Stompwijker-Meer, op Schollevaars-eiland en bij Rotterdam broeijende waargenomen. Wordt in kleinen getale, op den trek in het najaar, gevangen.

DE BOOMKRUIPERS. CERTHIA.

82. CERTHIA FAMILIARIS, *Linné.* HET BOOMKRUIPERTJE.

Nozeman en *Sepp* I. p. 59.

Broeit overal in Nederland. Zwerft buiten den broeitijd rond, even als de meezen [1]).

DE BOOMKLEVERS. SITTA.

83. SITTA CAESIA, *Meyer* en *Wolf.* DE BLAAUWE SPECHT.

Nozeman en *Sepp* V. p. 431.

In de omstreken van Arnhem en op het Loo broeijende waargenomen.

---

[1]) Alle in Zuid-Holland geschotene en door mij onderzochte voorwerpen behooren tot het ras, door BREHM *Certhia brachydactyla* genoemd.

DE SPECHTEN. PICUS[1].

84. PICUS VIRIDIS, *Linné.* DE GROENE SPECHT.

Nozeman en *Sepp* I. p. 43 en IV. p. 374.

In Gelderland, Noord-Brabant, en ook in Noord- en Zuid-Holland broeijende waargenomen.

85. PICUS CANUS, *Gmelin.*

De *kleine groene specht.*

Nozeman en *Sepp* IV. p. 389[2].

In Noord-Brabant waargenomen (VERSTER).

86. PICUS MAJOR, *Linné.* DE BONTE SPECHT.

Nozeman en *Sepp* I. p. 41.

Van deze soort geldt, wat wij van den *groenen specht* gezegd hebben.

87. PICUS MEDIUS, *Linné.*

De *middelste bonte specht.*

Nozeman en *Sepp* IV. p. 347[3].

In Noord-Brabant waargenomen (VERSTER).

88. PICUS MINOR, *Linné.*

De *kleine bonte specht.*

Nozeman en *Sepp* IV. p. 357.

In Gelderland waargenomen. Komt ook in Noord-Brabant voor (VERSTER).

---

[1]) De zwarte specht, *Picus martius*, door SEPP IV. p. 385, naar voorwerpen uit de voormalige verzameling van den Heer TEMMINCK afgebeeld, werd, zooveel ik weet, nog nooit in de Nederlanden waargenomen.

[2]) SEPP beeldt een voorwerp, uit Lotharingen afkomstig af en zegt niet, dat deze soort ooit hier te lande is waargenomen.

[3]) De opgaven van SEPP over het voorkomen dezer soort in Nederland zijn alles behalve voldoende.

DE DRAAIHALZEN. YUNX.

89. YUNX TORQUILLA, *Linné.* DE DRAAIHALS.

Nozeman en *Sepp* IV. p. 343.

In Gelderland, Noord-Brabant en aan den hoek van Holland broeijende waargenomen. Eens in het najaar in Zuid-Holland geschoten.

DE KOEKOEKEN. CUCULUS.

90. CUCULUS CANORUS, *Linné.* DE KOEKOEK.

Nozeman en *Sepp* II. p. 218 en IV. p. 327.

In den zomer, in bosschen en buitentuinen, over het geheele land verspreid. Trekvogel.

DE HOPPEN. UPUPA.

91. UPUPA EPOPS, *Linné.* DE HOP.

Nozeman en *Sepp* II. p. 130.

Broeit in kleinen getale in Noord-Brabant; vroeger, volgens NOZEMAN, ook bij Rotterdam broeijende waargenomen. In Zuid-Holland somtijds in het najaar geschoten. In de eerste helft van September 1834 menigvuldig langs den duinkant in Zuid-Holland. Trekvogel. Over het algemeen schaars.

DE IJSVOGELS. ALCEDO.

92. ALCEDO ISPIDA, *Linné.* DE IJSVOGEL.

Nozeman en *Sepp* III. p. 285.

In zeer kleinen getale in Zuid-Holland broeijende waargenomen. Wordt in sommige jaren in het geheel niet gezien. Komt in andere jaren in den voorwinter en winter, somtijds vrij algemeen, voor.

DE KRAAIJEN. CORVUS.

93. CORVUS CORAX, *Linné.* DE RAAF.

Jaarlijks, bij enkele paren, in de bosschen van Zuid-Holland, Gelderland en Noord-Brabant broeijende waargenomen. Wordt van jaar tot jaar zeldzamer.

94. CORVUS CORONE, *Linné.* DE KRAAI.

Nozeman en *Sepp* III. p. 223.

Overal in Holland het geheele jaar door. Maakt haar nest, in de van boomen ontbloote duinstreken, op den grond, digt bij de toppen der duinen; in de overige streken op boomen.

95. CORVUS CORNIX, *Linné.* DE BONTE KRAAI.

Nozeman en *Sepp* III. p. 205.

Komt hier te lande, uit het noordoosten en oosten, in het najaar aan, en blijft tot het voorjaar.

96. CORVUS FRUGILEGUS, *Linné.* DE ROEK.

Nozeman en *Sepp* II. p. 199.

Wordt in Zuid-Holland, in niet zeer grooten getale, gedurende den winter, en ook somtijds broeijende waargenomen. Verscheidene jaren geleden, zocht zich een aanzienlijk getal roeken te Leiden te vestigen, en maakten, zoo als zij te doen plegen, hunne nesten gezelschappelijk op de boomen, die langs de grachten of vrije plaatsen staan. Zij kwamen echter niet aan het broeijen, daar men begreep, de nesten dezer, voor den landbouw zoo buitengewoon nuttige vogels, te moeten vernielen.

97. CORVUS MONEDULA, *Linné.* DE KAAUW.

Meestal *kerkkaauw* genoemd.

Nozeman en *Sepp* III. p. 219.

Het geheele jaar menigvuldig in de steden en dorpen van het geheele rijk. In schoorsteenen, op torens en onder de daken der huizen broeijende.

98. CORVUS PICA, *Linné.* DE EKSTER.

Nozeman en *Sepp* I. p. 3.

Het geheele jaar door gemeen in het geheele rijk.

DE NOTENKRAKERS. NUCIFRAGA.

99. NUCIFRAGA CARYOCATACTES, *Cuvier.* DE NOTENKRAKER.

Nozeman en *Sepp* I. p. 7.

In sommige jaren, op den doortrek in het najaar, in Noord- en Zuid-Holland waargenomen.

DE GAAIJEN. GARRULUS.

100. GARRULUS GLANDARIUS, *Cuvier.* DE VLAAMSCHE GAAI.
In Noord-Brabant *markolf.*
Nozeman en *Sepp* I. p. 2.

In de bosschen broeijende. Over het geheele rijk verspreid. Overwintert bij ons.

DE PESTVOGELS. AMPELIS.

101. AMPELIS GARRULUS, *Linné.* DE PESTVOGEL.
Nozeman en *Sepp* III. p. 201.

Komt in sommige jaren, in het najaar, tot ons. Alsdan in de meeste streken van het rijk waargenomen.

DE SPREEUWEN. STURNUS.

102. STURNUS VULGARIS, *Linné.* DE SPREEUW.
Nozeman en *Sepp* I. p. 24 en IV. p. 377.

Broeit in het geheele land zeer menigvuldig. In Zuid-Holland overwintert er jaarlijks een grooter of kleiner getal.

DE LEEUWRIKKEN. ALAUDA.

103. ALAUDA ARVENSIS, *Linné.* DE LEEUWRIK.
Nozeman en *Sepp* I. p. 27 en IV. p. 382.

In het geheele land broeijende. Trekvogel.

104. ALAUDA CRISTATA, *Linné.* DE KUIFLEEUWRIK.
Nozeman en *Sepp* IV. p. 351.

Broeit in de duinen van Zuid- en Noord-Holland. In den zomer ook op de heide in Gelderland waargenomen. Trekvogel.

105. ALAUDA ARBOREA, *Linné.*
De *boom-leeuwrik.*
Nozeman en *Sepp* IV. p. 345.

In Gelderland broeijende waargenomen, en in Zuid-Holland in den voorwinter geschoten.

106. ALAUDA ALPESTRIS, *Linné.*

De *berg-leeuwrik.*

Eens in Zuid-Holland, in het najaar geschoten.

DE VINKEN. FRINGILLA.

107. FRINGILLA COELEBS, *Linné.* DE VINK.

In Noord-Brabant *botvink.*

Nozeman en *Sepp* II. p. 142.

Broeit in Gelderland en Noord-Brabant, enkele paren ook in Zuid-Holland. In deze provincie, in het najaar, in groote menigte op den doortrek, vooral langs de duinstreken.

108. FRINGILLA MONTIFRINGILLA, *Linné.* DE KEEP.

Nozeman en *Sepp* III. p. 226.

In het najaar, in groote menigte, op den doortrek in het geheele rijk.

109. FRINGILLA CHLORIS, *Linné.* DE GROENLING.

Ook *groeninger* en in Noord-Brabant *grunsel* genoemd.

Nozeman en *Sepp* I. p. 73.

Broeit, vrij menigvuldig, in Zuid-Holland, Noord-Holland, Gelderland en Noord-Brabant. Trekvogel.

110. FRINGILLA CANNABINA, *Linné.* HET KNEUTJE.

Kneuter in Noord-Brabant.

Nozeman en *Sepp* p. II. 158 en IV. p. 333.

Broeit in Gelderland, Noord-Brabant en de duinstreken der provinciën Noord- en Zuid-Holland. Trekvogel.

111. FRINGILLA MONTIUM, *Gmelin.* HET FRATERTJE.

Nozeman en *Sepp* IV. p. 339.

Vrij algemeen op den doortrek in het najaar, in Zuid- en Noord-Holland.

112. FRINGILLA LINARIA, *Linné.* HET BARMSIJSJE.

In Noord-Brabant *paapje* genoemd.

Menigvuldig, in sommige jaren zelfs in buitengewone menigte, op den doortrek in Noord- en Zuid-Holland.

113. FRINGILLA CARDUELIS, *Linné*. DE DISTELVINK.

Meestal ook *putter* genoemd.

Nozeman en *Sepp* IV. p. 329.

Broeit in Zuid- en Noord-Holland, in Noord-Brabant en Zeeland. Trekvogel.

114. FRINGILLA SPINUS, *Linné*. HET SIJSJE.

Nozeman en *Sepp* II. p. 136.

Gemeen, op den doortrek in het najaar, in Noord- en Zuid-Holland. Bij Rozendaal in Gelderland broeijende waargenomen (SEPP).

DE MUSSCHEN. PASSER.

115. PASSER DOMESTICUS, *Gessner*. DE MUSCH.

In Noord-Brabant *huismusch*.

Nozeman en *Sepp* I. p. 77.

Gemeen in het geheele land. Standvogel.

116. PASSER MONTANUS, *Aldrovandi*. DE RINGMUSCH.

Nozeman en *Sepp* I. p. 77.

Menigvuldig in het geheele rijk broeijende. Verlaat ons land meestal in den winter.

117. PASSER PETRONIA, *Aldrovandi*.

De *rotsmusch*.

Een voorwerp in Noord-Brabant op de vinkenbaan gevangen. In de verzameling van den Heer M. SMITS, te Eindhoven.

DE APPELVINKEN. COCCOTHRAUSTES.

118. COCCOTHRAUSTES VULGARIS, *Pallas*. DE APPELVINK.

Nozeman en *Sepp* II. p. 138.

Broeit in Gelderland. In Holland en Noord-Brabant in het najaar waargenomen.

DE GOUDVINKEN. PYRRHULA.

119. PYRRHULA VULGARIS, *Temminck*. DE GOUDVINK.

In Holland en Noord-Brabant op den doortrek in het najaar. In Gelderland en Noord-Brabant broeijende waargenomen.

DE KRUISBEKKEN. LOXIA.

120. LOXIA CURVIROSTRA, *Linné*. DE KRUISBEK.

Nozeman en *Sepp* IV. p. 321.

Wordt van tijd tot tijd op den trek, in het najaar en den winter, in Holland en Noord-Brabant waargenomen.

121. LOXIA BIFASCIATA, *De Selys Longchamps*.

De *witbandige kruisbek*.

Eenige voorwerpen werden, verscheidene jaren geleden, in den voorwinter, in Noord-Holland geschoten.

DE GORSEN. EMBERIZA.

122. EMBERIZA MILIARIA, *Linné*.

De *graauwe gors*.

Nozeman en *Sepp* V. p. 437.

In Noord-Holland waargenomen.

123. EMBERIZA CITRINELLA, *Linné*. DE GEELGORS.

Meest ook *haverkneu*; in den Tieler-waard *drifter*, in Noord-Brabant *sep* of *schrijver* genoemd; dit laatste om de teekening zijner eijeren (VERSTER).

Nozeman en *Sepp* II. p. 116.

In het geheele rijk broeijende. Blijft niet zelden den winter over.

124. EMBERIZA HORTULANA, *Linné*. DE ORTOLAAN.

Nozeman en *Sepp* II. p. 145.

Broeit in Noord-Brabant en wordt aldaar, in het najaar, somtijds veel gevangen. — In 1756 werden er bij Monster en op andere plaatsen in Holland verscheidene gevangen, doch later daar niet meer gezien (NOZEMAN).

125. EMBERIZA SCHOENICLUS, *Linné.* DE RIETMUSCH.

Nozeman en *Sepp* I. p. 81.

Zeer algemeen, in het riet aan de oevers der meren en wateren van Zuid- en Noord-Holland broeijende. Trekvogel. Komt ook in Noord-Brabant voor.

126. EMBERIZA PUSILLA, *Pallas.*

De *dwerg-gors.*

Een voorwerp, in het najaar 1842 bij Leiden gevangen, werd door den Heer VERBRUGGE aan het Rijks Museum ten geschenke aangeboden.

127. EMBERIZA NIVALIS, *Linné.*

De *sneeuwgors.* Ook *duinputter* genoemd.

Nozeman en *Sepp* IV. p. 302.

In het najaar en in den winter, somtijds in menigte, langs het zeestrand van Noord- en Zuid-Holland. Verwijdert zich somtijds op eenige uren afstand van de zee en werd zelfs in Noord-Brabant geschoten.

DE DUIVEN. COLUMBA.

128. COLUMBA PALUMBUS, *Linné.* DE HOUTDUIF.

Ook *ringduif* en *boschduif* genoemd; in Noord-Brabant *koolduif.*

Nozeman en *Sepp* I. p. 10, 2 platen.

Broeit overal in de bosschen, tuinen en op de langs de grachten der steden geplante boomen in de provinciën Noord- en Zuid-Brabant en Noord-Holland. Wordt in het najaar in groote troepen aangetroffen. Trekvogel.

129. COLUMBA OENAS, *Gmelin.*

De *kleine boschduif.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 407.

Door den Heer VERSTER VAN WULVERHORST eens in Noord-Brabant waargenomen. Het voorwerp, door SEPP afgebeeld, was waarschijnlijk uit de verzameling van den Heer TEMMINCK en uit Duitschland afkomstig.

130. COLUMBA TURTUR, *Linné.* DE TORTELDUIF.

Ook eenvoudig *tortel* genoemd.

in grooten getale in de bosschen, tuinen, en zelfs op de boomen in de steden der provinciën Noord-Brabant, Noord- en Zuid-Holland broeijende. Trekvogel.

DE BOSCHHOENDERS. TETRAO[1].

131. TETRAO TETRIX, *Linné.* HET KORHOEN.

Ook *moer* en *berk-hoen* genoemd.

Nozeman en *Sepp* II. p. 166, 2 platen.

Broeit op de heide in Drente, Gelderland, Overijssel, Friesland en Groningen en op de nabij gelegene heigronden. Standvogel.

DE PATRIJZEN. PERDIX.

132. PERDIX CINEREA, *Brisson.* DE PATRIJS.

Ook *veldhoen*, of, door de jagers, eenvoudig *hoen* genoemd.

Nozeman en *Sepp* II. p. 185, 2 platen.

Over geheel Nederland verspreid. Standvogel.

133. PERDIX COTURNIX, *Latham.* DE KWARTEL.

Nozeman en *Sepp* II. p. 143.

Broeit, in de meeste streken van het rijk, in hooilanden en graanvelden. Trekvogel.

DE TRAPGANZEN. OTIS.

134. OTIS TARDA, *Linné.*

De *groote trapgans.* Wordt in Noord-Brabant *wilde kalkoen* genoemd.

Nozeman en *Sepp* V. p. 461.

Volgens MERULA, *Vlugcktbedrijf* blz. 43, vroeger menigvuldig in Nederland. Ik weet slechts van twee voorwerpen, hier te lande geschoten: het eene bij den Helder, het andere in Zeeland. De Heer VERSTER VAN WULVERHORST deelt mij mede, dat er in de laatste veertig jaren ook twee voorwerpen in Noord-Brabant geschoten werden.

---

[1]) NOZEMAN, II. p. 166, noot, zegt, dat hem door den graaf van Nassau-Bergen, in 1748 medegedeeld werd, dat Z. H. eens in de bosschen der vrije heerlijkheid Bergen eenen, waarschijnlijk verdwaalden, oerhaan, *Tetrao urogallus*, heeft geschoten. Is dit ook een verdwaald korhoen, *Tetrao tetrix*, of veeleer eene trapgans, *Otis tarda*, geweest?

135. OTIS TETRAX, *Linné.*

De *kleine trapgans.*

Een voorwerp dezer soort werd, jaren geleden, bij Eindhoven in Noord-Brabant geschoten (VERSTER).

DE RENVOGELS. CURSORIUS.

136. CURSORIUS EUROPAEUS, *Latham.*

De *gewone renvogel.*

Een voorwerp dezer soort werd, eenige jaren geleden, bij Amsterdam geschoten, en is voor het kabinet van de Diergaarde aldaar opgezet.

DE GRIELEN. OEDICNEMUS.

137. OEDICNEMUS CREPITANS, *Temminck.*

De *gewone griel.* Ook *doornsluiper* genaamd.

Broeit in de duinen ten noorden van Noordwijk. Zeldzaam. Trekvogel. In Noord-Brabant op den trek.

DE PLEVIEREN. CHARADRIUS.

138. CHARADRIUS PLUVIALIS, *Linné.* DE GOUDPLEVIER.

Nozeman en *Sepp* III. p. 249, 2 platen.

Broeit op de heiden van Noord-Brabant en Gelderland (VERSTER). Op den doortrek somtijds menigvuldig langs den duinkant der provincie Noord- en Zuid-Holland.

139. CHARADRIUS MORINELLUS, *Linné.*

De *morinelplevier.*

In het najaar, op de geesten en weilanden, langs den duinkant der provincie Noord- en Zuid-Holland, van tijd tot tijd waargenomen.

140. CHARADRIUS CANTIANUS, *Latham.*

De *strandplevier.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 471.

Menigvuldig op den trek, in het najaar en voorjaar, aan het zeestrand der provinciën Noord- en Zuid-Holland.

141. CHARADRIUS HIATICULA, *Linné.*

De *bontbekkige plevier.*

Nozeman en *Sepp* III. p. 265.

Van tijd tot tijd, op den trek, aan het zeestrand der provincie Zuid-Holland waargenomen.

142. CHARADRIUS MINOR, *Meyer* en *Wolf.*

De *kleine plevier.*

Als de vorige.

DE KIEVITEN. VANELLUS.

143. VANELLUS CRISTATUS, *Meyer* en *Wolf.* DE KIEVIT.

Nozeman en *Sepp* I. p. 65 en IV. 371.

Broeit in groote menigte op weilanden en lage, moerassige plaatsen. Over het geheele rijk verspreid. De bij ons broeijende verhuizen reeds in September en worden door andere, uit het noordoosten of oosten tot ons komende, vervangen. Zoodra de vorst invalt, verlaten ons ook deze. Er blijven intusschen niet zelden enkele voorwerpen bij ons overwinteren.

144. VANELLUS SQUATAROLA, *Gmelin.*

De *goudkievit.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 479.

Wordt jaarlijks, maar in kleinen getale, langs de kuststreken der provinciën Noord- en Zuid-Holland waargenomen.

DE STEENLOOPERS. STREPSILAS.

145. STREPSILAS COLLARIS, *Illiger.*

De *gewone steenlooper.*

Nozeman en *Sepp* III. p. 291, bovenste afbeelding.

Wordt op den trek, jaarlijks, maar in niet zeer groot aantal, aan de kusten der provinciën Noord- en Zuid-Holland waargenomen.

DE SCHOL-EKSTERS. HAEMATOPUS.

146. HAEMATOPUS OSTRALEGUS, *Linné.* DE SCHOLEKSTER.

Nozeman en *Sepp* I. p. 52.

Broeit op de duingronden der Provinciën Noord- en Zuid-Holland. Wordt niet zelden, den geheelen winter door, aan het zeestrand waargenomen.

DE SNIPPEN. SCOLOPAX.

147. SCOLOPAX RUSTICOLA, *Linné.* DE HOUTSNIP.

Nozeman en *Sepp* III. p. 285.

Menigvuldig in de bosschen in het geheele rijk, op den trek, in de maanden October, November en December. Zeldzamer op den terugtrek, in het voorjaar, in de bosschen van Noord- en Zuid-Holland. Broeit somtijds hier te lande.

148. SCOLOPAX MAJOR, *Gmelin.* DE POELSNIP.

Ook *dubbele snip* genoemd.

Nozeman en *Sepp* III. p. 247.

Op den trek, maar in kleinen getale, in de meeste streken van het rijk waargenomen. — Enkele paren broeijen in Noord-Brabant (VERSTER).

149. SCOLOPAX GALLINAGO, *Linné.* DE WATERSNIP.

Nozeman en *Sepp* III. p. 233.

Wordt, op den trek, in groote menigte, op lage, moerassige plaatsen en aan de oevers der rivieren en meren, langs de slootkanten enz., in ons rijk aangetroffen. — Zij broeit dikwerf in Noord-Brabant en ook wel eens in Zuid-Holland (VERSTER).

150. SCOLOPAX GALLINULA, *Linné.* HET BOKJE.

In sommige streken van Noord-Brabant *dooverik* genoemd.

Nozeman en *Sepp* III. p. 237.

Wordt, op gelijke plaatsen als de voorgaande, maar in veel geringer getal, in ons geheel rijk, op den trek, aangetroffen.

DE GRUTTO'S. LIMOSA.

151. LIMOSA AEGOCEPHALA, *Bonaparte.* DE GRUTTO.

Ook *marel* genoemd.

Nozeman en *Sepp* I. p. 53 en IV. p. 321.

Broeit in groote menigte op de weilanden, of de lage en moerassige streken der provinciën Noord- en Zuid-Holland. Trekvogel.

152. LIMOSA RUFA, *Brisson.*

De *rosse grutto.*

Wordt, op den trek in het najaar, niet zelden aan het strand der provinciën Noord- en Zuid-Holland waargenomen.

DE STRANDLOOPERS. TRINGA.

153. TRINGA CANUTUS, *Linné.*

De *kanoet-strandlooper.*

In het najaar en voorjaar, op den doortrek, of aan het zeestrand bij Katwijk, jaarlijks, in kleinen getale waargenomen.

154. TRINGA MARITIMA, *Brünnich.*

De *paarse strandlooper.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 443.

Wordt jaarlijks in het najaar en voorjaar, op den trek, op de steenen hoofden bij Katwijk en ter Heide aangetroffen.

155. TRINGA SUBARQUATA, *Temminck.*

De *krombekkige strandlooper.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 427.

Jaarlijks, in het najaar en voorjaar, op den trek, aan het zeestrand der provinciën Zuid- en Noord-Holland waargenomen.

156. TRINGA CINCLUS. *Linné.*

De *bonte strandlooper.*

Zoo als de vorige.

157. TRINGA CINCLUS MINOR.

De *kleine bonte strandlooper.*

Aan den hoek van Holland broeijend waargenomen.

158. TRINGA MINUTA, *Leissler.*

De *kleine strandlooper.*

Nozeman en *Sepp* III. p. 271.

Van tijd tot tijd op baggergronden langs het Haarlemmer meer geschoten.

159. TRINGA ARENARIA, *Linné.*

De *drieteenige strandlooper.*

Nozeman en *Sepp* III. p. 283.

In groote menigte, op den doortrek, in het najaar en voorjaar, aan het zeestrand der provinciën Noord- en Zuid-Holland. Ik heb eens, in September 1841, aan den hoek van Holland, eene zoo groote menigte bij elkaar gezien, dat die streek, voor het minste een kwart uur in het vierkant, geheel met deze vogels bedekt was en er van verre als eene groote, zwarte plek uitzag.

160. TRINGA PUGNAX, *Linné.* DE KEMPHAAN.

Nozeman en *Sepp* I. p. 29.

Broeit tamelijk menigvuldig aan de oevers van het Haarlemmer en andere meren der provincie Zuid-Holland. Trekvogel.

DE OEVERLOOPERS. ACTITIS.

161. ACTITIS HYPOLEUCOS, *Boie.*

De *gewone oeverlooper.* Ook *steenvink* genoemd.

Nozeman en *Sepp* III. p. 291 (de onderste afbeelding).

Broeit aan de oevers van het Haarlemmer meer. Trekvogel.

DE RUITERS. TOTANUS.

162. TOTANUS FUSCUS, *Leissler.*

De *zwarte ruiter.*

Nozeman en *Sepp* III. p. 267 en 268.

Jaarlijks, in het najaar, op den doortrek, in menigte aan het IJ en de oevers der Zuiderzee.

163. TOTANUS GLOTTIS, *Bechstein.*

De *groenpootige ruiter.*

Nozeman en *Sepp* IV. p. 319.

Eens, op den trek, in het najaar, aan de oevers van het Haarlemmer meer geschoten. Volgens SEPP, in den voorwinter, in het duin buiten Haarlem geschoten.

164. TOTANUS CALIDRIS, *Bechstein.* DE TURELUUR.

Nozeman en *Sepp* III. p. 259.

Broeit, in groote menigte, op de weilanden en lage of moerassige gronden der provinciën Noord- en Zuid-Holland. Trekvogel.

165. TOTANUS GLAREOLA, *Temminck.*

De *boschruiter.* Door de jagers meestal *witgatje* genoemd.

Broeit in de veengronden, vooral aan de begroeide slootkanten, in de provinciën Noord- en Zuid-Holland. Trekvogel.

DE FRANJEPOOTEN. PHALAROPUS.

166. PHALAROPUS RUFESCENS, *Brisson.*

De *rosse franjepoot.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 487.

Werd verscheidene malen, in de provincie Zuid-Holland, op den trek in het najaar, vooral na zware stormen, aan het zeestrand of in de nabijheid daarvan, geschoten.

DE WULPEN. NUMENIUS.

167. NUMENIUS ARQUATA, *Latham.* DE WULP.

De *groote wulp.* In Noord-Brabant *heide-tuter,* in Gelderland *zand-tuter.*

Nozeman en *Sepp* II. p. 109.

Broeit in de duinen der provinciën Noord- en Zuid-Holland. Ook op den doortrek, in het na- en voorjaar, waargenomen.

168. NUMENIUS PHAEOPUS, *Latham.*

De *kleine wulp* of *regenwulp.*

Nozeman en *Sepp* IV. p. 305.

Men ziet jaarlijks, gedurende het geheele voorjaar en den zomer tot in het najaar, om en in de nabijheid van het Haarlemmer en andere meren der provincie Zuid-Holland, vlugten van twintig tot vijftig stuks. Uit de menigvuldige, uit die vlugten geschoten en door ons onderzochte voorwerpen, blijkt het, dat het vogels van het eerste jaar zijn, die hier niet broeijen. Andere, in het noord-oosten en oosten broeijende voorwerpen, trekken in het najaar langs onze zeekust.

DE KLUITEN. RECURVIROSTRA.

169. RECURVIROSTRA AVOCETTA, *Linné.* DE KLUIT.

Nozeman en *Sepp* I. p. 68.

Broeit op Texel, Wieringen, aan den hoek van Holland en in Zeeland. Trekvogel.

DE REIGERS. ARDEA.

170. ARDEA CINEREA, *Linné.* DE BLAAUWE REIGER.

Nozeman en *Sepp* III. p. 289.

Broeit in de bosschen der meeste streken van ons land. Trekvogel. Enkele voorwerpen blijven in den winter bij ons over.

171. ARDEA PURPUREA, *Linné.* DE PURPERREIGER.

Nozeman en *Sepp* IV. p. 353.

Broeit, in kleinen getale, op de meren der provinciën Zuid- en Noord-Holland. Trekvogel.

172. ARDEA NYCTICORAX, *Linné.* DE KWAK.

Nozeman en *Sepp* II. p. 152, 2 platen.

Volgens de jagt-archieven vroeger zeer menigvuldig, tegenwoordig in zeer klein getal, op de boomen der bosschen in de nabijheid van meren, in de provincie Zuid-Holland broeijende. Trekvogel.

173. ARDEA STELLARIS, *Linné.* DE ROERDOMP.

Nozeman en *Sepp* I. p. 76 en IV. p. 341.

Enkele paren broeijen jaarlijks aan de oevers der meren van Zuid-Holland. Trekvogel. Ook in het moeras, het zoogenaamde Bossche-veld, rondom 's Hertogenbosch broeijende (VERSTER).

174. ARDEA MINUTA, *Linné.* HET WOUDAAPJE.

Nozeman en *Sepp* I. p. 57.

Broeit aan de met riet en hout begroeide oevers der meren in Zuid-Holland. Trekvogel. Ook in Noord-Brabant, in het najaar, herhaaldelijk geschoten (VERSTER).

175. ARDEA COMATA, *Pallas.*

De *ralreiger.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 458.

Het door SEPP afgebeelde voorwerp werd op het Schollevaars-eiland bij Rotterdam geschoten. Dit is het eenige voorbeeld, dat deze soort hier te lande is waargenomen.

DE OOIJEVAARS. CICONIA.

176. CICONIA ALBA, *Brisson.* DE OOIJEVAAR.

Nozeman en *Sepp* II. p. 175.

In de meeste streken van ons rijk broeijende. Trekvogel.

177. CICONIA NIGRA, *Gessner.* DE ZWARTE OOIJEVAAR.

Nozeman en *Sepp* V. p. 460.

Het door SEPP afgebeelde voorwerp werd bij Amersfoort geschoten. Buitengewoon zeldzaam en slechts toevallig hier te lande. Ook bij Groningen eens geschoten.

DE IBISSEN. IBIS.

178. IBIS FALCINELLUS, *Temminck.*

De *gewone ibis.*

Twee voorwerpen dezer soort werden, nagenoeg tien jaren geleden, bij Loenen geschoten.

DE KRAANVOGELS. GRUS.

179. GRUS CINEREA, *Bechstein.* DE KRAANVOGEL.

Nozeman en *Sepp* V. p. 465.

Somtijds op den doortrek, meestal bij nacht, in ons land. Op de heide van Noord-Brabant niet zelden rustende aangetroffen (VERSTER). Het door SEPP afgebeelde voorwerp werd bij Zutphen gevangen.

DE LEPELAARS. PLATALEA.

180. PLATALEA LEUCORODIA, *Linné.* DE LEPELAAR.

Nozeman en *Sepp* II. p. 171.

Broeit op Schollevaars-eiland, en in andere streken langs de Maas. Somtijds in groote menigte aan den hoek van Holland. Grootere of kleinere vlugten bezoeken niet zelden de meren en moerasgronden van het overige Zuid-Holland en van Noord-Holland. Trekvogel.

DE KOETEN. FULICA.

181. FULICA ATRA, *Linné.* DE MEERKOET.

Nozeman en *Sepp* I. p. 61.

Broeit op de meren van Noord- en Zuid-Holland en Noord-Brabant. Trekvogel. Hun getal vermindert jaarlijks.

DE WATERHOENTJES. GALLINULA.

182. GALLINULA CHLOROPUS, *Linné.* HET WATERHOENTJE.

Nozeman en *Sepp* I. p. 71.

Broeit op de meren en wateren van het geheele rijk. Trekvogel.

183. GALLINULA PORZANA, *Latham.* HET PORCELEINHOENTJE.

Nozeman en *Sepp* III. p. 262.

Wordt, van tijd tot tijd, in Zuid-Holland, in het najaar geschoten. Menigvuldig in de maand Julij in de omstreken van 's Hertogenbosch (VERSTER).

DE KWARTELKONINGEN. CREX.

184. CREX PRATENSIS, *Bechstein.* DE KWARTELKONING.

Nozeman en *Sepp* III. p. 275.

Bij Rotterdam en op sommige plaatsen van Zuid- en Noord-Holland, in het hooiland broeijende waargenomen. Trekvogel. Wordt niet zelden, in het najaar, in het hout aangetroffen en geschoten.

DE WATER-RALLEN. RALLUS.

185. RALLUS AQUATICUS, *Linné.* DE WATERRAL.

Wordt, van tijd tot tijd, in het najaar, in Noord- en Zuid-Holland en Noord-Brabant geschoten.

DE DUIKERS. PODICEPS.

186. PODICEPS CRISTATUS, *Latham.* DE FUUT.

Ook *zand-drijver* genaamd. In Noord-Brabant *keizer.*

Nozeman en *Sepp* II. p. 169.

Broeit op de meren en wateren in Noord- en Znid-Holland en om 's Hertogenbosch. Trekvogel.

187. PODICEPS RUBRICOLLIS, *Latham.*

De *roodhalsfuut.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 435.

Zoo als de vorige, maar veel zeldzamer.

188. PODICEPS CORNUTUS ARCTICUS.

De *kuifduiker.*

Verscheidene malen in het kanaal bij de slnis van Katwijk, in het najaar, geschoten.

189. PODICEPS AURITUS, *Latham.*

De *geoorde fuut.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 489.

Zoo als de vorige.

190. PODICEPS MINOR, *Latham.* DE DODAARS.

De *kleine duiker.* Bij Rotterdam *hagelzakje* genoemd.

Nozeman en *Sepp* III. p. 231.

Broeit op de meren en wateren van Noord- en Zuid-Holland.

DE ZEEDUIKERS. COLYMBUS.

191. COLYMBUS ARCTICUS, *Linné.* DE PARELDUIKER.

In den winter herhaaldelijk bij Katwijk en op den Rijn bij Leiden geschoten.

192. COLYMBUS SEPTENTRIONALIS, *Linné.*

De *roodkeelige zeeduiker.*

Wordt, bijkans jaarlijks, aan de kuststreken van Zuid- en Noord-Holland, in het najaar en voorjaar, of ook in den winter waargenomen.

DE ZEEKOETEN. URIA.

193. URIA BRUNNICHII, *Sabine.*

De *groote zeekoet.*

In de koudere jaargetijden het zeestrand bezoekende.

194. URIA TROILE, *Temminck.* DE ZEEKOET.

Zoo als de vorige.

195. URIA TROILE LEUCOPHTHALMOS.

De *basterd zeekoet.*

Zoo als de vorige.

DE ALKEN. ALCA.

196. ALCA TORDA, *Linné.*

De *alk.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 405.

Zoo als de vorige.

197. ALCA ALLE, *Gmelin.*

De *kleine alk.*

Zoo als de vorige.

DE PAPEGAAIDUIKERS. MORMON.

198. MORMON ARCTICUS, *Illiger.* DE PAPEGAAIDUIKER.

Nozeman en *Sepp* IV. p. 360.

Wordt, hoogst zeldzaam, in den winter aan onze kusten waargenomen. Het door SEPP afgebeelde voorwerp werd aan het strand bij Scheveningen geschoten.

DE GANZEN. ANSER.

199. ANSER CINEREUS, *Meyer* en *Wolf.* DE WILDE GANS.

Ook *graauwe gans* genoemd.

In het koude jaargetijde op den doortrek en alsdan, niet zelden, tijdelijk vertoevende.

200. ANSER SEGETUM, *Bechstein.* DE RIETGANS.

Ook *zaadgans* genoemd.

Nozeman en *Sepp* III. p. 203.

Zoo als de vorige.

201. ANSER BRACHYRHYNCHUS, *Baillon.*

De *kleine rietgans.*

Zoo als de vorige, maar in zeer kleinen getale.

202. ANSER ALBIFRONS, *Bechstein.* DE KOLGANS.

Nozeman en *Sepp* III. p. 207.

Zoo als de overige ganssoorten. Zeer algemeen.

203. ANSER ALBIFRONS ISLANDICUS.

De *ijslandsche kolgans.*

Eenige malen op den doortrek in Noord-Holland gevangen.

204. ANSER MINUTUS, *Nauman.*

De *dwerggans.*

Zoo als de vorige.

205. ANSER BERNICLA, *Illiger.* DE ROTGANS.

Nozeman en *Sepp* II. p. 190.

Vrij algemeen op den doortrek.

206. ANSER LEUCOPSIS, *Bechstein.* DE BRANDGANS.

Ook *dondergans* genoemd.

Zoo als de vorige.

207. ANSER RUFICOLLIS, *Pallas.*

De *roodhalsgans.*

Verscheidene malen bij Amsterdam en Rotterdam gevangen.

208. ANSER CANADENSIS, *Vieillot.*

Eens in Noord-Holland gevangen.

DE ZWANEN. CYGNUS[1].

209. CYGNUS MUSICUS, *Bechstein.* DE WILDE ZWAAN.

Ook *deen* genoemd.

Nozeman en *Sepp* V. p. 491 en 492 (bovenste figuur).

In het koude jaargetijde langs onze kusten op den doortrek.

210. CYGNUS MUSICUS MINOR.

De *kleine zwaan.*

Eenige malen, in Noord- en Zuid-Holland, in den winter geschoten.

DE EENDEN. ANAS.

211. ANAS BOSCHAS, *Linné.* DE WILDE EEND.

Nozeman en *Sepp* III. p. 215, 2 platen.

Overal op onze wateren broeijende. In den winter grootendeels verhuizende.

212. ANAS CRECCA. *Linné.* DE WINTERTALING.

Nozeman en *Sepp* II. p. 147, 2 platen.

Somtijds op de meren en wateren van Zuid-Holland broeijende aangetroffen. Menigvuldig op den doortrek.

213. ANAS QUERQUEDULA, *Linné.* DE ZOMERTALING.

Nozeman en *Sepp* II. p. 181.

Broeit algemeen op de meren en wateren van Zuid-Holland en Noord-Brabant. Verhuist in den winter.

---

[1]) Er worden somtijds, ofschoon zeer zelden, voorwerpen van de gewone zwaan *Cygnus olor*, op onze wateren geschoten. Dit zijn echter waarschijnlijk verwilderde voorwerpen.

214. ANAS PENELOPE, *Linné.* DE SMIENT.

Nozeman en *Sepp* II. p. 111, 2 platen en IV. p. 350.

Broeit, in kleinen getale, op onze wateren. Trekt in den winter weg.

215. ANAS ACUTA, *Linné.* DE PIJLSTAART.

Nozeman en *Sepp* II. p. 178.

Zoo als de vorige.

216. ANAS STREPERA, *Gessner.* DE KRAKEEND.

Nozeman en *Sepp* IV. p. 315.

Broeit op onze wateren. Trekt in koude winters weg.

217. ANAS CLYPEATA, *Linné.* DE SLOBEEND.

Ook *slobbe* genoemd.

Nozeman en *Sepp* III. p. 253.

Broeit, tamelijk menigvuldig, op onze wateren. Trekt grootendeels in den winter weg.

218. ANAS TADORNA, *Linné.* DE BERGEEND.

Nozeman en *Sepp* II. p. 191, 2 platen.

Broeit, in oude konijnenholen, in de duinen aan den hoek van Holland. — Ook in Zeeland en op Texel (NOZEMAN en SEPP).

219. ANAS MOLLISSIMA, *Linné.*

De *eidereend.*

Wordt somtijds, in het koude jaargetijde, aan onze kusten geschoten.

220. ANAS NIGRA, *Linné.*

De *zwarte zeeëend* of *wigstaart.*

Nozeman en *Sepp* IV. p. 336.

In het na- en voorjaar, niet zelden ook den geheelen winter door, aan onze kusten of ook in de binnenwateren.

221. ANAS FUSCA, *Linné.*

De *groote zeeëend.*

Nozeman en *Sepp* IV. p. 331.

Zoo als de vorige, maar minder menigvuldig.

222. ANAS GLACIALIS, *Linné.*

De *ijseend.*

Wordt somtijds, maar zeer zeldzaam, in het koudere saizoen, aan onze kusten aangetroffen.

223. ANAS CLANGULA, *Linné.* DE BRILDUIKER.

Nozeman en *Sepp* IV. p. 311, 2 platen en IV. p. 337.

In het koudere jaargetijde algemeen, aan onze zeekusten en ook op de rivieren en in de binnenwateren.

224. ANAS FULIGULA, *Linné.* DE KUIFEEND.

Nozeman en *Sepp* III. p. 272.

Zoo als de voorgaande, maar veel minder algemeen.

225. ANAS MARILA, *Linné.* DE TOPPEREEND.

Ook *veldduiker* genoemd.

Nozeman en *Sepp* III. p. 269.

In het koudere jaargetijde vrij algemeen, aan onze zeekusten en ook op de rivieren en binnenwateren.

226. ANAS FERINA, *Linné.* DE TAFELEEND.

In Zuid-Holland ook *valinger* genoemd.

Zoo als de voorgaande, maar veel minder algemeen.

227. ANAS NYROCA, *Güldenstädt.*

De *witoogeend.*

Nozeman en *Sepp* IV. p. 323.

Zoo als de voorgaande.

DE ZAAGBEKKEN. MERGUS.

228. MERGUS MERGANSER, *Linné.*

De *groote zaagbek.*

Nozeman en *Sepp* IV. p. 325.

In het koudere jaargetijde aan onze zeekusten.

229. MERGUS SERRATOR, *Linné.*

De *middelste zaagbek.*

Nozeman en *Sepp* III. p. 241, 2 platen.

Zoo als de vorige, maar veel meer algemeen.

230. MERGUS ALBELLUS, *Linné.* HET NONNETJE.

Nozeman en *Sepp* III. p. 295 en IV. p. 363.

Zoo als de voorgaande, maar minder algemeen.

DE AALSCHOLVERS. CARBO.

231. CARBO CORMORANUS, *Meyer* en *Wolf.* DE AALSCHOLVER.

Ook *schollevaar* genoemd; in Noord-Brabant *rotgans.*

Nozeman en *Sepp* I. p. 89.

Broeit op de meren en wateren in Zuid-Holland. Trekvogel. Overwintert somtijds.

232. CARBO GRACULUS, *Meyer.*

De *gekuifde aalscholver.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 463.

In den winter van tijd tot tijd langs de kuststreken.

DE ROTSPELEKANEN. SULA.

233. SULA BASSANA, *Brisson.* DE JAN VAN GENT.

Nozeman en *Sepp* V. p. 401.

In het koude jaargetijde somtijds langs onze kuststreken.

DE MEEUWEN. LARUS.

234. LARUS MARINUS, *Linné.* DE MANTELMEEUW.

Nozeman en *Sepp* V. p. 441.

Broeit, in zeer klein getal, op de duinen langs onze kusten. Standvogel.

235. LARUS FUSCUS, *Linné.*

De *kleine mantelmeeuw.*

In het najaar, in kleinere of grootere troepen, op den doortrek, langs onze zeekusten. De jongen overwinteren er niet zelden.

236. LARUS ARGENTATUS, *Brünnich.*

De *zilvermeeuw.*

Nozeman en *Sepp* II. p. 195.

Broeit in de duinen. Standvogel.

237. LARUS CANUS, *Linné.*

De *kleine zeemeeuw.*

Nozeman en *Sepp* III. p. 281.

Broeit in de duinen. Standvogel.

238. LARUS GLAUCUS, *Brünnich.*

De *burgemeester.*

Van tijd tot tijd, vooral na zwaren noordweste storm, in het koude jaargetijde, aan het zeestrand.

239. LARUS TRIDACTYLUS, *Linné.*

De *drieteenige meeuw.*

In het koude jaargetijde, op den doortrek, aan onze zeekusten.

240. LARUS RIDIBUNDUS, *Linné.* DE KOKMEEUW.

Nozeman en *Sepp* II. p. 153.

Broeit op de meren der provinciën Zuid- en Noord-Holland en in Zeeland. Verhuist in het najaar.

241. LARUS CAPISTRATUS, *Temminck.*

De *kleine kokmeeuw.*

Op den doortrek, in het koudere jaargetijde, langs onze zeekusten.

242. LARUS MINUTUS, *Pallas.*

De *dwergmeeuw.*

In den zomer aan den hoek van Holland waargenomen. Somtijds, maar zeer zeldzaam, op den doortrek, in het najaar aan het zeestrand voorkomende.

DE ZEEZWALUWEN. STERNA.

243. STERNA CASPIA, *Pallas.*

De *reus-zeezwaluw.*

Door den Heer TEMMINCK eens aan den Helder geschoten. Op den 28 Junij 1847 vier stuks op de Zijl bij Leiden waargenomen, waarvan ik er een schoot.

244. STERNA CANTIACA, *Gmelin.*

De *groote zeezwaluw.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 429.

Broeit, in grooten getale, in Zeeland, op Eijerland en de naburige eilanden. Op den doortrek, langs de zeekusten in Noord- en Zuid-Holland, somtijds menigvuldig. Trekvogel.

245. STERNA HIRUNDO, *Linné.* HET VISCHDIEFJE.

Meestal ook *starre* genoemd.

Nozeman en *Sepp* II. p. 105, 2 platen.

Broeit op lage en moerassige gronden en in de duinen van Noord- en Zuid-Holland en Noord-Brabant. Gemeen. Trekvogel.

246. STERNA MINUTA, *Linné.*

De *dwerg-zeezwaluw.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 467.

Broeit aan den hoek van Holland. Trekvogel.

247. STERNA ANGLICA, *Montagu.*

De *lach-zeezwaluw.*

Op den 15 Augustus 1838, op het Brasemer meer drie voorwerpen waargenomen, waarvan ik er een schoot.

248. STERNA NIGRA, *Linné.*

De *zwarte zeezwaluw.*

Nozeman en *Sepp* II. p. 13.

Broeit op de meren en moerasgronden van Noord- en Zuid-Holland. Trekvogel.

DE STORMVOGELS. PROCELLARIA[1].

249. PROCELLARIA GLACIALIS, *Linné.*

De *noordsche stormvogel.*

Somtijds, na zware noordweste stormen, in het koude saizoen, op onze kusten verwaaid.

DE PIJL-STORMVOGELS. PUFFINUS.

250. PUFFINUS ARCTICUS, *Faber.*

De *noordsche pijl-stormvogel.*

Eenige malen, na zware stormen uit het noordwesten, aan onze kusten waargenomen.

231. PUFFINUS OBSCURUS, *Boie.*

De *kleine pijl-stormvogel.*

Volgens den Heer TEMMINCK, eenige malen aan onze kusten waargenomen.

DE ZWALUW-STORMVOGELS. THALASSIDROMA.

252. THALASSIDROMA PELAGICA, *Vigors.* HET STORMVOGELTJE.

---

[1]) NOZEMAN en SEPP IV. p. 369, beelden onder den naam van *Procellaria puffinus β*, Linné, een voorwerp af der zoogenoemde *kaapsche duif*, *Procellaria capensis*, hetgeen zij opgeven, bij Sloterdijk gevangen te zijn. Dit voorwerp gelijkt te veel naar de gedroogde of slecht opgevulde huiden dezer soort, welke vooral vroeger, menigvuldig door de zeelieden van de Kaap de Goede Hoop werden overgebragt, om de opgaaf van voornoemde schrijvers te kunnen aannemen.

Wordt niet zelden, met zware noordweste stormen, aan onze kusten waargenomen.

DE STRONTJAGERS. LESTRIS.

253. LESTRIS CATARRACTES, *Illiger.*

De *groote strontjager.*

Nozeman en *Sepp* V. p. 429.

Volgens den Heer TEMMINCK aan onze zeekust waargenomen.

254. LESTRIS POMARINUS, *Temminck.*

De *middelste strontjager.*

In het najaar, aan onze kusten, van tijd tot tijd, op den doortrek waargenomen.

255. LESTRIS PARASITA, *Boie.*

De *kleine strontjager.*

Zoo als de vorige.

NEDERLANDSCHE

BLAD- EN HOUTWESPEN,

[*Tenthredines* en *Sirices*]

MEDEGEDEELD

DOOR

Mr. S. C. SNELLEN VAN VOLLENHOVEN.

A. TENTHREDINES.

Cimbex, Olivi.

1. Variabilis Kl.	*Fabr. Syst. Piez.* 15, 1 en 16, 3. — *Hartig, Adlerfl.* p. 63 sqq. — *Panz. Fn.* XXVI, 20. — *Lepell. Mon. Tenth.* n. 83.	De var. *femorata* bij Voorschoten. v. V. — De var. *lutea*. W.
2. Lucorum F.	*Fabr.* 16, 2 en 17, 8. — *Hartig* p. 68. — *Panz. Fn.* CXVII, 14. — *Lepell.* n. 89 en 96.	Bij Voorschoten in het voorjaar veelvuldig. v. V.
3. Betuleti Kl.	*Hartig* p. 70.	De larve te Leiden. v. V. — Te Utrecht. V.
4. Amerinae F.	*Fabr.* 16, 5 en 17, 6. — *Panz. Fn.* LXV, 1 en XVII, 14. — *Hartig* p. 71.	Bij Rotterdam. v. V.

Abia, Leach.

5. Aenea Kl.	*Hartig* p. 72. — *Lepell.* n. 100.	De larve te Zwammerd. v. V.

Hylotoma, Fab.

6. Enodis L.	*Fabr.* 23, 10. — *Panz. Fn.* XLIX, 12 en 13. — *Hartig* p. 81. — *Lepell.* n. 127.	Bij Rotterdam en Haarlem. v. V.
7. Ustulata L.	*Fabr.* 23, 9? — *Panz. Fn.* LXXXI, 10. — *Hartig* p. 84. n. 10. — *Lepell.* n. 120.	In Junij op de Gliph., in Julij te Brummen. v. V.
8. Rosae L.	*Fabr.* 25, 16. — *Panz. Fn.* XLIX, 15. — *Hartig* p. 85. n. 13. — *Lepell.* p. 46. n. 130.	Eenmaal in Junij op de Gliphoeve. v. V.
9. Pagana Panz.	*Panz. Fn.* XLIX, 16. — *Hartig* p. 87. n. 14. — *Lepell.* n. 123.	Eenmaal bij Leiden. v. V.

Lophyrus, Latr.

10. Virens Kl.	*Hartig* p. 119. — *Ratz. Forstins.* III, p. 114, tab. 2. f. 5. — *Panz. Fn.* CXXIX, 5 en 6.	Bij mij uitgekomen uit larven van Driebergen en Cocons van Groesbeek. v. V.
11. Pallidus Kl.	*Hartig* p. 126. — *Ratz. Forstins.* III, p. 112.	2 ♀ bij mij uitgekomen uit larven door V. bij Driebergen gevonden. v. V.
12. Pini L.	*Fabr.* 22, 7. — *Hartig* p. 141. — *Ratz. Forstins.* III. p. 85. tab. 2. f. 1. — *Panz. Fn.* LXXXVII, 17 en CXIX, 5. — *Lepell.* n. 154.	Bij de Vogelenzang. v. V. — De larven bij Driebergen en Zeist. V.
13. Similis Hart.	*Hartig* p. 160. — *Ratz. Forstins.* III, p. 116. tab. 2. f. 3.	In zeer groot aantal op zieke dennen bij Rott. v. V. — Bij Driebergen. V.

Cladius, Leach.

14. Difformis Panz.	*Panz. Fn.* LXII, 10. — *Lepell.* n. 165. — *Hartig* p. 175.	In Mei en Junij en weder in Aug. zeer gemeen op rozen.
15. Eradiatus Hart.	*Hartig* p. 176. n. 2.	Te Leiden. v V.
16. Unciatus Kl.	*Hartig* p. 177. n. 3.	De larve vrij gemeen in Sept. op ijpen. v. V.
17. Albipes Kl.	*Hartig* p. 178. — *Ratz. Forstins.* III, p. 129.	In Leiden op kersenboomen in menigte. v. V.
18. Viminalis Fall. (*Eucerus* Klug.)	*Ratz. Forstins.* III, p. 129. — *Hartig* p. 177.	De larve in menigte te Bleiswijk en bij Rotterdam. v. V.

Nematus, Leach.

19. Septentrionalis L.	*Fabr.* 42, 63. — *Panz. Fn.* LXIV, 11. — *Hartig* p. 184. — *Lepell.* n. 184.	De larve in menigte bij den Haag en Boskoop; volkomen ins. in Mei, Gliph. v. V.

20. Coeruleocarpus Hart.	*Hartig* p. 187. n. 8.	De larve bij den Haag en Leiden. v. V.
21. Betularius Hart.	*Hartig* p. 192. n. 17.	De larve eenmaal in Sept. op de Gliph. v. V.
22. Salicis L.	*Fabr.* 40, 52. — *Goedaert* I. p. 58. n. 19.—*Hartig* p. 194. n. 20. — *Lepell.* n. 203. — *De Geer* II, 2. p. 264.	De larve te Voorschoten en bij den Haag. v. V. — Het volk. ins. op Walcheren. H.
23. Luteus Panz.	*Panz. Fn.* XC, 10. — *Hartig* p. 195.	In Z. Holland. v. V.
24. Perspicillaris Kl.	*Ratz. Forstins.* III, 126. tab.3.f.5.— *Hartig* p.219.n.52(*melanocephalus*). *De Geer* II, 2. p. 259. t.37. f.12—21.	De larve op de Gliphoeve. v. V.
25. Ventricosus Kl.	*Hartig* p. 196. n. 23. — *Bouché, Naturg. d. Ins.* p. 140. n. 7.	Zeer gemeen te Rott., Heemstede en den Haag. v. V.
26. Albipennis Kl.	*Hartig* p. 196. n. 22.	Een voorwerp te Rott. v. V.
27. Hortensis Hart.	*Hartig* p. 197. n. 24.	Zeer gemeen bij Leiden en Heemstede in April en Mei; de larve op Robinia pseudacasia. v. V.
28. Aurantiacus Hart.	*Hartig* p. 197. n. 25.	De larve op popels bij Warmond; het volk. ins. in Mei bij Heemstede. v. V.
29. Capreae L.	*Fabr.* 35, 30. — *Hartig* p. 198. — *Panz. Fn.* LXV, 8.	In April. Glip. v. V.
30. Obductus Kl.	*Hartig* p. 201. n. 32.	Eenmaal. Glip. v. V.
31. Vallesnieri Hart.	*Hartig* p. 204. n. 40.	Zeer gemeen.
32. Virescens Hart.	*Hartig* p. 217. n. 50.	Meermalen; de larve bij Rott. v. V.
33. Viminalis L. (*Gallarum* Hart.)	*Dahlbom* in *Ent. Zeit.* 1848.—*Hart.* p. 220. n. 55.	Zeer gemeen aan den duinkant. v. V.
34. Apicalis Hart.	*Hartig* p. 201. n. 31.	Een ♂, dat wel tot het door Hartig beschreven ♀ behooren zal; in Mei bij den Haag. v. V.

Cryptocampus, Dahlb.

35. Amerinae L. (*Populi et Medullaris?* Hart.)	*Fabr.* 147, 17 (*Cynips*). — *Dahlbom* in *Ent. Zeit.* 1848. — *Hartig* p. 223. n. 3 en ? 4.	Eenmaal, 23 April. Glip. v. V.

Dineura, Dahlb.

36. Alni L.	*Fabr.* 31, 12. — *Hartig* p. 228. n. 6. — *Lepell.* n. 217 (*australis*).	Tweemaal bij Rotterd. v. V.

37. Rufa Panz.	*Panz. Fn.* LXXII, 2.—*Hartig* p. 228. n. 7.	Eenmaal. v. V.
38. Pallipes Hart.	*Hartig* p. 229. n. 9.	Eenmaal in Z. Holl. v. V.

Dolerus, Leach.

39. Eglanteriae F.	*Fabr.* 25, 18. — *Panz. Fn.* LXXXII, 11. — *Hartig* p. 232. n. 1.—*Lepell.* n. 356.	Zeer gemeen in Mei aan slootkanten. v. V.
40. Haematodes Schr.	*Schrank. Ins. Austr.* n. 678. — *Hartig* p. 235. n. 18. — *Lepell.* n. 372.	Vrij gemeen in het voorjaar. v. V.
41. Gonagra F.	*Fabr.* 34, 25. — *Panz. Fn.* LXIV, 6 en LXV, 4. — *Hartig* p. 236. n. 21. — *Lepell.* n. 370.	Eenige malen in het voorjaar. v. V.
42. Vestigialis Kl.	*Hartig* p. 236. n. 22.—*Lepell.* n. 369.	Tweemaal in Mei bij Heemstede. v. V.
43. Dubius Kl.	*Hartig* p. 234. n. 11. — *Panz. Fn.* CXLVII, 17.	Eenmaal. v. V.
44. Niger Kl.	*Hartig* p. 237. n. 25.	Eenmaal in Z. Holl. v. V. — Een ♀. W.
45. Varispinus Hart.	*Hartig* p. 239. n. 30.	Eenmaal. April. Glipb. v. V.
46. Leucobasis Hart.	*Hartig* p. 240. n. 31.	Bij Rotterdam. v. V.
47. Cenchris Hart.	*Hartig* p. 240. n. 32.	Heemstede. April. v. V. — Op Walcheren. H.
48. Gibbosus Hart.	*Hartig* p. 241. n. 34.	Meermalen. v. V.
49. Aeneus Hart.	*Hartig* p. 241. n. 33.	Een ♂ van de bij Hartig beschreven var. 1. in April, Heemstede. v. V.
50. Palmatus Kl.	*Hartig* p. 235. n. 16.	In April een ♀ bij den Haag. v. V.

Emphytus, Leach.

51. Cinctus L.	*Hartig* p. 248. n. 3. — *Panz. Fn.* CXLIV, 18 en 19.	Vrij gemeen op rozen. Op Walch. in Julij. H.
52. Tibialis Panz.	*Panz. Fn.* LXII, 11.—*Hartig* p. 251. n. 17.	Een ♀ Heemstede in Aug. v. V.
53. Didymus Kl.	*Hartig* p. 249. n. 9. — *Panz. Fn.* CXLVII, 8 en 9.	Een bij den Haag. v. d. Wulp.

Fenusa, Leach.

54. Pygmaea Kl.	*Hartig* p. 259. n. 4.	Zeer gemeen, in Mei bij Leiden. v. V.

Selandria, Leach.

55. Pusilla Kl.	*Hartig* p. 267. n. 2.	Vrij gemeen in Nederl.; in Junij op rozen. v. V.
56. Aethiops F.	*Fabr.* 39, 40. — *Hartig* p. 267. n. 5. — *Ratz. Forstins.* III, p. 130. — *Lepell.* n. 327.	Zeer gemeen in Nederl. v.V.
57. Fuliginosa Schr.	*Schrank. Ins. Austr.* n. 670. — *Hartig* p. 268. n. 6.	Heemstede in Junij. v. V.
58. Ephippium Pzr.	*Panz. Fu.* LII, 5. — *Hartig* p. 270. n. 12.	Vrij gemeen in Mei op elzen. Bij den Haag op hazelaar. v.V.
59. Hyalina Kl.	*Hartig* p. 270. n. 15.	Tweemaal in Mei bij Heemstede. v. V.
60. Luteiventris Kl.	*Hartig* p. 271. n. 18.	Eenmaal, 29 April, bij de Vogelenzang. v. V.
61. Albipes L.	*Hartig* p. 272. n. 23.	Eenmaal in Z. Holl. v. V.
62. Semicincta Hart.	*Hartig* p. 272. n. 24.	Drie ♀ Gliph. v. V.
63. Gagathina Kl.	*Hartig* p. 274. n. 29.	Een ♀ in Mei, Gliph. v. V.
64. Sericans Hart.	*Hartig* p. 275. n. 33.	De larve meermalen bij Utr. V. — Bij Leiden en Haarlem. v. V.
65. Nigerrima Kl.	*Hartig* p. 276. n. 35.	Op Walcheren. H. — In Mei op de Gliph. v. V.
66. Aterrima Kl.	*Hartig* p. 276. n. 36.	Een paar bij Leiden; in Junij eenigen in het Haagsche bosch. v. V.
67. Brevis Kl.	*Hartig* p. 277. n. 39.	Een ♀ bij Leiden. v. V.
68. Cinxia Kl.	*Hartig* p. 280. n. 48.	In het voorjaar bij Heemstede. v. V.
69. Adumbrata Kl.	*Hartig* p. 280. n. 49.	Bij Haarlem, den Haag en Brummen. v. V.
70. Ovata L.	*Fabr.* 27, 25. — *Hartig* p. 280. n. 51. — *Panz. Fn.* LII, 3. — *Ratz. Forstins.* III, 132. tab. 3. f. 8. — *Lepell.* n. 316.	Vrij gemeen op elzen in Mei; de larve in Aug. en Sept.
71. Luteola Kl.	*Hartig* p. 281. n. 52.	Tweemaal in Mei bij Leiden. v. V.
72. Serva F.	*Fabr.* 26, 22. — *Hartig* p. 282. n. 53. — *Lepell.* n. 334.	Op Walcheren H. — Vrij gemeen in Holland. v. V.
73. Socia Kl.	*Hartig* p. 282. n. 55.	In Mei en Sept. bij Heemstede. v. V.
74. Brunniventris Hart.	*Hartig* p. 274. n. 27.	Een ♀ in Mei, Gliph. v. V.
75. Crataegi Kl.	*Hartig* p. 278. n. 41.	Een ♀ in Mei, Gliph. v. V.

Athalia, Leach.

76. Spinarum F.	*Fabr.* 26, 21. — *Panz. Fn.* XLIX, 18. — *Hartig* p. 284. n. 1. — *Lepell.* n. 71.	Niet zeldzaam.
77. Rosae L.	*Hartig* p. 284. n. 2. — *Lepell.* n. 69.	In Junij op Walcher. H. — In Noord- en Zuid-Holl. v.V.

Allantus, Panzer.

78. Scrophulariae L.	*Fabr.* 28, 1. — *Panz. Fn.* C, 10. — *Hartig* p. 286. n. 1. — *Lepell.* n. 253.	In Z. Holl. W. en v. V.
79. Tricinctus F.	*Fabr.* 30, 5. — *Panz. Fn.* CXIII, 15 en 16. — *De Geer* II, 2. p. 234. tab. 34. f. 9—19. — *Hartig* p. 288. n. 7.	Vrij gemeen; ook de larve meermalen. v. V.
80. Schaefferi Kl.	*Hartig* p. 288. n. 8. — *Panz. Fn.* CXV, 23 en 24.	In Gelderland. v. V. — In Julij bij Brummen op schermbloemen. v. W.

Macrophya, Dahlb.

81. Blanda F.	*Fabr.* 36, 35. — *Hartig* p. 292. n. 2. — *Panz. Fn.* LXV. 9 ♀ en LXXI, 7 ♂. — *Lepell.* n. 277.	Eenmaal bij Rotterdam. Havelaar. — Bij Heemstede. v.V.
82. Strigosa F.	*Fabr.* 36, 34. — *Panz. Fn.* CXIV, 18. — *Hartig* p. 293. n. 5.	Eenmaal, in Nederl. v. V.
83. Punctum F.	*Fabr.* 36, 33. — *Panz. Fn.* XXVI, 21. — *Hartig* p. 293. n. 8. — *Lepell.* n. 280.	In grooten getale bij Rhijnsburg en eenmaal in Mei. Gliph. v. V.
84. Albicincta Schr.	*Schrank. Ins. Austr.* p. 329. n. 661. — *Hartig* p. 295. n. 14. — *Lepell.* n. 290 en 291.	Bij Rotterdam. Havelaar.
85. Ribis Schr.	*Schrank. Ins. Austr.* p. 332. n. 668. — *Hartig* p. 295. n. 15. — *Panz. Fn.* LII, 12.	In Junij te Brummen. v. W. In Sept. te Heemstede. v. V.
86. Haematopus Panz.	*Panz. Fn.* LXXXI, 11 en 12. — *Hartig* p. 293. n. 7.	Te Brummen. v. W.
87. Antennata Kl.	*Lepell.* n. 251 (*duplex*). — *Hartig* p. 296. n. 21. — *Panz. Fn.* CXV, 16.	Eenmaal bij den Haag. v. V.

Tenthedro, Leach.

88. Bicolor Kl.	*Hartig* p. 298. n. 3.	In Aug. driemaal. v. V.
89. Agilis Kl.	*Hartig* p. 298. n. 5.	Bij Rotterdam. G. H. — Bij Leiden. v. V.
90. Obesa Kl.	*Hartig* p. 302. n. 13.	Een ♀ bij Leiden. v. V.
91. Aucupariae Kl.	*Hartig* p. 304. n. 16.	Beide seksen in Nederl. v. V.

92. MANDIBULARIS Panz.	*Panz. Fn.* XCVIII, 9. — *Fabr.* 34, 27.—*Hartig* p. 305. n. 22. — *Lepell.* n. 325.	In Friesland. G.
93. ATRA L.	*Fabr.* 34, 26. — *Panz. Fn.* LII, 7 en LXV, 7. — *Hartig* p. 305. n. 25.	Bij Leiden. v. V.
94. SORDIDA Kl.	*Hartig* p. 308. n. 36.	Eenm. bij Rotterdam. v. V.
95. INSTABILIS Kl.	*Hartig* p. 308. n. 37. — *Fabr.* 41, 59 en 39, 51. — *Panz. Fn.* LXV, 2 en XCVIII, 12.	Meermalen in Ned., vooral de var. *scutularis*, F. in Mei. v. V.
96. PUNCTULATA Kl.	*Hartig* p. 309. n. 40.	Tweemaal in Z. Holl. v. V.
97. SCALARIS Kl.	*Fabr.* 40, 54. — *Panz. Fn.* LXIV, 2. — *Hartig* p. 309. n. 41. —*Lepell.* n. 249.	Vrij gemeen in Mei en Junij in Z. Holl. en Gelderl. v. V.
98. OBSOLETA Kl.	*Hartig* p. 310. n. 44. — *Panz. Fn.* CXV, 21.	Eenmaal bij Leiden. v. V. Eenmaal. W.
99. VIRIDIS L.	*Hartig* p. 310. n. 45. — *Panz. Fn.* CXV, 19 en 20.	Eenmaal. W. — Bij Brummen. v. W.
100. BICINCTA L.	*Hartig* p. 310. n. 46. — *Panz. Fn.* LXIV, 8. — *Lepell.* n. 263.	Te Brummen. v. W. — Eenmaal. W.
101. FLAVICORNIS F.	*Fabr.* 31, 9 en 10. — *Panz. Fn.* LII, 2 en LXIV, 1. — *Hartig* p. 311. n. 48. — *Lepell.* n. 224.	Niet zeldzaam in Junij. v. V.
102. FAGI Panz.	*Panz. Fn.* LII, 14. — *Hartig* p. 312. n. 52.	Twee ♀ met zwart schildje. v. V. — Een met wit en een met zwart schildje. W.
103. COLON Kl.	*Hartig* p. 312. n. 56.	Meermalen in Mei in Holland. v. V. — In Friesland. G. —
104. RUFIVENTRIS F.	*Fabr.* 33, 20. — *Panz. Fn.* LXV, 6. — *Hartig* p. 313. n. 60.	Een ♂ bij Rotterdam. v. V.
105. LATERALIS F.	*Fabr.* 35, 92. — *Panz. Fn.* LXXXVIII, 18. — *Hartig* p. 304. n. 17.	Een ♀ in Mei Heemstede. v. V.
106. PICTA Kl.	*Hartig* p. 309. n. 39.	Een ♂ in Mei Heemstede. v. V.

LYDA, Fab.

107. PRATENSIS F.	*Fabr.* 45, 10. — *Hartig* p. 329. n. 3. *Panz. Fn.* CXIX, 16 en 17. — *Ratz. Forstins.* III, p. 38. tab. 1. f. 3. — *Lepell.* n. 27.	Een ♀ bij Utrecht. V. — Een ♀ in Junij bij Amersfoort. v. V.
108. DEPRESSA Schr.	*Schrank. Ins. Austr.* n. 691. — *Hartig* p. 346. n. 20. — *Panz. Fn.* CXIX, 11, 12 en 13. — *Lepell.* n. 32.	Twee ♀ in Holland. v. V.
109. SYLVATICA L.	*Fabr.* 45, 11. — *Panz. Fn.* LXV, 10. *Hartig* p. 347. n. 21. — *Lepell.* n. 26.	Bij Utrecht. V. — In Mei bij Heemstede. v. V.
110. CLYPEATA Kl.	*Ratz. Forstins.* III, p. 83. n. 8.	De larven op een perenboom. Gliph. v. V.

B. SIRICES.

Cephus, Latr.

111.	Pygmaeus L.	*Fabr.* 251, 3. — *Hartig* p. 361. n. 2.	Een ♂ in Holland. v. V.

Xiphydria, Latr.

112.	Camelus L.	*Fabr.* 52, 1. — *Panz. Fn.* LII, 18. — *Hartig* p. 369.	In Holland. v. d. Wulp.
113.	Dromedarius F.	*Fabr.* 53, 3. — *Panz. Fn.* LXXXV. 10. — *Hartig* p. 370.	In Holland. G. en W.

Sirex, Linn.

114.	Gigas L.	*Fabr.* 48. 1 en 51, 14. — *Panz. Fn.* LII, 15 en 20. — *Hartig* p. 382. — *Ratz. Forstins.* III, p. 144. tab. 4. f. 2. — *J. v. d. Hoeven, Syst. beschrijv. van eenige Ins.* p. 28.	Bij Rotterdam; v. d. Hoeven, G. H. en Havelaar. — Gepaard bij Schiedam aangetroffen. v. W.
115.	Juvencus L.	*Fabr.* 50, 9 en 51, 15. — *Panz. Fn.* LII. 17 en 21. — *Hartig* p. 384. tab. 8. f. 16 en 17. — *Ratz. Forstins.* III. p. 143. t. 4. f. 3.	Het ♂ bij Utrecht. Maitland. — Het ♀ bij Utrecht. V.

VERKORTINGEN.

G.	De Wel-Eerwaarde Heer J. H. Gerlach, te Middelburg.
G. H.	De Heer Gysberti Hodenpyl, te Rotterdam.
H.	De Heer Dr. J. A. Herklots, te Leiden.
V.	De Heeren Dr. M. C. Verloren, te Utrecht en Mr. H. Verloren, te Amersfoort.
v. V.	De Heer Mr. S. C. Snellen van Vollenhoven, te 's Gravenhage.
v. W.	De Heer J. C. H. van Walchren, te Brummen.
W.	De Heer Dr. P. H. J. Wellenbergh, te Utrecht.
Gliph.	De Gliphoeve aan de Glip, onder Heemstede in Noord-Holland.
Fabr. en Fabr. Syst. Piez.	Joh. Christ. Fabricii Systema Piezatorum, Brunsv. 1804.
Hart.	Dr. Th. Hartig, die Aderflügler Deutschlands, I Band, ook onder den titel: die Familien der Blattwespen und Holzwespen, Berl. 1837.

Lepell. Monographia Tenthredinetarum, Synonymia extricata, auctore AM. LE PELLETIER DE SAINT-FARGEAU, Parisiis 1823.

Panz. Fn. G. W. F. PANZER, Deutschlands Insekten, ook onder den titel: Faunae insectorum Germanicae initia, Neur. 1793.

Ratz. Forstins. Die Forst-Insecten, oder Abbildung und Beschreibung u. s. w. von J. TH. C. RATZEBURG, 3e deel. Berlin 1844.

Schrank. Ins. Austr. FRANCISCI DE PAULA SCHRANK, enumeratio Insectorum Austriae indigenarum, Aug. Vind. 1781.

NB. Nog zijn door mij eenige soorten van Blad- en Houtwespen in ons Vaderland gevangen, die ik bij geenen schrijver vermeld vind. Het is mijn voornemen, de beschrijving en afbeelding van die species in eene volgende aflevering dezer Bouwstoffen te geven.

S. v. V.

LIJST DER EUROPEESCHE

SCHUBVLEUGELIGE INSEKTEN,

afgebeeld in

DE NATUURLIJKE HISTORIE DER INSEKTEN,

DOOR

A. J. ROESEL VAN ROSENHOF.

De overtuiging van het nut, dat de vaststelling der soortsnamen van afbeeldingen, die in de handen zijn van de meeste onzer entomologen, hebben kan, heeft mij doen besluiten, eene plaats in te ruimen aan deze lijst van METZNER, in de *Ent. Zeitung von Stettin* nº 5. 1849 te vinden. De weinige afwijkingen der determinatiën, vroeger door Mr. DE GRAAF en mij gedaan, zullen ter gelegener tijd ter sprake komen.

Wij houden ons bezig met de afbeeldingen van SEPP aan eene critische vergelijking met de natuur te onderwerpen, waartoe ons de opmerkingen van de respective inzenders van bijdragen tot dat werk, hoogst aangenaam zullen zijn. — H. —

EERSTE DEEL.

Eerste klasse der dagvlinders.

Pl. 1. Vanessa antiopa L.
» 2. » polychloros L.
» 3. » io L.
» 4. » urticae L.
» 5. » c-album L.
» 6. » atalanta L.
» 7. Argynnis paphia L.
» 8. Vanessa prorsa L.
» 9. » prorsa var. *levana* L.
» 10. » cardui L.

Tweede klasse der dagvlinders.

Pl. 1. Papilio machaon L.
» 2. » podalirius L.
» 3. Pieris crataegi L.
» 4. » brassicae L.
» 5. » rapae L.
» 6. Thecla betulae L.
» 7. » pruni L.
» 8. Anthocharis cardaminesL.
» 9. f. 1—3. Thecla lynceus Fab.
f. 4, 5. » quercus L.
» 10. f. 1—6. Syrichthus malvarum Ochs.
f. 7. Syrichthus carthami Ochs.

Eerste klasse der nachtvlinders.

Pl. 1. Smerinthus ocellata L.
» 2. » tiliae L.
» 3. Deilephila euphorbiae L.
» 4. » elpenor L.
» 5. » porcellus L.
» 6. Sphinx pinastri L.
» 7. » convolvuli L.
» 8. Macroglossa stellatarumL.

Tweede klasse der nachtvlinders.

Pl. 1. Chelonia caia L.
» 2. Odonestis potatoria L.
» 3. Liparis dispar L.
» 4, 5. Saturnia carpini Borkh.
» 6. Bombyx neustria L.
» 7. Acronycta psi L.
» 8. » tridens Fab.
» 9. Liparis salicis L.
» 10. Chelonia purpurea L.
» 11. Amphipyra pyramidea L.
» 12. Chariclea delphinii L.
» 13. Polia chi L.
» 14. Pygaera bucephala L.
» 15. Catocala electa Borkh.
» 16. Diloba coeruleocephala L.

Pl. 17. Lithosia quadra Fab.
» 18. Cossus ligniperda Fab.
» 19. Dicranura vinula L.
» 20. Notodonta ziczac L.
» 21. Liparis auriflua Fab.
» 22. » chrysorrhaea L.
» 23. Cucullia verbasci L.
» 24. f. 1, 4, 5. Xylina vetusta Hubn.
f. 2, 3. » exoleta L.
» 25. Cucullia umbratica L.
» 26. Clostera anastomosis L.
» 27. Acronycta rumicis L.
» 28. Notodonta camelina L.
» 29. Hadena brassicae L.
» 30. » persicariae L.
» 31. » atriplicis L.
» 32. » oleracea L.
» 33. Miselia oxyacanthae L.
» 34. Abrostola triplasia L.
» 35. f. 1—3. Bombyx quercus L.
f. 4, 5. » trifolii Fab.
» 35*b*. f. 1—3. » trifolii Fab.
f. 4—7. » quercus L.
» 36. Lasiocampa pruni L.
» 37. Orgyia fascelina L.
» 38. » pudibunda L.
» 39. » antiqua L.
» 40. » gonostigma Fab.
» 41. Lasiocampa quercifolia L.
» 42. Cucullia lactucae Esp.
» 43. Arctia fuliginosa L.
» 44. Acronycta auricoma Fab.
» 45. » euphrasiae Borkh.

Pl. 46. Arctia menthastri Fab.
» 47. » lubricipeda Fab.
» 48. Hadena chenopodii Fab.
» 49. Euchelia iacobaeae L.
» 50. Notodonta chaonia W. V.
» 51. Sphaelotis praecox L.
» 52. Hadena pisi L.
» 53. Orthosia instabilis Fab.
+» 54, 55. Polia flavicincta Fab.
» 56. Mania typica L.
» 57. f. 1—5, 7. Zygaena filipendulae L.
f. 6. Zygaena peucedani Esp.
» 58. Orgyia coryli L.
» 59. Lasiocampa pini L.
» 60. Bombyx populi L.
» 61. Cucullia absynthii L.
» 62. Bombyx lanestris L.
» 63. Cleoceris oo. L.

Derde klasse der nachtvlinders.

Pl. 1. Ennomos alniaria L.
» 2. Zerene grossulariata L.
» 3. Eubolia cervinaria L.
» 4. Halia wavaria L.
» 5. Plusia gamma L.
» 6. Urapteryx sambucaria L.
» 7. Eupithecia centaureata Hubn.
» 8. » rectangulata Fab.
» 9. Crocallis elinguaria L.
» 10. Ennomos syringaria L.
» 11. Acidalia mutataria Hubn.

Pl. 12. Hemithea cythisaria W. V.
» 13. » aestivaria Esp.

Vierde klasse der nachtvlinders.

Pl. 1. Tortrix viridana L.
» 2. » sorbiana Hubn.
» 3. Halias elorana Hubn.
» 4. Botys verticalis L.
» 5. Aciptilus pentadactylus L.
» 6. Hypena rostralis Hubn.
» 7. Hyponomeuta variabilis Zell.
» 8. f. 1—3. Hyponomeuta evonymi Zell.
4, 5. Hyponomeuta padi Zell.
» 9. Penthina salicana W. V.
» 10. Plutella xylostella L.
» 11. Hercyna palliolalis Hubn.
» 12. Tinea granella L.
» 13. Carpocapsa pomonana W. V.
» 14. Botys urticalis L.
» 15. Ephestia elutella Hubn.
» 16. Coccyx resinana Fab.
» 17. Tinea pellionella L.

DERDE DEEL.

Eerste klasse der nachtvlinders.

Pl. 1, 2. Acherontia atropos L.

Derde klasse der nachtvlinders.

Pl. 3. Ennomos prunaria L.
» 4. Hibernia baiaria L.

Eerste klasse der nachtvlinders.

Pl. 5. Sphinx ligustri L.
» 6. f. 1, 2, 4. Deilephila galii Fab.
» f. 3. Sphinx convolvuli L.
» 7—9. Sericaria mori L.

Eerste klasse der dagvlinders.

Pl. 10. Argynnis latonia L.

Tweede klasse der nachtvlinders.

Pl. 11. Cleoceris viminalis Fab.
» 12. Harpyia fagi L.
» 13. Orgyia antiqua L.

Derde klasse der nachtvlinders.

Pl. 14. Hibernia defoliaria L. ♀.

Eerste klasse der nachtvlinders.

Pl. 15, 16. Deilephila nerii L.
» 30. Smerinthus populi L.

Eerste klasse der dagvlinders.

Pl. 33. f. 1, 2. Nymphalis populi L.
f. 3, 4. Limenitis sibylla L.
» 34. f. 5, 6. Satyrus hermione L.
f. 7, 8. » ianira Ochs.
» 37. f. 1, 2. Arge galathea L.
f. 3, 5. Lycaena alexis Fab.
f. 4. » acis W. V.
f. 6, 7. Polyommatus hippothoe L.

Eerste klasse der nachtvlinders.

Pl. 38. f. 1. Macroglossa fuciformis L.
f. 2, 3. » bombyliformis Ochs.
f. 4. Smerinthus ocellata L.

Tweede klasse der nachtvlinders.

Pl. 39. f. 1, 2. Chelonia matronula L. ♀.
f. 3. Endromis versicolora L. ♀.
f. 4. Agriopis aprilina L.
» 40. f. 1—5. Asteroscopus cassinia Fab.
f. 6. Hibernia defoliaria L.

Vierde klasse der nachtvlinders.

Pl. 41. Galleria mellonella L.

Eerste klasse der dagvlinders.

Pl. 42. f. 1, 2. Apatura ilia Fab.
f. 3, 4. » iris L. var. *clytie* Hubn.

Tweede klasse der nachtvlinders.

Pl. 43. Clostera anachoreta Fab.

Eerste klasse der dagvlinders.

Pl. 44. Apatura iris L.

Tweede klasse der dagvlinders.

Pl. 45. f. 1, 2. Parnassius apollo L.
f. 3, 4. Lycaena arion L.
f. 5, 6. Polyommatus phlaeas L.
Pl. 46. f. 1—3. Rhodocera rhamni L.
f. 4, 5. Colias edusa L. ♀.

Tweede klasse der nachtvlinders.

Pl. 47. Callimorpha dominula L.
» 48. f. 1, 2. Diphthera coenobita Esp.
f. 3. Notodonta tremula W. V.
f. 4. Luperina polyodon L.
f. 5, 6. Zeuzera aesculi L.
» 49. Bombyx rubi L.
» 50. Cerastis satellitia L.
» 51. Cucullia abrotani W. V.
» 68. f. 1—4. Aglia tau L.
f. 5. ?
f. 6. Luperina nictitans L.
f. 7. Xanthia citrago L.
f. 8. Luperina caespitis W. V.

Eerste klasse der dagvlinders.

Pl. 70. f. 1—3. Limenitis sibylla Fab.
f. 4, 5. Aglia tau L.
f. 6. Arge galathea L.

Tweede klasse der nachtvlinders.

Pl. 71. f. 1—3. Bombyx catax L.
f. 4—6. ?

f. 7—9. Bombyx populi L.
f. 10. Cucullia umbratica L.
f. 11, 12. Leucania albipuncta Fab.
f. 13. ?

VIERDE DEEL.

Pl. 4. f. 1—3. Parnassius apollo L.
f. 4. Chelonia matronula L.
f. 5. Acronycta aceris L.
» 7. f. 1, 2. Thais hypsipyle Fab.
f. 3, 4. Aglia tau L.
» 8. Deilephila celerio L.
» 9. Phlogophora meticulosa L.
» 10. Halias quercana W. V.
» 11. f. 1—6. Clostera reclusa Fab.
f. a—c. Anarta myrtilli L.
» 13. f. 1—3, 6, 7. Melitaea didyma Fab.
f. 4, 5. Melitaea athalia Borkh.
» 14. Bombyx castrensis L.
» 15—17. Saturnia pyri Borkh.
» 18. f. 1, 2. Catocala paranympha L.
f. 3. Geometra papilionaria L.
f. 4. Melitaea cinxia Fab.
Pl. 19. f. 1, 2, 4. Catocala promissa Fab.
f. 3. » sponsa L.
» 20. Gonoptera libatrix L.
» 21. f. 1—3. ?
f. a—d. Emydia grammica L.
» 22. Halias prasinana L.
» 23. Saturnia pyri Borkh.
» 24. Nemeophila plantaginis L.
» 25. Argynnis aglaia L.
» 26. f. 1—5. Rhodocera rhamni L.
f. a—c. Thyatira batis L.
» 27. f. 1, 2. Chelonia hebe L.
f. 3, 4. Satyrus circe Fab.
» 28. f. 1. Catocala fraxini L.
f. 2. Chelonia villica L.
f. 3. Callimorpha hera L.
» 29. f. 1—4. Chelonia villica L.
f. a—d. Melitaea cinxia Fab.
» 31. f. 1—5. Nymphalis populi L.
f. 6. Apatura iris L.
» 32. Triphaena pronuba L.
» 33. f. 1, 2. Satyrus deianira L.
f. 3, 4. » egeria L.
» 34. f. 1, 2, 4. Macroglossa bombyliformis Ochs.
f. 3. Odonestis potatoria L.
f. a, b. Bombyx catax L.

VERVOLG OP DE NATUURLIJKE HISTORIE DER INSEKTEN VAN ROESEL DOOR C. F. C. KLEEMANN.

Pl. 9. f. 3. Apatura iris L.
» 13. f. 1—4. Chelonia hebe L.
f. a, b. Notodonta trepida Fab.
» 14. f. 1, 2. Boarmia rhomboidaria W. V. ♂. ♀.
f. 3, 4. Lycaena corydon Fab. ♂.
f. 5. Melanippe maculata W. V. ♀.
» 17. f. 1—5. Acronycta aceris L.
f. a, b. Luperina nictitans L.
» 18. Amphipyra cinnamomea Borkh.
» 19. f. 1, 2. Satyrus phaedra L.
f. A, B. » egeria L.
f. a, b. Lobophora hexaptera Fab. ♂. ♀.
» 20. Nemeophila russula L.
» 21. Platypteryx unguicula H.
» 22. Acronycta ligustri Fab.
» 23. Chersotis plecta L.
» 24. Hesperia comma L.
» 25. Euclidia glyphica L.
» 26[1]. f. 1—7. Hibernia progemmaria Hubn. ♀.
f. a, b. Ennomos erosaria W. V. ♂. ♀.
» 27. f. 1—8. Boarmia rhomboidaria W. V.
f. a. Gnophos furvata Hubn. ♂.
Pl. 28. f. 1. Boarmia repandaria W. V. ♀.
f. 2. Larentia dubitata L. ♀.
f. 3, 4. Ennomos prunaria L. ♀.
» 29. Luperina caespitis W. V.
» 30. f. 1—5. Arctia luctifera Fab.
f. a. Plusia festucae L. ♂.
» 31. Larentia brumata L.
» 32. Hypena proboscidalis W. V.
» 33. Liparis monacha L.
» 34. Amphidasis hirtaria L.
» 35. f. 1—4. Amphidasis hirtaria L.
f. a—d. Hibernia baiaria Tr. ♂.
» 36. Tinea koerneriella Zell.
» 37. Cidaria chenopodiata L.
» 38. Limacodes testudo God.
f. 9, 10. ♀.
» 39. Amphidasis betularia L.
» 40. f. 1—5. Brephos parthenias L.
f. a, b. Argynnis dia L.
» 41. Callimorpha hera L.
» 42. Hadena contigua Fab.
» 43. » glauca Hubn.
» 44. Melanippe hastata L.

---

[1]) Met pl. 26 en pag. 192 eindigt de hollandsche vertaling van dit werk.

DE HOUTLARVEN AAN HET IJ.

Eenigen tijd geleden, werd in sommige dagbladen vermeld, dat aan het IJ, palen door eene menigte larven van *Lymexylon navale* aangetast waren.

De Hoogleeraar J. v. d. Hoeven had mij reeds vroeger een hem toegezonden tweetal dezer larven welwillend medegedeeld, welke het mij niet gelukken mogt, in de weinige mij ten dienst staande werken vermeld te vinden. Ik besloot dus, zoo mogelijk, hare metamorphose na te gaan. Met twee individuen scheen een goede uitslag mij niet waarschijnlijk en ik wendde mij tot den Heer de Geus, op den huize *Zwanenburg*, die, met eene bereidvaardigheid, waarvoor ik hem opentlijk mijnen dank betuig, mij een groot aantal dier larven bezorgde.

Andere bezigheden hebben mij nog afgehouden van verdere nasporingen; later deel ik de uitkomsten van onderzoek en waarneming mede; doch dit kan ik nu reeds verzekeren, dat er onder het vrij groot aantal, dat ik thans bezit, zich niet ééne larve van *Lymexylon navale* bevindt en mij nog slechts eene enkele van *Lymexylon dermestoides* is voorgekomen. — H. —

EERSTE OPGAVE
VAN
INLANDSCHE WATERNIMFEN[1],

bestemd naar de Selys Longchamps. Monographie des Libellulidées d'Europe, Paris 1840. 1 vol. 8°.

» » » Revue des Odonates ou Libellules d'Europe. Bruxelles, Leipzig et Paris, 1850. 1 vol. 8°.

Rambur. Histoire naturelle des Insectes Névroptères. Paris 1842. 1 vol. 8°. (suites à Buffon; édit. Roret.)

aangehaald als *de Sel. Mon.; de Sel. Rev.; Ramb.;* voor de overige verkortingen zie bl. 52. — H. —

---

[1]) Onder deze benaming vat ik de *Glazenmakers*, *Korenbouten* en *Waterjuffers*, het geslacht Libellula van Linnaeus, te zamen.

NEUROPTERA ODONATA.

Fam. *LIBELLULIDAE*.

Trib. LIBELLULINA.

Gen. LIBELLULA, auct.

1. QUADRIMACULATA L.	*de Sel. Mon.* p. 32. *Rev.* p. 7. — *Ramb.* p. 51.	Wass. d. G. — Warm. v. B.
2. DEPRESSA L.	*de Sel. Mon.* p. 34. *Rev.* p. 8. — *Ramb.* p. 53.	Wass., Voorsch., Noordw. d. G. — Warm. v. B. — Walch. H.
3. CANCELLATA L.	*de Sel. Mon.* p. 37. *Rev.* p. 12. — *Ramb.* p. 77.	Wassen., Warm., Drieberg. v. B. — Voorsch., Leid. d. G. — Walch. H.
4. DEPRESSIUSCULA d. S.	*de Sel. Rev.* p. 30.	Noordwijk. d. G.
Roeselii.	*de Sel. Mon.* p. 47.	
Genei.	*Ramb.* p. 103.	
5. SANGUINEA Mull.	*de Sel. Rev.* p. 31.	Warmond. v. Bemm.
Roeselii.	*de Sel. Mon.* p. 47. — *Ramb.* p. 103.	
6. FLAVEOLA L.	*de Sel. Mon.* p. 45. *Rev.* p. 33. — *Ramb.* p. 104.	Wassen., Noordw. d. G.
7. FONSCOLOMBII d. S.	*de Sel. Mon.* p. 49. *Rev.* p. 37. — *Ramb.* p. 102.	Wassen. d. G.
8. STRIOLATA Charp.	*de Sel. Rev.* p. 40.	Wass. d. G. — Leid. H.
Vulgata.	*de Sel. Mon.* p. 51. — *Ramb.* p. 99.	
9. VULGATA L.	*de Sel. Rev.* p. 45.	Wass., Noordw. d. G.
10. SCOTICA Donav.	*de Sel. Mon.* p. 53. *Rev.* p. 48. — *Ramb.* p. 105.	Leid. d. G.

Gen. CORDULIA, Leach.

11. AENEA L.	*de Sel. Mon.* p. 67. *Rev.* p. 75. — *Ramb.* p. 151.	Wassen., Leid. d. G. — Driebergen. v. Bemm.

Fam. *AESCHNIDAE*.

Trib. AESCHNINA.

Gen. AESCHNA Fab.

12. PRATENSIS Mull.	*de Sel. Rev.* p. 113.	Katwijk. d. G.
Vernalis.	*de Sel. Mon.* p. 100. — *Ramb.* p. 207.	
13. MIXTA Latr.	*de Sel. Mon.* p. 102. *Rev.* p. 123. — *Ramb.* p. 200.	Wassen., Leid. v. Bemm. — Leid. d. G. — Walch. H.
14. RUFESCENS v. d. Lind.	*de Sel. Mon.* p. 113. *Rev.* p. 129. — *Ramb.* p. 198.	Voorsch. d. G. — Warm. v. B. — Leid. H.
15. GRANDIS L.	*de Sel. Mon.* p. 112. *Rev.* p. 131. — *Ramb.* p. 197.	Wassen. d. G. — Warm., Driebergen. v. B. — Leid. H.

16. Cyanea Latr. *Maculatissima.*	*de Sel. Mon.* p. 108. — *Rev.* 115. *Ramb.* p. 199.	Brummen. v. V.

Fam. *Agrionidae.*

Trib. Calopterygina.

Gen. Calopteryx, Leach.

17. Virgo L.	*de Sel. Mon.* p. 128. *Rev.* p. 135. — *Ramb.* p. 218.	Brummen. v. V.
18. Splendens Harris. *Ludoviciana.*	*de Sel. Rev.* p. 139. *de Sel. Mon.* p. 131. — *Ramb.* p. 220.	Oosterbeek, Driebergen. v. B. — Rotterd. v. V.

Trib. Agrionina.

Gen. Lestes, Leach.

19. Viridis v. d. Lind.	*de Sel. Mon.* p. 137. *Rev.* p. 148. — *Ramb.* p 250.	Wassen. d. G., H. — Warm., Brumm. v. B. — Leid. H.
20. Nympha d. S. *Forcipula.*	*de Sel. Mon.* p. 141. *Rev.* p. 151. *Ramb.* p. 247.	Wass. d. G. — Drieb. v. B.
21. Sponsa Hansem.	*de Sel. Mon.* p. 140. *Rev.* p. 155. — *Ramb.* p. 248.	Wass., Katw. d. G. — Hoek v. Holl. v. B. — Leid. H.
22. Virens Charp. *Barbara.* *Vestalis.*	*de Sel. Rev.* p. 157. *de Sel. Mon.* p. 143. *Ramb.* p. 250.	Noordw., Katw., Wass. d. G. — Warm., Oosterb. v. B.
23. Barbara Fab.	*de Sel. Mon.* p. 142. *Rev.* p. 159. — *Ramb.* p. 251.	Noordw., Wolfhesen. d. G.
24. Fusca v. d. Lind. *Sympecta fusca.*	*de Sel. Rev.* p. 162. — *Ramb.* p. 253. *de Sel. Mon.* p. 145.	de Bilt. d. G. — Z. Holl. Dr. Forsten (v. V.).

Gen. Agrion, Fab.

25. Najas Hansem.	*de Sel. Mon.* p. 151. *Rev.* p. 177. — *Ramb.* p. 263.	Wassen. d. G. — Leid., Heemstede. v. V.
26. Minium Harris. *Sanguineum.*	*de Sel. Rev.* p. 178. *de Sel. Mon.* p. 152. — *Ramb.* p. 262.	Zeist, Woerden. d. G. — Drieb. v. B. — Gelderl. v. V.
27. Elegans v. d. Lind. *pupilla.*	*de Sel. Rev.* p. 188. — *Ramb.* p. 274. *de Sel. Mon.* p. 157.	Hoek v. Holl. v. B. — Overal in Z. Holl. d. G., v. V., H.
28. Pulchellum v. d. Lind.	*de Sel. Mon.* p. 161. *Rev.* p. 197. — *Ramb.* p. 270.	Warm., Drieb. v. B. — Wass. d. G.
29. Puella v. d. Lind.	*de Sel. Mon.* p. 163. *Rev.* p. 200. — *Ramb.* p. 271.	Noordw., Wass. d. G. — Leid. d. G., H.

30. CYATHIGERUM Charp. — *de Sel. Rev.* p. 205. — Wassen., Zeist. d.G.—Hoek v. Holl. v. B.
Hastulatum. — *Ramb.* p. 273.
31. HASTULATUM Charp. — *de Sel. Mon.* p. 165. — *Rev.* p. 210. — Hoek v. Holl. v.B.

Behalve de onder n°. 12, 18, 21, 26, 27, 28 en 29 opgegeven soorten voert de Heer DE SELYS nog als in Holland voorkomende aan:

LIBELLULA PECTORALIS Charp. — *rubecunda* Ramb. p. 109. — de Sel. Rev. p. 56.
GOMPHUS VULGATISSIMUS L. — *forcipatus* Ramb. p. 156. — de Sel. Rev. p. 82.
en AESHNA VIRIDIS Eversm. — non Ramb. — de Sel. Rev. p. 127.

DIERKUNDIGE VERSCHEIDENHEDEN.

I. LIPARIS CHRYSORRHAEA, *Linné.*

In het Algemeen Handelsblad van 11 Oct. jl. (2de edit.) heeft *een entomoloog* de aandacht der belanghebbenden gevestigd op de schade, door de rups van LIPARIS CHRYSORRHAEA L. in de provincie *Zuid-Holland*, en bepaaldelijk in de gemeenten *Alphen, Bodegraven* en *Woerden*, aan de vruchtboomen toegebragt en door aanduiding van het eenvoudigste middel om dat verwoestend insekt uit te roeijen, hen, zooveel het den natuuronderzoeker mogelijk is, tegen dreigend onheil in het volgend jaar gewaarborgd.

Ofschoon de schadelijkheid van dit insekt aan ieder entomoloog bekend gerekend mag worden, teekenen wij hier het feit op, dat LIPARIS CHRYSORRHAEA op de genoemde plaatsen in de maanden Mei en Junij van 1852 in belangrijk aantal voorkwam. Tevens uiten wij den wensch, dat ieder, die soortgelijke waarnemingen mogt doen, door korte mededeeling ze aan de vergetelheid onttrekke en aan de geschiedenis onzer inlandsche dieren dienstbaar make. — H. —

BIJDRAGE

TOT DE

SOORTKENNIS DER HYPONOMEUTAE

OF

STIPPELMOTTEN,

DOOR

Mr. H. W. DE GRAAF.

De Stippelmotten hebben, door hare gelijkenis op elkander, steeds aanleiding gegeven tot verwarring en verkeerde onderscheiding. Eerst sedert de uitmuntende *Monographie der Sippe Hyponomeuta* van Zeller, geplaatst in Oken's *Isis* van 1844, mag men de soorten van dit natuurlijk geslacht, als met genoegzame zekerheid omschreven beschouwen, zoodat deze bijdrage overbodig zoude zijn, indien niet de *Isis* in zoo weinige handen, en daardoor de verhandeling van Zeller aan vele mijner landgenooten onbekend ware gebleven. Ik meen daarom, met de volgende regelen, aan de lezers van dit tijdschrift geene ondienst te doen.

Het zal noodig zijn, dat ik eenige verklaring laat vooraf gaan, van de termen, die ik bij de beschrijving gebruikt heb. Het gedeelte der vleugels, waar deze aan het ligchaam zijn vastgeheeht, noem ik *vleugelwortel.* Onder *voorrand* versta ik den rand, die, als men een uitgezet voorwerp regt voor zich heeft, vooraan komt en van het ligchaam van het dier tot in de vleugelpunt voortloopt; de *binnenrand* is daartegen overgeplaatst en loopt van het ligchaam, langs den ondervleugel, tot aan den *achterrand*, waaraan de franjen geheeht zijn en die regt tegenover den vleugelwor-

tel gelegen is. De *vleugelpunt* is de hoek, waar de voor- en achterrandslijnen, de *achterhoek* die, waar de binnen- en achterrandslijnen elkander snijden.

De punten, waarin alle soorten overeenkomen, als daar zijn: de zwarte stippen op den rug en op de schouderdeksels; de loodkleurige ondervleugels en franjen en de fijne (meest 1½) rij puntjes langs den achterrand der bovenvleugels, heb ik in de beschrijving niet gedurig herhaald; zij worden daarin ondersteld, indien het tegendeel niet is opgegeven. Waar ik meer gaf dan eene eenvoudige diagnose, komt deze, door de *cursief* gedrukte letters, genoegzaam uit. De soorten, die mij niet als inlandsche bekend zijn, heb ik met een * aangewezen.

HYPONOMEUTA, *Sodoffsky.*

Yponomeuta, Latr. et seq. *Erminea*, Haw. *Tinea*, pr. p. Fab. *Phalaena*, pr. p. Linn.

Kenmerken van het geslacht.

Kop glad, met gladgestreken schedelhaar; geene eenvoudige oogen. Sprieten haarvormig, even lang als het achterlijf, aan de onderzijde met zeer fijne tandjes, onbehaard.

Voelertjes der bovenkaken ontbreken.

Voelertjes der onderlip vrij kort, rolrond, dun, een weinig naar boven gebogen.

Zuiger van middelmatige lengte, opgerold, naakt.

Geslachtsdeelen, aan de inplanting met twee kegelvormige aanhangsels voorzien, welker punt in een haarbundel eindigt. Het mannetje heeft twee bijna eivormige, puntige kleppen aan het einde van het achterlijf; bij het wijfje is de eijerlegger schuins platgedrukt, van onderen gootvormig uitgehoold, van franjen voorzien.

Vleugels verlengd, met korte franjen. De bovenvleugels met een

afgesloten celletje, in de voorpunt der vlakte-cel [1]); het eerste bovenaartje (nervule) [2]) ongevorkt; de binnenrand-ader alleen digt aan den vleugelwortel getakt; ondervleugels langwerpig eirond, breeder dan de bovenvleugels, met een voorrand-dwarsaartje en een doorzigtig groefje aan den wortel.

Rups 16-pootig, levendig, gezellig, ruime, gemeenschappelijke spinsels wevende, bladetende.

Pop eenvoudig, in een spinsel.

Voortplanting jaarlijks één- zelden twee-maal.

1. H. RUFIMITRELLUS, *Zeller*.

De Roestkop.

Bovenvleugels loodkleurig, ongevlekt, met geel gemengd. Kophaar roestkleurig.

Zell. *Isis* 1839. p. 194 en 1844. p. 209.

Vliegt in Junij en Julij, in Silezië.

2. H. VIGINTIPUNCTATUS, *Retz*.

De Zwartstreep-stippelmot.

Bovenvleugels loodkleurig, met drie rijen zwarte punten, die bij het laatste derde gedeelte van den vleugel ophouden. De eerste rij (6 punten) loopt digt langs den voorrand, de tweede (4—5) bijna in 't midden; zij is aan den vleugelwortel minder duidelijk en loopt door tot digt aan den achterrand; de derde (4—5) is midden tusschen de tweede en den binnenrand geplaatst. *Een zwart streepje langs den achterrand*, waar de 1 ½ puntrij ontbreekt. Onderzijde loodkleurig.

---

1) Area discoidalis, cellule discoidale. Cf. Boisd. Spéc. Gén. in de Suit. à Buff. pag. 12. éd. Roret 1840.

2) Cf. Guenée, Noctuél. tom. I. pag. 41. in de Suit. à Buffon, éd. Roret 1852.

Retz. *Genera et species de Geerii* p. 52. — Zell. *Isis* 1844. p. 210. — De Graaf in *Bouwst.* I. n. 790.
Sedella Treits. IX. 1. 223, X. 3. 176. — *Isis* 1839. p. 194 en 327. — De Selys *Lép. de la Belg.* p. 23. n. 10.
Yponomeute de l'orpin Duponch. tab. 285. f. 8. p. 312.
Réaum. *Mém.* 2. 1. p. 258.
Phalène petit deuil cendré à 20 points noirs de Geer II. 1. p. 354. tab. 10. f. 10—16.
Padella Göze *Entom. Beytr.* 3. 4. p. 81.

De kleinste soort, die gemakkelijk aan het zwarte dwarsstreepje, voor de inplanting der achterrandfranjen, te kennen is.

Vliegtijd, volgens Zeller, April — Mei en Julij — Augustus.

Ik bezit een inlandsch ♀, zoo ik mij wel herinner, uit eene rups, onder een meidoorn (*cornus sanguinea*) gevonden.

De rups is volwassen blaauwgraauw, met twee rijen zwarte rugvlekken en aan weêrszijden drie rijen zwarte punten. De zijden van het eerste en laatste lid geelachtig. (Z.)

Leeft in Junij en Julij en dan weder in September en October. Voedsel?

Pop, bruingeel, met 4—5 eenigzins opgerigte, flaauw gebogene steekeltjes aan het staarteinde. Het spinsel is doorschijnend.

3. H. plumbellus, *Wiener Verzeichniss.*

De Zwartvlek-stippelmot.

Bovenvleugels witachtig, met zwarte puntrijen; de buitenste punt der bovenrij vormt een naar achteren verdikt streepje; tusschen de beide onderste puntrijen, *voor het midden* van den vleugel, *een* hoekig *zwart vlekje; vleugelpunt zwart*, en de daaraan geplaatste franjen zwartachtig. Onderzijde blaauwgraauw.

Wien. Verz. p. 139. (Uitg. v. Illiger 2. p. 105; uitg. van Charpent. p. 140.) — Fab. *E. S.* 3. 2. p. 290; *Supp.* p. 482. — Hubn. fig. 86, tekst p. 86, *Verz.* p. 412. — Treits. IX. 1. 215. — Steph. *Cat. gen.* 306. n. 7274, *Illustr. Haustell.* 4. p. 243. — Kollar *Syst. Verz.* II. p. 90. — Zetterst. *Ins. Lapp.* p. 997. — Lienig *Verz. Liev-und Curl.*

Falter. p. 117. — ZELL. *Isis* 1839. p. 194 en 1844. p. 212. — DE SELYS LONGCH. *Lép. de la Belg.* p. 25. n. 8. — DE GR. *Bouwst.* I. n. 791.

Yponomeute plombée DUP. pl. 285. fig. 9. p. 524.

Lentiginosella SCHRANK *Faun. boic.* II. 2. p. 119. n. 1835.

Eene der kleinste soorten, gemakkelijk te kennen aan het donker zwarte vlekje voor het midden van den vleugel in de nabijheid van den binnenrand.

Het wijfje heeft dikker achterlijf en graauwere bovenvleugels.

Vliegt in Julij en Aug. Wij bezitten een ♀ uit de omstreken van *Leiden.*

De rups, door TREITSCHKE naar HUBNER beschreven, heeft den kop en de drie eerste leden roestkleurig; het eerste lid met zwarte lijnen en de beide daarop volgende ieder met twee zwarte vlekken. Op het vierde lid is de roestkleur met wit vermengd. De volgende geledingen zijn troebel aschgraauw en voorzien van eene zwart gepunte rugstreep en zwarte vlek in de zijden.

Zij leeft op gemeenen wegedoorn (*rhamnus frangula*) en andere haagstruiken (*Heckengestrauch*). (TR.)

Pop?

4. H. IRRORELLUS, *Hubner.*

DE TWEEWOLKIGE STIPPELMOT.

Bovenvleugels verlengd, wit, met drie rijen zwarte punten; twee loodkleurige vegen op het vleugelvlak; de eerste, tot over de dwarsader der vlaktecel reikende, is van achteren vrij duidelijk begrensd en loopt met eene punt schuins naar den achterrand; de tweede, kleinere, meer langwerpig rond en van verschillende grootte, ligt vóór het midden des vleugels, tusschen de beide onderste puntrijen en vloeit bijna met het begin der eerste veeg in een. *Franjen* en onderzijde *loodkleurig.*

Var. b. Bovenvleugels witgraauw; eene kleine veeg voor den achterrand en de franjen helder graauw.

HUBN. fig. 93, tekst p. 44, *Verz.* p. 412. — TREITS. IX. 1. 222, X. 3. 176. — STEPHENS *Cat. gen.* 306. n. 7271, *Ill.* IV. p. 241; — HERR. SCHAEF. *Top. von Regensb.* 3. p. 200. — ZELL. *Isis* 1839. p. 194 en 1844. p. 213.
Yponomeute aspergée DUP. tab. 286. fig. 5. p. 339.

Een der grootste soorten, kenbaar aan de twee loodkleurige vlekken in het middenruim der bovenvleugels en aan de langere vleugels, door welke ook de var. b, zich van de verwante species onderscheidt.

Het wijfje heeft dikker lijf, kortere en veel zuiverder witte vleugels en de daarop geplaatste vegen scherper begrensd.

Bij var. b. is het geheele vlak der bovenvleugels veel graauwer dan gewoonlijk; de kleinere veeg ontbreekt en van de grootere is alleen de naar den achterrand gekeerde punt zeer onduidelijk zigtbaar.

Vliegtijd in Junij en Julij. Waargenomen bij Ofen, Londen, Parijs, Regensburg en Glogau. ZELLER ving ze op sleedoorn en gemeene Kardinaalsmuts.

Rups en pop?

5. H. VARIABILIS, *Zeller.*

DE VERANDERLIJKE STIPPELMOT.

Bovenvleugels korter, wit, met drie rijen zwarte punten, eene breede loodkleurige schaduw langs den voorrand; ook de binnenrand is soms licht graauw. *Vleugelpunt en franjen* met den achterrand *loodkleurig.* In de nabijheid der vleugelpunt en dikwijls in den achterhoek, eene meer of minder duidelijke witte vlek, die, tegen over elkander geplaatst, soms tot een onduidelijken band zamenvloeijen. Onderzijde loodkleurig, *voorrand der bovenvleugels aan de punt soms witachtig.*

ZELL. *Isis* 1844. p. 214. — DE GR. in *Bouwst.* I. n. 792. — RÉAUM. *Mém.* 2. 1. p. 238 en 262. tab. 12 fig. 9.

Padella Hubn. fig. 393, 394, *Verz.* p. 412. — Treits. IX. 1. 217. — Steph. *Illustr.* IV. p. 242. var. — H. Schaef. 5. p. 200. — *Isis* 1838. p. 671; 1839. p. 194. — Ratzeb. *Forstin.* 2. tab. 16. fig. 1. F. en 1. 1.
Yponomeute du cérisier Dup. pl. 286. fig. 3. a en d. p. 333.

Var. b. Bovenvleugels wit, langs den voorrand, vleugelpunt en franjen ter naauwernood graauwachtig.

Zell. l. l. — Rösel I. cl. 4. p. n. tab. 7.
Padella Ratzeb. 2. tab. 16. fig. 1. (3) F. linksch, p. 248.

Var. c. Bovenvleugels wit, alleen de franjen en het uiterste vleugelpuntje lichtgraauw.

Cf. Zell. l. l. Anmerkung I.

Var. d. Bovenvleugels loodkleurig, langs den voorrand en op de franjen donkerder. De twee tegenvlekken onduidelijk aangegeven.

Zell. l. l. var. c. — De Gr. *Bouwst.* I. n. 792. var.
Padella Linn. *S. N.* 1. 2. 885; *Faun. Suec.* ed. 2. p. 354. 1364. — Fab. 3. 2. p. 290; *Supp.* p. 482. — Treits. IX. 1. 217. — Steph. *Illust.* 4. p. 242. — De Selys Longch. *Lép. de la Belg.* p. 23. n. 7.
Evonymella Donov. *Brit. Ins.* I. pl. 9. p. 22.

Deze soort onderscheidt zich

1°. van *H. irrorellus*, door kortere bovenvleugels, waarop de loodkleur niet in zulke vlekken als daar is afgescheiden, en door lateren vliegtijd.

2°. Van *H. rorellus*, door kortere bovenvleugels, met grovere puntrijen; door een grover, onreiner aanzien; door de lichtere vlek in den achterhoek en door den voorrand, die aan de onderzijde hoogstens tegen de vleugelpunt witachtig wordt, maar ook daar in den regel graauw blijft.

3°. Van *H. malinellus* en *evonymi*, door de aan beide zijden graauwe franjen der bovenvleugels.

De var. b. heeft veel gelijkenis met *H. malinellus* en *evonymi*; maar behoudt op de witte bovenvleugels een, tot aan de dwars-

ader der vlakteeel reikend graauw wolkje, donkere franjen en vleugelpunt. Op de onderzijde zijn de franjen graauw en alleen aan de uiterste punt witachtig.

Var. c. is moeijelijk van *H. evonymi* en vooral van *malinellus* te onderscheiden; alleen de franjen, die op de boven- en onderzijde der bovenvleugels graauw zijn, leveren een voldoend kenmerk op.

Var. d. is met geene andere soort te verwisselen.

Vliegtijd Julij. In Z. Holland gemeen, bij Leiden, Noordwijk, Katwijk, den Haag en Woerden. In de prov. Utrecht bij Doorn en Driebergen. De vermelde variëteiten komen nu en dan onder de stamsoort voor.

De rups [1]) is, volwassen, zwartkoppig, licht muisvaal, witachtig berijpt, met 2 rijen zwarte rugvlekken en aan weêrszijden 3 rijen zwarte punten.

Als hoofdvoedsel geeft Zeller op, sleedoorn, doch ook lijsterbes (*sorbus aucuparia*) en meidoorn (*crataegus oxyacantha*). Volgens Ratzeburg leeft de rups op lijsterbes, sleedoornpruim (*prunus spinosa*) en meerdere *pyrus* en *mespilus* soorten. Wij vonden de nesten uitsluitend in *haagdoorn*, waarin zij dit jaar, in de omstreken van Woerden, zeer menigvuldig voorkwamen. In het laatst van Junij is de volle wasdom bereikt.

De pop, in een zeer dun, doorzigtig spinsel gehuld, heeft een lichtgeel achterlijf, met eene bleeke, enkele of dubbele rij bruinachtige rugvlekken; de drie laatste ringen zijn glanzend bruin; openingen der luchtbuizen zwart. Kop, rugschild, vleugel- en beenscheeden, zwartbruin.

6. H. rorellus, *Hubner.*

De wilgen-stippelmot.

Bovenvleugels sneeuwwit, met 3 rijen kleine zwarte punten; de drie eerste punten der voorrandrij de grootsten op den geheelen

---

1) Door Ratzeburg I. l. te harig afgebeeld.

vleugel; de onderste rij telt gewoonlijk enkele punten meer dan de middelste. *Een wolkachtige streep,* die op het tweede $\frac{1}{3}$ gedeelte der vleugels ontstaat en *langs den voorrand* loopt, de *vleugelpunt en franjen loodkleurig. Onderzijde graauw; voorrand der bovenvleugels aldaar bijna in de geheele lengte sneeuwwit.*

Hubn. fig. 243; *Verz.* p. 412. — Treits. IX. 1. 222. — Zell. *Isis* 1844. p. 218. — De Gr. *Bouwst.* I. n. 793. — Steph. *Cat.* n. 7272?; *Ill.* IV. p. 242?
Yponomeute arrosée Dup. pl. 286. fig. 4. a. b. pag. 336.
Padella Brahm *Ins. Kal.* 2. 1. p. 505. — Freyer *Schädl. Schm. Deutschl.* p. 64, tab. 12. n. 33.
De Stippelmot Sepp *Ned. Ins.* V. tab. 32. p. 123.

Var. b. de graauwe wolk langs den voorrand is bijna geheel uitgewischt. (Meerdere ♀).

H. rorellus komt het meest overeen met de stamsoort en *varr. b.* en *c.* van *H. variabilis.* Hij onderscheidt zich echter

1°. van de stamsoort door langere, zuiverder witte vleugels, fijnere, gewoonlijk digter bijeen geplaatste punten en den altoos sneeuwwitten binnenrand, waarin, door het gemis van alle graauwe inmenging, de bij *variabilis* in den achterhoek aanwezige vlek geheel ontbreekt; eindelijk nog door den, op de onderzijde, tot digt aan den wortel sneeuwwitten voorrand.

Van *H. variabilis var. b.* is *rorellus* onderscheiden door kortere vleugels en fijnere punten en door de duidelijke wolkige streep, die met de graauwe vleugelpunt zamenvloeit.

Van *H. variabilis var. c.* door de wolkachtige streep op de bovenvleugels.

2. Van *H. irrorellus*, met wien hij in vleugelbouw overeenkomt, door het verschil der loodkleurige teekening op de bovenvleugels en den sneeuwwitten ondervoorrand.

3. Van *H. malinellus* en *evonymi* door de donkere schaduw op de bovenvleugels en de aan beide zijden graauwe franjen.

Bij var. b. is van de graauwe schaduw der stamsoort, alleen een

graauw vlekje, op het laatste $\frac{1}{3}$ gedeelte der vleugels, zigtbaar. Zij is mij alleen onder de ♀ voorgekomen.

Men zal deze var. ligtelijk onderkennen van *H. variabilis varr. b* en *c*, wanneer men let op het tusschen deze variëteiten en *H. orellus* opgegeven verschil.

Vliegtijd Julij. Bij Woerden d. G. Rotterdam V. H.

De rups is door mij dit jaar, in de omstreken van Woerden, gedurende de maand Junij, toen ze volwassen was, bij menigte in *wilgenboomen* aangetroffen, aan welker uiterste takken zij een luchtig, ruim, naar voren breed uitloopend weefsel vervaardigde [1]).

De rups is, volgens Freyer, zwartgraauw of bruingroen, met zwarte vlekken. Ik beschreef ze: ligchaam geelachtig graauw; kop, voorpooten, 'gedeeld nekschild en staartklep zwart; 2 rijen vierkante, afgeronde, zwarte rugvlekken; achter en onder ieder dezer vlekken een zwart puntje. Onder laatstgenoemde punt het stigma en onder het stigma 2 schuinsche punten; boven iederen poot 2 schuins geplaatste puntjes en daarenboven op de buikpooten een zwarte dwarsband; naschuivers met een zwarten driehoek.

De verandering geschiedt in het spinsel, waarin de rups leefde; de pop hangt daarin naakt, zonder in het gewone spoelvormige hulsel gewikkeld te zijn. Zij is geel, in de insnijdingen iets donkerder; de twee laatste ringen van het achterlijf glanzende, bijna zwart. Kop, rugschild, spriet- en poot-scheeden bruin; vleugelscheeden geelbruin.

Aanmerking. In mijne *mededeeling van Ned. Schubvl. Ins.* heb ik de hier aangehaalde plaat van Sepp als *H. variabilis* bestemd [2]), waartoe ik door de op de voorhelft in de geheele lengte graauw afgebeelde bovenvleugels gekomen ben. Ik geloof echter de plaat van Sepp hier te moeten aanhalen: 1°. omdat de rups op wilgen gevon-

---

1) Zie ook Verhuell, bij Sepp l. l.

2) Zie p. 46.

den werd, waarop *H. variabilis* niet leeft; 2°. omdat de onderste, fig. 2. afgebeelde, rups nog meer op die van *rorellus* dan op die van *variabilis* gelijkt; 3°. om de lengte der vleugels. Overigens is mij een zoo groen voorwerp, als de bovenste, fig. 2. afgebeelde rups nooit voorgekomen. Fig. 4. is onkenbaar en de aldaar en bij fig. 6. afgebeelde witte band langs de franjen is in strijd met de natuur.

7. H. MALINELLUS, *Zeller*.

DE APPELBOOM-STIPPELMOT.

Kleiner; bovenvleugels zuiver wit, met de 3 gewone puntrijen. Franjen aan weêrszijden wit, in den achterhoek op de onderzijde lichtgraauw, soms alleen aan de punt der haren zoo gekleurd. Zelden zijn zij ook in de vleugelpunt aan de wortelhelft graauwachtig. Onderzijde loodkleurig.

ZELL. *Isis* 1838. p. 670; 1839. p. 194; 1844. p. 220. — DE GR. *Bouwst.* I. n. 794. — RÉAUM. 21. p. 250, 261. tab. 12. fig. 1—8, 10, 11. — FRISCH. *Ins.* 5. p. 38. tab. 16.

Padella DAHLB. vertaald in *Isis* 1838. p. 5. — HUBN. fig. 87?, tekst p. 44.

De Ooftmot, SEPP VI. 27.

Gelijkt zeer veel op *H. evonymi*, maar verschilt daarvan door mindere grootte en de kleur der franjen, die in den achterhoek op de onderzijde lichtgraauw, en over het geheel niet zoo zuiver wit zijn.

Over het verschil met *H. variabilis* zie aldaar.

Vliegt in Julij. Bij Leiden in tuinen jaarlijks gevonden.

De rups leeft in Junij volwassen op appelboomen. Zij is zwartkoppig, geelgraauw met 2 rijen zwarte rugvlekken en aan weerszijden 3 rijen zwarte punten.

De pop, van een digt wit spinsel omgeven, heeft het bovenlijf en de spriet- en been-scheeden bruin; vleugelscheeden aan den wortel bruin, overigens iets donkerder geel dan het achterlijf, hetwelk bruingeel is, met de drie laatste geledingen glanzend, bijna zwart.

Aanmerk. 1. De geelachtige tint, op de figuren van Sepp, doet aan oude exemplaren denken. De afbeelding kan niet wel anders zijn dan onze *malinellus*. De Heer Verhuell toch zegt in den tekst, dat zij kleiner dan de stippelmot (*rorellus*) en met minder stippen versierd is, terwijl de *blaauwe grijze vlek* op de bovenvleugels *ontbreekt*. Er is dus alleen aan *malinellus* of *evonymi* te denken; maar, daar de rups op ooftboomen gevonden werd en *evonymi*, volgens de door Zeller genomene proeven, bij appelbladeren verhongert, zal er wel geen twijfel overig blijven. De Heer Sepp evenwel houdt zijne afbeelding voor *tin. padella* en zegt, dat de rupsen dezelfde zijn, die men ook bij menigte vindt op vogelkers, haagdoorn, enz. Dat het *padella* (*variabilis* Z.) niet zijn kan, is duidelijk en, wat de opgave van de door de rups bewoonde boomsoorten betreft, deze zal wel op eene verwarring van onze soort met *variabilis* en *padi* berusten.

Aanm. 2. Het is mij niet gebleken of de door de Selys Longchamps, pag. 23. n. 6. opgenoemde *malinella* Dup. onze soort is.

8. H. evonymi, *Zeller*.

De gewone stippelmot.

Grooter. Bovenvleugels en franjen sneeuwwit, met 3 rijen zwarte punten. Franjen en de buitenste helft van den voorrand *op de onderzijde sneeuwwit. Franjen der ondervleugels* op de bovenzijde *naar de vleugelpunt witachtig.*

Zell. *Isis* 1844. p. 223. taf. 1. fig. 4, 5. — De Gr. *Bouwst.* I. n. 795. — Réaum. I. 1. p. 399 en 428, tab. 17, fig. 10, 11; II. 1. p. 237 en 262. tab. 12. fig. 12, 13.

Evonymella Scop. *Fn. Carn.* p. 246. — Sulz. *Kennz. d. Ins.* p. 40. tab. 16. fig. 99. — Brahm *Ins. Kal.* II. 1. p. 304. — *W. V.* p. 138. v. Charp. p. 133. — Schrank *Fn. Boic.* II. 2. p. 118. — Wiegm. u. Ruthe *Handb.* p. 473.

Cognatella Hubn. f. 391, 392. *Verz.* p. 412. — De Selys Longch. *Lép. de la Belg.* p. 23. n. 5? — Treits. X. 1.220. — Steph. *Ill. Haust.* IV. p. 242. — Zett. *Ins. Lapp.* p. 997. — Fürnrohr, *Regensb.* 3. p. 200.

— Lien. *Catal.* p. 119. — Zell. *Isis* 1838. p. 636; 1839. p. 194. — Ratzeb. *Forstins.* II. p. 248. tab. 16. f. 3. — Freyer *Schädl. Ins.* tab. 12. f. 32. c—h. p. 65.

Yponomeute parentée Dup. tab. 286. fig. 2. p. 329.

Gemakkelijk te onderscheiden van *H. padi*, die 5 puntrijen op de bovenvleugels heeft. Van *H. malinellus* verschilt onze soort door hare grootte, door de zuiver witte franjen der bovenvleugels ook op de onderzijde; daarenboven zijn de franjen der ondervleugels lichter, meer witachtig, vooral aan den wortel en de vleugelpunt.

Vliegt in Julij en Aug. Leiden in tuinen.

De rups, door Zeller en Ratzeburg afgebeeld, leeft in Junij volwassen op de gemeene kardinaalsmuts (*evonymus europaeus*). De kop is zwart; het ligchaam lichtgeel, met 2 rijen zwarte rugvlekken en aan weêrszijden 3 rijen zwarte punten.

De pop is bruingeel, het staarteinde glanzend.

9. H. padi, *Zeller*.

De Stippelmot met 5 puntrijen.

Bovenvleugels sneeuwwit met 4—5 rijen, digt opeen geplaatste zwarte punten.

Zell. *Isis* 1844. p. 225. taf. 1. fig. 28 en 29. — De Gr. *Bouwst.* I. n. 796.

Evonymella Linn. *S. N.* II. 1. 885, *Faun. Suec.* ed. 2. p. 354. n. 1363. — Fab. *E. S.* III. 2. p. 289; *Supp.* 481. — Hubn. fig. 88, tekst p. 44. — Donov. X. p. 80. tab. 355. fig. 4. — Freyer *Schädl. Ins.* tab. 12. fig. 31 d. (a — c?) p. 61. — Treits. IX. 1. 215. — Steph. *Cat.* n. 7270, *Illustr.* IV. p. 241. — Herr. Sch. *Topogr.* 5. p. 22. — Lien. *Catal.* p. 119. — *Isis* 1839. p. 194. — De Selys Longch. *Lép. de la Belg.* p. 23. n. 4. — Ratzeb. *Forstins.* II. p. 248. tab. 16. fig. 2.

Yponom. du fusain Dup. tab. 286. fig. 1. p. 326. — Rösel I. Cl. 4. p. n. tab. 8.

Gemakkelijk te kennen aan de talrijke fijne puntjes, die langs den voorrand in 2—3, en langs den binnenrand in 2 rijen geplaatst zijn.

Vliegt in Julij en Augustus. Omstreken van Leiden.

De rups in Junij volwassen, leeft op den vogelpruim (*prunus padus*). Zij is dan lichtgroen geel, met 2 rijen zwarte rugvlekken, 2 paar op iederen ring, en aan weêrszijden 3 rijen zwarte punten.

De pop is bruingeel op de voorhelft, op het glanzend achterlijf donkerder. Het spinsel is wit, ondoorschijnend.

SCHEMATISCH OVERZIGT DER SOORTEN.

A. Eenkleurig graauw, ongespikkeld . . . . RUFIMITRELLUS.

B. Met puntrijen op de bovenzijde der bovenvleugels.

- a. Franjen van den achterrand, op de onderzijde der bovenvleugels overal graauw.
  1. Bovenvleugels (graauw) met zwarte, korte streep langs den achterrand . . . . 20 PUNCTATUS.
  2. Bovenvleugels witachtig, met eene zwarte vlek voor het midden van den binnenrand. PLUMBELLUS.
  3. Bovenvleugels verlengd, wit met eene graauwe vlek en eene graauwe overlangs veeg in het middenruim. . . . . IRRORELLUS.
  4. Bovenvleugel wit met eene graauwe schaduw langs den voorrand, of geheel graauw, of alleen de vleugelpunt graauw.
     - α. Voorrand, op de onderzijde der bovenvleugels graauw, hoogstens witachtig. VARIABILIS.
     - β. Voorrand, op de onderzijde der bovenvleugels helder wit. . . . . RORELLUS.
- b. De franjen aan den achterrand der bovenvleugels, op de onderzijde wit, ten minste aan de uiteinden.
  1. Bovenzijde der bovenvleugels slechts met 3 rijen grootere punten.
     - α. Franjen van den achterrand, op de onderzijde der bovenvl. in den achterhoek graauw. . . . . MALINELLUS.

β. Franjen van den achterrand, aan de onderzijde der bovenvleugels helder wit. . EVONYMI.

2. Bovenzijde der bovenvleugels met 4—5 rijen kleinere punten digt bezet .... PADI.

AANGEHAALDE WERKEN.

Brahm Ins. Kal.	Insekten Kalender für Sammler und Oekonomen von N. J. BRAHM, 1790.
Donov. Brit. Ins.	The Natural History of British Insects, cet. by J. E. DONOVAN, 1792—1813.
Dup.	Histoire naturelle des Lépidoptères ou Papillons de France, par GODARD, continuée par DUPONCHEL, 1821—40.
Freyer	Die schädlichsten Schmetterlinge Deutschlands, cet. 1839.
Frisch	J. L. FRISCH Beschreibung von allerley Insecten in Deutschland, cet. 1720—38.
Goeze	Entomologische Beijträge zu des Ritters Linné zwölften Ausgabe des Natursystems von J. A. GOEZE, 1777—83.
Herr. Schaeff.	HERRICH SCHAEFFER in FÜRNROHR'S naturhistorische Topographie von Regensburg, 1838—40.
Kollar	Systematisches Verzeichniss der Oesterr. Schmetterlinge, in Beiträge zur Landeskunde Oesterreichs.
Lienig	Systematisches Verzeichniss der Schmetterlinge Kur- und Lievlands, in Schriften der Rigaër Gesellschaft.
Ratzeburg.	Die Forst-insecten, u. s. w. von J. TH. C. RATZEBURG, 2er Th. 1840.
Réaumur	Mémoires pour servir à l'histoire naturelle des Insectes, 1734—42.
Retz.	De Geerii genera et species Insectorum, cet. A. J. RETZIUS 1783.
Schrank	Fauna Boica, oder Beschreibung der in Baiern einheimischen Thiere, 1798.
Scopoli	Fauna carniolica, exhibens insecta Carnioliae indigena cet., 1763,
Steph. Cat.	A systimatical Catalogue of Britihs Insects, by J. F. STEPHENS, 1829.
» ill. haust.	Illustrations of British Entomology (Haustellata, vol. VII—X.), 1827—35.
Sulzer	Die Kennzeichen der Insecten, nach Anleitung Linné's, Zurich 1761.
Wiener Verz.	Systematisches Verzeichniss der Smetterlinge der Wiener Gegend, 1776.
Zetterstedt.	Insecta Lapponica, 1838—40.

NAAMLIJST VAN INLANDSCHE

DIPTERA,

MEDEGEDEELD

DOOR

F. M. VAN DER WULP EN S. C. SNELLEN VAN VOLLENHOVEN.

I. TIPULARIAE.

Culex, Lin.

1. Pipiens Lin.	*Meig.* I. p. 7. n. 10. — *Macq. Dipt.* p. 161. n. 4. *Id. Suit.* I. p. 34. n. 4.	's Hage, zeer gem., van Maart tot Sept. v. d. W. — Z.Holl. v. d. H.
2. Annulatus Fabr.	*Meig.* I. p. 4. n. 2. — *Macq. Dipt.* p. 160. n. 1. *Id. Suit.* I. p. 35. n. 12.	's Hage, in den herfst en des winters gem., ook in de huizen, v.d. W. — Leid., v.d.H.
3. Cantans Hfmgg.	*Meig.* I. p. 6. n. 6. (pl. 1. fig. 9.) — *Macq. Dipt.* p. 160. n. 2. *Id. Suit.* I. p. 36. n. 13.	Bij den Haag, in Junij, verscheidene ♀; te Laren, Augustus, een ♀, v. d. W.
4. Dorsalis Meig.	*Meig.* VI. p. 242. n. 18.	Een ♀ in Aug. te Brummen, v. V.

Anopheles, *Hoffmgg.*

5. Maculipennis Hffmgg.	*Meig.* I. p. 11. n. 2. (pl. 1. fig. 17). — *Macq. Dipt.* p. 163. n. 2. *Id. Suit.* I. p. 32. n. 2.	's Hage, in den nazomer en in het eerste voorjaar; de ♀ niet ongem. in de huizen, v. d. W. — Te Leiden en op de Gliph. v. V.

3) Het steken dezer soort is niet minder boosaardig, dan van *C. pipiens.* v. d. W.

4) Komt met Meigens beschrijving in allen deele overeen, behalve dat de vlekken op het achterlijf duidelijk in 5 paren aanwezig zijn, terwijl door M. slechts 4 paren gevonden waren. v. d. W.

Corethra, Latr.

6. Plumicornis Fabr.	*Meig.* I. p. 15. n. 1. (pl. 1. fig. 22). — *Macq. Dipt.* p. 152. n. 2. *Id. Suit.* I. p. 47. n. 1.	's Hage, Junij, gem. v.d.W. —Gliph., April, bij menigte aan eenen vijver, v. V. — Brummen, Aug., v. W.
7. Pallida Fabr.	*Meig.* I. p. 16. n. 2. (pl. 1. fig. 23). — *Macq. Dipt.* p. 153. n. 3. *Id. Suit.* I. p. 47. n. 2.	Eenmaal bij 's Hage, v.d.W. — Brummen, Aug., v. V.

Chironomus, Fab.

8. Plumosus Lin.	*Meig.* I. p. 20. n. 1. — *Macq. Dipt.* p. 137. n. 1. *Id. Suit.* I. p. 48. n. 1.	's Hage, April en Mei, gem. v. d. W. — Leid., v. d. H.
9. Annularius Deg.	*Meig.* I. p. 21. n. 3. — *Macq. Dipt.* p. 138. n. 2. *Id. Suit.* I. p. 48. n. 2.	's Hage, April, gem. v.d.W.
10. Riparius Meig.	*Meig.* I. p. 23. n. 6. — *Macq. Suit.* I. p. 49. n. 5.	's Hage, Mei en Sept. v.d.W. — Gliph., Mei, v. V.
11. Flaveolus Meg.	*Meig.* I. p. 23. n. 7. — *Macq. Suit.* I. p. 49. n 6.	's Hage, April, een ♀, v.d.W.
12. Tentans Fabr.	*Meig.* I. p. 24. n. 8. — *Macq. Suit.* I. p. 49. n. 7.	's Hage, April, een ♀, v.d.W.
13. Viridulus Lin.	*Meig.* I. p. 31. n. 22. — *Macq. Dipt.* p. 140. n. 8. *Id. Suit.* I. p. 50. n. 11.	's Hage, Mei, v. d. W.
14. Rufipes Lin.	*Meig.* I. p. 29. n. 19 (bifasciatus). — *Macq. Dipt* p. 140. n. 7. *Id. Suit.* I. p. 50. n. 13.	Rotterdam, v. V.
15. Pedellus Deg.	*Meig.* I. p. 28. n. 16. — *Macq. Dipt.* p. 139. n. 5. *Id. Suit.* I. p. 51. n. 14.	's Hage, April, Junij en October, v. d. W.
16. Chloris Meig.	*Meig.* I. p. 28. n. 17. — *Macq. Suit.* I. p. 51. n. 15.	Rotterdam, v. V.
17. Gibbus Fabr.	*Meig.* I. p. 30. n. 20 (pl. 2. fig. 6). — *Macq. Suit.* I. p. 52. n. 20.	Rotterdam, v. V.
18. Vitripennis Meig.	*Meig.* I. p. 32. n. 26. — *Macq. Suit.* I. p. 52. n. 23.	's Hage, Maart, een ♀, v.d.W.

9) Soms in ontzettend aantal bij den stadsvijver, waar ze, bij zonneschijn, in de lucht dansten; aan de vensters telde ik meermalen tot 80 individuën op elke glasruit. v. d. W.

13) Het zwarte puntje op de vleugels is bijna onmerkbaar. Macquart schijnt het ook eerst niet gevonden te hebben (zie *Dipt.*); in de *Suites à Buffon* plaatst hij deze soort echter onder degenen, wier vleugels van zulk een stipje zijn voorzien. De scheenen en de geledingen der tarsen zijn bij mijne exemplaren met een zwartachtig uiteinde. v. d. W.

19. Pusillus Lin.	*Meig.* I. p. 33. n. 27.	's Hage, een ♀, v. d. W.
20. Fasciatus Meig.	*Meig.* I. p. 41. n. 46.	Utrecht, v. V.
21. Tibialis Meig.	*Meig.* I. p. 41. n. 47. — *Macq. Dipt.* p. 145. n. 26. *Id. Suit.* I. p. 56. n. 42.	Utrecht, v. V.
22. Annulipes Meig.	*Meig.* I. p. 42. n. 52. — *Macq. Dipt.* p. 147. n. 31. *Id. Suit.* I. p. 57. n. 47.	's Hage, April, een ♀, v. V.
23. Motitator Lin.	*Meig.* I. p. 45. n. 55. — *Macq. Dipt.* I. p. 147. n. 32. *Id. Suit.* I. p. 57. n. 48.	's Hage, April, beide seksen uit de in het water levende poppen verkregen, v. d. W.
24. Marginatus Macq.	*Macq. Dipt.* p. 148. n. 33. *Id. Suit.* I. p. 57. n. 49.	's Hage, Junij, v. V.
25. Sylvestris Fab.	*Meig.* I. p. 43. n. 53.	's Hage, Junij, ♀, v. d. W.
26. Oscillator Hfmgg.	*Meig.* I. p. 44. n. 54.	's Hage, Junij, ♀, v. d. W.
27. Byssinus Schranck.	*Meig.* I. p. 46. n. 58. — *Macq. Dipt.* p. 149. n. 136. *Id. Suit.* I. p. 58. n. 53.	's Hage, April, ♂, v. d. W.
28. Aterrimus Meig.	*Meig.* I. p. 47. n. 59.	Wass., in het voorj., v. V.
29. Obscurus Fabr.	*Meig.* I. p. 47. n. 60.	Gliph., Junij en Julij, v. V.
30. Lugubris Fries.	*Meig.* VI. p. 254. n. 109 (occultans). — *Zeller* in *Isis.* 1842. p. 807.	's Hage, v. d. W.
31. Picipes Meig.	*Meig.* I. p. 52. n. 74. — *Macq. Suit.* I. p. 60. n. 62.	's Hage, in het voorj., v. d. W. — Op de Gliph., in 't begin van April, v. V. — Enkel ♂.

19) Mijn exemplaar komt met de beschrijving van Meigen overeen, niet met die van Macquart (*Dipt.* p. 141. n. 10 en *Suit.* I. p. 53. n. 24), daar de thorax, buiten de drie zwarte banden over den rug, geheel groen is. v. d. W.

24) Macquart kende alleen het ♂. Het ♀ heeft het achterlijf geel met eene zwarte rugvlek op iederen ring, en de leden der tarsen, voor zooveel die bij het ♂ geheel wit zijn, hebben eene zwarte spits. v. d. W.

30) In Maart 1852, bij millioenen, in de slooten nabij het spoorwegstation, alwaar de weilanden gewoonlijk des winters onder water staan; op vele plekken zag het water zwart door de menigte van deze mugjes. Zij kunnen niet vliegen, maar leven op de oppervlakte des waters, waarop zij zich, door eene trillende beweging aan de vleugels te geven, met groote snelheid weten te verplaatsen en als 't ware te zeilen; de pooten zijn daarbij uitgestrekt en bewegingloos. Van tijd tot tijd slaan zij de vleugels digt, die alsdan het achterlijf dakvormig bedekken, en wandelen zij op het water even als een ander insekt op een blad of eenig voorwerp loopt. Uit het water getogen en vervolgd wordende, nemen ze een meer snellen gang aan en loopen als kleine spinnen vlug in het rond, geheel verschillend van de andere soorten van *Chironomus*, die gewoonlijk stilzitten of slechts langzaam voortgaan. v. d. W.

31) De achterpooten zijn zeer harig; aan den vleugelwortel is een klein zwart lang streepje. v. d. W.

Tanypus, Meig.

32. Varius Fabr.	*Meig.* I. p.56. n. 1. (pl. 2. fig. 12.)— *Macq. Dipt.* p. 129. n. 1. *Id Suit.* I. p. 61. n. 1.	'sHage, April, Junij en Sept. v. d. W. — Gliph., v. V.
33. Monilis Lin.	*Meig.* I. p. 60. n. 8. — *Macq. Dipt.* p. 133. n. 12. *Id. Suit.* I. p. 62. n. 8.	Gliph., Junij, v. V.
34. Punctipennis Meig.	*Meig.* I. p. 61. n. 9. — *Macq. Dipt.* p. 132. n. 7. *Id. Suit.* I. p. 62. n. 5.	's Hage, Junij, gem., v.d.W.
35. Choreus Meig.	*Meig.* I. p. 62. n. 12.—*Macq. Dipt.* p. 129. n. 2. *Id. Suit.* I. p. 62. n. 6.	's Hage, v. d. W.

Ceratopogon, Meig.

36. Fasciatus Meig.	*Meig.* I. p. 79. n. 27. — *Macq. Dipt.* p. 121. n. 1. *Id. Suit.* I. p. 64. n. 15. — *Winn.* in *Linn. Entom.* VI. p. 66. n. 63.	Gliph.?, een ♀, v. V.
37. Cinereus Macq.	*Macq. Dipt.* p. 121. n. 2. *Id. Suit.* I. p. 64. n. 1.	Gliph., Julij, een ♀, v. V.
38. Nitidus Macq.	*Macq. Dipt.* p. 122. n. 3. *Id. Suit.* I. p. 64. n. 2. — *Winn.* in *Linn. Ent.* p. 50. n. 49.	'sHage, Junij, een ♂, v.d.W.
39. Ornatus Meig.	*Meig.* VI. p. 262. n. 47. — *Winn.* in *Lin. Ent.* p. 76. n. 73.	Amsterdam, Mei, een ♂, v. d. W.
40. Pulicaris Lin.	*Meig.* I. p. 75. n. 20. (pl. 2. fig. 17.)— *Macq. Dipt.* p. 123. n. 8. *Id. Suit.* I. p. 65. n. 7.	's Hage, April, v. d. W.
41. Bipunctatus Lin.	*Meig.* I. p. 74. n. 18. — *Macq. Dipt.* p. 126. n. 17. *Id. Suit.* I. p. 66. n. 13.	's Hage, v. d. W. — Leid., v. V.
42. Geniculatus Guérin.	*Macq. Suit.* I. p. 68. n. 19.	Gliph., uit de larven, v. V.
43. Femoratus Fabr.	*Meig.* I. p. 83. n. 37. — *Macq. Dipt.* p. 124. n. 12. *Id. Suit.* I. p. 67. n. 17. — *Winn.* p. 68. n. 64.	'sHage, Junij, een ♀, v.d.W.

38) De grootte is door Macquart aangegeven op 2 lijnen, door Winnertz op 1 $\frac{1}{4}$ lijn. Mijn exemplaar houdt omtrent 1 lijn, doch de beschrijving past overigens volkomen. v. d. W.

42) Volgens Haliday zouden *C. bipunctatus* en *geniculatus* dezelfde soort zijn (zie Westwood, *Modern classification of Insects*, II. p. 517, noot). Aan mijne gedroogde voorwerpen kan ik dit niet verifieren; *geniculatus* is veel ruiger; doch mijne exemplaren, even als die, waarnaar deze soort door Guérin en Macquart is beschreven, hadden niet gevlogen. v. d. W.

44. Ater Meg.	*Meig.* I. p. 84. n. 41. (♂). *Id.* VII. p. 21. n. 73. (♀ C. Foersteri).	's Hage, Junij, v. d. W.

Macropeza, Meig.

45. Albitarsis Meig.	*Meig.* I. p. 87. (pl. 3. fig. 1 en 2). — *Macq. Suit.* I. p. 69.	Tweemaal bij Brummen, Julij, v. W. en v. V.

Ptychoptera, Fab.

46. Contaminata Lin.	*Fabr. Syst. Antl.* 20. 1. — *Meig.* I. 1. p. 205. n. 1. — *Macq. Dipt.* p. 65. n. 1. *Id. Suit.* I. p. 76. n. 1.	'sHage, Junij tot Aug., gem. v. d. W. — Z. Holl., v. d. H.
47. Albimana Fab.	*Fabr. Syst. Antl.* 21. 3. — *Meig.* I. p. 207. n. 4. (pl. 6. fig. 17.) — *Macq. Dipt.* p. 65. n. 2. *Id. Suit.* I. p. 77. n. 4.	's Hage, Leiden; Mei en Junij, v. d. W.

Ctenophora, Fab.

48. Pectinicornis Lin.	*Meig.* I. p. 160. n. 5. — *Macq. Dipt.* p. 82. n. 4. *Id. Suit.* I. p. 78. n. 1.	's Hage, v. d. W.; v. Kaath. — Rotterd., G. H. — Gliph., Junij, v. V.
49. Flaveolata Fabr.	*Meig.* I. p. 161. n. 6. — *Macq. Dipt.* p. 83. n. 5. *Id. Suit.* I. p. 78. n. 2.	Amsterd., een ♀, v. d. W. — Gliph.?, een ♂, v. V.
50. Festiva Meig.	*Meig.* I. p. 162. n. 7. — *Macq. Suit.* I. p. 78. n. 3.	Drieb., v. Bemm.
51. Elegans Meig.	*Meig.* I. p. 163. n. 8. (pl. 5. fig. 18). — *Macq. Suit.* I. p. 79. n. 4.	Een ♀, bij Rotterd., G. H.
52. Atrata Lin.	*Meig.* VI. p. 285. n. 12 bis. (♂), *Id.* I. p. 159. n. 3. (♀). — *De Geer* VI. p. 138. (pl. 19. fig. 10).	Een ♂, Gliph., Junij, v. V. — een ♀, Rotterd., G. H. — Leiden, v. d. H.

44) Beide seksen, door Meigen als verschillende soorten beschreven, in paring aangetroffen. Bij mijne ♂ exemplaren neemt de zwarte spits der beide voordijen wel de helft der lengte in; bij het ♀ is slechts de spits der vier voorste dijen zwart, en de geledingen der tarsen, voor zoover ze wit zijn, hebben ook een donker uiteinde. Volgens Winnertz (p. 71) zou *C. ater* Meg. slechts als variëteit van *femoratus* Fabr. te beschouwen zijn, wijl de onderscheiding alleen op het verschil in grootte en in de teekening der pooten berust. Dat de pooten niet altijd met de beschrijving overeenstemmen, wordt ook door mijne bovenstaande waarneming bevestigd. v. d. W.

47) Deze soort is veel zeldzamer dan de vorige, doch in enkele localiteiten heb ik de ♂ dikwijls in aantal gevonden. v. d. W.

48) Niet altijd zijn de dijen zwart aan de spits. v. d. W.

49) Ook het ♂ exemplaar, dat overigens stellig tot *flaveolata* behoort, heeft aan de achterdijen een zwarten ring. v. d. W.

52) De achterpooten zijn bruin met gelen wortel der dijen. v. d. W.

53. Ruficornis Meig.	*Meig.* VI. p. 284. n. 12. — *Macq. Suit.* I. p. 79. n. 7.	's Hage, Mei, een ♂, v. d. W. — Gliph., een ♀, v. V.
54. Bimaculata Lin.	*Meig.* I. p. 156. n. 1. — *Macq. Dipt.* p. 81. n. 1. *Id. Suit.* I. p. 80. n. 9.	's Hage en Leiden, August., v. d. W.

Tipula, Lin.

55. Lutescens Fabr.	*Meig.* I. p. 172. n. 4.	Brumm., Aug., een ♀, v. V.
55. Vittata Meig.	*Meig.* I. p. 171. n. 2. — *Macq. Suit.* I. p. 81. n. 3.	's Hage, April, v. d. W. — Mei, Gliph., v. V.
57. Oleracea Lin.	*Meig.* I. p. 189. n. 30.—*Macq. Dipt.* p. 68. n. 2. *Id. Suit.* I. p. 82. n. 5.	's Hage, in Aug. zeer gem., v. d. W. — Z. Holl., v. d. H.
58. Fimbriata Meig.	*Meig.* I. p. 190. n. 31.	's Hage, Mei, v. d. W. — Gliph., Mei, v. V. Alleen ♀.
59. Vernalis Meig.	*Meig.* I. p. 182. n. 19.— *Macq. Dipt.* p. 75. n. 15. *Id. Suit.* I. p. 85. n. 17.	Gliph., Mei, v. V.
60. Truncorum Meig.	*Meig.* VI. p. 287. n. 46.	Gliph., Junij, v. V., een ♀.
61. Irrotata Macq.	*Macq. Dipt.* p. 74. n. 14. *Id. Suit.* I. p. 84. n. 15.	In 't begin van Oct. gem. in eene streek van het Haagsche Bosch, v. d. W.
62. Hortulana Meig.	*Meig.* I. p. 177. n. 11. — *Macq. Suit.* I. p. 83. n. 10.	's Hage, Junij, v. d. W.
63. Hortensis Hfmgg.	*Meig.* I. p. 178. n. 12.—*Macq. Dipt.* p. 73. n. 12. *Id. Suit.* I. p. 84. n. 13.	's Hage, Jnlij, v. d. W,
64. Scripta Meig.	*Meig.* VI. p. 286. n. 45.	's Hage, Julij, v. d. W.

53) Iets kleiner dan *atrata*, waarmede overigens veel overeenkomst is; de scheede is meer opgewipt. v. d. W.

54) De sprieten zijn roestkleurig met zwartbruinen wortel en spits; de tanden der sprieten ♂ zwartbrnin; de ♀ sprieten kort ineengedrongen. Thorax ♂ kastanjebrnin, van boven zwart. v. d. W.

57) Het is zonderling, dat Meigen noch Macquart van het verlengde achterlijf ♀ spreken, dat toch een zoo duidelijk kenmerk van deze soort is. Meermalen heeft dit mij tot den twijfel geleid, of ik ze niet eer tot *paludosa* (Meig. VI. p. 289. n. 50) zou moeten brengen, doch de witte of doorschijnende band onder den bruinen voorrand der vleugels, dien de meeste exemplaren althans duidelijk bezitten, wederspreekt dit. v. d. W.

58) Van de vorige soort onderscheiden door het niet verlengde achterlijf; ook is de doorschijnende band onder den bruinen zoom der vleugels sterker geteekend.

61) De vleugels bedekken in de rust het achterlijf als bij het volgende geslacht *Pachyrhina*. De ♂ teeldeelen hebben van onderen een paar vleeschachtige, aan de binnenzijde getande uitsteeksels. v. d. W.

62) De vleugeladeren schijnen met Meigens beschrijving overeen te stemmen, de kleur der sprieten niet; ik vind bij 't ♂ de *drie* eerste leden geel, niet de *twee* eerste, en daarentegen bij 't ♀ alleen het *tweede* lid. v. d. W.

65. LATERALIS Meig.	*Meig.* I. p. 174. n. 6. — *Macq. Dipt.* p. 72. n. 9. *Id. Suit.* I. p. 86. n. 21.	's Hage, Julij en Augustus, v. d. W.
66. OCHRACEA Meig.	*Meig.* I. p. 186. n. 25. — *Macq. Dipt.* p. 70. n. 6. *Id. Suit.* I. p. 87. n. 25.	's Hage, Mei en Junij, gemeen, v. d. W.
67. LUNATA Lin.	*Meig. Dipt.* I. p. 188. n. 28. — *Macq.* p. 70. n. 5. *Id. Suit.* I. p. 86. n. 22.	's Hage, v. d. W.
68. FASCIPENNIS Hfmgg.	*Meig.* I. p. 187. n. 26. — *Macq. Dipt.* p. 71. n. 8. *Id. Suit.* I. p. 87. n. 26.	's Hage, Julij, v. d. W.
69. NODICORNIS Hfmgg.	*Meig.* I. p. 185. n. 23. (♂) en p. 184. n. 21. (♀ T. juncea).	Bij den Haag, Aug., v. d. W.
70. PRUINOSA Hfmgg.	*Meig.* I. p. 191. n. 32. — *Macq. Dipt.* p. 72. n. 10. *Id. Suit.* I. p. 82. n. 7.	's Hage, twee ♂, v. d. W. — Z. Holl., v. d. H.
71. RUFIPENNIS Meig.	*Meig.* VI. p. 287. n. 47.	's Hage, v. d. W.

PACHYRHINA, Macq.

72. CROCATA Lin.	*Fabr. Syst. Antl.* 25. 9. — *Meig.* I. p. 192. n. 35. — *Macq. Dipt.* p. 77. n. 20. *Id. Suit.* I. p. 88. n. 1.	Holland, Mei, v. d. W. — Z. Holl., v. d. H.
73. PRATENSIS Lin.	*Fabr. Syst. Antl.* 27. 17. — *Meig.* I. p. 194. n. 37. — *Macq. Suit.* I. p. 89. n. 2.	's Hage, Mei en Junij, v. d. W. — Gliph., in Mei gem. op een aspersiebed, v. V.
74. MACULOSA Hfmgg.	*Meig.* I. p. 197. n. 40. — *Macq. Dipt.* p. 77. n. 19. *Id. Suit.* I. p. 89. n. 4.	's Hage, Junij, v. d. W.
75. HISTRIO Fabr.	*Meig.* I. p. 198. n. 42. — *Macq. Dipt.* p. 76. n. 18. *Id. Suit.* I. p. 76. n. 18.	's Hage, Junij, v. d. W. — Z. Holl., v. d. H.
76. SCURRA Hfmgg.	*Meig.* I. p. 198. n. 41. — *Macq. Suit.* I. p. 90. n. 5.	's Hage ♀, v. d. W.
77. CORNICINA Lin.	*Meig.* I. p. 199. n. 43. (T. quadrifaria, zie deel VI. p. 286). — *Macq. Dipt.* p. 76. n. 17. *Id. Suit.* I. p. 90. n. 7.	's Hage, Junij, gem., v. d. W. — Gliph., Junij, v. V.
78. DENTATA Meig.	*Meig.* VII. p. 35. n. 60.	Bij 's Hage, Julij, v. d. W.

68) MACQUARTS beschrijving van het ♀ in zijn *Dipt.* is goed en meer volledig dan die van WIEDEMANN in MEIGENS werk. v. d. W.

69) De drie eerste leden der sprieten ♂ zijn geelachtig; bij het ♀ is het eerste lid aschgraauw. v. d. W.

70) De anus is roodachtig. v. d. W.

71) MEIGEN beschrijft alleen het ♀; het ♂ verschilt in de sprieten, die zwartbruin zijn met de drie eerste leden geel. v. d. W.

77) Bijna al mijne exemplaren hebben de beide eerste leden der sprieten geheel geel. Het bruine langsstreepje over het schildje is soms onduidelijk. v. d. W.

78) MEIGENS beschrijving van het ♀ past op beide seksen; alleen vormen de driehoekige vlekken op den rug des achterlijfs, bij het ♂ eenen meer aaneengeschakelden band. De smalle lijn langs den buik, waar MEIGEN van spreekt vind ik bij geen mijner exemplaren. v. d. W.

79. Flavipalpis Meig.	*Meig.* VI. p. 290. n. 52.	In het Haagsche Bosch, Julij, twee ♀, v. d. W.

Nephrotoma, Latr.

80. Dorsalis Fab.	*Fabr. Syst. Antl.* 28. 20. — *Meig.* I. p. 202 (pl. 5. fig. 22). — *Macq. Dipt.* p. 79. *Id. Suit.* I. p. 91.	Bij Rotterdam, een ♂, v. V.

Rhipidia, Meig.

81. Maculata Meig.	*Meig.* I. p. 153. (pl. 5. fig. 11.)—*Macq. Dipt.* p. 86. *Id. Suit.* I. p. 93.	's Hage, Utrecht, Junij en Augustus, v. d. W.

Idioptera, Macq.

82. Pulchella Winth.	*Meig.* VI. p. 275. n. 66. — *Macq. Suit.* I. p. 94 (Idioptera maculata).	Eenm. bij 'sGravenland, v. V.

Limnophila, Macq.

83. Barbipes Meig.	*Meig.* I. p. 130. n. 25. — *Macq. Suit.* I. p. 98. n. 13. — *Schummel, Beijtr. Schlez.* p. 177. n. 53.	Brummen, Mei en August., v. W.
84. Picta Fabr.	*Meig.* I. p. 123. n. 7. — *Macq. Dipt.* p. 90. n. 2. *Id. Suit.* I. p. 97. n. 6.— *Schummel*, p. 181. n. 56.	's Hage, Junij, ♀, v. d. W.
85. Pictipennis Meig.	*Meig.* I. p. 119. n. 2. — *Macq. Suit.* I. p. 95. n. 1. — *Schummel*, p. 173. n. 51.	Haagsche Bosch, Julij, ♂ v. d. W.
86. Angustipennis Meig.	*Meig.* I. p. 120. n. 3. — *Macq. Suit.* I. p. 96. n. 2. — *Schumm.* p. 172. n. 50.	Met de vorige, doch veel vuldiger, ♂, v. d. W.
87. Fuscipennis Meig.	*Meig.* I. p. 125. n. 11.	Bij 's Hage, Junij tot Sept., vrij gem., v. d. W. — Gliph., Mei en Junij, v. V.
88. Ferruginea Meig.	*Meig.* I. p. 128. n. 19. — *Macq. Dipt.* p. 92. n. 5. *Id. Suit.* I. p. 97. n. 9. — *Schumm.* p. 169. n. 48 (Limnobia praeusta).	's Hage, Mei en Augustus, v. d. W. — Gliph., Junij, v. V.

83) Meigens beschrijving van het ♂ is niet zeer volledig; die van Macquart is daarvan slechts eene verkorte kopij; Schummel beschrijft beide seksen uitvoerig en vrij duidelijk. Het hoofdkenmerk, waarvan de soort haren naam ontleent (de haarbosjes aan de laatste tarsenleden), vind ik aan mijne overigens gave exemplaren slechts weinig merkbaar. v. d. W.

89. MEMORALIS Meig.	*Meig.* I. p. 126. n.15. — *Macq.Dipt.* p. 94. n. 11. *Id. Suit.* I. p. 99. n. 14. — *Schumm.* p. 162. n. 42.	's Hage, Mei en Augustus, gem., v. d. W.
90. OCHRACEA Meig.	*Meig.* I. p. 129. n. 23.	Bij 's Hage, Julij, een ♂, v. d. W.
91. IMMACULATA Meig.	*Meig.* I. p.148. n.58. — *Macq. Dipt.* p. 106. n. 38. *Id. Suit.* I. p. 100. n. 20. — *Schumm.* p. 189. n. 60.	's Hage, October, een ♂, v. d. W.

LIMNOBIA, Meig.

92. XANTHOPTERA Meig.	*Meig.* I. p. 141. n. 46. — *Macq. Dipt.* p. 95. n.16. *Id. Suit.* I. p.104. n. 17. — *Schumm.* p.138. n. 26.	's Hage, Junij, v. d. W.
93. QUADRINOTATA Meig.	*Meig.* I. p. 144. n. 51. — *Schumm.* p. 140. n. 27.	's Hage, Junij, v.d. W. — Gliph., Aug., v. V.
94. MACROSTIGMA Schumm.	*Schumm.* p. 108. n. 5.	's Hage, een ♀, v. d. W.
95. NUBECULOSA Meig.	*Meig.* I. p.140. n.44. — *Macq.Dipt.* p. 98. n. 21. *Id. Suit.* I. p. 104. n. 16. — *Schumm.* p. 119. n.12.	's Hage, Junij, v. d. W. — Leid. en Gliph., Junij, v. V.
96. TRIPUNCTATA Fabr.	*Meig.* I. p. 138. n. 41.—*Macq.Dipt.* p. 98. n. 20. *Id.Suit.* I. p. 103. n.13. — *Schumm.* p. 109. n. 6.	's Hage, Mei en Junij, gem. v. d. W. — Gliph., Junij, gemeen, v. V.
97. CHOREA Wied.	*Meig.* I. p.134. n.33. — *Macq.Suit.* I p. 102. n. 6. — *Schumm.* p. 126. n. 16.	's Hage, April en Mei, zeer gemeen, v. d. W.
98. MODESTA Wied.	*Meig.* I. p. 134. n. 32.—*Macq. Dipt.* p. 100. n. 24. *Id. Suit.* I. p. 101. n.3. — *Schumm.* p. 124. n. 15.	's Hage, Junij, v. d. W. — Te Rotterd. gem., v. V.
99. LUTEA Meig.	*Meig.* I. p. 133. n.31.—*Macq. Dipt.* p. 101. n. 30. *Id. Suit.* I. p.101. n.2.	's Hage, Augustus, vrij gemeen, v. d. W.
100. DIDYMA Meig.	*Meig.* I. p.135. n. 35.—*Macq. Suit.* I. p. 102. n. 8. — *Schumm.* p. 129.	's Hage, Oct., een ♀, v.d.W.
101. DUMETORUM Meig.	*Meig.* I. p. 136. n. 36.—*Macq. Dipt.* p. 99. n. 22. *Id. Suit.* I. p.102. n.9.	's Hage, Junij, een ♂, v. d. W.

91) Door eene schrijf- of drukfout staat bij MACQUART *Suit.*: »2e et 5e cell. postér. pétiolées", lees: »2e et 4e cell." v. d. W.

100) Volgens SCHUMMEL zou MACQUARTS beschrijving van *L. didyma* (in zijne *Dipt.* p. 99. n. 23) bij eene andere soort behooren; die beschrijving past ook op mijn voorwerp niet volkomen. v. d. W.

101) Aan de identiteit is geen twijfel, ofschoon mijn exemplaar op den glanzig roestkleurigen *thorax* volstrekt geen bruine strepen heeft; daarentegen loopt ter zijde van den *thorax*, van den hals naar het achterlijf, eene bruine streep (zie MACQ. *Dipt.*, die hetzelfde schijnt bevonden te hebben).

102. LEUCOCEPHALA Meig.	*Meig.* I. p. 136. n. 37. — *Macq. Dipt.* p. 101. n. 27. *Id. Suit.* I. p. 103. n. 10. — *Schumm.* p. 137. n. 25.	Gliph. ?, v. V.
103. TENELLA Hfmgg.	*Meig.* I. p. 146. n. 54. — *Macq. Dipt.* p. 102. n. 3. *Id. Suit.* I. p. 106. n. 25. — *Schumm.* p. 145. n. 29.	Gliph., Mei, v. V.
104. PILIPES Fabr.	*Meig.* I. p. 150. n. 61 (♂). *Id.* p. 132. n. 28 (♀ fimbriata). — *Schumm.* p. 152. n. 36.	's Hage, Julij, beide seksen, v. d. W. — Aan den oever van het Haarlemmerm., eenige ♂, v. V.
105. CILIARIS Sch.	*Schummel*, p. 151. n. 35.	's Hage, Mei, v. d. W.

CYLINDROTOMA, Macq.

106. DISTINCTISSIMA Wied.	*Meig.* I. p. 131. n. 27. — *Macq. Suit.* I. p. 107. n. 1. — *Schumm.* p. 159. n. 40.	Bij 's Hage, eenmaal een paar, v. d. W.

SYMPLECTA, Meig.

107. STICTICA Meig.	*Meig.* I. p. 148. n. 57. — *Macq. Dipt.* p. 104. n. 36. *Id. Suit.* I. p. 109. n. 2. — *Schumm.* p. 155. n. 37.	Amsterd., 's Hage, Soestd., Junij, v. d. W. — Gliph., Junij, v. V.
108. SIMILIS Sch.	*Schummel.* p. 156. n. 38.	Amsterdam, April, een ♀, v. d. W.
109. PUNCTIPENNIS Meig.	*Meig.* I. p. 147. n. 56. — *Macq. Dipt.* p. 103. n. 35. *Id. Suit.* I. p. 109. n. 1. — *Schumm.* p. 157. n. 39.	's Hage, Junij, v. d. W.

DOLICHOPEZA, Meig.

110. SILVICOLA Meig.	*Meig.* VI. p. 284 (pl. 65. fig. 10). — *Macq. Suit.* I. p. 116.	Brummen, Augustus, een ♀, v. V.

104) MEIGENS beide beschrijvingen passen zeer goed op mijne exemplaren, die, hoewel op verschillende tijden en plaatsen gevangen, toch zeker bij elkander behooren; het verwondert mij daarom, dat SCHUMMEL twijfel oppert omtrent het bijeenvoegen van *L. fimbriata* en *pilipes*. v. d. W.

105) Ik houd het voor meer dan waarschijnlijk, dat deze soort tot het genus *Symplecta* moet gebragt worden: een nader onderzoek van versche voorwerpen zal doen zien of mijne meening al dan niet juist zij. De vleugeladeren komen met die van *S. punctipennis* overeen, met uitzondering van de bovenste dwarsader, die niet aanwezig, en van de anale ader, die slechts flaauw gebogen is. v. d. W.

Erioptera, Meig.

111. Maculata Meig.	*Meig.* I. p. 109. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p. 110. n. 1.	's Hage, Junij, v. d. W. — Gliph., Mei, v. V.
112. Varia Hfmgg.	*Meig.* I. p. 116. n. 16.	Haagsche Bosch, Sept. v. d. W.
113. Flavescens Lin.	*Meig.* I. p. 109. n. 2. — *Macq. Dipt.* p. 106. n. 1.	's Hage, Junij, v. d. W.
114. Lutea Meig.	*Meig.* I. p. 110. n. 3. — *Macq. Suit.* I. p. 110. n. 3.	's Hage, Augustus, v. d. W.
115. Taenionota Wied.	*Meig.* I. p. 111. n. 5. — *Macq. Suit.* I. p. 110. n. 4.	's Hage, Mei, v. d. W.
116. Fuscipennis Meig.	*Meig.* I. p. 111. n. 6. — *Macq. Suit.* I. p. 111. n. 5.	's Hage, Mei, v. d. W. — Gliph., Mei, v. V.
117. Lineata Meig.	*Meig.* I. p. 112. n. 7. — *Macq. Dipt.* p. 107. n. 4. *Id. Suit.* I. p. 111. n. 6.	's Hage, April, Mei en Oct., v. d. W.
118. Ochracea Hfmgg.	*Meig.* I. p. 114. n. 13. — *Macq. Dipt.* p. 108. n. 7. *Id. Suit.* I. p. 112. n. 12.	Bij 's Hage, Julij en Aug., v. d. W.
119. Obscura Meig.	*Meig.* I. p. 112. n. 12. — *Macq. Dipt.* p. 108. n. 6. *Id. Suit.* I. p. 112. n. 11.	's Hage, Mei en Junij, v. d. W.
120. Imbuta Wied.	*Meig.* I. p. 114. n. 14.	Gliph.?, v. V.

Trichocera, Meig.

121. Fuscata Meg.	*Meig.* I. p. 212. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p. 115. n. 2.	's Hage, Febr. en Maart, gem., v. d. W. — Gliph., December, v. V.

111) Teregt plaatst Macquart deze soort onder die, waar eene »cellule discoidale" aanwezig is. v. d. W.

114) Het uiteinde der dijen en de tarsen zijn bruin, ook de kolfjes aan de spits; over den *thorax* loopt een bruine wegsmeltende band. v. d. W.

116) De kolfjes zijn bij mijne exemplaren geelachtig en niet met een bruin knopje. v. d. W.

117) De *thorax* is aschgraauw, van boven donkerder; de bruine langsstreep, door Meigen aangegeven, is voor 't minst zeer onduidelijk; ook op het achterlijf ♀ vind ik geen duidelijke rugstreep. Welligt zouden daarom mijne exemplaren eerder moeten gebragt worden tot *nodulosa* Macq. (*Dipt.* p. 108. n. 5, *Suit.* I. p. 111. n. 8), doch de kleur van kop en thorax, die niets rosachtigs heeft, houdt mij daarvan terug. v. d. W.

121) Al mijne exemplaren hebben de kolfjes met donkeren knop als *Tr. hiemalis* Deg.; maar de rugstrepen over den thorax zijn steeds zeer onduidelijk en de scheede ♀ is geelachtig of ten hoogste geelbruin, waarom ik ze tot *fuscata* moet brengen. Indien beide soorten teregt van elkaâr zijn afgezonderd, moet men aannemen, dat de kenmerken, tot hiertoe ter onderscheiding aangegeven, niet juist zijn gekozen. v. d. W.

122. REGELATIONIS Lin.	*Meig.* I. p. 214. n. 4. — *Macq. Dipt.* p. 62. n. 3. *Id. Suit.* I. p. 115. n. 5.	's Hage met de vor., en bijna even veelvuldig, v. d. W. — Bij Leid. gemeen, v. V.
123. ANNULATA Meg.	*Meig.* I. 215. n. 6. — *Macq. Suit.* I. p. 115. n. 4.	's Hage, Nov., v. d. W. — Gliph., id. v. V.

BOLITHOPHILA, Hfmgg.

124. CINEREA Hfmgg.	*Meig.* I. p. 221. n. 1. — *Macq. Dipt.* p. 55. *Id. Suit.* I. p. 126. n. 1.	Verscheid. ♂, bij den Haag, in Junij, boven een bemosten en rottenden boomstam in de lucht dansende, v. d. W.

MACROCERA, Meig.

125. LUTEA Meig.	*Meig.* I. p. 223. n. 1. — *Macq. Dipt.* p. 54. n. 5. *Id. Suit.* I. p. 128. n. 4.	's Hage, in het voorj., een ♀, Brumm., Julij, een ♂, v. d. W.

MYCETHOPHILA, Meig.

126. LUNATA Fabr.	*Fabr. Syst. Antl.* p. 58. n. 6. — *Meig.* I. p. 260. n. 1. — *Macq. Dipt.* p. 33. n. 1. *Id. Suit.* I. p. 129. n. 1.	's Hage, Sept., v. d. W. — Gliph., Novemb., v. V.
127. LUNULATA Macq.	*Macq. Suit.* I. p. 129. n. 2.	Gliph., Nov. In Mei eenige dansende om een boletus op een ouden ijp, aan het Manpad ond. Heemstede, v. V.
128. LINEOLA Meig.	*Meig.* I. p. 262. n. 4. — *Macq. Dipt.* p. 34. n. 3. *Id. Suit.* I. p. 129. n. 3.	Leid., Maart; Gliph., Mei, veelvuldig, v. V.
129. GRATA Meig.	*Meig.* VI. p. 303. n. 47.	Gliph., Oct., v. V.
130. PUNCTATA Meig.	*Meig.* I. p. 264. n. 8 en 9. — *Macq. Suit.* I. p. 130. n. 7.	Gliph., Mei, v. V.
131. BIUSTA Hfmgg.	*Meig.* I. p. 271. n. 26. *Id.* VI. p. 299 (pictula). — *Stann. Obs.* p. 15. n. 8.	Brumm., Oct., v. V.
132. ORNATICOLLIS Meg.	*Meig.* I. p. 269. n. 19. — *Macq. Dipt.* p. 35. n. 5. *Id. Suit.* I. p. 129. n. 5.	's Hage, Maart, v. d. W.
133. LATERALIS Meig.	*Meig.* I. p. 266. n. 13. — *Macq. Dipt.* p. 39. n. 15. *Id. Suit* I. p. 134. n. 25. (zie ook *Stann. Obs.* p. 25).	's Hage, Febr. en Maart, v. d. W. — Gliph., Dec., met de variëteiten *guttiventris* en *seriata*, v. V.
134. NITIDA Meig.	*Meig.* VI. p. 304. n. 49. — *Stann. Obs.* p. 18. n. 15.	's Hage, in het voorjaar, een ♀. v. d. W.

124) Wegens den donkeren knop der kolfjes, den geelachtigen buik en de zeer flaauwe randvlek op de vleugels, moet ik mijne exemplaren voor *cinerea* houden; de vleugels zijn echter niet, zoo als MEIGEN zegt, » braunlich grau" maar naauwelijks een weinig grijsachtig. v. d. W.

Leia, Meig.

135. Fascipennis Meg.	*Meig.* I. p. 255. n.5. — *Macq. Dipt.* p. 39. n. 16. *Id. Suit.* I. p. 135. n.2.	's Hage en Amst., Junij, v.d. W. — Gliph., v. V.
136. Winthemii Meig.	*Meig.* VI. p. 296. n. 11.	Gliph., Aug., v. V.
137. Trivittata Meig.	*Meig.* I. p. 258. n. 10.	's Hage, Dec., een ♀, v.d.W.
138. Nitidicollis Meig.	*Meig.* I. p. 255. n. 3.	's Hage, in 't voorjaar, een ♀, v. d. W.

Sciophila, Meig.

139. Cingulata Meig.	*Meig.* I. p. 247. n. 5. — *Macq. Dipt.* p. 43. n. 2. *Id. Suit.* I. p. 137. n. 2.	's Hage, Mei, een ♀, v.d.W.
140. Hirta Hfmgg.	*Meig.* I. p. 251. n. 12.—*Macq. Suit.* I. p. 139. n. 11.	's Hage, Sept., tweemaal een ♂, v. d. W.
141. Nigriventris Macq.	*Macq. Dipt.* p. 44. n. 4. *Id. Suit.* I. p. 138. n. 9.	Bij 's Hage, Julij en Octob., telkens een ♀, v. d. W.

Platyura, Meig.

142. Laticornis Meig.	*Meig.* I. p. 238. n. 13 (pl. 8. fig. 19—21).	Eenmaal bij 's Hage, een ♀, v. d. W.
143. Fulvipes Meig.	*Meig.* I. p. 235. n. 6.	Brumm., Julij, een ♀, v. V.

Sciara, Fabr.

144. Thomae Lin.	*Meig.* I. p. 278. n. 1. — *Macq. Dipt.* p. 167. *Id. Suit.* I. p. 147. n. 1. — *Panz.* 59. f. 9.	In Mei tot Aug., in het Haagsche Bosch, het Haarlemmerhout en te Brumm., v.d.W. — Gliph., v. V.
145. Morio Fabr.	*Meig.* I. p. 278. n. 2. — *Macq. Dipt.* p. 30. n. 1. *Id. Suit.* I. p. 147. n. 2.	In het Haagsche Bosch, Junij en Julij, v. d. W.
146. Aprilina Meig.	*Meig.* I. p. 285. n. 22.	's Hage, in het voorj., v.d.W.
147. Pallipes Fab.	*Meig.* I. p. 284. n. 20.	's Hage, Aug., v. d. W.
148. Fenestrata Meig.	*Meig.* I. p. 281. n. 10.	Haagsche Bosch, Julij, v.d.W.

135) Waarschijnlijk zijn *L. flavicornis* en *fascipennis* dezelfde soort; mijne exemplaren althans houden min of meer het midden tusschen deze beide, doch hellen 't meest naar de laatste over. v. d. W.

138) In allen deele komt mijn exemplaar met Meigens beschrijving overeen, ook wat de aderen van den voorrand der vleugels betreft; doch het is vreemd, dat Meigen niet spreekt van den afwijkenden vorm der 4e langsader uit den vleugelwortel, die niet gevorkt is, iets, dat bij geen der andere soorten voorkomt. v. d. W.

149. Brunnipes Meig.	*Meig.* I. p. 286. n. 25.	's Hage, v. d. W.

Lestremia, Macq.

150. Leucophaea Meig.	*Meig.* VI. p. 308. n. 1.—*Macq. Suit.* I. p. 158. n. 2.	Amst., Mei, een ♀, v. d. W.

Zygoneura, Meig.

151. Sciarina Wintb.	*Meig.* VI. p. 305. n. 1 (pl. 65. fig. 15). —*Macq. Suit.* I. p. 158. n. 1 (pl. 4. fig. 8).	Een ♂, 's Hage, Oct.; een ♀, Gliph., v. V.

Cecidomyia, Latr.

152. Nigricollis Meig.	*Meig.* I. p. 97. n. 8.	's Hage, Junij, ♀, v. d. W.
153. Pallida Meig.	*Meig.* VI. p. 270. n. 24.	's Hage, Aug., ♀, v. d. W.
154. Albitarsis Meig.	*Meig.* VI. p. 268. n. 20. — *Macq. Suit.* I. p. 161. n. 9.	Velzen, Julij, v. V.

Campylomyza, Wied.

155. Fuscipes Meig.	*Meig.* VI. p. 272. n. 7.	's Hage, Maart, ♀, v. d. W.

Psychoda, Fab.

156. Phalaenoides Lin.	*Meig.* I. p. 104. n. 1.— *Macq. Dipt.* p. 110. n. 1. *Id. Suit.* I. p. 164. n. 1.	's Hage, den ganschen zomer gem. in de huizen, v. d. W.
157. Palustris Meig.	*Meig.* I. p. 105. n. 2. — *Macq. Suit.* I. p. 164. n. 2.	's Hage, Mei, v. d. W. — Gliph., Mei en Junij, v. V.
158. Nervosa Schranck.	*Meig.* I. p. 106. n. 6. — *Macq. Dipt.* p. 112. n. 5. *Id. Suit.* I. p. 165. n. 7.	's Hage, Maart en verder in de lente en den zom., v. d. W. — Gliph., Mei, v. V.
159. Variegata Macq.	*Macq. Dipt.* p. 111. n. 2.	's Hage, Julij, tegen een venster, v. d. W.

151) Beide aangehaalde afbeeldingen laten ten aanzien der vleugeladeren iets te wenschen over; de 3e langsader, die in de vork aan de spits uitloopt, is door Meigen te regtlijnig voorgesteld; Macquart, die dit misschien wilde verbeteren, geeft haar weder eene te sterke buiging: mijne beide exemplaren houden het midden tusschen de twee afteekeningen. v. d. W.

155) Naar Meigens korte beschrijving komen mijne exemplaren met *fuscipes* goed overeen. In de sprieten, die ongeacht de kleinheid van het insekt, door de bolvormige geledingen nog al duidelijk te zien zijn, tel ik slechts 11 leden: in Deel I. p. 102 schrijft Meigen 14 leden, in Deel VI. p. 271 daarentegen 15 leden toe aan de sprieten van *Campylomyza*. v. d. W.

160. FUSCA Macq.	*Macq.Dipt.* p. 111. n.4. — *Id. Suit.* I. p. 165. n. 6.	Haagsche Bosch, Junij, een ♀, v. d. W.
161. FULIGINOSA Meig.	*Meig.* VI. p. 107. n. 8.	Den Haag, Sept., v. d. W.

RYPHUS, Latr.

162. FUSCATUS Fab.	*Meig.* I. p. 321. n.1. — *Macq. Suit.* I. p. 171. n. 1.	's Hage, Mei en Junij. Ook Gliph., v. V.
163. PUNCTATUS Fab.	*Meig.* I. p. 322. n. 2. — *Macq.Dipt.* p. 26. n. 2. *Id. Suit.* I. p. 172. n. 2.	's Hage en Amst., Mei en Junij, v. d. W. — Te Rott., in Julij en Aug., gem. tegen populieren, v. V.
164. FENESTRALIS Scop.	*Meig.* I. p. 323. n. 3. — *Macq.Dipt.* p. 25. n. 1. *Id. Suit.* I. p. 172. n. 3.	's Hage, Julij, v. d. W.

SIMULIA, Latr.

165. MARGINATA Meg.	*Meig.* I. p. 293. n. 6.	Brumm., Julij en August., v. V.

DILOPHUS, Meig.

166. VULGARIS Meig.	*Meig.* I. p. 306. n. 1. — *Macq. Dipt.* p. 19. n. 1. *Id. Suit.* I. p. 176. n. 1.	's Hage, Mei en Aug., zeer gemeen, v. d. W.
167. ALBIPENNIS Meig.	*Meig.* VI. p. 315. n. 6. — *Macq. Suit.* I. p. 177. n. 4.	's Hage, een ♀, v. d. W. — Bij het Manpad onder Heemstede, April, een ♀, v. V.

BIBIO, Geoffr.

168. MARCI Lin.	*Fabr. Syst. Antl.* 50. 1 en 52. 5. — *Meig.* I. p. 311. n.2. — *Macq. Dipt.* p. 16. n.2. *Id. Suit.* I. p.178. n.4. — *Löw*, in *Linn. Ent.* I. p. 343.	's Hage, April en Mei, in sommige jar. gem., v. d. W.
169. POMONAE Fab.	*Fabr. Syst. Antl.* 53. 7. — *Meig.* I. p. 312. n. 3. — *Macq. Suit.* I. p.179. n. 6. — *Löw*, in *Linn. Ent.* I. p.343.	Brummen, Junij, v. V.
170. HORTULANUS Lin.	*Meig.* I. p. 310. n.1. — *Macq. Dipt.* p. 16. n. 1. *Id. Suit.* I. p. 178. n. 1. — *Löw*, in *Linn. Ent.* I. p. 346.	's Hage, een ♀, v. d. W.
171. NIGRIVENTRIS Hal.	*Löw*, in *Linn. Ent.* I. p. 352.	Gliph., April; bij Leiden, enkel ♀, v. V.

165) De pooten zijn zwart en met een grijsachtig dons bedekt, dat niet alleen aan de scheenen en het eerste tarsenlid, maar ook aan de dijen en de gansche tarsen eene grijze kleur geeft. v. d. W.

172. FERRUGINATUS Lin.	*Meig.* I. p.316. n.11 en VI. p.316.— *Macq. Suit.* I. p. 178. n. 3. — *Löw*, in *Linn. Ent.* I. p. 360.	's Hage, Mei, v. d. W.
173. LANIGER Hfmgg.	*Meig.* I. p.317. n.14 en VI. p.316.— *Macq. Suit.* I. p. 179. n. 9. — *Löw*, in *Linn. Ent.* I. p. 353.	's Hage, Mei, een ♂, v.d.W.

ASPISTES, Hfmgg.

174. BEROLINENSIS Hfmgg.	*Meig.* I. p. 319 (pl. 11. fig. 16). — *Macq. Dipt.* p. 180. — *Löw*, in *Isis.* 1840. p. 516. — *Zeller*, in *Isis.* 1842. p. 812.	Bij Scheveningen, in het duin, op *Festuca*, Junij, v. d. W. — Gliph., v. V. Alleen ♂.

SCATOPSE, Geoff.

175. NOTATA Lin.	*Meig.* I. 300. n. 1. — *Macq. Dipt.* p. 13. n. 1. *Id. Suit.* I. p. 181. n. 1.— *Löw*, in *Linn. Ent.* I. p. 325.	's Hage, van Maart tot Sept. zeer gem. op sekreten en tegen vochtige muren, v. d.W.
176. NIGRA Meig.	*Meig.* I. p. 300. n. 2. — *Macq. Dipt.* p. 13. n. 3. *Id. Suit.* I. p. 181. n. 4.	's Hage, Junij, v. d. W.
177. BREVICORNIS Meig.	*Meig.* VI. p. 314. n. 11. — *Löw*, in *Linn. Ent.* I. p. 332.	's Hage, Junij, v. d. W.
178. RECURVA Löw.	*Löw*, in *Linn. Ent.* I. p. 330.	Den Haag, Sept., v. d. W.

VERKORTINGEN[1].

v. d. H.	Prof. J. VAN DER HOEVEN, te Leiden.
v. d. W.	F. M. VAN DER WULP, te 's Gravenhage.
Fab. Syst. Antl.	FABRICIUS, Systema Antliatorum, Brunswijk 1804.
Macq. Dipt.	MACQUART, Diptères du Nord de la France, 5 vol. Lille 1826—33.
Id. Suit.	Idem, Suites à Buffon, éd. RORET, Hist. nat. des Insectes Diptères, 2 vol. Paris 1834.
Meig.	MEIGEN, systematische Beschreibung der bekannten Europäischen zweiflügeligen Insekten, 7 vol. 1818—38.
Stann. Obs.	STANNIUS, observationes de speciebus nonnullis generis *Mycetophila* vel novis vel minus cognitis, Warsch. 1831.
Schumm. Beijtr. Schlez.	SCHUMMEL in Beijträge zur Entomologie der Schlezischen Gesellschaft, 1 Heft, Breslau 1829.
Winn. in Linn. Ent.	WINNERTZ in Linnaea Entomologica.

1) Men vergelijke bl. 52 en 111.

Specimen academicum inaugurale continens annotationes de quibusdam Crustaceis indigenis, scripsit L. A. J. BURGERSDIJK, Lugd. Bat. ap. E. J. Brill. 1852 (8°. 55 pag.).

De aanteekeningen omtrent eenige inlandsche schaaldieren, die de Heer B. als academisch proefschrift heeft uitgegeven, betreffen de geslachten *Gammarus*, *Idotea* en eenige *Oniscidea*. In het eerste gedeelte handelt de schrijver over *Gamm. pulex*, waarbij de onderscheidingskenmerken van *G. pulex*, *fluviatilis* en *Roeselii* ter sprake komen en over *Gamm. locusta*. Het tweede deel bevat de beschrijving van *Idotea tricuspidata* en *linearis*. Het derde behandelt *Porcellio scaber*, *dilatatus*, *pictus*, *maculicornis*; *Philoscia muscorum*; *Oniscus murarius* en *Armadillidium vulgare*. De Heer B. heeft de behandelingswijze, die hij gemeend heeft te moeten volgen, zelf in zijne inleiding aangegeven; hij zegt daar, dat eene wijze om de kennis der soorten te vermeerderen, bestaat in het hernieuwd onderzoek en de naauwkeurigere beschrijving van reeds lang bekende soorten, waarbij de synonymie critisch wordt nagegaan; — hij voegt er bij, dat dit de wijze is, waarop men, met inlandsche dieren zich bezig houdende, de wetenschap moet beoefenen.

Niet ieder zal deze meening bijvallen, als ik het doe; men is gewoon, wie zich met systematisch onderscheid bezig houdt, de meening toe te dichten, dat systematische onderscheiding het wezen der zoölogie uitmaakt; dat met ter zijde stelling van inwendige structuur en levenswijze, de kennis van een dier bestaat in het weten van den naam. De Heer B. weet en de meeste systematici weten het ook, dat tot de dierkunde de kennis behoort van al, wat op dieren betrekking heeft, maar tevens, dat te weten, welke soort men voor oogen heeft, het eerst noodzakelijke is, en dat karakteronderzoek en systematiek alleen verdere onderzoekingen en waarnemingen vruchtbaar kunnen maken voor de wetenschap. Daarom verheugt het mij, dat de Heer B. voor zijn specimen eene dergelijke stof gekozen heeft; daarom prijs ik, wat velen zullen afkeuren, dat hij

ons als het ware zijn geheel onderzoek heeft gegeven; tot in de kleinste minutiae, want een spec. inaug. dient om te doen zien, op welke wijze men geleerd heeft zijne studiën in te rigten, en wij leeren nu de methode van den Heer B. genoegzaam kennen, om zeker te zijn, dat hij, ons later slechts resultaten van zijne studie aanbiedende, zich het onderzoek niet zal hebben gespaard, dat noodzakelijk vooraf moet gaan aan alle wetenschappelijke mededeelingen en dat te dikwijls wordt vernalatigd, zoo als ook op verschillende plaatsen uit deze aanteekeningen bewezen wordt, bij anderen het geval te zijn geweest. Wij hebben nu aan deze wijze van werken eene zeer uitvoerige beschrijving der behandelde soorten en eene naauwkeurige synonymie te danken, die ons alle vertrouwen inboezemt op de verdere mededeelingen over onze schaaldieren-fauna, welke wij, bij voortgezet en uitgebreid onderzoek, van den Heer B. verwachten en waarmede hij reeds in dit stuk dezer Bouwstoffen een begin heeft willen maken. — H. —

MEDEDEELINGEN
BETREFFENDE ONZE
INLANDSCHE VOGELEN,

DOOR

G. M DE GRAAF.

De *naamlijst der tot heden in de Nederlanden, in den wilden staat waargenomen Vogels*, medegedeeld door den Heer H. Schlegel [1], kan geacht worden, wat de opnoeming der soorten aangaat, welke in

1) Zie bl. 58 dezer Bouwstoffen.

de provinciën Noord- en Zuid-Holland voorkomen, reeds tamelijk volledig te zijn.

Ingevolge de uitnoodiging van den geachten schrijver, om mede te werken tot aanvulling dier lijst, laat ik hier eenige bijzonderheden volgen, welke genomen zijn uit de aanteekeningen, door mij en mijnen broeder H. W. DE GRAAF bijeenverzameld, gedurende verscheidene jaren, dat wij ons bezig hielden met de studie der vogelen en het bijeenbrengen eener verzameling onzer inlandsche soorten. Het ligt in den aard der zaak, dat deze niet zeer uitgebreid zijn kunnen, na hetgeen reeds door den Heer SCHLEGEL is medegedeeld; te meer, daar onze waarnemingen grootendeels in die provinciën gedaan zijn, waaromtrent ook de schrijver het meest volledig is. Ik heb hierbij opgenomen, hetgeen mij welwillend is medegedeeld door den Heer J. F. W. NEEB, Med. Doctor te *Varsseveld* bij *Terborch*, hetwelk voor de vogelen, die in dat gedeelte van Gelderland voorkomen, niet onbelangrijk is.

In de volgorde ben ik de *naamlijst* gevolgd. Alleen heb ik het *Manuel d'Ornithologie* van den Heer TEMMINCK (sec. édit.) aangehaald en ik wil mijne bescheidene meening niet verbloemen, dat het wenschelijk ware geweest, dat ook de Heer SCHLEGEL daartoe hadde kunnen besluiten. Dit uitnemende werk toch wordt bijna nergens gemist, waar men zich in ons vaderland, met de studie der vogelen bezig houdt, zoodat de soorten algemeen bekend zijn onder de daarin aangenomen namen. Waar nu voor eene soort in de *naamlijst* de prioriteit van een anderen naam geldt, kan het niet anders of velen, die haar alleen bij den in het handboek voorop gezetten naam kennen en niet genoeg op de hoogte der wetenschap staan om de synonymie te overzien, zullen bij het lezen der lijst in verlegenheid geraken en b. v. niet weten dat TRINGA CANUTUS = *cinerea;* TR. CINCLUS = *variabilis;* TR. CINCLUS MINOR = *Schintzii;* CYGNUS MUSICUS MINOR = *Bewickii*, is, enz. — Niet ieder is ornitholoog ex professo, en ik zou daarom meenen, dat het aan het doel dat men zich met de naamlijst voorstelt, zeer bevorderlijk zoude geweest zijn, indien men naar TEMMINCK verwezen had. Het werk toch van No-

ZEMAN en SEPP, dat in zeer weinige handen is en waarin onderscheidene soorten te vergeefs worden gezocht, kan daaraan niet te gemoet komen.

DE VALKEN — FALCO.

In Gelderland komen alle soorten van roofvogels onder den naam van *Stootvogels* voor. In het tegen Zuidholland grenzende gedeelte der provincie Utrecht noemt men de kleinere valken, zooals TINNUNCULUS enz., *Kremmen*, de grootere soorten *dubbele Kremmen.*

2. FALCO COMMUNIS, *Gmel.*; F. PEREGRINUS, *Temm.* I. p. 22.

Deze soort is ook in Gelderland waargenomen. Den 18den November 1845, werd ons een voorwerp toegezonden, aan de Rijpwetering gevangen.

6. ASTUR PALUMBARIUS, *Cuv.*; F. PALUMBARIUS, *Temm.* I. p. 55.

Wordt ook *Duivenvalk* genoemd. — In Nov. 1844 werd, in het Westland, een vrouwelijk voorwerp dezer soort op eene ganzenbaan gevangen, dat in onze verzameling bewaard wordt.

9. CIRCUS CYANEUS, *Bechst.*; FALCO CYANEUS, *Temm.* I. p. 72.

In Gelderland *blaauwe Stootvogel* genoemd. — De jonge voorwerpen, vrij menigvuldig, in de provinciën Noord- en Zuidholland waargenomen en geschoten.

19. STRIX NOCTUA, *Retz.*; STR. PASSERINA, *Temm.* I. p. 92.

Gewoonlijk *Boomuil* genoemd.

25. HIRUNDO URBICA, *Linné*; *Temm.* I. p. 428.

Zeer bekend onder den naam van *Melkstaartje.*

26. HIRUNDO RIPARIA, *Linné*; *Temm.* I. p. 429.

Deze soort is verscheidene jaren achtereen door mij waargenomen onder Voorschoten, op de plaats van den Heer STEENGRACHT VAN DUIVENVOORDE, waar zij in groot aantal broeide. Ook dit jaar door mij geschoten aan het Warmonder hek, nabij Leiden, waar 3 à 4 paren nestelden. Ruim 4 jaren geleden ook aan de Rijpwetering geschoten.

28. CAPRIMULGUS EUROPAEUS, *Linné*; *Temm.* I. p. 436.

Meer bekend onder den naam van *Geitenmelker.* Wordt *Dagslaap* genoemd in Gelderland, alwaar dezelve jaarlijks broeit. Ook bij Doorn waargenomen in de maand Augustus.

29. Lanius Excubitor, *Linné; Temm.* I. p. 142.
In Gelderland *Tuin-Ekster* geheeten.

30. Lanius Collurio, *Linné; Temm.* I. p. 147.
Bij Doorn waargenomen in Augustus.

32. Muscicapa Grisola, *Linné; Temm.* I. p. 152.
In Gelderland *Plaatvink* genoemd.

33. Muscicapa Atricapilla, *Linné;* M. Luctuosa, *Temm.* I. p. 155.
Den 4 October 1845 ontvingen wij een voorwerp dezer soort, hetwelk in het Westland op eene Vinkenbaan gevangen was. — Een voorwerp waargenomen in April, op Poelgeest bij Leiden.

37. Sylvia Atricapilla, *Latham; Temm.* I. p. 201.
Wordt in Gelderland *zwartkoppige Vaandrager* genoemd. Broeit ook aldaar.

38. Sylvia Hortensis, *Bechst.; Temm.* I. p. 206.
Wordt ook in Gelderland *graauwe Vaandrager* genoemd. Broeit aldaar.

53. Saxicola Oenanthe, *Bechst.; Temm.* I. p. 237.
In Gelderland *Waldukker* genoemd. Broeit aldaar.

54. Saxicola Rubetra, *Bechst.; Temm.* I. p. 244.
In Gelderland *de kleine Waldukker* genoemd. Broeit aldaar.

54*a*. Saxicola Rubicola, *Bechst.; Temm.* I. p. 246.
In Gelderland *de roodborstige Waldukker* genoemd. Broeit aldaar; maakt zijn nest in den grond. De Heer Neeb heeft twee voorwerpen aldaar geschoten.

55. Anthus Rupestris, *Nilson;* Anth. Obscurus, *Temm.* IV. p. 628.
Den 13 Januarij 1848 een voorwerp op de steenenhoofden te Katwijk geschoten.

56. Anthus Pratensis, *Bechst.; Temm.* IV. p. 269.
Broeit ook in Gelderland.

59. Motacilla Alba, *Linné; Temm.* I. p. 255.
In Gelderland ook wel *Akkermannetje* genoemd. Eenige jaren geleden werd alhier in de stad, een voorwerp dezer soort, geheel in het winterkleed, tijdens eene strenge koude door ons gevangen.

DE LIJSTERS. — TURDUS.

In Gelderland *Klamvogels* genoemd. Hiervan is echter *de zwarte lijster* uitgezonderd.

62. Turdus Viscivorus, *Linné; Temm.* I. p. 161.
Ook in Gelderland waargenomen.

63. Turdus Pilaris, *Linné; Temm.* I. p. 163.
Beter bekend onder den naam van *Veldjakker.*

64. Turdus Musicus, *Linné; Temm.* I. p. 164.
Ook in de provinciën Utrecht en Gelderland broeijende waargenomen.

67. Turdus Torquatus, *Linné; Temm.* I. p 166.
Een voorwerp door mij geschoten, zeer nabij Leiden, den 23sten September 1846. Wordt jaarlijks in lijsterstrikken gevangen; echter is hun getal altijd zeer gering. Komt ook in Gelderland voor.

68. Turdus Merula, *Linné; Temm.* I. p. 168.
Wordt in Gelderland *Gietling* genoemd.

71. Accentor Modularis, *Cuv.; Temm.* I. p. 249.
In Gelderland *boeren Nachtegaal* genoemd.

72. Troglodytes Europaeus, *Cuv.;* Sylvia Troglodytes, *Temm.* I. p. 233.
Zeer algemeen *klein Jantje*, ook wel *Noordenwind-vogeltje* genoemd.

75. Parus Major, *Linné; Temm.* I. p. 287.
In Gelderland *Bijmees* geheeten. Alhier gewoonlijk alleen *de Mees* genoemd.

76. Parus Palustris, *Linné; Temm.* I. p. 291.
In Gelderland *zwartkoppige Bijmees* genoemd.

77. Parus Ater, *Linné; Temm.* I. p. 288.
In Gelderland *zwarte Bijmees* geheeten.

78. Parus Cristatus, *Linné; Temm.* I. p. 290.
Broeit in Gelderland, vrij algemeen.

80. Parus Caudatus, *Linné; Temm.* I. p. 296.
Gewoonlijk *Langstaartje* genoemd.

81. Parus Biarmicus, *Linné; Temm.* I. p. 298.
Den 1sten Augustus 1848 waargenomen in het riet op de veenplassen te Noorden.

83. Sitta Caesia, *Meyer* en *Wolff;* S. Europea, *Temm.* I. p. 407.
In Gelderland *Brabandertje* genoemd. Broeit jaarlijks aldaar.

89. Yunx Torquilla, *Linné; Temm.* I. p. 403.
Een paar waargenomen den 12 Mei 1851 bij Leiderdorp, waarvan het ♀ geschoten en voor onze verzameling is opgezet.

91. Upupa Epops, *Linné; Temm.* I, p. 415.
In Gelderland *Schijthop* genoemd.
Den 17den April 1849 werd ons een voorwerp toegezonden door Dr. H. B. van Rhijn te Katwijk, hetwelk gevangen was op een visschers pink, op aanzienlijken afstand van het strand.

92. Alcedo Ispida, *Linné; Temm.* I. p. 423.
Verscheidene jaren achtereen, broeijende door mij waargenomen, bij een bosch, in den Vlietpolder onder Woubrugge.

94. Corvus Corone, *Linné; Temm.* I. p. 108.

Maakt gewoonlijk zijn nest op boomen, alleen bij uitzondering in de duinen op den grond.

96. Corvus Frugilegus, *Linné; Temm.* I. p. 110.

In den tekst van den Heer Schlegel is eene fout ingeslopen. Zooals er nu te lezen staat, is het als of deze soort gedurende den winter soms broeijende is waargenomen.

100. Garrulus Glandarius, *Cuv.;* Corvus Glandarius, *Temm.* I. p. 114.

Ook in Gelderland en Zeeland *Markolf* genoemd.

101. Ampelis Garrulus, *Linné;* Bombycivora Garrula, *Temm.* I. p. 124.

Den 13den Januarij 1850 vijf dezer vogels bij Leiderdorp geschoten, waarvan een in onze verzameling is.

102. Sturnus Vulgaris, *Linné; Temm.* I. p. 132.

Wordt in Gelderland *Spraan* genoemd.

105. Alauda Arborea, *Linné; Temm.* I. p. 282.

Eenmaal verscheidene voorwerpen uit eene geheele vlugt geschoten, den 3den Januarij 1848, langs het kanaal te Katwijk.

107. Fringilla Coelebs, *Linné; Temm.* I. p. 357.

In Gelderland *Toetvink* genoemd. — Broeit ook in de provincie Utrecht.

108. Fringilla Montifringilla, *Linné; Temm.* I. p. 360.

In Gelderland *Noordvink* geheeten.

109. Fringilla Chloris, *Linné; Temm.* I. p. 346.

In Gelderland bekend onder den naam van *Vlasvink.*

110. Fringilla Cannabina, *Linné; Temm.* I. p. 364.

Wordt in Gelderland *Tukker* genoemd.

113. Fringilla Carduelis, *Linné; Temm.* I. p. 376.

Enkele blijven soms den geheelen winter over.

118. Coccothraustes Vulgaris, *Pallas;* Fringilla Coccothraustes, *Temm.* I. p. 344.

In Januarij 1845 drie dezer vogels in lijsterstrikken gevangen, zeer digt bij Leiden, dewelke in onze verzameling aanwezig zijn.

Volgens den Heer A. van Bemmelen is ook een voorwerp geschoten in het najaar van 1858, op Leerust, te Warmond.

120. Loxia Curvirostra, *Linné; Temm.* I. p. 328.

Den 11den April 1846 drie vogels dezer soort waargenomen in de nabijheid van Leiden, waarvan een jong voorwerp door mij geschoten.

Ook in het najaar van 1858 menigvuldig waargenomen te Warmond (van Bemmelen).

122. Emberiza Miliaria, *Linné; Temm.* I. p. 306.
In Gelderland *Graauwgeus* genoemd.
123. Emberiza Citrinella, *Linné, Temm.* I. p. 304.
In Gelderland *Geelgeus* geheeten.
124. Emberiza Hortulana, *Linné; Temm.* I. p. 311.
In Gelderland waargenomen.
127. Emberiza Nivalis, *Linné; Temm.* I. p. 319.
Gewoonlijk *Sneeuwvink* genoemd.
134. Otis Tarda, *Linné; Temm.* II. p. 506.
Ruim drie jaren geleden ook een voorwerp in Gelderland geschoten (Neeb).
138. Charadrius Pluvialis, *Linné; Temm.* II. p. 535.
In de provinciën Noord- en Zuidholland, dikwijls zeer menigvuldig, in het najaar, op de weilanden en lage gronden waargenomen en geschoten.
140. Charadrius Cantianus, *Latham; Temm.* II. p. 544.
Twee voorwerpen door mijn' broeder geschoten te Katwijk, den 18den Aug. 1845. Ook den 25sten Junij van dit jaar door mij geschoten aan den hoek van Holland. Broeit aldaar. Nooit menigvuldig waargenomen.
141. Charadrius Hiaticula, *Linné; Temm.* II. p. 539.
Deze soort, gewoonlijk zeer menigvuldig en in groote troepen vereenigd, in den herfst waargenomen aan de zeekusten van Noord- en Zuidholland. De oude voorwerpen echter vertoonden zich veel vroeger, dikwijls reeds tegen het einde van Julij of het begin van Augustus.
145. Strepsilas Collaris, *Illiger; Temm.* II. 553.
Dit jaar door mij waargenomen, waarschijnlijk broeijende, in de maanden Mei en Junij, aan den hoek van Holland. Een oud ♂ den 18den Augustus en een oud ♀ den 3den October 1851, op de steenen hoofden te Katwijk geschoten, alwaar ook de jonge voorwerpen meermalen in het begin van Augustus door ons zijn aangetroffen.
147. Scolopax Rusticola, *Linné; Temm.* II. p. 673.
In Gelderland *Woudsnep* genoemd. Aldaar broeijen jaarlijks enkele paren.
150. Scolopax Gallinula, *Linné: Temm.* II. p. 678.
Deze soort vertoont zich veel later dan S. Gallinago in de provinciën Noord- en Zuidholland, zoodat hare verschijning voor de jagers het bewijs oplevert, dat de beste tijd om Watersnippen te schieten, voorbij is.

DE GRUTTO'S. — LIMOSA.

Ik moet hier opmerken, dat men in Zuidholland de soorten van *Steltloopers*, zooals Limosa en Totanus, met den naam van *Tuilen* bestempelt.

152. Limosa Rufa, *Brisson; Temm.* II. p. 668, IV. p. 422. Conf. *Schlegel, Crit. Uebersicht* LXXXVII en p. 97 (110.

Tweemaal een paar dezer soort waargenomen en geschoten, aan het zeestrand te Katwijk, den 17den Jan. 1844 en 27 December 1847; beide keeren met strenge koude.

157. Tringa Cinclus Minor; Tringa Schinzii, *Temm.* IV. p. 400.

Meermalen in den trektijd, door ons geschoten aan de zeekusten der provinciën Noord- en Zuidholland. Dit jaar in Junij door mij geschoten aan den hoek van Holland.

159. Tringa Arenaria, *Linné; Calidris Arenaria, Temm.* II. p. 524.

Een ♀ in den overgang van het zomerkleed geschoten, den 10den Aug. 1850, te Katwijk. Meermalen vindt men aan het zeestrand, een geheel troepje dezer vogels, op eene zandplaat, zoo digt ineen gedrongen en onbewegelijk zitten, dat het op eenigen afstand slechts één wit voorwerp schijnt te zijn.

161. Actitis Hypoleucos, *Boie;* Totanus Hypoleucos, *Temm.* II. p. 657.

Enkele paren broeijen aan het kanaal te Katwijk.

163. Totanus Glottis, *Bechstein; Temm.* II. p. 659.

Den 20sten September 1849 is een voorwerp dezer soort bij Voorhout geschoten door den Heer A. A. van der Spruyt.

164. Totanus Calidris, *Bechstein; Temm.* II. p. 643.

Van dezen zoo gewonen vogel, slechts eenmaal een jong voorwerp aan het zeestrand geschoten.

167. Numenius Arquata, *Latham; Temm.* II. p. 603.

Worden ook *Drupen* genoemd.

169. Recurvirostra Avocetta, *Linné; Temm.* II. p. 590.

Aan den hoek van Holland *Raan* genoemd. Een ♀ uit meerderen, op de droog gemaakte gronden van het Haarlemmermeer geschoten, den 30sten Mei 1851.

177. Ciconia Nigra, *Gessner; Temm.* II. p. 561.

In September van dit jaar werd een voorwerp van deze soort, in de omstreken van Helmond geschoten en toegezonden aan de verzameling van Jonkhr. Mr. J. B. Verheijen te 's Hertogenbosch (zie Handelsblad, Maandag 21 September N°. 6484).

184. Crex Pratensis, *Bechstein;* Gallinula Crex, *Temm.* II. p. 686.

Ook *Schriek* genoemd.

185. Rallus Aquaticus, *Linné; Temm.* II. p. 683.

Een voorwerp werd ons uit de provincie Utrecht toegezonden, hetwelk aldaar geschoten was.

191. Colymbus Arcticus, *Linné; Temm.* II. p. 913.

De jonge voorwerpen in sommige jaren vrij gewoon. Slechts eenmaal een oud ♂ van Katwijk ontvangen.

193. Uria Brunnichii, *Sabine; Temm.* II. p. 924.

Verscheidene malen van Katwijk voorwerpen ontvangen, die op het strand waren gevonden. Een levend exemplaar werd ons den 9 Junij 1847 toegezonden.

194. Uria Troile, *Temminck; Temm.* II. p. 921.

Minder talrijk van Katwijk ontvangen dan de vorige.

196. Alca Torda, *Linné; Temm.* II. p. 936.

In den winter van het jaar 1847 werd deze soort zeer menigvuldig, aan de zeekusten der provinciën Noord- en Zuidholland aangetroffen, zoodat die bij honderden op het strand aanspoelden. Den 6den April van dat jaar, ontvingen wij van Katwijk een individu geheel in het zomerkleed. Na dien tijd niet meer waargenomen.

197. Alca Alle, *Gmelin;* Uria Alle, *Temm.* II. p. 928.

Den 27sten October 1848 werd ons een voorwerp van Katwijk toegezonden. Zelden aan onze kusten waargenomen.

198. Mormon Arcticus, *Illiger;* Mormon Fratercula, *Temm.* II. p. 933.

Twee voorwerpen te Katwijk gevangen, waar van een, door Prof. Broers, aan 's Rijks Museum werd toegezonden.

DE GANZEN. — ANSER.

Sommige soorten, zooals A. Albifrons, komen reeds in het begin van Augustus in de provincie Zuidholland, doch trekken verder door; terwijl A. Segetum en Cinereus zich eerst in October vertoonen en gewoonlijk een groot gedeelte van den winter in denzelfden polder vertoeven.

205. Anser Bernicla, *Illiger;* Anas Bernicla, *Temm.* II. p. 824.

Van tijd tot tijd langs het zeestrand geschoten of in het buitenkanaal tusschen de steenen hoofden te Katwijk.

223. Anas Marila, *Linné; Temm.* II. p. 865.

Sommigen blijven hier ook gedurende den zomertijd. In Junij 1850 een paar door ons waargenomen op het plasje onder Woubrugge.

226. Anas Ferina, *Linné; Temm.* II. p. 868.

Wordt ook *Roodkop* genoemd.

228. Mergus Merganser, *Linné; Temm.* II. p. 881.

Ook *Rosee Waard* genoemd. — Gedurende den winter, dikwijls waargenomen in onze binnenwateren, even als M. Serrator en Albellus. Vooral met vorst vereenigen zij zich in groote menigte in de wakken.

256. Larus Argentatus, *Brünnich; Temm.* II. p. 764.

Op de meeste zeeplaatsen wordt deze soort *Kokmeeuw* genoemd, waarmede een groote vogel bedoeld wordt, wat bezwaarlijk van toepassing kan zijn op Larus Ridibundus.

LAND- EN ZOETWATER-SCHAALDIEREN,

DOOR

Dr. L. A. J. BURGERSDIJK.

Crustacea decapoda macroura.

Fam. Astacina.

Gen. Astacus, Fab.

1. Fluviatilis Fab.	*Edw.* II. p. 380.—*Erichs.* in *Wiegm. Arch.* 1846. I. p. 86.	Komt volgens prof. v.d.Hoeven, Handb. I. p. 769, in ons land voor.

Amphipoda.

Fam. Gammarina.

Gen. Gammarus, Fab.

2. Pulex Gerv.	*Gervais* in *Ann. d. Sc. nat.*, 2de sér. IV. p. 128. — *Hosius* in *Wiegm. Arch.* 1850. I. 233.	Bij Leiden, den Helder en Ouderkerk aan den Amstel.
3. Puteanus Koch.	*Hosius* l. l.	In putwater te Leiden, H.

Isopoda.

Fam. Asellota.

Gen. Asellus, Geoffr.

4. Vulgaris Latr.	*Edw.* III. p. 146.	Bij Leiden, Breda, op Texel.

Fam. Oniscidea.

Gen. Oniscus, Lin.

5. Murarius Cuv.	*Edw.* III. p.163.—*Brandt u. Ratzeb. Med. Zoöl.* II. p. 79. *Taf.* XII. f. 7.	Bij Leid., Breda, den Helder, in Friesland en Groningen.

Gen. Philoscia, Lin.

6. Muscorum Latr.	*Edw.* III. p.164.—*Zaddach, Prodr. Synops. Crust. Pruss.* p. 7.	Als de vorige soort.

Gen. Porcellio, Latr.

7. Scaber Br.	*Edw.* III. p. 168. — *Br. u. Ratz.* l.l. p. 77. *Taf.* XII. f. 1—4.	Als de vorige.
8. Dilatatus Br.	*Edw.* III. p. 167. — *Br. u. Ratz.* l. l. p. 78. Taf. XII. f. 6.	Als de vorige.
9. Pictus Br.	*Edw.* III. p. 166. — *Br. u. Ratz.* l. l. p. 78. Taf. XII. f. 5.	Als de vorige.
10. Maculicornis Koch.	*Koch, Deutschl. Crust. cet.* Heft. XXXIV. 16.	Bij Warm., v. B. — Bij den Helder, in Groningen.

Gen. Armadillidium, Brandt.

11. Vulgare Latr.	*Edw.* III. p. 184.	Warm., v.B. — Leid., Bred., d. Helder, in Friesl. en Gron.

Phyllopoda.

Fam. Apusidea.

Gen. Apus, Schaeffer.

12. Productus Latr.	*Edw.* III. p. 360.	Gelderland, v. d. H.

Cladocera.

Fam. Daphnidea.

Gen. Daphnia, Müller.

13. Pulex Latr.	*Edw.* III. p. 379. — *Straus* in *Mém. d. Mus.* V. p. 380. f. 1—20.	Zeer alg. in slooten bij Leid. en den Helder.
14. Magna Str.	*Edw.* III. p. 380. — *Straus*, ib. f. 21, 22.	Met de vorige.

15. ROTUNDA Str.	*Edw.* III. p. 381. — *Straus*, *ib.* f. 27, 28.	In slooten bij Leiden.
16. SIMA Müll.	*Edw.* III. p. 382. — *Straus*, ib. f. 25, 26.	Zeer algemeen in slooten bij Leiden.

Gen. LYNCEUS, Müller.

17. SPHAERICUS Müll.	*Edw.* III. p. 386. — *Jurine*, p. 157. Pl. XVI. f. 3. — *Baird*, *Ann. of nat. Hist.* p. 89.	Als de vorige.
18. ADUNCUS Jur.	*Edw.* III. p. 387. — *Jur.* p. 152. Pl. XV. f. 7, 8.	Met de vorige.
19. TRIGONELLUS Müll.	*Müll.* p. 74. Tab. X. f. 5, 6. — *Baird*, l. l.	In een sloot onder Soeterwoude bij Leiden.
20. QUADRANGULARIS Müll.	*Müll.* p. 72. Tab. IX. f. 1—3. — *Baird*, l. l.	In slooten bij Leiden.
21. LAMELLATUS Müll.	*Müll.* p. 73. Tab. IX. f. 4—6. — *Baird*, l. l.	Singels bij Leiden.

Gen. POLYPHEMUS, Müller.

22. OCULUS Müll.	*Edw.* III. p. 389.	v. d. H., Handb. I p. 739.

OSTRACODA.

Fam. CYPRIDINA.

Gen. CYPRIS, Müller.

23. VIDUA Müll.	*Edw.* III. p. 399. — *Jur.* p. 175. Pl. XIX. f. 15, 16.	Algem. in slooten bij Leiden.
24. FUSCA Str.	*Edw.* III. p. 401. — *Straus*, *Mém. du Mus.* VII. Pl. I. f. 1—5.	Als de vorige.
25. CONCHACEA Jur.	*Edw.* III. p. 401. — *Jur.* p. 171. f. 7, 8.	Als de vorige.

COPEPODA.

Fam. CYCLOPSIDA.

Gen. CYCLOPS, Müller.

26. VULGARIS Leach.	*Edw.* III. p. 425. — *Jur.* p. 1. Pl. I—III.	Algemeen in slooten bij Leiden en Breda.

Gen. CYCLOPSINE, Edwards.

27. STAPHYLINUS Jur.	*Edw.* III. p. 428. — *Jur.* p. 75. Pl. VII. f. 1—19.	Algemeen in slooten bij Leiden.

Siphonostomata.

Fam. Peltocephala.

Gen. Argulus, Müller.

28. Foliaceus Jur.	*Edw.* III. p. 444.	Op het lijf van *Gasterosteus pungitius*, volgens v. d. H.

Fam. Pachycephala.

Gen. Ergasilus, Nordmann.

29. Gibbus Nordm.	*Edw.* III. p. 478. — *Nordm. Mikr. Beitr.* II. p. 15. Taf. III. f. 1—6.	Op de kieuwen van *Anguilla fluviatilis*, bij Leid.

Gen. Dichelestium, Hermann.

30. Sturionis Herm.	*Edw.* III. p. 485.	Op de kieuwen van *Acipenser sturio*, volgens v. d. H. en voorwerpen van het Leidsch Museum.

Lernaeidea.

Fam. Lernaeopoda.

Gen. Achtheres, Nordmann.

31. Percarum Nordm.	*Edw.* III. p. 511. — *Nordm.* l. l. p. 63. Taf. IV en V.	In de mondholte van *Perca fluviatilis*, bij Leid.

Men zie over de bepaling der soorten van *Amphipoda* en *Isopoda* mijn *spec. acad. inaug. continens annotationes de quibusdam Crustaceis indigenis.*

Den *Apus cancriformis* Jur. in J. v. d. Hoeven, Handboek I. p. 743, als inlandsch opgegeven, heb ik niet vermeld, omdat Prof. v. d. Hoeven mij zelf heeft medegedeeld, dat in de eerste uitgaaf van het Handboek het teeken van indigeniteit (†) welligt bij vergissing achter *Apus cancriformis*, in plaats van achter *A. productus* geplaatst was. Zijne voorwerpen behooren allen tot de laatste soort.

Bij het verzamelen van voorwerpen van *Oniscidea* zijn mij zeer behulpzaam geweest de HH. Dr. S. J. van Royen en S. H. Rinkes litt. cand., die mij op mijn verzoek talrijke voorwerpen hebben doen toekomen, uit de provinciën Groningen en Friesland. De *Oniscidea*

van den Helder zijn mij grootendeels geworden door Dr. J. E. C. van Campen.

Overigens wensch ik deze geheele lijst slechts als eene eerste opgave beschouwd te zien, die ik hoop nog veel te zullen kunnen vermeerderen.

AANGEHAALDE WERKEN.

Brandt und Ratzeburg, Medicinische Zoölogie, Berlin 1827—34.

Edwards (Milne-), Histoire naturelle des Crustacés, III vol. Paris, Suites à Buffon, édit. Roret.

Erichson (Dr. W. F.), Uebersicht der Arten der Gattung Astacus, in Archiv für Naturgeschichte, gegründet von A. F. Wiegmann.

Gervais (Paul.), Note sur deux espèces de Crevettes qui vivent aux environs de Paris, in Annales des sciences naturelles par Andouin, Milne-Edwards, Ad. Brogniart et J. Decaisne.

Hosius (Dr. A.), Ueber die Gammarus-Arten der Gegend von Bonn, in Arch. f. Naturgesch. v. Wiegmann.

Jurine, Histoire des Monocles, qui se trouvent aux environs de Genève, Genève 1820.

Koch, Deutschlands Crustaceen, Arachniden und Myriapoden.

Müller (O. Fr.), Entomostraca seu insecta testacea, quae in aquis Daniae et Norvegiae reperit cet., Franckf. a. M. 1792.

Nordmann, Mikrographische Beiträge, 2tes Heft, Berlin 1832.

Straus. (H. E.), Mémoires sur les Daphnia, in Mémoires du Musée d'histoire naturelle, Tom. V.

» Mémoire sur les Cypris, ib., Tom. VII.

Zaddach (E. G.), Synopseos Crustaceorum prussicorum prodromus, Regiom. 1844.

———

NEDERLANDSCHE

HEMIPTERA;

DOOR

H. W. DE GRAAF EN S. C. SNELLEN VAN VOLLENHOVEN.

I. GEOCORES.

Fam. Scutati.

Gen. Tetyra, Fab.

1. Maura L.	*Fab.* 136. 36. — *Wolf.* 134. tab. 13. f. 129. — *Burm.* 390. — *Am. Serv.* 53. — *Am.* 42.	In de duinen, v. V.

Gen. Trigonosoma, Burm.

2. Lineatum L.	*Germ. Mag.* 51. 1. — *Nigrolineatus Fab.* 135. 32. — *Wolf.* tab. 1. f. 1. — *Stoll.* tab. 2. f. 9. — *Pz.* 1. 2. — *Hahn.* I. 173. tab. 27. f. 90. — *Burm.* 388. — *Am. Serv.* 55. — *Am.* 44.	Meerdere exempl. in Noord-Brabant gevangen door den Heer van Ittersum, (v. B.).

Gen. Podops, Lap.

3. Inunctus F.	*Fab.* 139. 53. — *Pz.* 36. 24. — *Wolf.* 5. tab. 1. f. 5. — *Burm.* 387. — *Am. Serv.* 57. — *Am.* 47.	v. V.

Gen. Odontescelis, Lap.

4. Fuliginosa L.	*Fab.* 139. 50. — *Wolf.* 50. t. 5. f. 47. — *Hahn.* II. 49. tab. 46. f. 142. — *Burm.* 385. — *Am. Serv.* 69. — *Am.* 50.	In de duinen, v. V.

Gen. Asopus, Burm.

5. Coeruleus L.	*Fab.* 178. 119. — *Pz.* 32. 14. — *Stoll. Cim.* t. 31. f. 223. — *Wolf.* 18. t. 2. f. 18. — *Hahn.* II. 65. tab. 50. f. 154. — *Burm.* 378. — *Am. Serv.* 86. — *Am.* 56.	Friesland, G. — Utr., V. — In het midden van Julij op tarwe bij Brummen, v. V.
6. Dumosus L.	*Fab.* 168. 71.—*Pz.* 33. 18.—*Hahn.* I. 101. t. 16. f. 54 et 55. — *Am. Serv.* 86. — *Am.* 55.	Zeldzaam, v. V. — 2 exem. uit Holl., d. G.
7. Luridus F.	*Fab.* 157. 6. — *Pz.* 92. 9. — *Wolf.* 13. f. 130. — *Hahn.* I. 97. t. 15. f. 53. — *Burm.* 379. — *Am.* 54.	Wassen.; in Mei in 't Haagsche Bosch en in Sept. jl. een monstreuze te Brumm., v. V.
8. Custos F.	*Fab.* 157. 7. — *Wolf.* 137. pl. 14. f. 131. — *Hahn.* I. 95. t. 15. f. 52. — *Burm.* 379. — *Am. Serv.* 85. — *Am.* 54.	Gliph., v. V. — Wassen. in Octob., d. G., H. — Brumm., v. B.
9. Bidens L.	*Fab.* 155. 2.—*Pz.* 26. 22. — *Wolf.* 7. tab 1. f. 7. — *Hahn.* I. 92. t. 15. f. 51. — *Burm.* 379. — *Am. Serv.* 84. — *Am.* 53.	In Octob. op wolwilgen te Noordw. en Wassen.; in Sept. te Katwijk op salix repens, d. G. — Noordw. aan zee, v. B. — Leiden, H.

Gen. Cydnus, Aut.

10. Bicolor L.	*Fab.* 176. 109. — *Pz.* 32. 11. — *Wolf.* tab. 7. f. 60. — *Stoll.* 32. f. 224. — *Hahn.* I. p. 192. t. 31. f. 99. — *Burm.* 374. — *Schellenb.* t. 1. f. 2. — *Am. Serv.* 98. — *Am.* 64.	Gem. op de Gliph. in April, v. V. — In April bij Warm. en in Aug. te Katw. en bij Arnh., d. G. — Leid., v. d. H.
11. Albomarginatus F.	*Fab.* 179. 121. — *Pz.* 33. 22. — *Wolf.* t. 7. f. 62. — *Hahn.* I. 167. t. 26. f. 86.—*Burm.* 374. — *Am. Serv.* 97. — *Am.* 63.	Brummen, v. W. — Katw. in Aug. op zand onder walstroo, d. G.
12. Flavicornis F.	*Fab.* 184. 2. — *Pz.* 33. 23. — *Wolf* t. 7. f. 63. — *Hahn.* I. 170. t. 26. f. 89. — *Am.* 60.	Gem. op het duin bij Katw., v. V. — Aldaar in Aug. op het zand, d. G.
13. Morio F.	*Fab.* 184. 3. — *Hahn.* I. 163. t. 25. f. 84. — *Pz.* 32. 15. — *Wolf.* t. 7. f. 64. — *Burm.* 375.	Omstreken van Leid., v. d. H.

Gen. Sciocoris, Fall.

14. Umbrinus Wolf.	*Wolf.* p. 141. t. 14. f. 136. — *Pz.* 93. 15. — *Hahn.* I. 195. t. 31. f. 100. — *Burm.* 373. — *Am. Serv.* 120 en	Een stuk uit Holland, d. G.

	647. — *Am.* 68. — *Fieb. Rhynchotogr.* p. 16.	

Gen. Cimex, Fab.

15. Lituratus Klug.	*Burm.* 365.—*Purpuripennis Hahn.* II. 62. t. 49. f. 151.	Bij Utr., S.—De geheel groene en de met rozenrood gekl. op berken en brem in Sept. en Octob. onder Wassen. en Noordw., d. G.
16. Rufipes L.	*Fab.* 156. 5. — *Wolf.* t. 1. f. 9. — *Schellenb.* t. 1. f. 3. — *Hahn.* II. 54. t. 47. f. 145. — *Burm.* 366. — *Am. Serv.* 149. — *Am.* 87.	Gem., v. V. — Drieb., v. B. — Voorb. in Julij en gem. in Sept. bij de Bilt en Utr., vooral tegen Ypen, d. G. — Leiden, v. d. H., H.
17. Klugii Hahn.	*Hahn.* I. 122. t. 19. f. 64.	Noordwijkerhout in Junij op zandgronden, d. G.
18. Acuminatus L.	*Fab.* 189. 6. — *Pz.* 32. 17.—*Wolf.* t. 2. f. 19. — *Hahn.* I. 120. t. 19. f. 63. — *Burm.* 366.	Omstr. van Leiden, v. d. H.
19. Oleraceus L.	*Fab.* 177. 112. — *Pz.* 32. 12. — *Wolf.* t. 2. f. 16. — *Hahn.* I. 182. t. 29. f. 94. *Burm.* 368. — *Am.* 71.	Utr., S. — Zutph. en Brummen, v. B. — Bij Scheven. in Mei, bij Brumm. in Aug., v. V. — Leiden, v. d. H.
20. Baccarum L.	*Fab.* 172. 92.—*Pz.* 33. 20.—*Wolf.* t. 6. f. 57. — *Hahn.* II. 63. t. 50. f. 152. — *Burm.* 369. — *Am.* 73.	Zeer gem. v. V. — Op verbaseum en verschill. boomsoorten, te Noordw. en bij de Bilt in Sept., d. G., v. B. — Wassen. en Katw. in Mei, d. G., H. — Arnh., Aug., d. G.; v. B. — Leiden, v.d. H.
21. Prasinus F.	*Fab.* 166. 58. — *Pz.* 33. 15.—*Wolf.* t. 6. f. 49 en 50. — *Stoll.* t. 19. f. 127. — *Hahn.* II. 60. f. 49. f. 149.	Vrij gem. op den Keijenberg bij Renkum, in Junij, v. V.— Sass. Oosterb. en Drieb., v. B.
var. *Dissimilis* Burm.	*Burm.* 370. — *Fab.* 167. 59.	Warm., v. B.

Gen. Acanthosoma, Curt.

22. Haemorrhoidalis L.	*Fab.* 160. 27. — *Wolf.* t. 1. f. 10. — *Stoll.* t. 6. f. 44. — *Hahn.* II. 71. t. 52. f. 158. — *Burm.* 360. — *Am. Serv.* 154. — *Am.* 88.	Eenmaal aan het strand in Oct., v. V. — Twee exem. uit Holl., d. G, — Leiden, H.— Arnhem, V. H.
23. Haematogaster Burm.	*Burm.* 360. — *Litaratus Fab.* 170. 84. — *Pz.* 40. f. 19. — *Wolf.* t. 2. f. 14. — *Am.* 88.	Den Deijl, Gliph., en Schev. in Mei, v. V. — Noordw. in Sept. op berken, Wassen. in

		Mei, d. G. — Leid., H. — Warmond, v. B.
24. GRISEA Burm. (nec F.)	*Burm.* 361.— ♀ *Interstinctus Fab.* 171. 88.	Meermalen, v. V. — Doorn in Aug., d. G.
var. *Agathinus* F.	*Fab.* 170. 82. — *Wolf.* t. 6. f. 55. — *Burm.* 361.	Arnhem in Aug., d. G.

Fam. COREODES.

Gen. SYROMASTES, Latr.

25. MARGINATUS L.	*Fab.* 192. 6. — *Wolf.* t. 3. f. 20. — *Hahn.* II. 102. t. 61. f. 185. — *Schill. Beitr.* p. 38. — *Burm.* 315. — *Am. Serv.* 207. — *Am.* 97.	Bij Utr., S. — Bij Brummen v. W.

Gen. BERYTUS, Fab.

26. TIPULARIUS F.	*Fab.* 264. 1. — *Hahn.* I. 132. t. 21. f. 68. — *Wolf.* t. 20. f. 198. — *Schill. Beitr.* p. 56. 1. — *Burm.* 313. — *Am. Serv.* 233. — *Am.* 109.	Eenm., gepaard in de duinen in Junij bij Bennenbroek onder Haarl. op verbascum, v. V. — Eenm. op de heide, v. W.—Bij de Bilt in Sept., 1852 niet zeldzaam op heidestruiken, d. G.
27. CLAVIPES F.	*Fab.* 265. 2. — *Hahn.* I. 135. t. 21. f. 69. — *Schill. Beitr.* p. 56. 2. — *Burm.* 313. — *Am.* 110.	Een ♀ in Julij in 1850, in 't gras bij den vijver op de Gliphoeve, v. V.

Gen. MYRMUS, Hahn.

28. SCHILLINGII Burm.	*Schill. Beitr.* 55. 7. — *Burm.* 312. — *H. Schaeff.* IV. 74. t. 81. f. 402.	Noordw., op geestgronden in Junij, Katw. in Aug. in duingras, d. G. — Noordw., Aug. v. B. — Omstr. van Leiden, v. d. H.

Gen. PSEUDOPHLOEUS, Burm.

29. FALLENII Schill.	*Beitr.* p. 46. t. 1. f. 2. — *Hahn.* II. 112. t. 64. f. 192. — *Burm.* 308.— *Am. Serv.* 247. — *Am.* 122.	Eenmaal bij Leiden, v. V.

Gen. CORIZUS, Fall.

30. CRASSICORNIS F.	*Fab.* 201. 46. — *Wolf.* t. 14. f. 140. — *Hahn.* III. 2. t. 73. f. 227. — *Schill. Beitr.* p. 50. t. 6. f. 2. — *Burm.* 306. — *Am.* 120.	Bij Brummen, v. W.

31. PRATENSIS Fall.	*Burm.* 307. — *Parumpunctatus Hahn.* III. 5. t. 74. f. 229. — *Am.* 121.	Leid., v. V. — Noordw. op Elzen in Sept.; Wassen. en Katw. in Aug. 1852 zeer talrijk in de duinen; de Bilt in Sept., d. G. — Noordw., v. B. — Walch., Wass., H.
var. *Tigrinus* Schill.	*Schill. Beitr.* p. 53. — *Hahn.* III. 5. t. 74. f. 230.	Katw. in Aug. in de duinen, d. G.

Fam. LYGAEODES.

Gen. LYGAEUS, Autor.

32. EQUESTRIS L.	*Fab.* 217. 57. — *Pz.* 79. 19. — *Wolf.* t. 3. f. 24. — *Schill. Beitr.* p. 58. — *Hahn.* I. 21. t. 3. f. 12. — *Schellenb.* t. II. f. 1. — *Burm.* 298. — *Am.* 126.	In Friesland, G.

Gen. PACHYMERUS, St. Farg.

33. CHIRAGRA F.	*Fab.* 233. 144. — *Schill.* 75. t. 6. f. 9. — *Hahn.* I. 56. t. 9. f. 34. — *Burm.* 294. — *Am.* 144.	In Junij op de duinen bij den Haag, v. V.
34. VARIUS Schill.	*Schill.* p. 78. — *Wolf.* t. 15. f. 142. *Hahn.* I. 69. t. 10. f. 42.	Gem. in de duinen, Gliph. in Aug., v. V. — In de duinen bij Wass. in Mei en te Katw. in Aug. op het zand, d. G.
35. STAPHYLINIFORMIS Schill.	*Schill.* p. 77. n. 19. t. III. f. 4. — *Hahn.* I. 226. t. 36. f. 118. — *Staphylinoides Burm.* 294. — *Am.* 256.	Bij Dieren in Julij, v. V.
36. ABIETIS F.	*Fab.* 256. 16. — *Schill.* p. 83. — *Burm.* 295. — *Am.* 148.	Op de Gliph. in Maart, in dennenappels in groot aantal, v. V. — Brum., v. W. — Holl., d. G.
37. FERRUGINEUS L.	*Schill.* p. 82. 1. t. 7. f. 7. — *H. Sch.* III. f. 254. — *Abietis Burm.* 295.	In Friesland, G.
38. PINI L.	*Fab.* 229. 125. — *Schellenb.* t. II. f. 2. — *Schill.* p. 64. — *Wolf.* t. 8. f. 71. — *Hahn.* I. 38. t. 7. f. 25. — *Burm.* 296. — *Am. Serv.* 254. — *Am.* 136.	Brumm., v. W.; v. B. — Bij de Bilt in Sept., d. G.
39. LYNCEUS F.	*Fab.* 231. 137. — *Schill.* p. 66. — *Hahn.* I. 44. t. 8. f. 28.	Katwijk in de duinen, Bennenbroek op den straatweg in Mei, v. V.
40. NEBULOSUS Fall.	*Schill.* 69. tab. 6. f. 5. — *Hahn.* I. 46. t. 8. f. 29.	Wassenaar in de duinen in Mei, d. G.

41. AGRESTIS Fall.	*Schill.* p. 70. n. 9. — *Hahn.* I. 25. t. 4. f. 15.	Gem. op de Gliph. in Aug., Sept. en April, v. V. — Z. Holl., H. — Katw. in Aug. onder dorre bladeren van salix repens gewoon, d. G.
42. MARGINEPUNCTATUS Wolf.	*Wolf.* p. 146. t. 15. f. 144.—*Schill.* p. 71. t. 6. f. 8. — *Hahn.* I. 52. t. 8. f. 32. — *Am.* 136.	In zandige streken, v. V.
43. SYLVATICUS F.	*Fab.* 229. 126. — *Schill.* p. 80. — *Hahn.* I. 221. t. 36. f. 115.	Gliph. in April, v. V. — Wassen. in de duinen in Octob., d. G.
44. PICTUS Schill.	*Schill. Beitr.* p. 79. — *Pz.* 120. 5. — *Hahn.* I. 64. t. 10. f. 39.	Gliph. in April en Mei, v. V. — Onder dorre bladeren in de duinen bij Wassenaar, in Maart, April en Mei, d. G.

Gen. HETEROGASTER, Schill.

45. URTICAE F.	*Fab.* 231. 136. — *Schill.* p. 84. t. 7. f. 8. — *Hahn.* I. 73. t. 11.— *Burm.* 293.	Bij Brumm. gem., v. W. — Katw. in Aug. onder bladeren van salix repens, d. G.

Gen. CYMUS, Hahn.

46. RESEDAE Panz.	*Pz.* 40. 20.— *Schill.* p. 89. t. 8. f. 5. — *Burm.* 292.	Onder oude berken in Maart, April en Oct., v. V.—Brumm. v. W. — Warm., v. B.
47. ERICAE Schill.	*Burm.* 292.—*Schill.* p. 86. t. 7. f. 10.	Noordw., d. G.
48. CLAVICULUS Fall.	*Schill. Beitr.* p. 90. — *Hahn.* I. 77. t. 12. f. 44. — *Burm.* 292. — *Am. Serv.* 259.	Dalfsen, V. — In Maart en Mei te Wassen. in de duinen, d. G.

Gen. OPHTHALMICUS, Hahn.

49. GRYLLOIDES L.	*Fab.* 115. 7. — *Wolf.* t. 5. f. 41. — *Schill.* p. 62. t. 8. f. 7. — *Hahn.* I. 86. t. 14. f. 48. — *Burm.* 291. — *Fieber*, *Monogr.* p. 123. t. 10. f. 7.	Drie ♀ op de duinen bij den Haag in Julij, v. V.
50. DISPAR Waga.	*Ann. Ent.* VIII. p. 523. pl. 18. — *H. Sch.* VII. 16. t. 222. f. 696 en 697.	Een ♀ op Walch., H.

Gen. ANTHOCORIS, Fall.

51. SYLVESTRIS F.	*Fab.* 116. 17. — *Hahn.* I. 105. t. 17. f. 56 (*nec Wolf*). — *Nemorum var. a Burm.* 289.—*H. Sch.* IX. p. 223.	Gliph. in April, v. V. — Bij Leiden, Noordw. en Wassen. in Aug. en Sept., d. G.

52. PRATENSIS F.	*Fab.* 116. 16. — *Hahn.* I. 107. t. 17. f. 57.—*Nemorum var. b Burm.* l.l.	Leiden, in Aug., d. G.
53. AUSTRIACUS F.	*Fab.* 239. 181. — *Hahn.* I. 109. t. 17. f. 58. — *Nemorum Burm.* l. l.— *Am. Serv.* 263.	Leiden in Maart en Julij, d. G. — Z. Holl., H.
54. NEMORALIS F.	*Fab.* 116. 15.? — *Burm.* 289. — *H. Sch.* IX. p. 226.	Gliph. in Mei, v. V.
55. CURSITANS Fall.	*Burm.* 289. — *Minutus Hahn.* I. 111. t. 17. f. 60.	Aug. in 't gras op de Gliph., v. V. — Leiden en Woerden in Aug., d. G.

Gen. MICROPHYSA, Westw.

56. SANGUINEA v. Voll.	*Nov. Spec.*	Een enkel exempl. in het najaar in een tuin binnen Leiden, v. V.

Gen. PYRRHOCORIS, Fall.

57. APTERUS L.	*Fab.* 227. 116.—*Wolf.* t. 11. f. 102. — *Hahn.* I. 19. t. 3. f. 11.— *Burm.* 286. — *Am. Serv.* 269.]	Utr., S. — Walch. gem., H. — Katw. in Febr., larve en volm. insekt, aldaar in Aug. 1852 niet ongewoon, d. G. — Zierikzee, v. d. H.

Fam. CAPSINI.

Gen. HETEROTOMA, Latr.

58. SPISSICORNIS F.	*Fab.* 246. 28.—*Pz.* 2. 15. — *Schellenb.* t. 3. f. 4.—*Burm.* 276. — *Am. Serv.* 283.	Gem. bij Rotterd. in een Elzenboschje, v. V. — Walch., in Aug.; Leid., H.—Brumm. in Aug., v. V. — Bij Rijnsb. v. d. H.
59. MAGNICORNIS Fall.	*Hahn.* I. 130. t. 20. f. 67.	Bij Leid. en Rotterd., v. V.

Gen. CAPSUS, Autor.

60. CAPILLARIS F.	*Fab.* 244. 19. — *Burm.* 274.	

---

56) *Micr. sanguineo-rubra alis lacteis, membranaceis, ventre rubro-brunneo, pedibus flavis.* Bloedrood; de vleugels geheel melkwit, vliezig; de buik bruinrood; de pooten geel.

NB. Daar het eenige exemplaar thans beschimmeld is, kan het niet meer omstandig beschreven worden; doch uit het aangegevene zal voldoende blijken, dat het niet tot de door WESTWOOD beschrevene soort *Pselaphiformis* kan gebragt worden.

Var. Danicus F.	*Fab.* 246. 25. — *Hahn.* I. 17. t. 2. f. 9. — *Burm.* 274.	Bij Leiden, v. V.
61. ATER F.	*Fab.* 241. 2. — *Burm.* 275. *var. a.*	Woerd. in Jul. in hoog gras, niet zeldz., d. G. — Z. Holl., H. — Brumm., v. V.
Var. Tyrannus F.	*Fab.* 242. 4. — *Burm.* 275. *var. b.*	Bij den Haag, v. V.
62. UNICOLOR Hahn.	*Hahn.* II. 94. t. 59. f. 179.	Brummen, v. W.

Gen. PHYTOCORIS, Fall.

63. CLAVATUS L.	*Fab.* 242. 7. — *Burm.* 266. — *H. Sch.* III. 47. t. 87. f. 264. — *Am.* 218.	Eenmaal, v. V.
64. FLAVOMACULATUS F.	*Fab.* 247. 30. — *Wolf.* II. f. 108. — *Hahn.* III. 10. t. 76. f. 235. — *Burm.* 267. — *Am.* 176.	Scheveningsche weg, gem. Gliph. in Junij, v. V.
65. DOLABRATUS L.	*Fab.* 253. 1. — *Wolf.* II. f. 110 ♀. — *Burm.* 267. — *H. Sch.* III. 45. t. 86. f. 261, 262.	Bij Leid., v. V. — Utr., V. — Noordw. in Junij en Julij op geestgronden, d. G. — Katwijk in de duinen, v. d. H.
66. ALIENUS H. Sch.	*H. Sch.* III. 53. t. 88. f. 271.	In Mei 1848 gemeen op de Gliph., v. V.
67. ANGULATUS Fall.	*H. Sch.* III. 75. t. 97. f. 292. — *Am.* 180.	Walch., H. — Woerden in Julij, d. G. — Warm., v. B.
68. AGILIS F.	*Fab.* 247. 31. — *Wolf.* t. 15. f. 147. — *Hahn.* II. 98. t. 60. f. 182. — *Am.* 178. — *Histrionicus Burm.* 267.	Op de Gliph. en de Keijenberg in Junij en Aug., v. V. — Noordw. in Junij, d. G.
69. ULMI L.	*Fab.* 256. 17. — *Hahn.* III. 9. t. 76. f. 234 (te bont) — *Am.* 185. — *Longicornis Wolf.* t. 15. f. 149. — *Burm.* 269.	Utr., V. — Bij Arnh. in Aug. en bij de Bilt in Septemb. op berken, d. G.
70. POPULI L.	*Fab.* 237. 171. — *Schellenb.* t. 3. f. 3. — *Burm.* 268.	Gliph., Aug. v. V. — Utr., V. — Arnh. in Aug., Wass. in Octob. tegen rasterwerk, d. G. — Leiden en Walch., H. — Leiden, v. d. H.
71. VIRGULA H. Sch.	*H. Sch.* III. 51. t. 88. f. 268. — *Am.* 180.	Gliph., v. V. — Arnh. in Aug. d. G.
72. SETICORNIS F.	*Fab.* 244. 18. — *Apicalis* (*Lateralis*) *Hahn.* I. 220. t. 35. f. 144. — *Burm.* 269.	Arnh. in Aug., d. G.
73. FERRUGATUS F.	*Fab.* 236. 163. — *Hahn.* I. 204. t. 33. f. 104. — *Burm.* 270.	Noordw., Julij, d. G.
74. UNIFASCIATUS F.	*Fab.* 243. 9. — *Semiflavus Wolf.* t. 15. f. 148. — *Hahn.* I. 208. t. 34. f. 107. *varr. Marginatus* en *Lateralis* II. 85. t. 56. f. 169 en 170. — *Am.* 206.	Walch., H. — Katw. in Julij op walstroo; ook de *var. lateralis*, d. G.

75. DALMANNI Fall.	*Hahn.* I. 210. t. 34. f. 108. — *Vulneratus Pz.* 100. 22. ?	De type en var. b. van Hahn, te Katwijk in Aug. op walstroo, d. G.
76. STRIATELLUS F.	*Fab.* 236. 164. — *Wolf.* t. 15. f. 150. — *Pz.* 93. 17. — *Hahn.* III. 133. t. 71. f. 218. — *Am.* 190.	Op de Gliph. en bij den Haag gem. in Mei en Junij, v. V.— Haagsche straatweg in Junij, gewoon tegen rasterwerk, d. G. — Drieberg., v. B. — Leiden, v. d. H.
77. PABULINUS F.	*Fab.* 254. 5. — *Hahn.* I. 148. t. 23. f. 74.	Katw. in Julij talrijk op distels, d. G.
78. CONTAMINATUS Fall.	*Hahn.* I. 151. t. 32. f. 76.	Zeyst in Julij, d. G.
79. LAEVIGATUS Panz.	*Pz.* 93. 21.	Katw. in Aug. op eryngium maritimum, d. G.
80. PUFIPENNIS Fall.	*H. Sch.* VI. 50. t. 197. f. 610.	Zeyst in Julij, d. G.
81. RUBRICATUS Fall.	*Hahn.* I. 156. t. 24. f. 80.	Nederland, H. — Noordw. in Julij, d. G.
82. PRATENSIS L.	*Fab.* 234. 155. — *Burm.* 272. — *Hahn.* I. 217. t. 35. f. 112. — *Am.* 204. — *Umbellatarum Pz.* 93. 19 ? — *Campestris Hahn.* l. l. f. 113.	Vrij gem. bij Leid., en op de Gliph. in Sept., v. V. — Walch., H. — Dalfsen, V.— Wassen. in Sept., d. G.
83. FLAVOVARIUS F.	*Fab.* 243. 10. — *Hahn.* I. 211. t. 34. f. 109. — *Burm.* 272. — *Am.* 210.	Bloemend. en Warm., v. B.— Gem. op bloeijenden beerenklaauw (heracl. sphondylium) en sellerij (apium graveolens) v. V. — Z. Holl., H.
84. TRIPUSTULATUS Fall.	*Hahn.* I. 215. t. 34. f. 111.—*Burm.* 273. — *Am.* 211.	In Holl., v. V.
85. VARIABILIS Fall.	*Hahn.* II. 137. t. 72. f. 224.	Zeyst in Julij, d. G.

Gen. MIRIS, Autor.

86. LAEVIGATUS L.	*H. Sch.* III. 43. t. 85. f. 257. — *Virens Hahn.* II. t. 54. f. 165. — *Burm.* 265. n. 1.	Niet zelden in Sept. op de Gliph., v. V. — In de duinen te Katw. in Febr. en Aug., d. G.
87. ERRATICUS L.	*Hahn.* II. 78. t. 54. f. 163 ♂, 164 ♀. — *H. Sch.* III. p. 40. — *Burm.* 265. — *Am. Serv.* 278. — *Hortorum Wolf.* t. 16. f. 154.	Gem., v. V. — Katw. in Aug., op grassoorten gewoon in de duinen, d. G. — Noordw. in Aug., v. B.
88. VIRENS L.	*H. Sch.* III. 42. t. 85. f. 257. — *Laevigatus Hahn.* II. t. 53. f. 161. — *Ruficornis Hahn.* II. t. 71. f. 220.	In Aug. bij Doorn een paar voorwerpen, overeenkomende met fig. 161 van Hahn, d. G. — Warmond, v. B.

89. RUFICORNIS Fall.	*H. Sch.* III. 40. — *Pulchellus Hahn.* II. 119. t. 66. f. 200.	Gem. in Julij op de duinen bij den Haag, v. V. — Menigvuldig in Junij te Noordwijk op geestgronden, d. G.

Fam. MEMBRANACEI.

Gen. ZOSMENUS, Lap.

90. LAPORTEI Fieb.	*Fieb. Mon.* p. 33. n. 3. t. 2. f. 17.	In Mei op de Gliph., v. V.

Gen. MONANTHIA, St. Farg.

91. CARDUI F.	*Fab.* 125. 3. — *Burm.* 260. — *Am. Serv.* 298. — *Clavicornis Pz.* 3. 24. — *Wolf.* t. 5. f. 42.	In Maart onder dorre bladeren te Wassenaar, d. G.
92. HUMULI F.	*Fab.* 126. 7. — *Fieb. Mon.* p. 84. t. 7. f. 17 en 18.	In Mei en Aug. op de Gliph., aan een slootkant, misschien op myosotis palustris, v. V.
93. TESTACEA H. Sch.	*H. Sch.* IV. 60. t. 125. — *Fieb. Mon.* p. 62. t. 5. f. 19—22. *Echinopsis.*	Gliph., in Aug., v. V.
94. DUMETORUM H. Sch.	*H. Sch.* IV. p. 57. t. 124. f. 391. — *Fieb. Mon.* p. 82. t. 7. f. 4—6.	Gliph., in Aug., v. V.
95. NIGRINA Fall.	*Fall. Mon.* 37. 4. — *Pz.* 118. 16. — *H. Sch.* IV. p. 62. — Cf. *Fieb. Mon.* p. 63.	Gliph., in Aug., v. V.
96. OBSCURA H. Sch.	*H. Sch.* IV. 23. t. 118. f. 372 (slecht). — *Fieb. Mon.* p. 54. t. 4. f. 22—25. — *Pusilla Burm.* 262?	In Sept. 2 ex. tegen het huis op de Gliph., v. V.

Gen. ARADUS, Autor.

97. DEPRESSUS F.	*Fab.* 119. 10. — *Wolf.* t. 13. f. 123. — *Schellenb.* t. 5. f. 2. — *Burm.* 257. — *H. Sch.* V. 93. t. 176. f. 542.	In April en Mei op de Gliph, zeldz. In Junij bij Amersf., v. V. — In Mei bij Wass., d. G.

Gen. ACANTHIA, Fab.

98. LECTULARIA F.	*Fab.* 112. 1. — *Stoll.* t. 19. f. 131. — *Wolf.* t. 13. f. 121. — *Burm.* 253. — *H. Sch.* III. t. 79. f. 242. — *Schellenb.* t. 6. f. 1. — *Am. Serv.* 313.	In huizen.

Fam. REDUVINI.

Gen. NABIS, Latr.

99. FERA L., Hahn.	*Hahn.* III. 31. t. 83. f. 252. — *Wolf.* t. 16. f. 153. — *Schellenb.* t. 3. f. 1.	Niet zelden op de Gliph., in Sept. op frambozen, v. V. —

	— *Am. Serv.* 332. — *Vagans Fab.* 255. 12. — *Burm.* 242.	Noordw. in Aug., v. B.
100. Aptera F.	*Fab.* 281. 72. — *Wolf.* t. 20. f. 200. — *Hahn.* III. 32. t. 83. f. 253. — *Am. Serv.* 331. — *Subaptera Burm.* 242.	Gliph., in Sept., v. V. — Leiden in den hortus op hagedoorn in Ang., d. G.

Gen. Reduvius, Autor.

101. Personatus L.	*Fab.* 267. 7. — *Wolf.* t. 8. f. 76. — *Schellenb.* t. 7. f. 1. — *Stoll.* t. 5. f. 38. — *Hahn.* II. t. 39. f. 125. — *Burm.* 235. — *Am. Serv.* 337.	In huizen binnen Leiden, v. V. — In hnizen binnen Leid. en Woerd., in Julij, d.G.—Leid., Warm., v.B.—Brumm., v.V. — Walch.,H.

Gen. Harpactor, Lap.

102. Pedestris Wolf.	*Wolf.* tab. 20. f. 199. — *Burm.* 230.	Bij Utr. en Brumm., v.V. — Katwijk in Ang., d. G. — Noordw. in Ang., v. B.

Gen. Gerris, Fab.

103. Vagabundus L.	*Fab.* 262. 9. — *Wolf.* t. 20. f. 197. — *Schellenb.* t. 8. — *Burm.* 224. — *H. Sch.* IX. 117. t. 305. f. 941. — *Am. Serv.* 397.	Gliph., in Aug., v. V. — Leiden, v. d. H.
104. Erraticus Kl.	*Burm.* 224. — *De Geer Mém.* III. pl. 17. f. 1—8.	In Junij te Leiden, v. V. — Bij Rotterdam, G. H.

Fam. Riparii.

Gen. Salda, Fab.

105. Zosterae F.	*Fab.* 113. 1. — *Burm.* 216. — *H. Sch.* VI. t. 194. f. 599. — *Am. Serv.* 405.	Bij Utrecht, S.
106. Littoralis L.	*Fab.* 115. 13. — *Burm.* 216. — *Saltatorius Fab.* 239. 184. — *Wolf.* t. 8. f. 74. — *Hahn.* II. t. 55. f. 167. — *Am. Serv.* 405.	Haagsche bosch, oevers v. h. Haarl. meir en Gliph. in Sept., v. V. — Friesland, G.

Fam. Hydrodromici.

Gen. Velia, Latr.

107. Currens F.	*Fab.* 259, 12 ♀, id. 11. ♂ (*aptera*). — *Burm.* 212. — *Schummel.* p. 19. t. 1. f. 8. en t. 2. — *Am. Serv.* 420. — *H. Sch.* IX. p. 76.	Op een beekje in het Zeisterbosch en bij den Keijenberg, v. V. — Wass. en Warm. in Oct. op staand water; Doorwerth in Ang.; op de slotgracht te Zeijst en te Woer-

		den, in Julij, d. G. — Driebergen, v. B.

Gen. Limmobates, Burm.

108. Stagnorum L.	*Fab.* 258. 6. — *De Geer Mém.* III. t. 15. f. 24, 25. — *Schummel.* p. 14. t. 1. — *Burm.* 211. — *Schellenb.* t. 9. f. 2. — *An. Serv.* 400. — *H. Sch.* 1X. 109. t. 304.	Zeer gem., v. V. — Bij Leid., Wass. en Woerd., in Aug. en in 't voorj.; Doorwerth; Aug., d. G. — Warm., Velzen en Driebergen, v. B. — Leiden, v. d. H.

Gen. Hydrometra, Fab.

109. Rufoscutellata Latr.	*Latr. Gen. Cr. et Ins.* III p. 134. — *Schummel.* p.32. — *H. Sch.* 1X. 69. t. 300. f. 924. en t. 299. g. h. i.	In Junij en Julij niet zeldz. op den vijver van de Gliph., v. V. — Wass. in de lente, d. G. — Holl. v. B.
110. Aptera Schum.	*Schummel.* p. 34. t. 4. f. 4. — *H. Sch.* IX. 69. t. 300. f. 925 en t. 299. k. l. m. — *Canalium Am. Serv.* 418.	Tweemaal gev., v. V. — Onder Wolfhez. in Aug. op een sloot vrij talrijk, d. G. — Warm. en Nijmeg., v. B.
111. Odontogaster Latr.	*Schumm.* p. 36. — *H. Sch.* 1X. 73. t. 301. f. 931. t. 299. q—s. — *Lacustris var. c. Latr. Gen. Cr. et Ins.* III. 135.	Wassen. in April op slooten; ald. in 't voorjaar onder dorre bladeren, d. G.
112. Lacustris L.	*Fab.* 256. 1.? — *Schumm.* p. 43. — *Burm.* 210. — *H. Sch.* IX. t. 301. f. 930 en *Apicalis* IX. 73 t. 298.— *Am. Serv.* 417.	Zeer gem., v. V. — Zeer gemeen in Z. Holl. Ook voorwerpen met verkorte dekhuiden (Cf. Schumm. p.46), d. G. — Haarl., v. B. — Z. Holl., H. — Leid., v. d. H.
113. Thoracica Schum.	*Schumm.* p. 46. — *H. Sch.* IX. 71. t. 301. f. 928 et t. 299. Z. a a. b b.	Wass. en Leid. in de lente, d. G.; H. — Op verschillende slooten, v. V.

II. HYDROCORES.

Fam. Nepini.

Gen. Ranatra, Autor.

114. Linearis L.	*Fab.* 109. 2. — *Pz.* 95. 15. — *Roes.* III. t. 23. — *Hahn.* II. 30. t. 42. — *Burm.* 199. — *Am. Serv.* 443.	Bleiswijk, v. V. — Leid., H.

Gen. NEPA, Autor.

115. CINEREA L.	*Fab.* 107. 8. — *Roes.* III. t. 22. — *Schellenb.* t. 14. — *Pz.* 95. 14. — *H. Sch.* VIII. t. 255. f. 796.—*Burm.* 196. — *Am. Serv.* 440.	Bij Voorschoten en Katw., v. V. — Leiden in April, d. G.; H; v. d. H. — Haarl. en Oosterbeek, v. B.

Gen. NAUCORIS, Autor.

116. CIMICOIDES L.	*Fab.* 110. 1.—*Roes.* III. tab. 28. — *Panz.* 95. 16. — *Burm.* 193.	Omst. v. Leid. in 't voor- en najaar, d.G. — Z. Holl., H.— Wass., Drieb. en Gelderl., v. B. — Leid., v. d. H.

Fam. NOTONECTICI.

Gen. NOTONECTA, Autor.

117. GLAUCA L.	*Fab.* 102. 1. — *Pz.* 3. 20. — *Roes.* III. 27.— *Schellenb.* t. 10.—*Burm.* 190. — *Am. Serv.* 452. — *Fabricii var. glauca Fieb. Rhynchotogr.* p. 50.	Gemeen reeds in Maart, v.V. —Zeer gewoon in den nazomer en herfst, reeds in Feb., d. G. — Holl. en Gelderl., v. B, — Leiden, v. d. H.

Gen. PLOA, Steph.

118. MINUTISSIMA F.	*Fab.* 104. 10.—*Burm.* 189. — *Am. Serv.* 449.	Gem. in Apr. in het kroos van den vijver op de Gliph., v.V. — Leiden, v. d. H.

Gen. CORIXA, Geoffr.

119. GEOFFROYI Leach.	*Fieb. Spec.* p. 14. — *H. Sch.* IX. p. 62.—*Punctata Burm.* 186.—*Roes.* III. t. 29. fig. a. b. e.	Te Wassen. in de duinen in eene bron in Octob., bij Leid. in April in slooten, d. G.

III. CICADINA.

Fam. FULGORINA.

Gen. CIXIA, Burm.

120. NERVOSA L.	*Germ. Mag.* III. 191. — *Burm.* II. 157. — *Am.* 508. — *Cynosbatis Fab.* 54. 45.	Te Brumm. in Octob.; bij Voorschoten op berken, v.V. — Utr., V. — In Aug. bij Wass. en Arnhem, d. G.
121. CONICULARIA L.	*Fab.* 55. 48. — *Burm.* 157. — *Dionysii Pz.* 34. 21.	Op Rhienderstein, bij Brummen in Julij, v. V.

122. CONTAMINATA Germ.	*Germ. Mag.* III. 196. — *Burm.*157.	Bij Voorschoten op berken; Gliph. Mei en Junij, v. V.— In Mei bij Wass. en Woerden op elzen, d. G. — Op de zekken aan den hoek van Holl. in Junij, v. B. en d. Gr.

Gen. ASIRACA, Latr.

123. CRASSICORNIS F.	*Fab.* 83. 2. — *Pz.* 35. 19. — *Burm.* 151.	Gliph. in Aug. op gras, v. V.
124. VITTATA d.Gr.	*Nov. Spec.*	Een ex. in Julij te Noordw. gevangen in het gras, d. G.

Gen. DELPHAX, Autor.

125. MARGINATA F.	*Fab.* 34. 9. — *Germ.* II. 215. — *Burm.* 150.	Voorschoten in Julij; bij Brumm., v. V.
126. HEMIPTERA Germ.	*Germ. Mag.* III.217. — *Burm.* 151.	Gliph. in Mei, v. V.

Gen. ISSUS, Autor.

127. COLEOPTRATUS F.	*Fab.* 99. 1. — *Germ. Mag.* III. 204. *Pz.* 2. 6. — *Burm.* 148.	Arnhem in Aug., d. G.

Fam. CICADELLINA.

Gen. APHROPHORA, Germ.

128. SPUMARIA Germ.	*Germ. Mag.* IV. 50. — *Burm.* 121. — *Bifasciata Pz.* 7. 20. — *Am. Serv.* 566.	Gemeen op wilgen, v. V. — Gewoon te Wass., langs de duinen en te Woerden in elzenhout in Julij, d. G.
var.	*elyctris concoloribus.*	Omstr. van Leiden, v. d. H.
129. BIFASCIATA Germ.	*Germ. Mag.* IV. 51. — *Burm.* 122.	Gemeen, v. V.
var. a.	*Burm.* l. l.	Leid., H. — Woerd. in Julij, d. G.
» e.	*Burm.* l. l.	Leid., H. — Woerd. in Julij, d. G.
» h.	*Burm.* l. l. — *Populi Fab.* 98. 63.	Leid., H.

---

124) *As. Pallida, elytris corpore brevioribus, hyalinis, vitta longitudinali media fusca. Alae desunt.* 3‴. Bleek, het achterlijf donkerder, glanzend. Vleugels korter dan het achterlijf, glazig, glanzend, met een bruine langstreep, die den achterrand niet bereikt; een bruin puntje of streepje op het einde van den binnenrand. Ondervleugels ontbreken geheel.

var. Abbreviata Pz.	*Pz.* 103. 9.	Leiden, H.
» *Lateralis* F.	*Fab.* 96. 46. — *Am.* 387.	Noordw., v. B. — Wass. in Julij, d. G.
» *Rustica* F.	*Fab.* 97. 51. — *Am.* 386.	Leid. in Novemb.; Wass. en Woerden van Julij tot Oct., d. G. — Z. Holl., H.
130. LINEATA L.	*Fab.* 96. 47. — *Burm.* 123.	Katw. in Aug., d. G.

Gen. TETTIGONIA, Latr.

131. VIRIDIS F.	*Fab.* 75. 65. — *Burm.* 118. — *Am.* 393.	Breda, B. — Oosterb., v. B. — Woerden in 't gras in October, d. G.
132. FLAVICATELLA d. Gr.	*Nova Species.*	Een ex. bij Drieb., v. B. — Een ander bij Leid., v. d. H.

Gen. EUACANTHUS, Germ.

133. ACUMINATUS F.	*Fab.* 76. 68. — *Burm.* 116.	Wolfhez. in Aug., d. G.
134. INTERRUPTUS F.	*Fab.* 76. 67. — *Pz.* 32. 8. — *Burm.* 116.	Woerden in Julij in 't gras, d. G.

Gen. LEDRA, Fab.

135. AURITA L.	*Fab.* 24. 1. — *Germ. Mag.* IV. 54. — *Pz.* 50. 18. — *Burm.* 116. *Id. Genera* t. 9. — *Am. Serv.* 577. — *Am.* 394.	Eenm. binnen Utr., V. — Walch., G. — Arnh. in Aug. uit een beuk geklopt, V. H. — In 1823 te Oosterwijk door den Heer VERSTER VAN WULVERHORST waargen.

Gen. PAROPIA, Germ.

136. CUSPIDATA F.	*Fab.* 79. 86. — *Burm.* 112. *Id. Gen.* t. 6. — *Am. Serv.* 582. — *Am.* 398.	Op de Gliphoeve in Julij, v. V.

---

132) *Tett. flava, scutello, pronoti elytrorumque disco lucido-nigris, his subfarinosis; alis subhyalinis, nervis fuscis; vertice nigro punctato.*

Melanchloa Am.? p. 394.

3‴. Het voorhoofd, de zwartgepunte schedel, de voor- en achterrand van het borststuk, de pooten, insnijdingen en kleppen van het achterlijf, geel; het borststuk geel-groen. Het schildje en de wit bepoederde dekschilden, glanzend zwart; de buitenste helft van den voorrand en de achterrand der dekschilden met de ondervleugels glazig, berookt, met bruine aderen. — Onderscheidt zich van *T. viridis* F. door geringere grootte en het meer gewelfde voorhoofd. De door AMYOT gegeven diagnose van *melanchloa* is te onvolledig om te bepalen of hij deze soort al of niet bedoelde.

Gen. Acocephalus, Germ.

137. Costatus Pz.	*Pz.* 61. 14. — *Burm.* 112, *Id. Gen.* t. 11. — *H. Sch. Nomencl.* p. 72. — *Am.* 400.	In Augustus, zeldzaam, v. V. — Te Katwijk in Augustus en bij Woerden in September op brandnetels, d. G. — Noordwijk, v. B.
138. Bifasciatus L.	*Linn.* 706. 10. — *H. Sch. Nomencl.* p. 72. — *Am.* 402.	Op de Gliphoeve, beide seksen in het gras, in Julij, v. V.

Gen. Bythoscopus, Germ.

139. Lanio F.	*Fab.* 86. 4. — *Pz.* 6. 23 en 32', 10. — *Burm.* 109. — *Am. Serv.* 585. — *Am.* 406.	Bij Lisse in September, v. V. — Bij Utrecht, V. — Te Noordwijk in Julij, bij Arnhem in Augustus en bij Woerden in September onder Ypen, d. G.

IV. PHYTOPHTIRES.

Fam. Aphidina.

Gen. Aphis, Germ.

140. Rosae L.	*Kaltenb.*	p. 3. — *Burm.* 94.	Al de hier opgenoemde Aphidina zijn door den Heer Snellen van Vollenhoven in Holland waargenomen.
141. Millefolii F.	Id.	p. 10.	
142. Platanoides Schr.	Id.	p. 11.	
143. Hieracii F.	Id.	p. 17.	
144. Jaceae L.	Id.	p. 26.	
145. Humuli Schr.	Id.	p. 36.	
146. Ribis L.	Id.	p. 39.	
147. Cerasi F.	Id.	p. 45.	
148. Pruni F.	Id.	p. 53.	
149. Arundinis F.	Id.	p. 55.	
150. Rhamni Kalt.	Id.	p. 64.	
151. Sorbi Kalt.	Id.	p. 70.	
152. Mali F.	Id.	p. 72.	
153. Viburni Scop.	Id.	p. 78.	
154. Papaveris F.	Id.	p. 82.	
155. Sambuci L.	Id.	p. 83.	
156. Persicae Kalt.	Id.	p. 93.	
157. Nympheae L.	Id.	p. 104.	

158. Brassicae L.	Id.	p. 106.
159. Populi L.	Id.	p. 126.
160. Tiliae L.	Id.	p. 129.
161. Salicis L.	Id.	p. 131.
162. Nigritarsis Heyd.	Id.	p. 135.

Gen. Lachnus, Illig.

163. Fagi L.	*Kaltenb.*	p. 147.
164. Roboris L.	Id.	p. 149.
165. Pini L.	Id.	p. 155.
166. Quercus L.	Id.	p. 165.

Gen. Pemphigus, Kalt.

167. Bursarius L. *Kaltenb.* p. 183.

Gen. Chermes, Linn.

168. Abietis L. *Kaltenb.* p. 200.

V. COCCINA.

Gen. Aleurodes, Latr.

169. Chelidonii Lat. *Burm.* 83. v. V.

AANGEHAALDE WERKEN.

Am., Entomologie française. Rhynchotes. Methode mononymique par Amyot, Paris 1848.

Am. Serv., Amyot et Audinet-Serville. Hémiptères. Suites à Buffon, éd. Roret, Paris 1843.

Burm., Handbuch der Entomologie von H. Burmeister, 2e deel. Berlin 1835.

Burm. Gen., Genera Insectorum iconibus illustravit et descripsit H. Burmeister. I. Rhynchota, Berlin 1838.

De Geer, Mémoires pour servir à l'histoire des Insectes, Stockh. 1752—78.

Fab., Systema Rhynchotorum J. H. Fabricii, Brunsvigiae 1803.

Fieb. Mon., Entomologische Monographien aus den Abhandlungen der Böhm. Gesellschaft der Wissenschaften, Leipzig 1844.

Fieb. Rhynchot., Rhynchotographieën von F. X. Fieber, Prag. 1851.

Fieb. Spec., Species generis Corisa monographice dispositae, auctore F. X. Fieber, Pragae 1851.

Germ. Mag., Germar und Zincken Magazin der Entomologie, Halle 1813—21.

Hahn, C. W. Hahn, die wanzenartigen Insekten. Getreu nach der Natur abgebildet und beschrieben, Nürnberg 1831—1834. Seit dem dritten Hefte des dritten Bandes fortgesetzt von Herrich-Schäffer.

H. Sch., Herrich-Schäffer, vervolg op: die wanzenartige Insekten van Hahn.

H. Sch. F., Herrich-Schäffer, Fauna Germanica. Een vervolg op Panzer.

H. Sch. Nomencl., Herrich-Schäffer, Nomenclator entomologicus. Verzeichniss der europäischen Insecten etc., Regensburg 1835.

Kalt., Kaltenbach, Monographie der Familien der Pflanzenläuse (Phytophthires). I Thl., Aachen 1843.

Latr. Gen. Cr. et Ins., Latreille, Genera Crustaceorum et Insectorum secundum Ordinem naturalem in familias disposita caet., Paris 1807.

Lin., Linnaei Systema Naturae, 12e uitg.

Pz., Panzer, Faunae Insectorum Germaniae initia.

Roes., De nat. hist. der Ins., door A. J. Rösel.

Schellenb., Schellenberg, Cimicum in Helvetiae aquis et terris degentium genera, Turici 1800.

Schill. Beitr., Schilling, Beiträge zur Entomologie, Breslau 1829.

Schumm., Schummel, Versuch einer genauen Beschreibung der in Schlesien einheimischen Arten der Familie der Ruderwanzen (Ploteres, Latr.) Breslau 1832.

Stoll, C. F. Stoll, Natuurlijke en naar 't leven naauwkeurig gekleurde afbeeldingen en beschrijvingen der Cicaden en Wantzen, Amsterd. 1780.

Wolff, Icones Cimicum descriptionibus illustratae, Erlangae 1800—11.

DIERKUNDIGE VERSCHEIDENHEDEN.

II. De *zwarte vliegen* onder Rijswijk.

In het Handelsblad van 8 Januarij 1853, alsmede in eenige andere nieuwsbladen, komt het volgende berigt voor uit Rijswijk, van den 6den dier maand:

» Tot de ongewone verschijnselen van dit wintersaizoen behoort de ontelbare menigte zwarte vliegen, welke men hier aan de kade van het onder water staande land aantreft. Al deze insekten leven en bewegen zich in en boven het water en worden door den Zuiden- en Zuidwesten wind aangevoerd, en niet op enkele plaatsen vindt men ze, maar meer dan een kwartier uur gaans, zoo ver zich de

kade uitstrekt, en op verschillende plaatsen een palm dik. Het lokt nieuws- en weetgierigen uit om ze in oogenschouw te nemen."

De hier bedoelde zwarte vliegen of liever muggen zijn eene kleine soort van *Chironomus*, en wel *Ch. occultans* Meig., doch welke vroeger door Fries *lugubris* was genoemd. Ook in den vorigen winter was dit insekt in ontzettende hoeveelheid in de omstreken van 's Gravenhage, op de overstroomde weilanden, opgemerkt. Waarschijnlijk zal het bij zachte winters, dáár en misschien ook elders op overstroomde gronden, steeds te vinden zijn. In gevleugelden staat leeft het *op* het water; de larven en poppen, waarvan er dikwijls eenige te gelijk met het volkomen insekt gezien worden, wonen *in* het water.

Op blz. 140 dezer Bouwstoffen komt de genoemde insektensoort onder n° 30 voor, in de Naamlijst der inlandsche Diptera, en wij verwijzen voor eenige verdere bijzonderheden naar de korte aanteekening daarbij gevoegd. — v. d. W.

III. *De rups van* Hesperia Lineola Ochs.

In het laatst van Junij jl. vonden wij, op de geestgronden onder Noordwijk, eene rups, van welke wij, daar er geene teekening naar vervaardigd is, hier eene korte beschrijving laten volgen. Het lijf is geelgroen, door de loupe gezien, met zwarte puntjes bezaaid. Over den rug loopen vier gele langstrepen en ééne dergelijke over de pooten. Op de buikzijde ziet men op ieder van de twee voorlaatste geledingen, een witte vlek en op het midden van den kop twee naar buiten bruin begrensde langstrepen. De witte stigmata zijn bijna onzigtbaar. De rups werd met gewoon gras gevoed en veranderde den 15den Julij in eene pop, die aan de staartpunt en met eenige dwarsdraden om het kop-einde was vastgehecht. De pop loopt puntig uit, verbreedt zich naar voren en loopt eensklaps versmald in eene op een kogel geplaatste punt uit. De kop en vleugelscheeden zijn groen; het achterlijf is geel met 4 gelere ruglijnen, tusschen de beide middelsten is de grondkleur groen. Op 28 Julij kwam de vlinder: *Hesperia lineola Ochs.*, uit. — d. Gr.

NAAMLIJST VAN INLANDSCHE

DIPTERA,

MEDEGEDEELD

DOOR

F. M. VAN DER WULP EN S. C. SNELLEN VAN VOLLENHOVEN.

(*Vervolg van* blz. 153).

II.

Tabanus, Lin.

179. Bovinus Lin.	*Meig.* II. p. 43. n. 18. — *Macq. Suit.* I. p. 199. n.9. — *Zeller*, *Isis*. 1842. p. 814 (tab. I. f. 2, 3 en 4).	's Hage, v. d. W. — Rotterd., Bleisw., Voorsch., Gliph., v. V. — Leid., v. d. H. en H. — Warm., Oosterbeek, v. B.
180. Autumnalis Lin.	*Meig.* II. p. 39. n. 12. — *Macq. Suit.* I. p. 204. n. 25. — *Zeller*, *Isis*. 1842. p. 816. (f. 9).	Bleisw., v. V. — Leid., v.d.H. en H. — Oosterb., v. B.
181. Bromius Lin.	*Meig.* II. p. 52. n. 29. — *Macq. Suit.* I. p. 205. n.28. — *Zeller*, *Isis*. 1842. p. 817.	Soestd., Aug., een ♀, v.d.W.
182. Tropicus Fabr.	*Meig.* II. p. 57. n. 34. — *Macq. Suit.* I. p. 202. n. 19. — *Zeller*, *Isis*. 1842. p. 822.	Voorburg, Junij, v. d. W. — Leid., Gliph., Aug., v. V.
183. Luridus Fall.	*Meig.* II. p. 55. n. 32. — *Macq. Suit.* I. p. 202. n. 18.	Gliph., Mei, Brumm., Julij, v. V.
184. Rusticus Fabr.	*Meig.* II. p. 60. n. 39. — *Panz.* 13. f. 21. — *Macq. Suit.* I. p. 207. n. 34.	In Gelderland, v. W.

179 en 180) Deze beide soorten hebben de gewoonte op warme zomerdagen, in lanen, staande te vliegen, even als sommige *Syrphiden*. v. V.

Haematopota, Meig.

185. Pluvialis Lin. *Meig.* II. p. 78. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p. 210. n. 1. 'sHage, Junij—Aug., v.d.W. — Gliph., id., v. V. — Warmond, v.B. — Leid., H.

Hexatoma, Meig.

186. Bimaculata Fabr. *Meig.* II. p. 83 (tab. 14. f. 17—24). — *Macq. Suit.* I. p. 213. Brumm., beide seksen, Julij, v. V.

Chrysops, Fabr.

187. Relictus Hofmg. *Meig.* II. p. 69. n. 3. — *Macq. Suit.* I. p. 215. n. 2. — *Löw, Is.* 1840. p. 518. — *Zeller*, *Isis* 1842. p. 825. fig. 32. 's Hage, Julij en Aug., v.d.W. — Gliph. id., v. V.

188. Coecutiens Lin. *Meig.* II. p. 67. n. 2. — *Macq. Suit.* I. p. 214 n. 1. In Zuidholland, v. d. H. — Driebergen, v. B.

Beris, Meig.

189. Tibialis Meig. *Meig.* II. p. 3. n. 2. (tab. 12. f. 8). — *Macq. Suit.* I. p. 232. n. 2. Gliph., Aug. een ♀, v. V.

190. Clavipes Lin. *Meig.* II. p. 5. n. 5. — *Macq. Suit.* I. p. 233. n. 6. — *Panz.* 9. fig. 19. 's Hage, Junij, v. d. W. — Leiden, v. V.

191. Vallata Forst. *Meig.* II. p. 5. n. 6. — *Macq. Suit.* I. p. 233. n. 7. 's Hage, Julij, v. d. W. — Gliph., Junij en Julij, v. V.

Stratiomys, Geoff.

192. Furcata Fabr. (var. *riparia* Meig. *Meig.* III. p. 138. n. 6. — *Macq. Suit.* I. p. 244. n. 6. — *Löw*, *Is.* 1840. p. 556. 's Hage, Aug., v. d. W. — Gliph., Junij, v.V. — Leid., H. — Warm., Oosterb., v. B.

193. Strigata Fabr. *Fabr. Syst. Antl.* 80. 9 en 79. 7. — *Meig.* III. p. 139. n. 7. — *Panz.* 12. f. 20. — *Macq. Suit.* I. p. 242. n. 7. — *Löw*, *Isis* 1840. p. 556. Meermal. te Brumm., v. W.

189) Het eenige door mij gevangen exemplaar heeft het geheele midden van het abdomen bruin, en niet alleen het 3e, 4e en 5e segment. De woorden van Macquart »3e cellule post. appendiculée" drukken niet uit, wat hij bedoelt: er loopt eene kleine nerf van de schijfcel (cell. discoidale) tot op $\frac{1}{4}$ van de lengte der achtercel, welke nerf, zoo zij doorliep, die cel in tweeën zou deelen (zie Meigens afbeelding). v. V.

190) Een ♀ bij Leiden gevangen, heeft het schildje 8 stralig, 't geen als eene merkwaardige monstruositeit aanteekening verdient. v. V.

191) Het ♂ heeft de zwarte oogen in twee velden verdeeld, waarvan het bovenste grooter netwerk heeft. v. V.

Odontomyia, Latr.

194. Ornata Meig.	*Meig.* III. p. 144. n. 13. — *Macq. Suit.* I. p. 245. n. 1.	Gliph., Mei, v. V. — Drieb., v. B.
195. Tigrina Fabr.	*Fabr. Syst. Antl.* 82. 18. — *Meig.* III. p. 152. n. 22. — *Macq. Suit.* I. p. 246. n. 6. — *Panz.* 78. f. 20.	's Hage, Mei, v. d. W. — Gliph., Mei, v. V. — Warm., v. B.
196. Viridula Fabr.	*Fabr. Syst. Antl.* 84. 25. — *Meig.* III. p. 149. n. 18. — *Macq. Suit.* I. p. 247. n. 10. — *Panz.* 58. f. 18 en 23. — *Löw, Linn. Ent.* I. p. 491.	's Hage, v. d. W. — Gliph., Junij en Julij, v. V. — Warmond, v. B.

Oxycera, Meig.

197. Trilineata Fabr.	*Meig.* III. p. 126. n. 3. — *Macq. Suit.* I. p. 250. n. 3,	's Hage, Julij, een ♀; Bleisw., v. V. — In Zuidh., v. d. H. — Bloemend., een ♂, v. B.
198. Leonina Panz.	*Panz.* 58. f. 21. — *Meig.* III. p. 129. n. 8. — *Macq. Suit.* I. p. 251. n. 7. — *Löw, Isis* 1840. p. 556.	Gliph., Julij, een ♂, v. V.

Cyclogaster, Macq.

199. Villosus Fabr.	*Meig.* III. p. 120. n. 1 (Clitellaria villosa) tab. 25. f. 24. — *Macq. Suit.* I. p. 257. n. 1.	Nijmegen, een ♀, Perin.

Sargus, Fabr.

200. Cuprarius Lin.	*Fabr. Syst. Antl.* 256. 3. — *Meig.* III. p. 106. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p. 260. n. 1. — *Löw, Isis* 1840. p. 553.	's Hage, Julij, gem., v. d. W. — In Zuidh., v. d. H. — Noordw., Brumm., Oosterb., v. B.

195) Het aangezigt ♂ heeft eene digte zwarte beharing; het schildje heeft tusschen de gele doornen geelachtige borstelharen. v. d. W.

196) De oogen ♀ zijn bruingoud met eene paarse dwarsstreep en paarse ronde vlekjes, waarvan sommige ineenvloeijen; om die vlekjes is de grondkleur lichter. De geheele thorax ♀ is met goudgele haartjes bezet. v. V.

197) Meigen beschrijft alleen het ♀; het ♂ wijkt van die beschrijving eenigzins af. De achter-oogrand en het achterhoofd zijn glanzig zwart, even als de schedel; de haartjes op den thorax zijn geelachtig; het gele schildje heeft een zwarten voorrand; de punten der gele doorntjes zijn bruin; de vlek aan de basis van het achterlijf is zeer klein en niet vierkant; de scheenen zijn bruin in 't midden, geel aan beide einden, de kleuren smelten allengs ineen; de oogen zijn behaard, goudachtig donkergroen, met donkerblaauwe, purper gezoomde streep, die naar achteren breeder wordt. De kolfjes zijn wit en niet geel, zoo als Löw wil. v. V.

201. NITIDUS Meig.	*Meig.* III. p. 108. n. 4.—*Macq.Suit.* I. p. 261. n. 3.	Gliph., v. V. — Oosterbeek, v. B.
202. REAUMURII Fabr.	*Meig.* III. p. 109. n. 6.—*Macq.Suit.* I. p. 262. n. 6.	Brummen, Oosterb., v. B.

CHRYSOMYIA, Macq.

203. FORMOSA Schrank.	*Meig.* III. p.111. n.9. — *Macq.Suit.* I. p. 263. n. 3.	's Hage, Julij, vrij gemeen, v. d. W. — Leid., v. V. — Warm.,Drieb.,Oosterb., v B.
204. POLITA Lin.	*Meig.* III. p. 111. n. 9.—*Macq.Suit.* I. p. 263. n. 3.	'sHage, Junij en Julij, gem. v. d. W.—Gliph., Julij, v.V.
205. FLAVICORNIS Meig.	*Meig.* III. p.112. n.10.—*Macq.Suit.* I. p. 264. n. 4.	Oosterb., een ♂, v. B.

NEMOTELUS, Geoff.

206. ULIGINOSUS Lin.	*Meig.* III. p.114. n.1. — *Macq.Suit.* I. p. 265. n. 2. — *Löw*, *Isis* 1840. p. 554; *Linn. Ent.* I. p. 432.	Amsterdam, Augustus, een paar ♀, v. d. W.
207. NIGRINUS Fall.	*Meig.* III. p.117. n.5.—*Macq. Suit.* I. p. 266. n. 5. — *Löw*, *Isis* 1840. p. 554.; *Linn. Ent.* I. p. 454.	Brummen, Julij, een ♀, v.V.

LAPHRIA, Meig.

208. FLAVA Fabr.	*Fabr. Syst. Antl.* 156. 2. — *Meig.* II. p. 288. n. 2. — *Macq. Suit.* I. p. 281. n. 3.—*Zeller*, *Isis* 1840. p.74. — *Löw*, *Linn. Ent.* II. p. 545.	Brummen, Julij, een ♀, v.V.
209. GILVA Lin.	*Fabr. Syst. Antl.* 159. 15. — *Meig.* II. p. 294. n. 12. — *Macq. Suit.* I. p. 281. n. 5. — *Zeller*, *Isis* 1840. p. 75. — *Löw*, *Linn. Ent.* II. p. 549.	Brummen, eenige malen het ♂, v. W. — Oosterb., v. B.
210. MARGINATA Lin.	*Meig.* II. p.291. n. 7. — *Macq. Suit.* I. p.283. n.11. — *Zeller*, *Isis* 1840. p. 75. — *Löw*, *Lin. Ent.* II. p. 556.	Driebergen, v. B.

DIOCTRIA, Meig.

211. OELANDICA Lin.	*Fabr. Syst. Antl.* 149. 1. — *Meig.* II. p. 241. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p. 289. n. 1.—*Zeller*, *Isis* 1840. p. 35. — *Löw*, *Linn. Ent.* II. p. 411.	Brummen, v. W.
212. REINHARDI Wied.	*Meig.* II. p. 247. n. 13 (tab. 19. f. 19 en 24).—*Macq. Suit.* I. p. 291. n. 9. — *Zeller*, *Isis* 1840. p. 40. — *Löw*, *Linn. Ent.* II. p. 412.	Brummen, Aug., v. V.

213. Atricapilla Fall.	*Meig.* II. p. 254. n. 26 (atrata), p. 246. n. 10 (nigripes), p. 246. n. 11 (Falleni), p. 243. n. 5 (geniculata). — *Macq. Suit.* I. p. 291. n. 7. (nigripes), p. 292 n. 15 (fuscipes). — *Löw*, *Isis* 1840. p. 535. n. 4 en 5. — *Zeller*, *Isis* 1840. p. 35. n. 2. — *Löw*, *Linn. Ent.* II. p. 413.	Bommelerwaard, v. d. W. — Breda ? G. H.
214. Flavipes Fall.	*Meig.* II. p. 242. n. 4. — *Macq. Suit.* I. p. 290. n. 4. — *Löw*, *Linn. Ent.* II. p. 426.	Amersfoort, Junij, v. V. — Breda, G. H.
215. Baumhaueri Meig.	*Meig.* II. p. 245. n. 9. — *Macq. Suit.* I. p. 290. n. 6. — *Löw*, *Linn. Ent.* II. p. 429.	Brummen, Julij, v. V.
216. Cothurnata Meig.	*Meig.* II. p. 244. n. 6 en 7. — *Löw*, *Linn. Ent.* II. p. 420.	Rhienderstein, Julij; Brummen, Julij, Aug., v. V. — Driebergen, v. B.
217. Linearis Fabr.	*Fabr. Syst. Antl.* 389. 60. — *Meig.* VI. p. 330. n. 29. — *Löw*, *Linn. Ent.* 2. p. 432.	Een ♂, Julij, Brummen, v. V.

Dasypogon, Fabr.

218. Cinctus Fabr.	*Fabr. Ent. Syst.* 4. 387. 51. — *Meig.* II. p. 272. n. 22 (cinctellus). — *Macq. Suit.* I. p. 297. n. 18. — *Zell. Isis* 1840. p. 45. — *Löw*, *Linn. Ent.* II. p. 509.	Gliph., Junij, v. V. — Brummen, v. W. — Driebergen, v. B.

Asilus, Linn.

219. Crabroniformis Linn.	*Fabr. Syst. Antl.* 154. 6. — *Meig.* II. p. 309. n. 4. — *Macq. Suit.* I. p. 303. n. 2. — *Zeller*, *Isis* 1840. p. 48. — *Löw*, *Linn. Ent.* IV. p. 132.	Brummen, in den herfst, v. V. — Driebergen, Doornwaard, v. B. — Doorn, de Gr.
220. Germanicus Linn.	*Fabr. Syst. Antl.* 169. 21 en 168. 20. — *Meig.* II. p. 318. n. 18. — *Macq. Suit.* I. p. 305. n. 9. — *Zell. Isis* 1840. p. 52. — *Löw*, *Linn. Ent.* IV. p. 135.	Gliph., Mei en Junij, v. V. — Driebergen, v. B.
221. Cingulatus Fabr.	*Fabr. Syst. Antl.* 172. 96. — *Meig.* II. p. 325. n. 29. — *Macq. Suit.* I. p. 305. n. 10. — *Zeller*, *Isis* 1840. p. 59. — *Löw*, *Linn. Ent.* IV. p. 109.	Gliph., Aug. een ♂, v. V. — Brummen, v. B.
222. Atricapillus Fall.	*Meig.* II. p. 327. n. 31; p. 315. n. 13. (opacus); p. 316. n. 14 (calceatus). —	's Hage, Soesterbosch, Aug., v. d. W. — Brumm., Julij,

	Macq. Suit. I. p.304. n.6 (opacus). — *Zeller, Is.* 1840. p. 56 (bicornis).— *Löw, Is.* 1840. p.12 en 548 (subulatus). *Id. Linn. Ent.* IV. p. 31. n. 30.	v. V. — Driebergen, v. B.
223. Cyanurus Löw.	*Meig.* II. p. 316. n. 15 (aestivus). — *Macq. Suit.* I. p. 304. n. 7. — *Zell. Isis* 1840. p.54. — *Löw, Linn. Ent.* IV. p. 94.	Soestdijk, Junij, v. d. W. — Gliph., Junij en Julij, v. V. — Oosterbeek, Driebergen, v. B.
224. Trigonus Meig.	*Meig.* II. p.322. n. 23.—*Macq. Suit.* I. p.308. n.22. — *Zeller, Isis* 1840. p. 71. n. 22 (hispidus). — *Löw, Linn. Ent.* III. p. 443.	In de duinen bij 's Hage, Junij, v. d. W. — Rotterd., Gliph., Vogelz., Junij, v. V.— Noordw., Hoek v. Holl., v. B.
225. Albiceps Meig.	*Meig.* II. p. 312. n. 8. — *Zell. Isis* 1840. p. 66. n. 18 (albibarbus). — *Löw, Isis* 1840. p. 542. *Id. Linn. Ent.* IV. p. 145.	Hilleg., Aug., v. d. W. — Vogelz., Brumm., Junij en Julij, v. V. — Katw., Noordwijk, Bloemend., v. B.
226. Rusticus Meig.	*Meig.* II. p. 311. n. 7. — *Zell. Isis.* 1840. p. 62. — *Löw, Linn. Ent.* IV. p. 27.	Een ♂ Rhienderstein, Julij, v. V.

Leptogaster, Meig. *Gonypes* Latr., Macq.

227. Cylindricus Deg.	*Degeer, Ins.* 6. 99. tab. 14. f. 13.— *Macq. Suit.* I. p. 315. n. 1. — *Löw, Linn. Ent.* II. p. 404.	Hoek van Holland, v. B.
228. Guttiventris Zett.	*Meig.* II. p. 343 (cylindricus) tab. 21. f. 16. — *Löw, Linn. Ent.* II. p. 397.	Bij Amersfoort, Junij, v. V.

Hybos, Fabr.

229. Funebris Fab.	*Fabr. Syst. Antl.* 145. 1 en 138. 4. — *Meig.* II. p. 347. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p. 318. n. 1.	's Hage, Sept., Laren, Aug., v. d. W. — Leid., v. V.
230. Vitripennis Meig.	*Meig.* II. p. 348. n.2. —*Macq. Suit.* I. p. 319. n. 2.	's Hage, Sept., v. d. W. — Brummen, Julij, v. V.

Ocydromia, Hfmgg.

231. Glabricula Fall.	*Meig.* II. p. 352. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p. 320. n. 1.	Haags. bosch, Junij en Jul., v. d. W. — Bij Utr., v. V.

229) De vleugeladeren wijken eenigzins af van de afbeelding, die Meigen van *H. muscarius* geeft. v. V.

230) De roodbruine oogen ♂ zijn door eene horizontale streep in twee deelen verdeeld, waarvan het bovenste grover netwerk heeft. De vleugeladeren als bij *funebris.* v. V.

232. SCUTELLATA Meig.	*Meig.* II. p.354. n.5.— *Macq.Suit.* I. p. 320. n.3.—*Löw*, *Is.* 1840. p.554.	In Holland, v. V.

LEPTOPEZA, Macq.

233. FLAVIPES Macq.	*Macq. Suit.* I. p. 321 (tab. 7. f. 15).	Bij Utrecht, v. V.

EMPIS Linn.

234. TESSELLATA Fabr.	*Fabr. Syst. Antl.* 140. 13. — *Meig.* III. p. 17. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p.327. n.2. — *Löw*, *Is.* 1840. p.547.	's Hage en Amsterd., Mei, v. d. W. — Leid., v. V. — Driebergen, v. B.
235. OPACA Fabr.	*Fabr. Syst. Antl.* 138. 7. — *Meig.* III. p.17. n. 2. — *Macq. Suit.* I. p. 128. n. 5.	's Hage en Amsterdam, Mei, v. d. W. — Leiden, Gliph., v. V.
236. MACULATA Fabr.	*Fabr. Syst. Antl.* 141. 18. — *Meig.* III. p. 33. n. 34. — *Macq. Suit.* I. p. 329. n. 8.	Brummen, v. W.
237. LIVIDA Linn.	*Meig.* III. p.35. n. 36.—*Macq.Suit.* I. p. 329. n. 7.	's Hage, Junij en Augustus, v. d. W.
238. STERCOREA Linn.	*Meig.* III. p. 36. n.38.—*Macq.Suit.* I. p. 330. n. 12.	's Hage, Mei, v. d. W. — Gliph., id. v. V.
239. STIGMA Meig.	*Meig.* VII. p. 88. n. 70.	's Hage, v. d. W.
240. PUNCTATA Fabr.	*Fabr. Syst. Antl.* 142. 22. — *Meig.* VI. p. 339. n. 51.	's Hage, Amst., Mei en Junij, v. d. W. — Gliph., Mei, v.V.
241. CHIOPTERA Meig.	*Meig.* III. p. 27. n. 20.—*Macq.Suit.* I. p. 330. n. 14.	Op peerebloesems, in April en Mei, Gliph., v. V.
242. CILIATA Fabr.	*Fabr. Syst. Antl.* 140. 11 en 12. — *Meig.* III. p. 20. n.7. — *Macq. Suit.* I. p. 330. n.15.	Bij Brummen, het ♂, v. W.
243. PENNARIA Fall.	*Meig.* III. p.23. n.13. — *Macq.Suit.* I. p. 331. n. 19.	's Hage en Amsterd., Mei, v. d. W.
244. VITRIPENNIS Meig.	*Meig.* III. p.25. n.15. — *Macq. Suit.* I. p. 332. n. 25.	's Hage, Julij, v. d. W.

232) Mijne exempl. zijn meer donker bronskleurig dan zwart. v. V.

234) Bij vele exempl. is de middelste rugstreep niet smaller dan de beide andere. De kolfjes zijn meer roodgeel dan wel *gelblich*, zoo als MEIGEN ze beschrijft. De roodbruine kleur der scheenen en tarsen is soms zeer donker, ja wel eens even zwart als die der dijen. v. d. W.

237) Ook bij ♂ voorwerpen loopen dikwijls de 4e en 5e lang-aderen der vleugels niet geheel tot den achterrand door. v. d. W.

238) Alle exemplaren hebben den kop niet aschgraauw, maar helder roestkleurig even als de thorax, met eene zwarte vlek op den schedel. v. d. W.

244) De 4e lang-ader der vleugels loopt tot den achterrand door, hoewel flaauw gekleurd en zeer dun; de binnenzijde van den vleugelwortel is sterk behaard. v. d. W.

Ramphomyia, Hfmgg.

245. Sulcata Meig.	*Meig.* III. p. 46. n. 9. — *Macq. Suit.* I. p. 335. n. 3.	's Hage, Mei, v. d. W. — Leid., April en Mei, v. V.
246. Nigripes Fabr.	*Meig.* III. p. 48. n. 13. — *Macq. Suit.* I. p. 336. n. 9.	's Hage, Mei, v. d. W. — Gliph., Mei, v. V.
247. Atra Meig.	*Meig.* III. p. 45 n. 7. — *Macq. Suit.* I. p. 339. n. 22.	Gliph., April en Mei, v. V.
248. Pennata Macq.	*Macq. Suit.* I. p. 138. n. 19.	's Hage en Amst., Mei, v. d. W. — Gliph., Mei, v. V.
249. Gracilipes Löw.	*Löw*, *Isis* 1840. p. 549.	's Hage, eenige ♂, v. d. W.
250. Squamigera Löw.	*Löw*, *Isis* 1840. p. 547.	Amsterdam, Mei, een ♀, v. d. W.

Hilara, Meig.

251. Chorica Fall.	*Meig.* III. p. 4. n. 3. — *Macq. Suit.* I. p. 340. n. 3.	's Hage, v. d. W. — Gliph., Julij, v. V.
252. Nigrina Fall.	*Meig.* III. p. 4. n. 5. — *Macq. Suit.* I. p. 341. n. 6.	's Hage, Julij, in menigte boven eene sloot. v. d. W.
253. Quadrivittata Wied.	*Meig.* III. p. 7. n. 11. — *Macq. Suit.* I. p. 342. n. 12.	's Hage, alleen het ♂, v. d. W.
254. Litorea Fall.	*Meig.* III. p. 8. n. 13. — *Macq. Suit.* I. p. 343. n. 15.	Een ♀, in het Haagsche Bosch, Julij, v. d. W.

Microphorus, Macq.

255. Pusillus Macq.	*Macq. Suit.* I. p. 346. n. 3.	Amsterd., Mei, v. d. W. — Gliph., Maart, v. V.

Tachypeza, Meig. *Tachydromia*, Macq.

256. Nervosa Meig.	*Meig.* III. p. 72. n. 8.	In het Haagsche Bosch, teg. boomstamm., Aug., v. d. W.

Tachydromia, Meig. *Platypalpus*, Macq.

257. Albiseta Meig.	*Meig.* III. p. 73. n. 11. — *Macq. Suit.* I. p. 352. n. 2.	Haagsche Bosch, Julij, op lage planten, een ♀, v. d. W.
258. Annulata Fal.	*Meig.* III. p. 77. n. 22. — *Macq. Suit.* I. p. 353. n. 10.	Een ♀, denkelijk op de Gliphoeve, v. V.

255) De gevangen exempl. zijn 1 lijn lang, en het zwart is fluweelachtig, zoodat ze wel op *velutinus* gelijken, doch de pooten zijn bruinzwart en de randvlek der vleugels is zeer flaauw. v. V.

256) De achterscheenen zijn niet bepaaldelijk aan den wortel bruin, maar met een bruinen ring digt bij den wortel; de spits daarentegen is tot het einde toe bruin; de beide voorscheenen zijn zwaarder dan de andere. v. d. W.

259. BIVITTATA Macq.	*Macq. Suit.* I. p. 354. n. 11.	's Hage, Julij, eenige malen het ♀, v. d. W.
260. FLAVIPES Fab.	*Meig.* III. p. 81. n. 32.—*Macq. Suit.* I. p. 354. n. 12.	's Hage, Junij, vrij gemeen, v. d. W.
261. FLAVICORNIS Meig.	*Meig.* III. p. 83. n. 37. — *Macq. Suit.* I. p. 355. n. 16.	's Hage, Aug., v. d. W. — Warmond, v. B.
262. BICOLOR Meig.	*Meig.* III. p. 82. n. 34. — *Macq. Suit.* I. p. 355. n. 17.	's Hage, Mei en Julij, v. d. W.
263. LONGICORNIS Meig.	*Meig.* III. p. 73. n. 12.	Gliph., Junij, een ♀, v. V.

CYRTOMA, Meig.

264. ATRA Meig.	*Meig.* IV. p. 2. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p. 360. n. 2.	's Hage, Mei, v. d. W.

BOMBYLIUS, Linn.

265. MAIOR Linn.	*Meig.* II. p. 190. n. 5.—*Macq. Suit.* I. p. 377. n. 1. — *Zeller, Isis* 1840. p. 21.	Bij Rotterdam, v. W. — Woerden, April, op bloeijende cardamine, d. G.
266. MEDIUS Linn.	*Meig.* II. p. 196. n. 13.—*Macq. Suit.* I. p. 378. n. 6.	Bij Rotterdam, v. W.

PHTHIRIA, Meig.

267. PULICARIA Mikan.	*Meig.* II. p. 219. n. 3. — *Macq. Suit.* I. p. 393. — *Zeller, Isis* 1840. p. 23.	Aan den Vogelenz., in Junij, vrij gemeen, op bloemen van leontodon en hieracium, v. V. — Ook in 't duin bij 's Hage, Junij, v. d. W.

ANTHRAX, Scopoli.

268. MORIO Schrank.	*Meig.* II. p. 157. n. 25 (semiatra) tab. 17. f. 14. — *Macq. Suit.* I. p. 405. n. 18. — *Zeller, Is.* 1840. p. 31.	Duin bij Schevening., Rijsw., Velp, Mei en Junij, v. d. W. — Zeist, Amerongen, Keijenberg, Gliph. en omstreken, Junij en Julij, v. V. — Den Deyl, Junij; Katw. in 't duin, Mei, d. G. — Hoek van Holland, v. B. — In Noordbrabant, G. H.
269. FENESTRATA Fall.	*Meig.* II. p. 169. n. 43 (tab. 17. f. 24) — *Macq. Suit.* I. p. 408. n. 27.	Eenm. op de heide te Hal, Julij, v. V.

267) Alle beschrijvingen schijnen naar afgevlogen voorwerpen gemaakt te zijn. Het achterlijf ♀ is met een zijdeachtig vilt bedekt, dat van het ♂ met langere dunnere haren. v. V.

270. CAPUCINA Fab.	*Meig.* II. p. 173. n. 48. — *Macq. Suit.* I. p. 409. n. 30.	Zeist, Martens.
271. FLAVA Hfmgg.	*Meig.* II. p. 143. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p. 403. n. 8.	2 ex., Wolfhezen, d. G.

THEREVA, Meig.

272. NOBILITATA Fabr.	*Meig.* II. p. 116. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p. 418. n. 2. — *Löw*, *Isis* 1840. p. 528.	's Hage, Mei, v. d. W. — Gliph., Junij en Brummen, Julij, v. V. — Warm., v. B.
273. FULVA Meig.	*Meig.* II. p. 123. n. 12. — *Macq. Suit.* I. p. 419. n. 6.	's Hage en Laren, Aug., v. d. W.
274. ANILIS Linn.	*Meig.* II. p. 125. n. 16. — *Macq. Suit.* I. p. 420. n. 10. — *Löw*, *Is.* 1840. p. 529.	Gliph., v. V. — In Z. Holl., v. d. H.
275. ANNULATA Fab.	*Meig.* II. p. 126. n. 17. — *Macq. Suit.* I. p. 420. n. 11.	Gliph., Mei, v. V.
276. CONFINIS Fall.	*Meig.* II. p. 127. n. 19. — *Macq. Suit.* I. p. 420. n. 12.	Een ♂, Brummen, v. B.

LEPTIS, Fabr.

277. STRIGOSA Meig.	*Meig.* II. p. 88. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p. 426. n. 2.	Een ♂, bij Leiden, v. V.
278. SCOLOPACEA Linn.	*Fabr. Syst. Antl.* 69. 1. — *Meig.* II. p. 89. n. 2. — *Panz.* 14. f. 19. — *Macq. Suit.* I. p. 426. n. 1. — *Löw*, *Isis* 1840, p. 521.	's Hage, Julij, gem. tegen boomstammen, v. d. W. — Leid., H. — Hoek van Holl., Oosterb., v. B.
279. TRINGARIA Linn.	*Fabr. Syst. Antl.* 69. 2. — *Meig.* II. p. 91. n. 4. — *Macq. Suit.* I. p. 427. n. 5.	Haagsche bosch, Julij en Aug. op lage planten gem., v. d. W. — Leid., H.
280. LINEOLA Fabr.	*Fabr. Syst. Antl.* 74. 6. — *Meig.* II. p. 94. n. 9. — *Macq. Suit.* I. p. 427. n. 8.	's Hage, Junij en Julij, v. d. W. — Gliph., id. v. V. — Bloemend., Drieb., v. B.
281. DISTIGMA Hfmgg.	*Meig.* II. p. 93. n. 8. (tab. 15. f. 19 en 20). — *Macq. Suit.* I. p. 427. n. 7.	's Hage, Junij en Julij, eenige malen het ♀, v. d. W.

CHRYSOPILA, Macq.

282. AURATA Fabr.	*Fabr. Syst. Antl.* 72. 1 en 73. 4. —	's Hage, Junij, v. d. W. —

273) De scheenen zijn aan de spits bruin. v. d. W.

275) Als voren.

281) De thorax is van achteren tegen het schildje en in de zijden roodgeel. De middelste heupen zijn graauw, de andere even als de pooten roodgeel; den bruinen ring, die op de voor- en achterdijen moet zijn, vind ik aan de laatste slechts zeer flaauw, aan de eerste in het geheel niet. De dubbele randvlek der vleugels is niet zoo scherp afgescheiden als MEIGENS afbeeldingen vertoonen. v. d. W.

	Meig. II. p. 99. n. 16. — *Macq. Suit.* I. p. 429. n. 1.	Rotterd. en Gliph.; Mei en Junij, v. V. — Aan 't Haarl. meer, v. B.
283. DIADEMA Linn.	*Meig.* II. p. 101. n. 19. — *Macq. Suit.* I. p. 429. n. 2.	's Hage, Julij, een ♂, v. d. W. — Brumm., Julij, een ♂, v. V.

ATHERIX, Meig.

284. LUTEOLA Fall.	*Meig.* II. p. 110. n. 10.	Gliph., Aug. een ♀, v. V.

PORPHYROPS, Meig.

285. QUADRIFASCIATUS Fabr.	*Meig.* IV. p. 49. n. 7.	Haagsche Bosch, Julij, een ♀, v. d. W.

ARGYRA, Macq.

286. DIAPHANA Fab.	*Meig.* IV. p. 46. n. 1. tab. 35. f. 5 (Porphyrops diaphanus) ♂. *Id.* p. 50. n. 9 (P. versicolor) ♀. — *Macq. Suit.* I. p. 456. n. 1.	's Hage, Mei, niet zelden.
287. ARGENTINA Meig.	*Meig.* IV. p. 47. n. 3. (Porph. argentinus).	Brummen, Julij, een ♂, v. V.
288. ARGENTATA Macq.	*Meig.* IV. p. 46. n. 2 (Porph. argyrius). — *Macq. Suit.* I. p. 457. n. 2.	Warmond, een ♂, v. B.

MEDETERUS, Meig.

289. ROSTRATUS Fabr.	*Meig.* IV. p. 61. n. 3. — *Macq. Suit.* I. p. 452. n. 2.	's Hage, Junij; tegen gepleisterde muren, o. a. tegen den vuurtoren te Scheveningen, v. d. W. — Gliph., tegen het huis, Julij, v. V.
290. INAEQUALIPES Macq.	*Macq. Suit.* I. p. 453. n. 5.	Te Amsterd., Aug., v. d. W. — Hoek van Holl., v. B. — Beiden een ♀.
291. TENELLUS Wied.	*Meig.* IV. p. 69. n. 21. — *Macq. Suit.* I. p. 455. n. 14.	's Hage, Aug., v. d. W.
292. FLAVICOXA Wied.	*Meig.* IV. p. 57. n. 27 (Porph. flavicoxa).	's Hage, Junij, v. d. W.

HYDROPHORUS, Fall.

293. TRUNCORUM Winth.	*Meig.* IV. p. 67. n. 15 (Medeterus truncorum).	's Hage aan den Bezuidenhoutschen weg en te Voorb., Aug. en Sept., tegen boomstammen, v. d. W.

Chrysotus, Fall.

294. Copiosus Meig.	*Meig.* IV, p. 41. n. 2. — *Macq. Suit.* I. p. 446. n. 2.	Haagsche Bosch, Julij en Aug., v. d. W. — Gliph., Julij, uiterst gem., v. V.
295. Laetus Wied.	*Meig.* IV. p. 43. n. 8.	's Hage, Aug., v. d. W. — Gliph., Sept., v. V.

Psilopus, Megerle.

296. Regalis Meig.	*Meig.* IV. p. 35. n. 1.	's Hage, Junij. v. d. W. — Gliph., Julij ('s avonds tegen het huis), v. V.
297. Platypterus Fabr.	*Meig.* IV. p. 36. n. 2. — *Macq. Suit.* I. p. 448. n. 1.	's Hage, Junij en Julij, niet zeldzaam, v. d. W. — Warmond, v. B.
298. Contristans Wied.	*Meig.* IV. p. 37. n. 4. — *Macq. Suit.* I. 449. n. 3.	's Hage, Junij, v. d. W. — Gliph., Junij; Brummen, Julij, v. V.
299. Lobipes Meig.	*Meig.* IV. p. 38. n. 5. — *Zeller*, *Is.* 1842. p. 833.	Gliph., Julij ('s avonds tegen het huis), v. V.
300. Lugens Meig.	*Meig.* IV. p. 38. n. 6. — *Macq. Suit.* I. p. 449. n. 5.	Gliph., Sept. ♀, v. V.

Sybistroma, Meig.

301. Discipes Wied.	*Meig.* IV. p. 71. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p. 459. n. 2.	's Hage, Julij, een ♂ zonder hoofd gevonden, dat echter, volgens de vleugels, pooten en teeldeelen, meer dan waarschijnlijk tot deze soort behoort. v. d. W.

Dolichopus Fabr.

302. Nobilitatus Linn.	*Meig.* IV. p. 75. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p. 459. n. 1.	's Hage, Aug., vrij gemeen, Soestdijk, id. v. d. W. — Te Rotterd. gemeen in tuinen, v. V. — Leiden, v. d. H. en H.
303. Chrysozygos Wied.	*Meig.* IV. p. 93. n. 33. — *Macq. Suit.* I. p. 460. n. 4.	Gliph., Aug. gem., v. V.
304. Aerosus Fall.	*Meig.* IV. p. 98. n. 43. — *Macq. Suit.* I. p. 460. n. 5.	's Hage, Junij, v. d. W. — Gliph., id. v. V.

296) De oogen zijn goudgroen; het ♀ is grijzer dan het ♂ op het geheele lijf, bijzonder op het abdomen. v. V.

300) Het 3e sprietenlid is bruinzwart. De voorheupen hebben 7 groote en eenige kleinere borstels. De anus heeft een krans van 4 zwarte stralen. v. V.

305. Cupreus Fall.	*Meig.* IV. p. 98. n. 42.—*Macq.Suit.* I. p. 460. n. 6.	's Hage, een ♂, v. d. W.
306. Acuticornis Wied.	*Meig.* IV. p. 94. n. 34.—*Macq. Suit.* I. p. 461. n. 10.	's Hage, Julij, v. d. W. — Gliph., Aug., v. V. — Telkens ♂.
307. Ungulatus Linn.	*Meig.* IV. p. 80. n.13.—*Macq.Suit.* I. p. 462. n. 15.	's Hage, Junij, v. d. W. — Brummen, Julij, v. V. — Warmond, Zandpoort, Driebergen, v. B.
308. Signatus Meig.	*Meig.* IV. p. 92. n.32.—*Macq.Suit.* I. p. 465. n. 30.	's Hage, Junij, v. d. W. — Gliph., v. V. — Alleen ♂.
309. Pennatus Hfmgg.	*Meig.* IV. p. 90. n.28.—*Macq.Suit.* I. p. 466. n. 33.	's Hage, Junij, ♂, v. d. W.
310. Brevipennis Fall.	*Meig.* IV. p. 89. n. 27.	's Hage, ♂, v. d. W.
311. Pennitarsis Fall.	*Meig.* IV. p. 90. n. 29.—*Macq.Suit.* I. p. 466. n. 34.	's Hage, Junij, v. d. W. — Rotterd., Gliph., Mei, v. V.

Ceria, Fabr.

312. Conopoides Linn.	*Meig.* III. p. 160. n. 2.—*Panz.* 44. f. 20. — *Macq. Suit.* I. p. 484. n. 1. — *Löw*, *Isis* 1840. p. 557.	Brummen, v. W. — Driebergen, v. B.—Beiden een ♂.

Chrysotoxum, Meig.

313. Bicinctum Linn.	*Meig.* III. p. 168. n. 1.— *Panz.* 45. f. 18. — *Macq. Suit.* I. p. 489. n. 1. — *Löw*, *Isis* 1840. p. 558.	Brummen, Aug. een ♀, v. V.
314. Intermedium Meig.	*Meig.* III. p. 169. n. 3.—*Macq.Suit.* I. p. 489. n. 3. — *Löw*, *Isis* 1840. p. 558.	Gliph. en Brummen, Julij, v. V.
315. Fasciolatum Deg.	*Meig.* III. p. 170. n. 4.—*Macq. Suit.* I. p. 490. n. 5.	Driebergen, een paar malen het ♂, v. B. — Wolfhezen, een ♀, d. G.

Volucella Geoff.

316. Plumata Deg.	*Meig.* III. p. 403. n. 2. — *Panz.* 8. f. 22. — *Macq. Suit.* I. p. 494.	Rotterd., Gliph. en Brumm., Junij en Julij, v. V.

308) De twee laatste leden der middentarsen ♂ zijn van onderen als verzilverd. v. d. W.

310) De beide laatste leden der voortarsen zijn zwart; het 4e is naauwelijks iets verbreed aan de spits; het 5e is schildvormig. v. d. W.

314) Löw houdt *Chr. intermedium* slechts voor variëteit van *arcuatum* Linn. v. V.

317. Bombylans Linn.	*Meig.* III. p.402. n. 1.—*Macq. Suit.* I. p. 493.	Een ♂, Brumm., Julij, v.V. —Wassen., Junij, 2♂, d. G.
318. Pellucens Linn.	*Fabr. Syst. Antl.* 244. 3. — *Meig.* III. p. 404. n.3.— *Panz.* 1. f. 17.— *Macq. Suit.* I. p. 493. — *Löw, Is.* 1840. p. 581.	Velp en Voorburg, Junij en Julij, v. d. W. — Gliph., Mei en Junij, v.V.—Driebergen, v. B.
319. Zonaria Sch.	*Reaumur*, IV. tab.33. f.15. — *Meig.* III. p. 406. n. 5 (tab. 32. f. 27). — *Macq. Suit.* I. p. 492.	Eenmaal in een tuin te Leiden, v. V.

Sericomyia, Meig.

320. Borealis Fall.	*Meig.* III. p. 343. n.2.—*Macq. Suit.* I. p. 496. n. 3.	Een ♂, Doorn, d. G. — Een ♀ gevangen in het duin bij Scheveningen door den Heer von Bruck uit Kleef.

Mallota, Meig.

321. Fuciformis Fabr.	*Fabr. Syst. Antl.* 239. 31. — *Meig.* III. p. 379. n. 3. — *Macq. Suit.* I. p. 499. n. 1.	Gliph., Mei, beide seksen, tegen een esdoorn in den zonneschijn, v. V.

Eristalis, Fabr.

322. Intricarius Linn.	*Fabr. Syst. Antl.* 227. 12 en 232. 3. —*Panz.* 59. f. 11 en 12 en 90. f. 20. — *Meig.* III. p. 391. n. 12. —*Macq. Suit.* I. p. 501. n. 1.	's Hage, Aug., v.d.W. — In Zuidholl., v.d.H.—Wassen., Junij, d. G.
323. Similis Fall.	*Meig.* III. p.392. n.13.—*Macq. Suit.* I. p. 502. n. 2.	's Hage, Aug., v. d. W. — Leiden, H.
324. Nemorum Linn.	*Fabr. Syst. Antl.* 234. 10. — *Meig.* III. p. 394. n. 16. — *Panz.* 113. f. 19. — *Macq. Suit.* I. p. 502. n. 5.	Gliph., op Dahliabloemen, gemeen, v. V.
325. Arbustorum Linn.	*Meig.* III. p. 395. n. 17. — *Macq. Suit.* I. p. 503. n. 7.	's Hage, Aug., gem., v.d.W.
326. Horticola Deg.	*Meig.* III. p.396. n.18.—*Macq. Suit.* I. p. 503. n. 8.	's Hage, Aug., v. d. W.

324) De wortel en spits der dijen zijn bij al mijne exempl. geel, in tegenspraak met Meigen, die ze geheel bruinzwart noemt en wiens beschrijving overigens volkomen past. v. d. W.

325) De zwarte band over het aangezigt is veel minder duidelijk, dan bij andere soorten, met name *Nemorum*, evenwel is er veeltijds eenig spoor van aanwezig. Macquart maakt te regt melding van den koperkleurigen band over de 3e en 4e achterlijfsringen. De spits der dijen is geel. v. d. W.

26

327. Floreus Linn.	*Fabr. Syst. Antl.* 233. 9. — *Panz.* 41. f. 21. — *Meig.* III. p. 399. n. 21. — *Macq. Suit.* I. p. 504. n. 10.	's Hage, Aug., v. d. W. — Gliph., id. gem., v. V. — Leid., H. — Oosterb., v. B.
328. Tenax Linn.	*Fabr. Syst. Antl.* 238. 24. — *Meig.* III. p. 385. n. 4 en 387. n. 5 (campestris). — *Panz.* 14. f. 23 en 24 en 114. f. 20. — *Macq. Suit.* I. p. 504. n. 11. en p. 505. n. 12. — *Löw*, *Is.* 1840. p. 580.	's Hage, Julij — Sept., gem., v. d. W. — Gliph. id., v. V. — Leiden, H. — Noordwijk, Oosterbeek, v. B.
329. Aeneus Fab.	*Meig.* III. p. 384. n. 2. — *Macq. Suit.* I. p. 506. n. 16.	's Hage, Junij, een ♀, v. V.
330. Sepulcralis Linn.	*Fabr. Syst. Antl.* 245. 61 en 62. — *Meig.* III. p. 383. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p. 506. n. 17. — *Panz.* 82. f. 16.	's Hage, Julij, gem., v. d. W. — Rotterd., op bloemen van zeegras, v. V. — Leiden, H.

Didea, Macq.

331. Fasciata Macq.	*Macq. Suit.* I. p. 508. — *Meig.* VII. p. 140, tab. 67. f. 30—32 (Enica Foersteri).	Eenmaal het ♀ te 's Hage, v. d. W.

Helophilus, Meig.

332. Pendulus Lin.	*Meig.* III. p. 373. n. 6. — *Macq. Suit.* I. p. 509. n. 1.	's Hage, Aug., gem., v. d. W.
333. Trivittatus Fab.	*Meig.* III. p. 373. n. 5. — *Macq. Suit.* I. p. 510. n. 2. — *Löw*, *Isis* 1840. p. 579.	's Hage, Aug., v. d. W. — Leid., H. — Telkens een ♀.
334. Transfugus Lin.	*Meig.* III. p. 371. n. 3 (tab. 32. f. 8). — *Macq. Suit.* I. p. 510. n. 4.	Warmond, v. B.
335. Lineatus Fab.	*Fabr. Syst. Antl.* 223. 2 en 3. — *Panz.* 20. f. 24. — *Meig.* III. p. 369. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p. 511. n. 6.	Voorburg, Julij, v. d. W.

328) Men schijnt algemeen van gevoelen, dat *E. campestris* Meig. slechts varieteit van *tenax* is: werkelijk vindt men dan ook overgangen. v. V.

329) De aanteekeningen, die ik omtrent eene larve van dit geslacht, in der tijd, in de Vergadering der Ned. Entomologische Vereeniging voordroeg, en waarvan melding wordt gemaakt in nº 40 en 41 der Konst- en Letterbode voor 1849, hebben geene betrekking op *E. aeneus* maar op *E. sepulcralis.* Ik meen deze gelegenheid niet te mogen laten voorbijgaan zonder die dwaling te herstellen. v. d. W.

335) De grondkleur van den thorax ♂ is soms helder geel, soms graauwachtig wit; de beharing ♂ geel, ♀ meer witachtig. Ook de middelste scheenen hebben bij beide seksen spoor van een bruinen ring. v. d. W.

Tropidia, Meig.

336. Milesiformis Fall.	*Meig.* III. p. 347. n. 2 (tab. 31. f. 14). — *Macq. Suit.* I. p. 518. n. 1. — *Löw, Isis* 1840. p. 578.	Gliph., Junij, niet ongem. op bloeijende aardbeziën, v. V.

Xylota, Meig.

337. Segnis Linn.	*Fabr. Syst. Antl.* 191. 14. — *Meig.* III. p. 220. n. 12. — *Panz.* 60. f. 3. — *Macq. Suit.* I. p. 521. n. 5.	's Hage, Gliph., Brummen, v. V. — Leiden, H.
338. Lenta Meig.	*Meig.* III. p. 222. n. 15. — *Panz.* 60. f. 5. — *Macq. Suit.* I. p. 522. n. 8.	's Hage, een ♂, v. V.

Syritta, St. Farg. et Serv.

339. Pipiens Linn.	*Meig.* III. p. 213. n. 1 en VII. p. 113 (tab. 67. f. 21—29). — *Macq. Suit.* I. p. 525.	's Hage, Junij—Aug., zeer gem., v. d. W. — Leid., H. — In Zuidholl., v. d. H.

Rhingia, Scopoli.

340. Rostrata Lin.	*Meig.* III. p. 258. n. 1. — *Panz.* 87. f. 22. — *Macq. Suit.* I. p. 529. n. 1.	's Hage, Aug., gem., v. d. W. — Gliph. id., v. V. — In Zuidholland, v. d. H.
341. Campestris Meig.	*Meig.* III. p. 259. n. 2. — *Macq. Suit.* I. p. 529. n. 2.	Met de vorige, v. d. W., v. V.

Brachyopa, Hfmgg.

342. Bicolor Fall.	*Meig.* III. p. 262. n. 2. — *Macq. Suit.* I. p. 531.	Meerm. te 's Hage, v. d. W. — Gliph., April, v. V.

Syrphus, Fabr.

343. Nobilis Meig.	*Meig.* III. p. 316. n. 62. — *Macq. Suit.* I. p. 535. n. 1.	Eens het ♂ te 's Hage, v. V.
344. Pyrastri Lin.	*Fabr. Syst. Antl.* 249. 3. — *Meig.*	's Hage, Mei—Aug., v. d. W.

340 en 341) Ik deel het gevoelen van Fallen en Meigen, dat deze beide soorten slechts een zijn, en heb op de Gliphoeve een overgangsvorm gevonden. v. V.

342) De vier streepen op den thorax zijn blaauwzwart, niet bruin, zoo als Meigen zegt; het tweede segment van het achterlijf vond ik steeds zonder donkere rugstreep. v. V.

343) Ik kan de haren op den borstel der sprieten niet onderscheiden. v. V.

344) Ik ving in Aug. te Hillegom een ♀, hoogst merkwaardig door het volkomen ontbreken der witte maanvlekken op het achterlijf. Ook Meigen vermeldt zoodanige afwijking in 2 exemplaren. v. d. W.

	III. p. 303. n. 44. — *Macq. Suit.* I. p. 536. n. 3.	— Gliph., id., v.V. — Leid., H. — Driebergen, v. B.
345. SELENITICUS Meig.	*Meig.* III. p.304. n.45 (tab.30.f.21).	Een ♂, Leiden, H.
346. LUNULATUS Meig.	*Meig.* III. p.299. n.39.—*Macq.Suit.* I. p. 536. n. 4.	's Hage, v. d. W. — Gliph., Mei, v. V.
347. LUCORUM Linn.	*Meig.* III. p.313. n.58 (tab.30.f.27). — *Macq. Suit.* I. p. 537. n. 8.	Een ♂, Woerden, tusschen elzenhout, d. G.
348. BALTEATUS Deg.	*Degeer*, 6. 52. — *Meig.* III. p. 312. n. 57. — *Panz.* 82. f. 19. — *Macq. Suit.* I. p. 538. n. 11.	's Hage, Aug., gem., v.d.W. — Gliph., id., v. V. — Zuidholland, v.d.H. — Driebergen, Oosterbeek, v. B.
349. RIBESII Linn.	*Fabr. Syst. Antl.* 248. 1. — *Meig.* III. p. 306. n. 49. — *Macq. Suit.* I. p. 538. n. 12. — *Löw*, *Isis.* 1840. p. 574.	's Hage, Junij—Aug., gem., v.d.W.—In Zuidholl, v.d.H. —Gliph., Aug. op Dahliabloemen, v.V. — Warm., v.B.
350. VITRIPENNIS Meg.	*Meig.* III. p.308.n.50.—*Macq.Suit.* I. p. 538. n. 13.	Bij de vorige. — Ook te Oosterbeek, v. B.
351. COROLLAE Fab.	*Meig.* III.p.304. n.46.—*Macq.Suit.* I. p. 539. n. 18.	Leiden, H. — Zandpoort, v. B.
352. ALBOSTRIATUS Fall.	*Meig* III. p.317. n.63.—*Macq.Suit.* I. p. 541. n. 24.	's Hage, Aug., v. d. W. — Oosterbeek, v. B.
353. HYALINATUS Fall.	*Meig.* III. p.312. n.56.—*Macq.Suit.* I. p. 543. n. 31.	Bij Leiden, eenige malen het ♂, v. V.
354. GRACILIS Meig.	*Meig.* III. p.328. n.80.—*Macq.Suit.* I. p. 543. n. 32.	's Hage, Sept., een ♂, v.d.W.
355. SCALARIS Fabr.	*Meig.* III. p.330.n.83.—*Macq.Suit.* I. p. 544. n. 33.	's Hage, Aug. gem., v. d. W. — Leid., H. — Driebergen, Oosterb., Brumm., v.B.
356. MELLINUS Meig.	*Meig.* III. p.331.n.85.—*Macq.Suit.* I. p. 544. n. 35.	's Hage, Junij, v. d. W. — Warmond, v. B.

346) De roodgele afgebroken dwarsband op het voorhoofd ♀ ontbreekt aan mijn ex., slechts de kanten zijn een weinig geelachtig bestoven; het aangezigt is helder geel en heeft in 't midden eene bruinachtige, geene zwarte lang-streep. v. d. W.

347) Ook de uiterste spits der dijen is geel even als de wortel der scheenen. Bijna de geheele tweede ring van het achterlijf is door de gele kleur ingenomen, die slechts eene smalle ruglijn openlaat. v. d. W.

350) Zeker slechts variëteit van *Ribesii.* v. V.

353) De vier voorste dijen hebben eene roodgele spits. v. V.

356) De beschrijving der pooten is bij MACQUART juister dan bij MEIGEN: de vier voorste zijn nagenoeg eenkleurig geel; de beide achterste hebben aan de dijen en scheenen een breeden donkerbruinen ring en ook de tarsen zijn donkerbruin. De gele vlekken des achterlijfs hebben een sterken witten weêrschijn. v. d. W.

357. Ocymi Fabr.	*Meig.* III. p. 336. n. 92 (lobatus) ♂ en p. 337. n. 93 ♀. — *Panz.* 82. f. 18. *Macq. Suit.* I. p. 546. n. 40.	Bij Rotterd. en Leid., op riet, waarop denkelijk de larve leeft, v. V.
358. Albimanus Fabr.	*Meig.* III. p. 333. n. 87. — *Macq. Suit.* I. p. 546. n. 41.	Gliph., April, v. V. — Zandpoort, v. B.
359. Scutatus Meig.	*Meig.* III. p. 333. n. 88. — *Macq. Suit.* I. p. 546. n. 42.	Een ♂ te Warmond, v. B.

Doros, Meig.

360. Ornatus Meig.	*Meig.* III. p. 298. n. 37. — *Macq. Suit.* I. p. 550. n. 3.	Brummen, Julij, v. V. en v. W.

Melithreptus, Löw, *Sphaerophoria*, St. Farg. et Serv.

361. Scriptus Linn.	*Meig.* III. p. 324. n. 73. — *Macq. Suit.* I. p. 551. n. 1. — *Löw, Isis* 1840. p. 577.	's Hage, v. d. W. — Gliph., Brummen, Aug., v. V. — Warmond, v. B.

Cheilosia, Megerle.

362. Ruficornis F.	*Fabr. Syst. Antl.* 243. 50. — *Panz.* 77. f. 20. — *Meig.* III. p. 278. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p. 555. n. 1.	's Hage, v. d. W. — Leiden, Gliph., Junij, v. V. — Brummen, v. B.
363. Albitarsis Meig.	*Meig.* III. p. 290. n. 22. — *Macq. Suit.* I. p. 557. n. 8.	Een ♂ Leiden, v. V.
364. Scutellata Fall.	*Meig.* III. p. 284. n. 12 (tab. 30. f. 29 en 30). — *Macq. Suit.* I. p. 560. n. 21.	Brummen, Aug., v. V.

Chrysogaster, Meig.

365. Violacea Meig.	*Meig.* III. p. 267. n. 2. — *Macq. Suit.* I. p. 561. n. 35.	Oosterbeek, een ♀, v. B.

Pipiza, Fall.

366. Noctiluca Lin.	*Meig.* III. p. 244. n. 6. — *Macq. Suit.* I. p. 568. n. 3.	Driebergen, een ♀, v. B.
367. Signata Meig.	*Meig.* III. p. 246. n. 8.	Gliph., op bloemen tusschen kreupelhout, Aug., v. V.

357) Het achterlijf ♂ is niet citroengeel maar oranje. v. V.

364) Te regt zegt Macquart: de beide laatste tarsenleden zwart. De beharing van den thorax, die door Meigen vosrood wordt genoemd, vind ik meer blond. v. d. W.

Ascia, Meg.

368. Podagrica Fabr.	*Fabr. Syst. Antl.* 198. 10. — *Meig.* III. p. 186. n. 1. — *Panz.* 59. f. 16. — *Macq. Suit.* I. p. 574. n. 1. — *Löw*, *Isis* 1840. p. 560.	'sHage, Mei en Junij, v.d.W. — Gliph., id. v. V. — Warmond, v. B.
369. Lanceolata Meig.	*Meig.* III. p.187. n.2.—*Macq. Suit.* I. p. 574. n. 2.	Westland, Aug., v.d.W. — Leid., v. V.—Telkens een ex.
370. Dispar Meig.	*Meig.* III. p. 188. n. 4.—*Macq. Suit.* I. p. 575. n. 6.	Meermalen 's Hage, Aug., v. d. W.
371. Aenea Meg.	*Meig.* III. p.191. n.9.—*Macq. Suit.* I. p. 575. n. 8.	Eenm. 's Hage, Aug., v.d.W.

Baccha, Fabr.

372. Tabida Meig.	*Meig.* III. p. 199. n. 5.—*Macq. Suit.* I. p. 578. n. 3.	In het Haagsche bosch, Junij en Aug., v. d. W. — Gliph., id. v. V.

368) Löws aanmerking omtrent de sprieten vind ik bevestigd. Het 4e en 5e segment van het achterlijf zijn donker metaalgroen, de eerste meer zwart of blaauwzwart. v. d. W.

370) De achterscheenen zijn niet alleen aan de spits, maar ook aan den wortel geel. Voorhoofd en schedel zijn donker metaal-achtig groen. Bij het ♀ zijn ook de 4e en 5e ringen van het achterlijf eenigzins groenachtig. v. d. W.

371) De vleugels zijn een weinig bruinachtig en komen dus meer met *Aenea* dan met *Nitidula* Meg. overeen, die trouwens ook wel ééne soort zullen uitmaken, gelijk Meigen reeds vermoedde. Niet de twee, maar de drie eerste lijfringen zijn blaauwzwart, de 4e en 5e glanzig donker groen. v. d. W.

372) De ♂ zijn slanker van achterlijf en de vleugels zijn aan de randvlek, op de dwarsaderen en aan de spits, veel minder, soms in 't geheel niet gekleurd; ze zijn daardoor niet wel te onderscheiden van Meigens beschrijving van *B. elongata*, te minder wijl hij van *tabida* alleen het ♀ kende. v. d. W.

AANTEEKENINGEN

BETREFFENDE DE

INLANDSCHE VOGELEN,

MEDEGEDEELD DOOR

De Heeren:

Baron W. A. E. SLOET TOT OLDHUIS, te Zwolle,
P. SIX, te Breda.
Mr. J. P. VAN WICKEVOORT CROMMELIN, te Bloemendaal.
B. HARMSEN, te Zutphen.
A. A. VAN BEMMELEN, te Leiden.

---

6. ASTUR PALUMBARIUS, *Cuv.* een jong wijfje is eenige jaren geleden, in den nazomer, te Bloemendaal bij Haarlem gevangen. CR.

8. CIRCUS RUFUS, *Briss.* wordt veelal in de omstreken van Haarlem ook *Krem* genoemd. CR.

11. AQUILA FULVA, *Meyer* en *Wolf*, wordt dikwijls, vooral bij strenge winters, aangetroffen in de Wouwsche plantaadje, een uitgestrekt dennenwoud, onder de gemeente Wouw bij Bergen op Zoom; in één winter zeven exempl. van die plaats bekomen. SIX. — wordt van tijd tot tijd ook in Overijssel geschoten. Een exempl. bij het Katerveer geschoten wordt op het Museum te Zwolle bewaard. SL.

AQUILA IMPERIALIS — een exempl. in 1856 gezien, dat in de Wouwsche plantaadje geschoten, doch reeds aan een particulier te Antwerpen verkocht was. SIX.

12. HALIAËTUS ALBICILLA, *Bonap.* wordt bij Haarlem ook *Geelkop* gehee-

11) Ons is als inlandsch slechts het eenige, in de naamlijst opgegeven, voorwerp bekend; de overige ons onder den naam van AQ. FULVA vertoonde voorwerpen waren gewoonlijk jongen van HALIAËTUS ALBICILLA. — SCHLEGEL.

AQ. IMPERIALIS. Wij meenen voor alsnog te moeten betwijfelen, dat deze alleen in het Zuidoostelijk deel van Europa voorkomende soort, werkelijk inlandsch zij. — SCHLEGEL.

ten. Cr. — meer dan eens in Noord-Brabant gezien; een exemplaar wordt opgezet bewaard in het jagtgezelschap te Bergen op Zoom. Six. — wordt van tijd tot tijd in Overijssel geschoten. Sl.

15. Pandion haliaëtus, *Cuv.* een voorwerp is, den 6den Oct. 1851, in eene begroeide duinstreek te Bloemendaal, in een snippennet gevangen. Cr.

17. Pernis apivorus, *Cuv.* even als in de naamlijst van den Heer Schlegel van een huis te Amsterdam vermeld wordt, is mij, te 's Gravenhage op den Boschkant wonende, gebeurd, dat een wespendief in het open raam vloog. Six.

19. Strix noctua, *Retz.* eenmaal ontmoet op Moersbergen onder Doorn, provincie Utrecht. Six.

20. Strix aluco, *Lin.* in 1852 een nest jongen gezien, onder Voorst gevonden. H.

26. Hirundo riparia, *Lin.* waargenomen in een tigchelweide bij Zutphen, waar zij nestelen in de steile randen der kleigroeven, alsmede in de nabijheid van 's Gravenhage, waar zij nestelen in de randen der afgegraven duinen. Sl. — vroeger in de Bronsbergen; nog heden in eenen hoogen Berkeloever, achter het dorp Warnsveld. H.

27. Cypselus apus, *Illig.* in Zuid-Holland ook bekend onder den naam van *Steenzwaluw.* v. B.

28. Caprimulgus europaeus, *Lin.* waargenomen op het buitengoed de Beele bij Zutphen. Sl. — broeijende gevonden onder het dorp Voorst. H.

29. Lanius excubitor, *Lin.* draagt met L. collurio *Lin.* in de omstreken van Haarlem, altijd den naam van *Vinkenbijter*, omdat zij in het najaar op de vinkenbaan nedervallen om de roer- en baan-vinken te verslinden. Cr.

31. Lanius rufus, *Briss.* zeer menigvuldig rondom Zutphen broeijende gezien. H.

33. Muscicapa atricapilla, *Lin.* een wijfje is, den 1sten Oct. 1852, te Bloemendaal, op de vinkenbaan gevangen. Cr.

36. Sylvia curruca, *Lath.* wordt in de duinstreken bij Haarlem *Babbelaartje* genoemd. Cr.

37. Sylvia atricapilla, *Lath.* een wijfje is, den 7den Oct, op de vinkenbaan te Bloemendaal gevangen. Cr.

38. Sylvia hortensis, *Bechst.* wordt bij Haarlem altijd *Kersenpikkertje* genoemd. Cr.

41. Ficedula sibilatrix, *Keys.* en *Blas.* is, den 22sten Mei 1852, te Bloemendaal, in het bosch aan den slootkant broeijende gevonden; het voorwerp en het nest zijn in mijne verzameling. Cr.

43. Calamoherpe turdina, *Bon.* overvloedig bij de stadsgrachten te Zutphen en in den Ouden IJssel. H.
49. Lusciola phoenicurus, *Keys.* en *Blas.* wordt bij Haarlem meestal alleen *Roodstaartje* of door de jongens te Bloemendaal ook *blaauw Paapje* genoemd. Cr. — wordt op sommige plaatsen in Zuid-Holland *Muurnachtegaal* genoemd. v. B.
53. Saxicola oenanthe, *Bechst.* wordt in de omstreken van Haarlem *Tapier* genoemd. Cr.
56. Anthus pratensis. *Bechst.* door de boeren in vele plaatsen van Zuid-Holland *Tiet-leeuwerikje* geheeten. v. B.
60*a*. Motacilla boarula, *Lin.* een mannetje is, den 13 Febr. 1853, te Bloemendaal geschoten en bevindt zich in mijne verzameling. Cr. — den 20sten Febr. 1852 binnen Leiden een voorwerp waargenomen. v. B.
61. Motacilla flava, *Lin.* vrij algemeen in de weilanden om Zutphen; komt in het voorjaar met geheele zwermen. H.
62. Turdus viscivorus, *Lin.* wordt in de omstreken van Haarlem *dubbele graauwe Lijster* genoemd. Den 7den Oct. 1852 is te Bloemendaal een wijfje in een strik gevangen; den 8sten Oct. werd een mannetje in een snippennet gevonden; den 31sten Oct. werd er een in een weiland voor de vinkenbaan waargenomen. In hetzelfde najaar zijn er drie aan den Vogelenzang gevangen. Cr. — Een in 1850 in lijsterstrikken gevangen voorwerp is in mijn bezit. H.
67. Turdus torquatus, *Lin.* is meestal de eerste op den doortrek; wordt nagenoeg telken jare, ofschoon in gering getal, te Bloemendaal gevangen. Onze jager zeide er nog in Mei 1852 gezien te hebben. Cr.
69. Oriolus galbula, *Lin.* wordt in de noordelijke provinciën van ons land *gele Gouw* genoemd. v. B.
71. Accentor modularis, *Cuv.* wordt in Zuid-Holland dikwijls *Winterzanger* geheeten. v. B.
74. Regulus ignicapillus, *Naum.* drie voorwerpen zijn, 24 en 27 Oct. 1852, op een buitenplaats bij Haarlem geschoten. Cr. — meermalen in Oct. waargenomen in de dennenbosschen onder Nederlangbroek en Doorn, prov. Gelderland. Six.
75. Parus major, *Lin.* bij Haarlem veelal ook *Plakker* genoemd. Cr.
76. Parus palustris, *Lin.* wordt bij Haarlem ook *Koolmees* genoemd. Cr.
77. Parus ater, *Lin.* in Oct. 1850 te Bloemendaal geschoten en in mijne verzameling. Cr.
78. Parus cristatus, *Lin.* eens broeijende gevonden in de buurtschap Eefde. H.

80. Parus caudatus *Lin.* broeijende gevonden onder het huis den Dam. H.
81. Parus biarmicus, *Lin.* eens in het slingerboschje te Zutphen waargenomen. H.
82. Certhia familiaris *Lin.* ook *grijze Houtspechtje* genoemd. v. B.
85. Sitta caesia, *M.* en *W.* onder Nederlangbroek, prov. Gelderland, geschoten. Six. — vrij algemeen onder het huis de Voorst, 't Velde, den Dam enz. broeijende gevonden. H.
86. Picus major, *Lin.* te Bloemendaal waargenomen den 21sten Dec. 1852, en een exempl. geschoten den 24sten Febr. 1855. Cr.
88. Picus minor, *Lin.* in den winter van 1847 een geschoten en in mijn bezit. H.
89. Yunx torquilla, *Lin.* broeijende gevonden onder het huis den Dam. H.
91. Upupa epops *Lin.* een volwassen mannetje, den 28sten Aug. 1851 te Velzen geschoten, is in mijne verzameling. Cr. — komt veel voor in de buurtschap Heeten in Salland; in 1851 bij Zwolle op een vinkenbaan gevangen; ook enkele op de Beele bij Zutphen waargenomen. Sl. — broeijende gevonden onder het dorp Almen en in de buurtschap Vierakker; vroeger meer algemeen dan tegenwoordig. H.
92. Alcedo ispida, *Lin.* wordt dikwijls langs den IJssel waargenomen; voor eenige jaren werd mij een nestje aangeboden, dat uit den oever van den Berkel (graafschap Zutphen) gehaald was. Sl. — broeijende gevonden aan de polbeek, op de stadsweide de Marsch en onder Vierakker, het nest van één tot zes voeten onder den grond inloopende. De jongen geven een sterken muskusreuk van zich. H.
96. Corvus frugilegus, *Lin.* wordt te Bloemendaal *zwarte Witbek* en *Schimmelbek* genoemd. Cr. — ook *Gezelschapskraai* geheeten; nestelt in groote menigte op het buitengoed Twickel in Twente en in het graafschap Zutphen (Zie ook statistieke Beschrijving van Gelderland). Sl.
97. Corvus monedula, *Lin.* in Overijssel *Ka* genoemd. v. B.
99. Nucifraga caryocatactes, *Cuv.* voor eenige jaren in een tuin te Zwolle waargenomen. Sl. — in 1850 drie voorwerpen geschoten, waarvan twee in mijn bezit. H.
100. Garrulus glandarius, *Cuv.* is in het hooge land van Groningen onbekend. Sl.
101. Ampelis garrulus, *Lin.* voor eenige jaren waargenomen op den Boomtjes-wal te Zutphen. Sl.
102. Sturnus vulgaris, *Lin.* de *Panlijster* der Amsterdamsche poeliers. Cr.

— ziet men bij schoon winterweêr bijna altijd weêr te voorschijn komen; den 28sten Dec. 1852 werd te Zwolle een groote troep, als in den najaarstijd, in het weiland gezien. Sl.

104. Alauda cristata, *Lin.* komt jaarlijks op de heide in Noord-Brabant voor. Six. — steeds waargenomen in alle jaargetijden. H.

105. Alauda arborea, *Lin.* drie voorwerpen zijn den 16den Febr. jl. te Bloemendaal geschoten. Cr.

107. Fringilla coelebs, *Lin.* broeit te Bloemendaal in enkele paren. Cr.

110. Fringilla cannabina, *Lin.* in Utrecht *Robijntje*, bij Zutphen *Tukker* genoemd. H.

113. Fringilla carduelis, *Lin.* vrij algemeen, zelfs broeijende, in tuinen binnen Zutphen. H.

114. Fringilla spinus, *Lin.* broeijende gevonden onder het huis den Dam, bij Zutphen. H.

118. Coccothraustes vulgaris, *Pall.* is in het najaar onder Nederlangbroek, prov. Gelderland, door mij geschoten. Six.

119. Pyrrhula vulgaris, *Temm.* werd in het jaar 1830 in menigte te Warmond gevangen. v. B.

119*a*. Loxia pityopsittacus, *Bechst.* op den 12den Aug. 1828 een paar geschoten onder Nederlangbroek. Beide zijn destijds gezonden aan de heer A. H. v. d. Boon Mesch te Leiden, die daarvan in de Letteroefening, Sept. 1828, melding heeft gemaakt. Six.

120. Loxia curvirostra, *Lin.* wordt bijna telken jare in de gemeente Bloemendaal, op de vinkenbanen gevangen. — in menigte geschoten, op den doortrek, in de dennenbosschen der prov. Utrecht. Six. — kwam voor eenige jaren menigvuldig in de dennenbosschen van het buitengoed de Beele voor. Sl. — wordt in Zuid-Holland meest *Kruisvink* genoemd. v. B.

123. Emberiza citrinella, *Lin.* draagt onder Haarlem den naam van *Gerstkneu*. Cr. — algemeen op den Veluwe-zoom. Sl.

125. Emberiza schoeniclus, *Lin.* wordt bij Haarlem ook *Rietvink* genoemd. Cr. — verscheiden paren broeijende gevonden in het rijshout langs den IJssel. H.

127. Emberiza nivalis, *Lin.* in 1850 werd te Zutphen een voorwerp gevangen, dat nog in mijn bezit is. H.

128. Columba palumbus *Lin.* draagt bij Haarlem, waar zij dikwijls overwintert, den naam van *Kooldui f*. Cr. — veelvuldig in Gelderland; neemt met de dennenbosschen toe. Sl.

129. Columba oenas, *Gmel.* tweemalen waargenomen, in het najaar, in de omstreken van Breda. Six.

130. Columba turtur, *Lin.* een geliefkoosde provincie voor deze duif is Drenthe. De boeren hebben de gewoonte, de jongen in het nest, met een touwtje aan de pooten, vast te binden, ten einde die daarna door de ouders te laten voeren en er vervolgens soep van te koken. Sl.

132. Perdix cinerea, *Briss.* onder Cromvoirt, nabij 's Hertogenbosch, een geheele klugt met goudgele pooten aangetroffen. Tusschen Oudgastel en Oudenbosch werden sedert eenige jaren ook witte en witbonte patrijzen geschoten. Six.

134. Otis tarda, *Lin.* wordt des winters niet zelden aangetroffen in de polders van Noord-Brabant; meestal zijn er 2—5 bijeen. Ook in Zeeland wordt deze vogel nu en dan aangetroffen. In 1825 werd er een geschoten door den Heer J. van Amerongen van Natewisch onder Wijk bij Duurstede. Zeer te regt zegt Dr. Schlegel, dat men den *Trapgans* in Noord-Brabant *wilden Kalkoen* noemt; ook in Zeeland is dit het geval. Six. — een voorwerp, vroeger bij het dorp Ruurlo geschoten, is in het bezit van het physisch Genootschap te Zutphen: in 1851 werd een exemplaar, bij Zwolle geschoten, te Zutphen opgezet. H.

134*a*. Otis Maquenii, *Gray*, in het najaar van 1850 werd een voorwerp te Zeist bij den Heer Huydecoper geschoten. Cr.

135. Otis tetrax, *Lin.* is onder Vollenhoven geschoten en in het bezit geweest van den Heer Sloet van Oldruitenborgh. Six.

138. Charadrius pluvialis, *Lin.* overwinterde in den zachten winter van 1852—53 hier te lande; in December en Januarij waargenomen. Cr.

141. Charadrius hiaticula, *Lin.* drie voorwerpen in Maart 1852, te Amsterdam gezien. Cr.

146. Haematopus ostralegus, *Lin.* menigvuldig op het eiland Rottum. Zie het stukje over het eijerzoeken in het Tijdschrift van Staatshuishoudkunde en Statistiek. Sl.

147. Scolopax rusticola, *Lin.* in 1825 eene roodkleurige verscheidenheid met korteren bek en witte uiteinden der twee eerste slagpennen, bij den terugkeer onder Nederlangbroek geschoten. Eene isabelkleurige verscheidenheid is in 1838 onder Reuphen waargenomen. Six.

150. Scolopax gallinula, *Lin.* wordt bij Breda *Halfke*, *Pink* en *Dooverik* genoemd; eene gele verscheidenheid is aldaar geschoten. Six.

160. Tringa pugnax, *Lin.* broeit in de weilanden langs het IJ en het Wijkermeer. Cr.

164. Totanus calidris, *Bechst.* een volwassen voorwerp, in Junij 1850,

te Breukelen aan de Vecht geschoten. Cr. — dikwijls in den omtrek van Zutphen waargenomen. Sl.

167. Numenius arquata, *Lath.* komt in kleinen getale in Gelderland voor, waar hij meest onder den naam van *Tuter* of *Regenfluter* bekend is. v. B.

171. Ardea purpurea, *Lin.* waargenomen in den Zwartenbergschen polder onder Etten en Leur. Six.

172. Ardea nycticorax, *Lin.* eenmaal geschoten onder Wateringen. Six.

176. Ciconia alba, *Briss.* wordt in Overijssel, Drenthe en Groningen *Heilloever* genoemd. v. B.

177. Ciconia nigra, *Gessn.* in Nov. 1843 hebben zich twee oude met twee jonge voorwerpen vertoond, onder Dinteloord aan den oever van het Volkerak. Een der jongen is geschoten en nog in mijn bezit. Six. — in 1845 een exemplaar geschoten in de Uiterwaarden langs den IJssel, bij Zutphen. H.

179. Grus cinerea, *Bechst.* een exemplaar, te Velp geschoten, is op het Museum te Zwolle geweest. Vroeger schijnen zij meer algemeen geweest te zijn. In Gelderland werden zij in de middeleeuwen gegeten (Zie v. Hasselt Bijdragen over de Oud-Gelderlandsche maaltijden, bl. 76.); ditzelfde geldt van de Lepelaars. Sl.

182. Gallinula chloropus, *Lin.* nog den 5den Jan. 1853 te Amsterdam gevonden. Cr. — overwintert dikwijls in Zuid-Holland en werd dezen winter, gedurende eenige weken, in de toppen van hooge boomen te Warmond waargenomen. v. B.

183. Gallinula porzana, *Lath.* den 27sten Maart 1852 te Amsterdam bij een poelier gevonden; het voorwerp in mijne verzameling. Cr.

184. Crex pratensis, *Bechst.* in Gelderland *Wachtelkoning*; dikwijls op de jagt in de omstreken van Zutphen, in de aardappelen en klaver gevonden. Sl. — overvloedig in de omstreken van Zutphen; voornamelijk des avonds door zijn schel geluid waar te nemen. H.

185. Rallus aquaticus, *Lin.* in den omtrek van Haarlem *Schriek* genoemd; een wijfje den 24sten Maart 1852, bij Leiden geschoten, in mijne verzameling. Cr. — in de moerassen der provincie Noord-Brabant vrij algemeen. Six.

186. Podiceps cristatus, *Lath.* een volwassen mannetje in den winter van 1851—52 bij den Vogelenzang gevangen. Cr. — op sommige plaatsen in Zuid-Holland ook *Certijnduiker* genoemd. v. B.

191*a*. Colymbus glacialis, *Lin,* een volwassen voorwerp, in de vaart bij Soeterwoude geschoten, is in het najaar 1849 door den Heer ter Meer opgezet. Schleg.

196. Alca torda, *Lin.* is eenige jaren geleden, in het najaar, te Bloemendaal, onder hooge beukenboomen gevangen en in mijne verzameling. Cr.

200. Anser segetum, *Bechst.* is de *Schiergans* der poeliers te Amsterdam. Cr.

205. Anser bernicla, *Ill.* is te Amsterdam bij de poeliers zeer algemeen tot in Mei toe, terwijl

206. Anser leucopsis, *Bechst.* er zeldzaam is en slechts bij strenge koude voorkomt. Cr.

209. Cygnus musicus, *Bechst.* op het Museum te Zwolle is een ei van deze soort, dat voor een paar jaren in de nabijheid der stad, in een kuil in het weiland gevonden werd. Sl. — in den winter van 1837 meer dan twintig te Zutphen geschoten, en in 1852 ook weêr waargenomen. H.

211. Anas boschas, *Lin.* broeit ook in het hakhout langs de duinen te Bloemendaal. Cr. — broeit langs den IJssel, bij voorkeur op de toppen van knotwilgen en in akkermaalsbosschen van den Veluwezoom. H.

214. Anas penelope, *Lin.* bij de Amsterdamsche poeliers *halve Eendvogel* genoemd. Cr.

215. Anas acuta, *Lin.* de *Langhals* der Amsterdamsche poeliers. Cr.

216. Anas strepera, *Gessn.* de *Krust* of ook wel *halve Eendvogel* der Amsterdamsche poeliers. Cr.

218. Anas tadorna, *Lin.* broeit ook in de duinen bij Wijk aan Zee. Cr. — veelvuldig op Rottum. Sl.

223. Anas clangula, *Lin.* de *Knob* der Amsterdamsche poeliers. Cr.

224. Anas fuligula, *Lin.* te Amsterdam in den winter veel gemeener dan de vorige. Cr.

227*a*. Anas rufina, *Fall.* een mannetje dezer soort is, den 21 Jan. 1853, aan den Amstel, tusschen Amsterdam en Utrecht geschoten en in mijne verzameling. Cr. — Ook twee voorwerpen, in de omstreken van Leiden gevangen, waarvan er een in 's Rijks Museum te zien is. Schleg.

MERGUS, de vogels van dit geslacht worden ook *Zagers* genoemd. Cr.

230. Mergus albellus, *Lin.* slechts eenmaal bij harden vorst waargenomen onder Rozendaal in Noord-Brabant. Six.

231. Carbo cormoranus, *Meyer* en *Wolf*, een paar witte aalscholvers heeft gebroeid in de nabijheid van de Ronduite onder Vollenhoven. Six.

LARUS, zie over dit geslacht en bepaald over de *ikstern*, het aan-

gehaalde stukje over het eijerzoeken. — zeer menigvuldig op Rottum. Sl.

245. Sterna hirundo, *Lin.* in menigte broeijende gevonden op drijvende liespollen in den Ouden-IJssel. H.

254. Lestris pomarinus, *Temm.* geschoten op de Voorst onder Vollenhoven. Six.

AANVULLING

DER

NEDERLANDSCHE SCHUBVLEUGELIGE INSEKTEN,

[*Lepidoptera.*]

DOOR

H. W. de GRAAF.

Het is een verblijdend verschijnsel, dat de belangstelling in de kennis onzer inlandsche dieren meer en meer kenbaar wordt, uit de vruchten van onderzoek en opmerking, die door verschillende beoefenaars der dierkunde worden medegedeeld en bijeengebragt. Ik herinner hieraan te liever, omdat ik daardoor in staat ben gesteld, reeds nu op mijn vroeger werk terug te komen en eene, zoo ik hoop, niet onbelangrijke aanvulling te geven van de, door mij in het eerste nommer dezer Bouwstoffen geplaatste, bijdrage. De aanteekeningen en de verbeteringen, die ik hier geef, maken evenwel mijn eerste stuk geenszins overbodig; beide stukken vullen elkander aan en zijn dus als één geheel te beschouwen. Alleen gelieve men op te merken, dat enkele der door den Heer VerHuell vroeger opgegeven soorten, in eene latere lijst, welke ik van dien geachten liefhebber heb ontvangen, niet zijn opgenomen en dus, zoo ver ze hier niet bij vernieuwing voorkomen, waarschijnlijk zullen moeten vervallen.

Het is hier tevens de plaats om met een woord te antwoorden op de bedenkingen, die men tegen de *indigeniteit* van sommige door mij vermelde species geopperd heeft. In het algemeen wil ik de mogelijkheid niet ontkennen, dat er, zelfs met de meeste voorzorg, in dit opzigt eene onjuistheid kan hebben plaats gehad; vooral, wanneer men in aanmerking neemt, dat in de meeste verzamelingen, de hier te lande gevangene voorwerpen door geen uitwendig teeken van die, welke men door aankoop of ruil verkregen heeft, te onderkennen zijn, maar alleen uit de herrinnering des verzamelaars als zoodanig moeten worden aangewezen.

Daarenboven geschiedt de determinatie door verschillende personen, wat vooral bij dubieuse soorten, hare bezwaren heeft. Hier komt bij — en men zal mij, vertrouw ik, dit wel willen toegeven — dat de tijd voor een kritisch overzigt onzer inlandsche vlinders nog niet is aangebroken. In dien toestand heb ik mij moeten vergenoegen met de opteekening van het feit, dat eene soort mij door dezen of genen verzamelaar als inlandsch is opgegeven. Ik konde op de geloofwaardigheid des persoons acht slaan, doch ieder geisoleerd feit te toetsen, omtrent de indigeniteit van twijfelachtige soorten te beslissen, is aan later onderzoek voorbehouden. Mogt dan, bij voortgezette nasporingen, eene hier opgenomene soort niet worden teruggevonden, dan zal zij uit de rij onzer vlinders moeten verdwijnen, of daarin hoogstens als een toevallig verschijnsel hare plaats kunnen behouden. Dit neemt evenwel niet weg, dat men bij de opname van een dier in onze Fauna steeds met omzigtigheid zal moeten te werk gaan en daarom heb ik dan ook in deze lijst enkele soorten slechts opgenoemd, zonder haar een volgnommer te geven.

Het is mij aangenaam, bij de vroegere medewerking nu ook die van andere entomologen te kunnen vermelden. Van Mr. S. C. Snellen van Vollenhoven ontving ik bijdragen, vooral voor onze Microlepidoptera belangrijk. De Heer van Eyndhoven te Empe, vroeger te Amsterdam woonachtig, tegenwoordig bezitter van de verzamelingen van wijlen de Heeren A. J. d'Ailly te Amsterdam en J. C. H. van Walchren

te Brummen, heeft behalve zijne eigene verzamelingen en aanteekeningen ook de collectiën van de Heeren W. Hallegraaf te Zutphen, en J. en Q. Willemsen aldaar, met zorg geraadpleegd; al de daaraan ontleende opgaven, alsmede die van den Heer Smit, zijn mij door hem medegedeeld en niet de minst omvattende aanvullingen, die ik te geven heb. Ook van Dr. H. C. van Medenbach de Rooy * te Nijkerk op de Veluwe, heb ik eene uitvoerige lijst van, in dat gedeelte van Gelderland voorkomende vlinders ontvangen. Eindelijk moet ik nog onder de verschillende collectiën die ik in Leiden zag, die van de Heeren ter Meer en Steenhuizen noemen.

En hiermede heb ik alles gezegd, wat noodig is tot regt verstand dezer mededeelingen. Ik stel mij voor, het overige gedeelte op dezelfde wijze te behandelen. Dat ik hier opentlijk dank mag brengen aan zoo velen, die mijne pogingen hebben ondersteund, is mij een waarborg, dat medewerking mij in het vervolg niet zal ontbreken!

(1.) Papilio Podalirius L. *Ind.* I. — *Rös.* I. el. 2. p. d. 2. — *Sepp.* VII. 36. fig. 1. — *Ochs.* I. 2. 118.

Deze soort komt hier te lande alleen toevallig voor. Een voorwerp is in 1797 of 1798 in een' tuin te Doesburg (VII.) en beide seksen zijn bij Arnhem gevangen (d'A.). Wij bezitten een ♀ in eene familie-collectie [1], die voor ongeveer 60 jaren, uit de kruidentuinen van wijlen den Heer Groeneveld te Noordwijk, is bijeengebragt.

1. (1a.) P. Machaon L.

Vliegt bij Rotterdam (v. V.), Boskoop (v. E.), Warmond (v B.); bij Leiden en in de duinen te Katwijk (V. C.), zeldzaam, in Aug. en September. In Utrecht: bij Doorn, Leersum, Amerongen enz. in Aug. (d. G.). In Gelderland: bij Empen, in vele afwijkingen van grootte en kleur (v. E.); bij Harderwijk, Putten en Nijkerk in Mei en September (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

*) Met eene bereidvaardigheid, die ik op hoogen prijs stel, heeft Dr. de Rooy mij ook voorwerpen toegezonden o. a. van n° 27, 27*a*, 149, 208, 217, 221, 224, 226, 235, 239, 242*a*, 246, 249, 249*a*, 281, 290*a*, 307, 308, 336, 340, 347 en 355.

1) Deze collectie zal in het vervolg worden aangeduid door: d. G. coll.

De rups op wortelloof, op enkele plaatsen bij Leiden, in October voorkomende (d. G.), is zeer gemeen te Brummen (v. V.).

Var. Sphyrus Hb. bij Empen (v. E.).

2. Pieris Crataegi L.

In Zuid-Holl.: bij Rotterdam zelden (Hav.); in 1856 of 1857 éénmaal menigvuldig in en bij de Wassenaarsche duinen (Trap); één ex. bij Wassenaar of Noordwijk (v. B.). In Gelderland: bij Empen (v.E.), Doesburg, Doetinchem (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Mei en Junij (d. R.); in het midden van Junij 1848 zeer gemeen bij Hatert (v. V.). In Overijssel: bij Deventer (Sepp) en Dalfsen (V.).

De rups leeft in Junij op haagdoorn en slee-pruimen (Sepp).

3. P. Brassicae L.

Uit alle provinciën als gewoon opgegeven. Deze soort komt in het voorjaar eerst na de beide volgenden te voorschijn en vliegt gedurende het schoone saizoen. De pop overwintert.

Van eene var. met een vleeschkleurig oog aan het einde der vlakte-cel op de bovenzijde der ondervleugels zijn eenige exempl. te Rotterdam gevangen (VH.). Twee ♀, uit bij Warmond gevonden poppen verkregen (v. B.), hebben de onderzijde der ondervleugels veel hooger geel dan de stamsoort en niet met groen doormengd.

4. P. Rapae L.

Als de vorige, doch verschijnt eerst na *Napi*.

Rupsen bij Amsterdam op *Reseda* gevonden, leverden allen de vermelde witte variëteit (v. E.). Bij enkele ♀, die in 't voorjaar uitkwamen, zijn de vleugels van een gele tint.

5 P. Napi L.

Als de vorige, maar vliegt in het voorjaar het eerste.

Var. Napeae; Boisd. Spec. Gén. p. 519. Beide seksen bij Leiden.

5a. P. Daplidice L. *Ind.* 21. — *Ochs.* I. 2. 156.

In Gelderland meermalen, hoewel zelden, bij Empen (v. E.), Brummen (v. W.) en Zutphen (Will.); eenmaal bij Harderwijk in Aug. (d. R.).

6 Anthocharis Cardamines L.

In Zuid-Holl.: bij Rotterdam (VH.), Warmond (v. B.), Leiden (V.C.) en Woerden; jaarlijks en dikwijls menigvuldig, onder Voorschoten, Wassenaar, den Haag en Noordwijk, in Mei (d. G.). Bij Utrecht (V.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Culenborg (t. M.), Harderwijk, Nijkerk enz. in Mei en Junij (d. R.).

De rups op bloemen van damast (*Hesperis matronalis flor. pl. albo*) in Junij en Julij (Sepp.).

7. Rhodocera Rhamni L.

In Zuid-Holl.: overvloedig bij Rotterdam (v. V.); te Woerden (d.G.), Leiden, Wassenaar en Noordwijk (V. C.) jaarlijks, doch altoos schaars, van Julij tot in 't laatst van October en na de overwintering in Maart (d. G.). In Noord-Holl.: bij Amsterdam (v. E.). In Utrecht: bij Amersfoort (v. E.) en in Aug. 1857 buitengewoon talrijk bij Zeist, Driebergen, Doorn enz. (d. G.). In Gelderland te Empen enz. (v. E.); te Harderwijk, Nijkerk enz. in Maart en Aug. (d. R.); overvloedig te Brummen (v. V.) en dikwijls zeer menigvuldig om Arnhem (VH.).

De rups op gemeenen weegdoorn (*Rhamnus frangula*) in Mei en Junij (Sepp.).

8. Colias Edusa L.

In Zuid-Holl.: bij Rotterdam (VH.); meermalen, maar altoos enkel in *de Raam* bij Leiden in Aug.; slechts éénmaal menigvuldig aangetroffen langs de Haarlemsche trekvaart onder Noordwijk (d.G.). In Noord-Holl.: bij Amsterdam. In Gelderland: bij Zutphen (v. E.), Harderwijk en Putten in Aug. zeldzaam (d. R.).

Var. Helice Hb. Harderwijk (d'A.).

9. C. Hyale L.

In Zuid-Holl.: enkele malen bij Leiden (Trap, d. G.) en Wassenaar (v. B.); sommige jaren, o. a. in Aug. 1852, niet zeldzaam in de duinen langs het kanaal te Katwijk, op de bloemen van *Hieracium dunense* (d. G.). In Gelderland: in Aug. bij Harderwijk, Nijkerk (d. R.), Empen (v. E.) en in vroegere jaren menigvuldig bij Arnhem, Rheede, Drempt en Doesburg, maar sedert eenige jaren hoogst zeldzaam (VH.).

10. Thecla Betulae L.

In Gelderland: in Julij en Aug. bij Harderwijk (d. R.), Empen (v.E.), Vorden en Doetinchem (VH.). In Overijssel: bij Deventer (Sepp) en Dalfsen (V.).

De rups op sleedoorn of sleepruim in Junij. Het ei overwintert (Sepp).

Var. Spinosae Gerh. Mon. pl. 3. fig. 2. (VH).

11. Th. Pruni L.

Montferland en Doetinchem (V.H.).

13. Th. Lynceus F. *Sepp.* II. 2. fig. 1 ♂.

In Noord-Holl.: bij Muiderberg (Sepp). In Utrecht: bij Leersum, in jong eikenhout en op de heide in Julij en Aug. (d. G.). In Gelderland: bij Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk (d. R.) Hatert (v.V.)

en Wolfhezen in Aug. (d. G.). In Noord-Brab.: bij Bergen op Zoom (L'ADMIRAL).

De rups in Junij op eiken (SEPP).

14. TH. SPINI F.

Montferland, Arnhem en Doetinchem (VII.).

15. TH. QUERCUS L.

In Zuid-Holl.: onder Wassenaar en in Noord-Holl.: bij de Vogelenzang in Julij niet gewoon (d. G.). In Gelderland: bij Harderwijk, in Julij en Aug. (d. R.); bij Empen (v. E.); Vorden, Doetinchem (VII.) en Wolfhezen in jong eikenhout (d. G.).

De rups meermalen in Junij, na harden wind, onder hooge eiken.

16. TH. RUBI L.

In Utrecht op de heide (V.). In Gelderland: van Junij tot Aug. bij Harderwijk (d. R.), Empen (v. E.) en Vorden (VII.).

17. POLYOMMATUS PHLAEAS L.

In Zuid-Holl.: bij Rotterdam (VII.); jaarlijks overvloedig, doch vooral op zandgronden, onder Noordwijk, Wassenaar enz., van Mei af den geheelen zomer en herfst door (d. G.). In Noord-Holl.: bij Amsterdam en Muiderberg (v. E). In Utrecht: bij Doorn en de Bilt (d. G.). In Gelderland: van Julij tot September bij Harderwijk, Putten, Nijkerk (d. R.), Empen (v. E.) en Wolfhezen (d. G.). In Noord-Brab. bij St. Michiels-Gestel (v. E.).

De Heer TRAP en ook wij hebben éénmaal de rups gevonden. De vlinder verscheen binnen 15 dagen.

Var. Schmidtii Gerh. Mon. pl. 10. fig. 3*a*, 3*b*. Van deze var. o. a. ook door ENGRAMELLE (II. pl. 72 supp. 18. fig. 91 g, h.) afgebeeld, hebben wij den 7[den] September 1846, een ♂ gevangen op eene drooge weide onder Noordwijk. Zij is ook aangetroffen bij Brummen (v. W.) en door den Heer VAN LENNEP bij Haarlem (d'A).

Eene andere var. (*Sepp.* V. titelpl.) is eenmaal buiten Doesburg en een enkele keer in de duinen bij Haarlem gevangen (SEPP).

18. P. VIRGAUREAE L.

Bij Haarlem (d'A.) en eenmaal aan den dijk bij het veer van IJsselmonde bij Rotterdam, door wijlen den Heer HAVELAAR gevangen (VII.).

19. P. CHYSEIS F. *Ochs.* I. 2. 79.

Noordwijk ♂ ♀. (d. G. coll.). Nooit zelf gevangen.

21. P. XANTHE F.

In Zuid-Holl.: niet gewoon onder Noordwijk en Wassenaar (d. G.), vrij gemeen bij Rotterdam, volgens den Heer GYSBERTI HODENPIJL

(v. V.). In Utrecht: op de heide (V.), bij Doorn in Aug. (d. G.). Vrij algemeen in de drooge heide-streken van Gelderland (VH.), te Empen (v. E.) en Harderwijk in Julij en Aug. (d. R.). In Noord-Brabant: te St. Michiels-Gestel (v. E.).

21*a*. Lycaena Polysperchon *Ochs.* I. 2. 61. — *Ind.* 72.

Empen (Hallegr.); éénmaal bij Zutphen (Will.).

22. L. Aegon. Bork.

In Zuid-Holl. zeldzaam in Julij bij Noordwijk (d. G.) en in de omstreken van Leiden (Trap). In Utrecht menigvuldig in Julij 1852 op bloeijende heide bij Leersum (d. G.). In Gelderland vrij algemeen in drooge hei-achtige streken (VH.), bij Wolfhezen (d.G.), Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk van Julij tot September (d.R.).

De rups op brem in Junij (Sepp).

23. L. Argus L.

In Gelderl.: zeldzamer dan de vorige (VH.), éénmaal te Empe (v.E.).

24. L. Agestis Esp.

In Zuid-Holl.: niet zeldzaam in de duinen bij Katwijk, Wassenaar en Scheveningen in Mei, Junij, Augustus en September (d.G.). In Gelderland: zeldzamer dan *L. Aegon* (VH.), bij Zutphen (v. E.).

Van de var. met witte randvlekken een zeer frisch exempl. ♂ gevangen langs den binnen duinzoom te Wassenaar, in 't laatst van Junij 1851, tusschen *Echium vulgare* (d. G.). Een ♂ te Noordwijk (d. G. coll.).

25. L. Alexis F.

In Zuid-Holl.: de meest gewone *Lycaena*, bij Leiden (V. C.), Boskoop (v. E.), den Haag; zij vliegt op graslanden, doch vooral in de lagere duinstreken van Wassenaar enz. in Mei, Junij, Aug. en September; ook aan den hoek van Holland (d. G.). In Noord-Holl. bij Haarlem en Amsterdam (v. E.). Vrij algemeen in Gelderland (VH.); te Empen (v. E.), Wolfhezen (d. G.) en Harderwijk (d. R.). In de omstreken van Utrecht (V.) en in Noord-Brabant te St. Michiels-Gestel (v. E.).

Bij ♀ is de grondkleur dikwijls meer of minder blaauw bestuifd; dikwijls vangt men voorwerpen overeenkomende met de afbeelding van *Gerh. Mon.* pl. 28. fig. 4; ook bezitten wij onderscheidene ♂, bij welke, op de onderzijde der bovenvleugels, de twee oogen

23) Het verdient opmerking, dat *L. Argus* niet in de Faunae van Belgie en Brunswijk voorkomt. Zonder aan de juiste bestemming der; mij als *Argus* opgegevene voorwerpen te willen twijfelen, meen ik echter de opmerking niet te mogen terug houden, dat groote stukken van *Aegon*, dikwijls met *Argus* verward worden.

bij den wortel ontbreken (*Gerh. Mon.* pl. 38. fig. 8.).

De toevallige variëteit afgebeeld bij *Sepp.* V. titelpl. en bij *Gerh. Mon.* pl. 35. fig. 2 is bij Doetinchem gevangen (VH.).

26. L. Acis W. V.

Empen en St. Michiels-Gestel (v. E.).

27. L. Argiolus W. V.

In Gelderland: vrij algemeen in eikenbosschen bij Arnhem, Doetinchem en Vorden (VH.); te Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Mei en Junij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

27*a*. L. Alcon F. *Ind.* 113. — *Ochs.* 1. 2. 7.

Brummen (v. W.) en éénmaal een ♀ in een' tuin bij Nijkerk, in Mei (d. R.).

29. Limenitis Sibylla L.

Schijnt in Zuid-Holl. alleen toevallig voor te komen; jaren geleden hebben wij één stuk gevangen, in een' tuin bij Leiden. In Gelderland: bij Zutphen (Will.; Hallegr.; v. E.); dikwijls te Beekhuijzen gevangen in Augustus (Hav.); slechts eenmaal in Aug. omstreeks 1809, vrij menigvuldig bij Vorden (VH.).

Nymphalis Populi L.[1] *Ind.* 123. — *Ochs.* I. 1. 145.

30. Argynnis Paphia L.

In Utrecht: bij Zeist zeldzaam (V.). In Gelderland: dikwijls gevangen, van Julij tot Augustus (Hav.); zeldzaam bij Harderwijk, in Julij (d. R.); bij Vorden, Drempt en Doetinchem (VH.).

31. A. Aglaia L.

In Zuid-Holl.: zeldzaam onder Wassenaar op heidegrond; in 't laatst van Junij 1850 menigvuldig, in gezelschap van *Niòbe*, in het »klein duin" onder Noordwijkerhout (d. G.). In Noord-Holl.: te Waverveen (Sepp) en Naarden (l'Admiral). In Gelderland bij Zutphen (Will.), Vorden, Doetinchem (VH.) en Putten zeldzaam in Junij (d. R.).

De rups op *Viola canina* en *tricolor* en op *Carduus helenioides*, in Mei (Sepp, l'Adm.).

32. A. Adippe L.

[1]) Betreffende deze soort schreef mij de Heer Snellen van Vollenhoven: »In de collectie van mijnen overgrootvader, vroeger die van Dr. C. B. Voet, onder de inlandsche insekten opgenomen, waaronder geen enkel exotisch insekt voorkwam. Ook heette dit dier bij de bezitters van kabinetten van dien tijd, *de Nijmeegsche kapel*«. De Heer v. Eyndhoven meldt mij, dat hij dezen vlinder eenmaal, zoo hij zich niet bedriegt, heeft zien vliegen bij het huis Nijenbeek, aan den IJssel, achter Voorst.

In Gelderland: in Junij en Julij, somtijds in groote menigte bij Doesburg (Hav.) en zeldzaam bij Harderwijk (d. R.); eenmaal menigvuldig bij Drempt (VII.).

33. A. Niobe L.

In Zuid-Holl.: bij Warmond (v. B.), Wassenaar (V. C.) en Noordwijk jaarlijks en soms overvloedig, op duingronden in Junij en Julij (d. G.). In Noord-Holl.: bij Naarden (l'Admiral). In Utrecht (V.). In Gelderland soms menigvuldig in Junij (Hav.) bij Zutphen, Empen (v. E.), Doetinchem, Vorden (VII.) en bij Harderwijk zeldz. (d. R.).

De rups in Junij op *Viola tricolor* (l'Admiral).

Eene var. zonder zilveren vlekken is bij Empen (v. E.) en eene met paarsen weêrschijn bij Zutphen (Hallegr.) gevangen.

34. A. Lathonia L.

Vliegt in Zuid-Holl. jaarlijks gewoon in de duin- en zandstreken bij Wassenaar, Noordwijk, Katwijk enz. reeds in Mei tot in September; ook te Alphen (d. G.), Rotterdam (VII.) en Warmond (v. B.). In Noord-Holl.: bij Haarlem (v. E.) en Zomerzorg (d. G.). In Utrecht (V.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Augustus en Septb. (d. R.).

De rups op *Viola tricolor* (Sepp).

De rups der vermelde varieteit is, onder meerderen van de stamsoort van het ei af gekweekt.

34*a*. A. Euphrosine L. *Ind.* 145. — *Ochs.* I. 1. 58. en X. 1. 10.

In een bosch bij Empen (v. E.).

35. A. Selene F.

In Zuid-Holl.: in Mei en Junij geene zeldzaamheid op de zandgronden bij Wassenaar en op de geesten te Noordwijk (d. G.). In Gelderland: van Mei tot Julij in de hei-achtige streken (Hav.), bij Empen (v. E.) en Nijkerk in Mei en September (d. R.).

36. Melitaea Artemis F.

In Zuid-Holl.: slechts eenmaal op de geestgronden van Noordwijk in Mei (d. G.). In Utrecht (Sepp). In Gelderland: bij Harderwijk en Nijkerk in Mei (d. R.) en te Empen slechts op twee bepaalde plaatsen van de heide (v. E.).

De rups in Mei op *scabiosa succisa* (Sepp).

37. M. Cinxia F.

In Zuid-Holl.: menigvuldig in Mei bij Noordwijk, Sassenheim en Wassenaar, op drooge gronden (d. G.). In Gelderland: in Mei en Junij bij Harderwijk, Nijkerk (d. R.), Empen (v. E.) en Zutphen (Hallegr.).

De rups in April op *Plantago lanceolata* en *Hieracium pilosella* (Sepp). De rups overwintert.

38. M. Athalia Bork.

In Gelderland: veelvuldig in Mei 1845, in Voorstonden tusschen Empen en Brumm. (v. E.); bij Doesburg, Doetinchem en Vorden (VH.).

Eene var. bij Amersfoort (v. V.).

39. Vanessa Prorsa L.

Voorheen niet zeer zeldzaam bij Doesburg en Didam, maar nu in jaren niet gezien (VH.); bij Harderwijk in Julij en Augustus met de *var. Levana* zeldzaam (d. R.).

40. V. Cardui L. *Sepp.* IV. 1 en 2.

In Holland sommige jaren zeer schaars en in andere buitengemeen talrijk, als in 1751 bij Amsterdam en in 1808 bij Haarlem (Sepp); in 1826 bij Boskoop, Amsterdam en elders (v. E.); evenzeer in Junij, Julij en Augustus 1851 bij Noordwijk, Katwijk, Wassenaar, Leiden, Woerden, Aarlanderveen en zelfs op drooggemaakte gronden van het Haarlemmermeer (d. G.); te Rotterdam (VH.) en Warmond (v. B.). In Utrecht (V.). In Gelderland: bij Doesburg, Arnhem, Doetinchem, Zutphen (VH.), Harderwijk, Nijkerk enz. in Aug. en Sept. (d. R.) en zelden te Empen (v. E.).

De rups in Julij op distels en brandnetels.

41. V. Atalanta L.

In Zuid-Holl.: gewoon (V. C.) in Julij, maar vooral in den herfst. In Noord-Holl.: bij Amsterdam (v. E.). Bij Utrecht (V.). In Gelderland (V. H.) bij Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk enz. in Junij en October (d. R.).

De rups op brandnetels. Van vier rupsen, in 't begin van September volwassen gevonden op *Boehmeria macrophylla* Sieb., verschenen de vlinders in de eerste dagen van November, doch overwinterden niet (d. G.). De pop overwintert volgens Sepp.

42. V. Io L.

In Zuid-Holl. gewoon (V. C.) in Julij en Aug. en na de overwintering in Maart. Vliegt in de buitenste zeeduinen te Katwijk enz. uitsluitend op bloemen van *Eryngium maritimum* (d. G.). In Noord-Holl.: bij Amsterdam (v. E.). In Utrecht: bij Rhenen. In Gelderland: te Oosterbeek (d. G.), Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk enz. in Mei en Junij (d. R.).

De rups op brandnetels. Volgens Sepp schijnen de eijeren der zomer-generatie gedeeltelijk te overwinteren en gedeeltelijk, kort nadat zij gelegd zijn, rupsen te leveren.

45. V. Antiopa L.

In Zuid-Holl.: nu en dan, maar altoos enkel, bij Leiden (Trap, d. G.), Noordwijk en Katwijk in Aug. (d. G.), Koudekerk (Sth.). Bij Utrecht (V.), Zoestdijk (Sepp). In Gelderl.: in Mei en September bij Harderwijk, Putten en Voorthuizen zeldz. (d. R.); bij Oosterbeek (v. B.), Arnhem, Doesburg, Doetinchem, Vorden, Apeldoorn (VII.), Voorst en Empen (v. E.). In Overijssel bij Dalfsen (V.). Op Walcheren (d. B.).

44. V. Urticae L.

In Holland (V. C.) zeer verspreid van Junij tot October en na de overwintering in Maart. — Bij Utrecht (V.) en Rhenen (d. G.). In Gelderland: bij Harderwijk, Putten, Nijkerk enz. in Mei en Sept. (d. R.); bij Arnhem (d. G.), Empen enz. (v. E.).

De rups schoolswijze op brandnetels, overwintert ook als pop (Sepp).

45. V. Polychloros L.

In Zuid-Holl.: bij Leiden (V. C.), Warmond (v. B.), Noordwijk enz. in Aug. en na de overwintering in Maart en April (d. G.). In Noord-Holl.: bij Amsterdam (v. E.) en Muiderberg (Sepp). Bij Utr. (V.) en Doorn (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Harderwijk, Putten, Nijkerk enz. in April, Mei en September (d. R.).

De rups op ypen. — Ook op kersen (l'Admiral).

46. V. c-album L.

In Zuid-Holl.: eenmaal in een tuin te Leiderdorp, in September (d. G.). Eenige jaren geleden menigvuldig op ééne plaats bij Utrecht (V.). Vroeger vrij algemeen in Gelderland, thans zeer zelden (VII.); eenmaal te Empen (v. E.) en zeldzaam bij Harderwijk en Nijkerk in Mei en September (d. R.).

De rups op kruisbeziën in Augustus (Sepp).

46*a*. Apatura Ilia F. *Ind.* 182. — *Ochs.* I. 1. 160. — *Rös.* III. cl. 1. p. d. 42. f. 1, 2.

Eenmaal te Winterswijk en op Dalhuizen bij Velp (Will).

46*b*. Satyrus statilinus *Ochs.* I. 1. 184.

Een ♂ in Aug. te Harderwijk (d. R.).

47. S. Semele L.

In Zuid-Holland: bij Wassenaar (V. C.), Katwijk en Schevenin-

46*b*) Deze zelfde vlinder is in het Verslag van de 7de Algemeene Vergadering der Ned. Ent. Vereeniging in 1851 gehouden, als *Hipp. Allionia* Ochs. opgegeven. Terwijl ik in 't midden laat of *H. Allionia* eene locaal-variëteit van *Statilinus*, dan wel eene afzonderlijke soort zij, komt het mij boven alle bedenking voor, dat het voorwerp van Dr. de Rooij de ware *H. Statilinus* Ochs. is.

gen in de duinen, en op de geesten te Noordwijk gewoon in Junij en Julij. In Noord-Holl.: bij Zomerzorg. In Utrecht bij Doorn en Leersum (d. G.). In Gelderland op hei-achtige landen, bij Arnhem, Drempt, Vorden, Doetinchem (VH.), Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk enz. van Mei tot September (d. R.). In Noord-Brabant te St. Michiels-Gestel (v. E.).

De rups overwintert en leeft op gras (SEPP).

49. S. TITHONUS L.

In Zuid-Holl.: bij Rotterdam (v. V.), Wassenaar (V. C.), Katwijk en Noordwijk in Junij en Julij (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk, Putten enz. in Aug. (d. R.). In Noord-Brabant te St. Michiels-Gestel (v. E.).. In Overijssel te Dalfsen (V.) en Nieuwesluis (v. E.).

De rups als de vorige.

50. S. MEGAERA L.

In Mei en Julij overvloedig in Zuid-Holl. (V. C.) op grasplaatsen (d. G.). Bij Utrecht (V.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Oosterbeek, Arnhem (d. G.), Harderwijk, Putten, Nijkerk enz. in Mei en Julij (d. R.).

De rups als de vorige.

51. S. AEGERIA L.

Vliegt in Zuid-Holl.: bij Wassenaar (V. C.), in 't Haagsche bosch enz. op opene boschplaatsen in Mei, Aug. en September (d. G.). In Noord-Holl.: bij Naarden (SEPP). In Utrecht (v. V.; V.) te Amersfoort (v. E.). In Gelderland menigvuldig in hooge boschachtige streken, bij Arnhem, Doetinchem, Keppel, Vorden (VH.), Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk, Putten enz. van Junij tot September (d. R.).

De rups als de vorige.

52. S. HYPERANTHUS L.

In Zuid-Holl.: bij Leiden (V. C.) op weilanden; te Noordwijk op geestgronden, tusschen berkenhout; te Wassenaar enz. in Junij en Julij (d. G.). Bij Utrecht (V.) en Driebergen (d. G.). In Gelderland op weilanden (VH.), te Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk en Putten, bijna den geheelen zomer (d. R.). In Noord-Brabant te St. Michiels-Gestel (v. E.). In Overijssel te Nieuwesluis (v. E.).

Deze soort wisselt voornamelijk af in het grooter of kleiner aantal oogen op de vleugels.

De rups als de vorige.

53. S. DAVUS F. *de la Haye Icon.* 24. pl. 9. fig. 4. ♂.

In de Biltsche pan voor eenige jaren niet zelden (V.).

~54. S. Pamphilus L.

Vliegt in Zuid-Holl.; bij Katwijk, Noordwijk, Wassenaar (V. C.) enz. vooral op drooge gronden, van Mei tot in September; ook aan den hoek van Holland (d. G.). In Noord-Holl.: bij Amsterdam (v. E.). In Utrecht (V.). In Gelderland: te Empen enz. (v. E.), Harderwijk, Putten, Nijkerk enz. van Junij tot September (d. R.). In Noord-Brabant te St. Michiels-Gestel (v. E.).

De rups leeft in twee generatiën op gras (Sepp).

55. S. Iphis Hb.

Bij Eindhoven in Noord-Brab. gezien (v. E.).

55a. Steropes Aracynthus F. *Ind.* 279. — *Hesp. Steropes. Ochs.* I. 2. 217.

In Gelderland bij Empen jaarlijks zeer enkel, op ééne zonnige plaats van het landgoed *de Brederite*, tusschen eiken akkermaalshout (v. E.); ook in het Beekberger wald (Will.). Gelderland v. W. (v. V.).

56. Hesperia Linea F.

In Zuid-Holl.: op de met hout beplante geestgronden te Noordwijk menigvuldig, in Junij en Julij, en op drooge gronden onder Wassenaar (d. G.; Trap). In Gelderland te Empen (v. E.), Arnhem, Vorden, Doetinchem, Doesburg, in de werken om de stad (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Junij en Julij (d. R.). In Noord-Brabant te St. Michiels-Gestel (v. E.).

De rups in Junij (Trap).

57. H. Lineola *Ochs.*.

Vliegt op de opgegeven plaatsen in gezelschap van de vorige.

De rups is door mij in Junij gevonden.

58. H. Sylvanus F.

In Zuid-Holl.: meermalen bij den Haag (v. V.); langs de duinen te Wassenaar en bij den Deijl (V. C.) op houtrijke plaatsen niet zeldzaam op de bloemen der roode *Lychnis*, in Junij; schaars bij Woerden (d. G). In Gelderland te Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Julij (d. R.) en op dezelfde plaatsen als *H. Linea* (V.H.).

De rups is gevonden door v. E.

59. H. Comma L.

In Utrecht, bij Doorn, in Aug. 1851, niet zeldzaam op zonnige zandplaatsen in de dennenbosschen (d. G.). In Gelderland met *H. Linea* (VH.) te Empen (v. E.), Wolfhezen (d. G.), Harderwijk en Nijkerk in Junij (?) en Julij (d. R.). Te St. Michiels-Gestel in Noord-Brabant (v. E.).

60. Syrichthus Malvarum *Ochs.*

Bij Doetinchem en Doesburg (VH.). — ? Will. (v. E.).

61. S. Alveolus Hb.

Empen (v. E.), Brummen (v. W.), Doetinchem, Doesburg (VH.) en Harderwijk in Junij (d. R.).

De rups op aardbeziën gevonden in September (v. E.).

61*a*. Thanaos Tages L. *Ind.* 310. — *Ochs.* I. 2. 214.

Empen (v. E.), Zutphen (Will.).

62. Sesia Tipuliformis L.

In Holland: op Noortheij bij Voorschoten (v. V.); te Aarlanderveen op bessenboomen, in Julij (Trap) en te Amsterdam (v. E.). In Gelderland te Empen (v. E.), eenmaal te Harderwijk en Nijkerk (d. R.); te Doesburg in tuinen (VH.). Op Walcheren (d. B.).

S. Nomadaeformis Lasp. *Ind.* 340. — *Ochs.* II. 167.

Hier en daar in ons Vaderland (Hav.)[1].

62*a*. S. Mutillaeformis Lasp. *Ind.* 343. — *Ochs.* II. 162.

Brummen (v. W.).

62*b*. S. Chrysidiformis Esp.? *Ind.* 357. — *Ochs.* II. 145.

Brummen (V. W.); hier en daar in ons Vaderland (Hav.).

62*c*. S. Spheciformis Hb. *Ind.* 362. — *Ochs.* II. 134.

Brummen (v. W.).

62*d*. S. Asiliformis F. *Ind.* 364. — *Ochs.* II. 128.

Brummen (v. W.).

63. S. Apiformis L.

In Holland: bij Rotterdam (VH.); in de duinen bij Haarlem (Sepp). In Gelderland van Mei tot Julij, veelal zittende tegen de stammen der boomen (Hav.); bij Zutphen (Will.), Doetinchem, Doesburg (VH.), Harderwijk, Nijkerk (d. R.) en Oosterbeek (v. B.).

De rups in elzenhout (Sepp).

63*a*. Macroglossa Fuciformis L. *Ind.* 368. — *Ochs.* II. 185. X. I. 124.

In Gelderland (v. B.), bij Zutphen (Will.).

64. M. Bombyliformis Ochs.

In Holland: bij den Deijl (d. G.) en te Waverveen (Sepp). In Gelderland: te Empen (v. E.), Brummen (v. W.), Harderwijk en Nijkerk in Julij en Augustus (d. R.).

De rups op *Scabiosa arvensis* (Sepp) en wilde kamperfoelie (d. G.). De pop overwintert.

[1]) Dit is de eenige, mij bekende opgave, dat deze soort ook hier te lande voorkomt, zoodat nader onderzoek wenschelijk is, te meer omdat er in de coll. Havelaar geen inlandsch voorwerp voorhanden is.

~ 65. M. STELLATARUM L.

In Zuid-Holl.: bij Leiden, Katwijk (V. C.) en Wassenaar in Junij en Augustus; vliegt des daags, sommige jaren vrij talrijk, in de duinen op *Echium vulgare* (d. G.). In Noord-Holl. bij Amsterdam. In Gelderland te Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Julij en Aug. (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups op meekrap en kleefkruid.

~ 67. DEILEPHILA PORCELLUS L.

Slechts eenmaal bij Leiden gevangen, doch in 't laatst van Mei 1847 en 1848 menigvuldig te Katwijk, gedurende den schemer op bloeijende syringen (d. G.). In Gelderland: bij Zutphen (HALLEGR.), Doesburg, Doetinchem (VH.), Harderwijk en Nijkerk, in Junij en Julij zeldzaam (d. R.). In Groningen (SEPP).

De rups in Julij en Aug. op *Galium* (SEPP).

~ 68. D. ELPENOR L.

Komt in Zuid-Holl. jaarlijks voor bij Leiden (V. C.); in Julij 1846 aldaar buitengemeen talrijk, op bloeijende kamperfoelie (d G.); Rotterdam (v. V.; VH.). In Noord-Holl.: bij Haarlem (SEPP) en Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg, Doetinchem (VH.), Oosterbeek (v. B.), Harderwijk, Putten en Nijkerk in Junij en Julij (d. R.). In Noord-Brabant te St. Michiels-Gestel (v. E.). Op Walcheren (d. B.).

De rups op balseminen (d. G.) en op *Epilobium angustifolium* (SEPP). De pop overwintert.

69. D. CELERIO L.

Eenmaal te Amsterdam (d'A.). Te Rotterdam is de vlinder door de Heeren VERHUELL en BREUKELMAN en de rups door den Heer SNELLEN gevonden (VH.). Ook bij Zutphen (WILL.). Op Walcheren (d. B.).

~ 70. D. NERII L.

Komt hier toevallig voor. In 1672 is een rups bij Zoestdijk gevonden door C. STOLL (SEPP) en in 1834 velen bij Haarlem door den Heer GROENEWEGEN (v. E.). De vlinder bij Rotterdam (VH.) en in de plantaadje te Amsterdam door den Heer SMIT (v. E.).

De rups in September op *Nerium oleander* (SEPP).

~ 71. D. EUPHORBIAE L.

In Augustus zeldzaam bij Twello (d. R.), Drempt, Doetinchem (VH.), Zutphen en Empen; op laatstgenoemde plaats vroeger veel gevonden, maar in de laatste jaren niet gezien (v. E.). In Overijssel bij Deventer (d. R.), alwaar in 't laatst der vorige eeuw de

rups zeer gemeen was op Wolfsmelk (*Euphorbia campestris*). Op Walcheren (d. B.). De pop overwintert (Sepp).

~ 72. D. Galii F. *Rös.* III. cl. 1. p. n. 6. fig. 1, 2, 4.

In Holland: zeldzaam bij Leiden (Trap, d. G.); meermalen in 't laatst van Mei in den schemer op syringen te Katwijk en in Augustus in de duinen, waar ik eens een vlinder, op den vollen middag vliegende, gevangen heb (d. G.). — Bij Haarlem in 't duin (Sepp). In Gelderland: bij Doesburg, Doetinchem en Vorden (VH.).

De rups op walstroo (*Galium verum flore luteo*) in Aug. De pop overwintert.

~ 73. Sphinx Pinastri L.

In Holland: eenmaal de rups te Noordwijk (d. G.); Naarden (Sepp). In Utrecht de vlinder in Aug. tegen dennen bij Leersum. In Gelderland: te Oosterbeek (d. G.), Arnhem, Dieren, Doetinchem, Vorden (VH.); Harderwijk, Putten, Nijkerk in Junij en Julij (d. R.); eenmaal te Empen in 1851 (v. E.).

De rups op dennen, overwintert als pop.

~ 74. Sph. Ligustri L.

In Holland: bij Rotterdam (VH.), Warmond (v. B.); bij Leiden (V. C.), jaarlijks in den schemer op kamperfoelie en onder Wassenaar tegen rasterwerk in Julij (d. G.). Bij Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Arnhem, Doesburg (VH.), Harderwijk, Putten en Nijkerk in Junij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in September op liguster, hortensia (d. G.) syringen, laurier en hulst (Sepp). De pop overwintert.

Var. minor Hb. 143. te Empen (v. E.).

~ 75. Sph. Convolvuli L.

In Zuid-Holl.: bij Rotterdam (VH.); één exempl. in Julij 1837 bij Leiden, waar de vlinder in 1846 zeer overvloedig, gedurende verscheidene avonden, op de kamperfoelie vloog (d. G.). In Gelderland te Doesburg (VH.) en in Aug. 1846 te Harderwijk, Nijkerk, (d. R.) en Empen (v. E.). In hetzelfde jaar hebben wij ook onderscheidene poppen uit Gelderland ontvangen. Op Walcheren (d. B.).

De rups in Julij op klokjeswinde (*Convolvulus arvensis*) Sepp.

~ 76. Acherontia Atropos L.

In Holland: bij Rotterdam (VH.), Leiden en Katwijk schaars (V. C.), Loosduinen en Heemstede (v. V.). In Gelderland: te Doesburg (VH.), Culenborg (t. M.), Harderwijk en Nijkerk in Aug. en September (d. R.); te Empen in 1846 (v. E.). Bij Utrecht in hetzelfde jaar (V.). Op het eiland Voorne (VH.).

~ 77. SMERINTHUS TILIAE L.

In Zuid-Holl.: (v. V., VII.), bij Leiden (V. C.), in Mei en Junij niet zelden tegen ypen; ook te Woerden (d. G.) en Warmond (v. B.). In Noord-Holl.: te Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Junij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups op ypen en linden in Aug. en Septemb. De pop overwintert.

Deze soort wisselt zeer af in kleur en teekening. Wij bezitten o. a. voorwerpen overeenstemmende met ENGRAMELLE fig. 165 d, g, s. De var. (SEPP IV. titelpl.) uit een bij Haarlem gevonden rups gekweekt, stemt overeen met ENGRAMELLE fig. 165. n.

~ 78. S. OCELLATA L.

In Zuid-Holl.: (VII.) bij Leiden (V. C.), in de Wassenaarsche duinen op *Salix repens* in Junij (d. G.); bij Warmond (v. B.). In Noord-Holl. bij Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Junij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups op wilgen en balsem-populieren in den nazomer. De pop overwintert.

~ 79. S. POPULI L.

In Zuid-Holl. (VII.) bij Leiden (V.C.), Wassenaar en Woerden in Mei, Junij en Julij tegen boomstammen en rasterwerk (d. G.); bij den Haag en Warmond (v. B.). In Noord-Holl. bij Amsterdam In Gelderland: te Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Junij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups met de vorige. De pop overwintert.

Ook deze soort heeft vele afwijkingen. Bij enkele ♂ zijn de lichtere dwarsbanden zacht rooskleurig. ENGRAMELLE's afbeelding III. pl. 115. fig. 162 k. vindt men meermalen onder de ♀.

Een hermaphrodiet, die de vleugels en sprieten aan de regterzijde mannelijk en aan de linkerzijde vrouwelijk heeft, is te Empe gekweekt (V. E.).

79*a*. ZYGAENA TRIFOLII Esp. *Ind.* 418. — *Ochs.* II. 47. en X. 1. 105.

Te Empen (v. E.) en Brummen (v. W.). — Dezelfde aanteekening als bij *Nymph. populi* bl. 222. (v. V.).

Var. Glycyrrhizae Hb.

Empen en St. Michiels-Gestel (v. E.).

Var. Orobi Hb.? Brummen (v. W.).

79*b*. Z. LONICERAE Ochs. *Ind.* 419. — *Ochs.* II. 49 en X. 1. 105.

Brummen (v. W.).

~ 80. Z. FILIPENDULAE L. *Rös.* I. cl. 2. p. n. 57. fig. 1—5, 7.

In Zuid-Holl.: bij Wassenaar en Katwijk (V. C.), dikwijls overvloedig in de duinen, in Julij (d. G.). In Noord-Holl.: in 't duin bij Haarlem (Sepp). In Gelderland: bij Zutphen (v. E.), Arnhem, Doesburg, Doetinchem (VH.), Oosterbeek (v. B.), Harderwijk en Nijkerk in Junij en Julij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups op het St. Janskruid, *Hypericum* (Sepp).

81. Syntomis Phegea L.

Wordt in Noord-Brabant in de omstreken van Breda in Julij aangetroffen (Hav.).

82. Procris Statices L., Hb. 1.

In Zuid-Holl. niet zeldzaam in Mei te Noordwijk op de geesten en bij Wassenaar op drooge weiden langs de slootkanten. In Junij aan den hoek van Holland (d. G.). In Noord-Holl. bij Haarlem (d'A.). In Gelderland: in drooge streken bij Doesburg, Doetinchem, Drempt, Vorden (VH.), Zutphen (v. E.) en Wolfhezen, waar ik nog in de helft van Aug. twee ♂ gevangen heb. Op Walcheren (d. B.).

De rups overwintert (Sepp).

82*a*. Pr. Globulariae Esp. *Ind.* 450. — *Ochs.* II. 13.

Empen (v. E.).

83. Pr. Pruni F., *Hb.* 4.

Schijnt zeer zelden. De rupsen zijn door ons op een, thans ontgonnen stuk heidegrond, in de omstreken van den Haag, meermalen gevonden in Junij. Wij kweekten ze met wilgen en de vlinder verscheen in Julij.

84. Euchelia Jacobaeae L.

Vliegt in de duinen bij Wassenaar, Katwijk (V. C.) enz. jaarlijks gewoon in Mei en Junij (d. G.); bij Haarlem. In Gelderland bij Zutphen, Empen (v. E.), Arnhem, Doesburg (VH.) en Nijkerk zeldzaam in Julij en Augustus (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups op kreenwortelen (VH.) en zeer menigvuldig op het St. Jacobskruid (*Senecio jacobaea*). De pop overwintert.

85. E. Pulchra W. V.

(v. W. coll.)[1].

86. Emydia Cribrum L., *Hb.* 120, 121.

De vlinder meermalen, doch altijd zeer enkel op lage, digt met gras begroeide plaatsen in de duinen bij Katwijk en Wassenaar,

[1]) Deze verkorting beteekent, dat de soort in de collectie van den Heer van Walchren als inlandsch, maar zonder bepaalde localiteit, voorkomt.

in Junij en Julij. Voor eenige jaren vrij talrijk op laatstgenoemde plaats tegen rasterwerk (d. G.). Bij Haarlem (d'A.) en Bloemendaal (Lodeesen). In Gelderland, doch spaarzaam in Julij (Hav.); bij Empen (v. E.) en Putten zeldzaam (d. R.).

De rups in Junij.

Een ♀, zeer digt komende bij de *var. Colon.* Hb. 419, bij den Haag (d. G.).

87. E. Grammica L. *Sepp* VI. 15. — *Ochs.* III. 306.

In Zuid-Holl: enkele jaren in Junij en Julij bij den Deijl uit brem geklopt (d. G., Trap). In Gelderland (Hav.), bij Doesburg op brem (VH.) en bij Nijkerk zelden in Julij (d. R.).

88. Lithosia Rubricollis L.

De vlinder in Junij uit, met struiken doorgroeid, kreupelhout geklopt, onder Wassenaar, Noordwijk, den Haag enz. (d. G.); Warmond (v. B.). In Noord-Holl. (v. V.), bij Haarlem en in Gelderland te Empen (v. E.), Ensering (VH.) en Putten in Junij (d. R.).

De rups tegen beuken (VH.) en eikenstammen dikwijls menigvuldig in 't najaar (d. G.).

89. L. Quadra F.

In Zuid-Holl.: bij den Deijl (V. C.) en in 't Haagsche bosch, geene zeldzaamheid tegen boomstammen, in Julij en Aug. (d. G). In Noord-Holl. (v. V.), bij Haarlem (v. E.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk en Putten in Junij (d. R.), te Vorden, Doetinchem en in het Dierensche bosch (VH.). In Utrecht: bij Zeist, Driebergen en Doorn (d. G.). In Overijssel bij Deventer (Sepp). Op Walcheren (d. B.).

De rups overwintert en zit in Junij volwassen tegen eiken- (ook dennen-?) stammen (d. G.) en op linden (VH.).

90. L. Griseola Hb.

In Holland: in de omstreken van Leiden (V. C.) enz. zeer gewoon in Julij (d. G.), ook te Warmond (v. B.) en Hillegom (t. M.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Brummen (v. W.), Montferland, Doetinchem (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Junij (d. R.). In Noord-Brabant: te St. Michiels-Gestel (v. E.).

De rups, na de overwintering, tegen wilgen, ypen (d. G.), elzen en op duinrozen, *Rosa spinosissima* (Sepp), meestal menigvuldig.

91. L. Complana L.

In Julij schaars bij Wassenaar, den Haag, Haarlem (d. G.) en Warmond (v. B.). In Gelderland: bij Doesburg (VH.), Harderwijk en Nijkerk zeldzaam in Junij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups van tijd tot tijd, in April en Mei, tegen eiken en in de berken-pannen der duinen, onder dorre bladeren, na de overwintering.

92. L. Helveola Ochs.

In Gelderland, doch zelden in Julij en Aug. (Hav.).

93. L. Luteola Hb. 92.

Enkele exempl. uit eiken geklopt en tegen rasterwerk gevonden in Julij bij Noordwijk en Wassenaar.

94. L. Aureola Hb. 98.

Dieren (v. E.), Brummen (v. W.).

De rupsen eenmaal tegen met mos begroeide beuken in 't Haagsche bosch.

95. L. Muscerda Hb. *Hb.* 103.

Bij Leiden (t. M.), Wassenaar (V. C.) en Noordwijk in Julij schaars (d. G.); bij Veenenburg (v. B.), Heemstede (v. V.) en Haarlem (d. A.).

96 L. Rosea F., *Hb.* 111.

Bij Wassenaar (Trap), den Deijl, Noordwijk en in 't Haagsche bosch, vooral uit eikenhout geklopt in Julij, Aug. en in 't laatst van September (d. G.). In Noord-Holl.: bij Veenenburg (v. B.) en Haarlem (d'A.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Doetinchem, Vorden, Keppel (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Julij (d. R.).

Var. flava. Van deze var., die van de stamsoort alleen door de hooggele grondkleur der vleugels verschilt, vingen wij eenmaal onderscheidene ♂ bij den Deyl in September.

97. L. Mesomella L. — *Eborina* Hb. 114.

In Holland: bij Wassenaar (V. C.), Noordwijk enz. gewoon in Junij; in Utrecht bij Zeist in Julij (d. G.). In Gelderland te Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Junij (d. R.).

De rups, na de overwintering, in 't voorjaar op het mos van eiken en populieren.

Var. flava. — *Hb.* 266. — *Engram.* VI. fig. 304 a, b. De bovenvleugels zijn in plaats van beenkleurig, hoog geel; overigens als de type. Enkele ♂ en ♀ onder Wassenaar.

98. Setina Irrorea. Hb. 105.

Eenmaal bij Wassenaar (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Brummen (v. W.), in het Montferland en in de werken om Doesburg (VH.).

99. Nudaria senex Hb.

Zelden bij Haarlem (d'A.).

99*a*. N. Mundana L. *Ind.* 499. — *Ochs.* III. 160. — *Nuda* Hb. 63, 64.

Bij Leiden (t. M.). In Aug. 1852 een 25tal exempl. in een schuitenhuis te Warmond (v. B.). In Junij 1847 één stuk op de Gliphoeve (v. V.). In Gelderland te Nijkerk (d. R.) en in Zeeland (d. B.).

100. N. Murina Esp. Is bij vergissing als Zeeuwsch opgegeven.

101. Callimorpha Dominula L.

Komt in Julij, in Gelderland voor, zelden (Hav.); en is bij Dieren gevonden (v. E.).

102. Nemeophila Russula L. *Sepp.* VII. 37.

Bij Zelhem (Will.), op de heide achter Dieren (VH.) en bij Harderwijk zeldzaam in Julij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups op *Scabiosa arvensis* in Junij (VH.).

103. N. Plantaginis L.

Eene reeks van jaren geleden eenmaal in het Dierensche bosch (VH.).

104. Chelonia Villica L.

Nymegen. De rups overwintert (Sepp).

De *var. Konewkai* moet vervallen.

106. Ch. Caia L.

In Zuid-Holl.: bij Leiden (V. C.) enz. enz. in Julij en Augustus (d. G.). In Noord-Holl. (v. V.); bij Amsterdam (v. E.). In Utrecht (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.). Harderwijk, Nijkerk en Putten in Julij en Aug. (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

Het is bekend hoevele afwijkingen men bij deze vlindersoort aantreft. Engramelle heeft er vier platen mede gevuld.

107. Ch. Hebe L.

Is bij Leiden gevangen (v. d. H.).

108. Arctia Fuliginosa L.

Bij Leiden (V. C.), Woerden en Katwijk (d. G.). In Noord-Holl. (v. V.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg, Doetinchem (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Julij en Aug. (d. R.). In Noord-Brabant te St. Michiels-Gestel (v. E.).

De rups op St. Jacobs kruid in de duinen, en op stoppelvelden en bouwlanden. Zij overwintert en leeft in twee generatiën.

109. A. Lubricipeda F.

In Zuid-Holl.: bij Leiden (V. C.), Woerden, aan de Rijpwetering enz. zeer gewoon in Mei (d. G.). In Noord-Holl. (v. V.) bij Amsterdam (v. E.). In Utrecht: te Zeist en aan de Bilt in Julij (d. G.). In Gelderland (VH.) te Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Junij en Julij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in September en October op de meest verschillende boomsoorten en planten. Overwintert als pop.

110. A. Urticae Esp. *Metzner* in de *Ent. Zeit.* 1847. p. 124 seqq.

Eenmaal bij Leiden uit de rups.

~ 111. A. Menthastri F.

In Zuid-Holl. (VH.), bij Leiden (V. C.), Noordwijk enz. in Mei en Junij gewoon (d. G.). In Noord-Holl. (v. V.). In Utrecht te Zeist (d. G.). In Gelderland (VH.), te Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Junij en Julij (d. R.). In Overijssel bij Deventer (Sepp). Op Walcheren (d. B.).

De rups in September, overwintert als pop.

~ 112. Liparis Monacha L.

In Holland: dikwijls bij den Deyl en in 't Haagsche bosch, tegen eiken, in Julij en Aug. (d. G.); in den Haarlemmerhout (v. E.). In Utrecht: bij Doorn, Driebergen en de Bilt (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Arnhem, Doetinchem, Montferland (VH.), Harderwijk en Putten in Julij en Aug. (d. R.).

De rups in Junij in de reten der eiken-stammen (d. G.). Het ei overwintert (Sepp).

~ 113. L. Dispar L.

In Zuid-Holl.: jaarlijks gewoon en soms menigvuldig in Aug. bij Leiden (V. C.), Voorschoten, Katwijk, Woerden enz. (d. G.); Schiedam (v. B.). In Noord-Holl. te Amsterdam (v. E.). In Utrecht te Zeist en Driebergen (d. G.). In Gelderland (VH.), gemeen te Empen (v. E.), Harderwijk, Putten, Nijkerk enz. in Julij en Aug. (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in Julij op wilgen, haagdoorn, eschdoorn enz. Soms door hare menigte een ramp in Gelderland (VH.). Het ei overwintert (Sepp).

~ 114. L. Salicis L. *Sepp* II. IV. 4.

In Zuid-Holl.: in de omstreken van Leiden (V. C.); jaarlijks in Julij menigvuldig te Katwijk en Rijnsburg (d. G.). In Noord-Holl.: te Amsterdam (v. E.) en aan den Helder (VH.). In Utrecht te Wijk bij Duurstede (d. G.). In Gelderland te Empen (v. E.), Doesburg, Doetinchem (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Julij en Aug. (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups overwintert en leeft op wilgen, populieren (d. G.) en abeelen (Sepp).

110) De bij Sepp (VI. titelpl.) als var. van *A. Menthastri* afgebeelde vlinder, kan zeer wel deze soort zijn.

115. L. Auriflua F.

In Zuid-Holl. (VH.), bij Leiden (V. C.) enz. enz. jaarlijks overvloedig in Julij (d. G.). In Noord-Holl. veel te Amsterdam (v. E.). In Utrecht te Zeist (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Harderwijk, Putten en Nijkerk in Julij en Aug. (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups overwintert en is schadelijk voor de ooftboomen.

116. L. Chrysorrhaea L.

In Zuid-Holl. (VH.), bij Leiden (V. C.), Katwijk, Woerden, Rotterdam enz. jaarlijks gewoon en dikwijls menigvuldig in Julij (d. G.). In Noord-Holl. te Amsterdam. In Gelderland te Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Julij en Aug. (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups overwintert. Zij leeft op verschillende boomsoorten en in de duinen op *Hippophae rhamnoides*, waarop zij soms bij duizenden voorkomt[1] (d. G.). In de laatste jaren te vergeefs gezocht bij Empen (v. E.).

117. Orgya Pudibunda L.

Bij Rotterdam (VH.), Schiedam (v. B.), Wassenaar (V.C.), Noordwijk, den Haag en Woerden, tegen ypen en eiken in Junij (d. G.). In Gelderland te Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Junij en Julij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in September en October op ypen, eiken en ook linden. De pop overwintert.

118. O. Fascelina L.

In Holland: te Wassenaar (V. C.) en Noordwijk in Julij (d. G.); te Haarlem (Sepp). In Gelderland: op de heide bij Doetinchem en in het Montferland (VH.).

De rups, vooral vóór de overwintering, geene zeldzaamheid op wolwilgen, berken, brem (d. G.) wilgen en eiken (Sepp).

119. O. Coryli L.

In Holland: te Katwijk (Trap), Rijnsburg en Noordwijk (d. G.); te Naarden (Sepp). In Gelderland: te Empen (v. E.) en algemeen bij Arnhem (VH.).

De rups jaarlijks in Julij en September op berken, zeldzamer op populieren. De pop overwintert.

120. O. Gonostigma F.

Bij Voorschoten (V. C.), Wassenaar en Noordwijk (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg, Doetinchem (VH.) en Nijkerk in Aug. en September (d. R.). In Noord-Brabant te St. Michiels-Gestel (v. E.).

1) Zie ook bl. 122.

De rups overwintert en komt, sommige jaren talrijker, voor, op wilgen (d. G.) en haagdoorn (Trap).

~121. O. Antiqua L. *Sepp* II. IV. 23.

Bij Rotterdam (VII.) en overal in Zuid-Holl.: bij Leiden (V. C.), den Haag, Noordwijk, Woerden enz. in Junij, doch vooral in den herfst (d. G.). In Noord-Holl. te Amsterdam (v. E.). In Utrecht te Zeist (d. G.). In Gelderland meer algemeen dan de vorige (VII.), te Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk en Putten in Aug. en September (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in twee generatiën op wilgen, ypen, eiken, vruchtboomen enz. (d. G.). Het ei overwintert (Sepp).

~122. Bombyx Neustria L. *Hb.* 180. — *Rös.* fig. 4. — *Engram.* V. pl. 180. f. 232. g.

In Zuid-Holl. (VII.) jaarlijks gewoon bij Leiden (V. C.) enz. enz. In Noord-Holl. te Amsterdam (v. E.). In Utrecht te Driebergen (d. G.). In Gelderland algemeen (VII.), te Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk en Putten in Julij en Aug. (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups op verschillende boomsoorten en dikwijls schadelijk. Het ei overwintert.

Var. quercina [1] *selys. Hb.* 179. — *Engram.* fig. 232, e.

Menigvuldig onder de ♂, bij Leiden (V. C.); te Arnhem (VII.).

Var. De middenband is op gelen grond roodachtig. *Rös.* fig. 5, 6. — *Engram.* fig. 232, i, k.

Met de vorige var.; doch is mij alleen onder de ♀ voorgekomen.

~123. B. Castrensis L.

In Utrecht te Driebergen (v. B.) en zeer gemeen op de heide tusschen Utrecht en Amersfoort (v. V.). In Gelderland: bij Zutphen (Will.), Harderwijk, Nijkerk, Putten in Julij en Aug. (d. R.) en op de heide achter Dieren (VII.).

De rups in Junij en Julij op heide (Sepp).

~124. B. Lanestris L.

In Gelderland: in September en October (Hav.); bij Doetinchem en Doesburg (VII.).

124a. B. Catax L. *Ind.* 567, 568. — *B. Everia. Ochs.* III. 287.

Brummen (v. W.).

125. B. Processionea L.

In Gelderland zeldzaam (Hav.) op de Kemnade bij Doetinchem (VII.).

[1]) Volgens een schrijven van den Heer Verhuell zijn beide variëteiten door *Esper* als *Bomb. Neustria quercus* beschreven. Ik heb dat werk niet kunnen naslaan.

126. B. Crataegi L.

Leiden (V. C.) en den Haag (v. V.) in Augustus. Muiderberg (v. E.) In Gelderland: te Zutphen (Will.), Vorden (VH.) en Nijkerk zeldzaam in September (d. R.).

De rups in Junij op appelboomen, haagdoorn (d. G.) en eiken. Het ei overwintert (Sepp).

127. B. Populi L.

Den Deyl, Voorschoten, Woerden, den Haag in November (d. G.). Amsterdam (Sepp). In Gelderland te Empen (v. E.), Vorden (VH.) en Nijkerk in October (d. R.).

De rups tegen eiken en populieren in Junij (d. G.). Het ei overwintert (Sepp).

129. B. Rubi L.

In Holland: onder Wassenaar, Noordwijk en Sassenheim in Julij (d. G.). In Utrecht te Zeist (v. E.). In Gelderland te Empen (v. E.), bij Arnhem en in de werken om Doesburg (VH.); te Harderwijk, Nijkerk en Putten in Julij (d. R.).

De rups op drooge gras- en hei-gronden, in 't najaar volwassen, overwintert.

130. B. Quercus L.

In de duinen te Wassenaar (V. C.) in Julij. In Gelderland eenmaal de rups en vlinder (v. E.); te Doetinchem, Keppel (VH.), Nijkerk en Putten in Julij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups overwintert en leeft op haagdoorn, eiken (Sepp), *Salix repens* en wolwilgen in Mei. Zij was in Junij 1852 uiterst menigvuldig aan den hoek van Holland.

131. B. Trifolii F.

Te Katwijk enz. in de duinen in Julij (d. G.) en in het Gooiland (Sepp). In Gelderland eenmaal te Empen (v. E.), op de heide bij Doetinchem (VH.) en te Harderwijk, Nijkerk en Putten in Julij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in Junij in 't duin (d. G.), soms in menigte op *Hippophae rhamnoides* (Trap) en op heide. De rups overwintert.

132. Odonestis Potatoria L. *Rös.* I. cl. 2. p. n. 2.

Omstreken van Leiden (V. C.) in Aug.; eenmaal zeer menigvuldig langs de plassen bij Rotterdam (VH). In Utrecht te Driebergen (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk en Putten in Julij en Aug. (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups overwintert, leeft op riet, is jaarlijks gewoon en dikwijls menigvuldig.

Een var. ♂ met de kleur van het ♀ gekweekt (Trap). Een monster met gemis van den regter ondervleugel uit de pop verkregen (v. E.).

133. Lasiocampa Pini L.

In Julij en Aug. vrij menigvuldig gevangen tegen dennen op het Montferland; één exempl. op Enkhuizen bij Doesburg (VH.).

De rups overwintert.

134. L. Pruni L.

De rups eenmaal te Naarden op pruimen (Sepp), eenmaal te Empen op haagdoorn (v. E.) en bij Doesburg op hazelaren (VH.).

135. L. Quercifolia L.

Wassenaar in de duinen (d. G.). In Gelderland te Empen (v.E.), Doesburg (VH.), Harderwijk en Putten zeldzaam in Julij (d. R.).

De rups op *Rhamnus frangula* (d'A.) en *Salix repens* sommige jaren niet zeldzaam, na de overwintering, in Mei (d. G.).

136. L. Populifolia F.

In Gelderland zelden in Mei en Junij (Hav.), bij Zutphen (Hallegr.); eenmaal te Empen (v. E.) en in Doesburg op popels (VH.).

139. Saturnia Pyri W. V.

Een exempl. te Noordwijk (d. G. coll.).

140. S. Carpini Bork.

Bij den Deyl en in de Katwijksche duinen in April en Mei (d.G.). In Noord-Holl. te Waverveen (d A.). In Utrecht bij Zeist (v. E). In Gelderland te Empen (v. E.). Op de heide bij Vorden, Dieren, Keppel (VH.), Harderwijk en Putten in Junij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups op eiken, wilgen (Sepp), heide en, zoo ik mij wel herinner, ook op *Salix repens*, in Julij. De pop overwintert.

141. Aglia Tau L.

In April (Sepp) op het Montferland en in het Dierensche bosch (VH.).

142. Endromis Versicolora L.

Harderwijk en Nijkerk zeldzaam in Mei (d. R.); in het Montferland (VH.).

De rups op beuken en elzen (Sepp).

143. Cossus Ligniperda F.

In Zuid-Holl.: bij Leiden (V. C.), Katwijk, den Haag, Nieuwveen, Woerden enz. in Julij tegen wilgen (d. G.). In Noord-Holl. bij Amsterdam (v. E.). In Gelderland (VH.), te Empen (v. E.), Harderwijk, Putten en Nijkerk in Julij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

144. ZEUZERA AESCULI L.

In Zuid-Holl. bij Rotterdam (VH.). In Gelderland: bij Zutphen (WILL.), Apeldoorn, Doetinchem, Doesburg (VH.) en Brummen in Julij (v. V.); zeldzaam bij Harderwijk, Nijkerk en Putten (d. R.).

145. Z. ARUNDINIS Hb.

Waverveen (d'A.). Uiterst zeldzaam; doch in 1833 in ons Valand gevangen (HAV.).

146. HEPIALUS HUMULI L. Hb. 203 ♂, 204 ♀.

In Zuid-Holl. eenmaal een ♂ te Katwijk in Julij (d. G.) en bij Endegeest (TRAP). In Noord-Holl. (v. V.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Vorden en Doesburg (VH.).

De rups aan de wortels van de aardappelen (VH.).

147. H. SYLVINUS L. *Lupulina* Hb. 205, 206.

Rotterdam (v. V.), Endegeest (TRAP), Leiden (V. C.) enz. in Augustus, dikwijls in tuinen, eenmaal vrij talrijk tegen ypen (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.) en in het Dierensche bosch (VH.).

De rups in de wortels der salade (TRAP).

Var. Hamma Hb. } Arnhem en Dierensche bosch (VH.).
» *Flina* Esp. }

148. H. LUPULINUS L. *Flina* Hb. 210, 211.

Eenmaal in 1844 bij Leiden in Junij (d. G.); bij Amsterdam (SMIT). Op Walcheren (d. B.).

149. H. HECTUS F. Hb. 208, 209.

In Gelderland: bij Empen (v. E.) in 't Dierensche bosch (VH.) en bij Nijkerk in Julij (d. R.).

150. PSYCHE NITIDELLA Hb.

Gemeen bij de Vogelenzang (v. V.); vliegt bij Wassenaar in eikenhout in Julij (d. G.). In Gelderland te Empen (v. E.) en menigvuldig om Arnhem (VH.). Op Walcheren (d. B.).

De zakken menigvuldig tegen rasterwerk en eikenstammen.

150*a*. PS. CALVELLA O. *Ind.* 625. — *Ochs.* III. 172.

Empen (v. E.).

150*b*. PS. POLITELLA O. *Ind.* 628. — *Fisch. v. Rösl.* 38 fig. 2 a—c. p. 86.

In 1840 en later nog eenmaal, aan de Vogelenzang gevangen (v. V.).

PS. GRAMINELLA W. V. [1]).

151. LIMACODES TESTUDO G.

[1]) Deze soort, waarvan tot nog toe alleen de *zakken* zouden gevonden zijn in Gelderland (V.), bij Arnhem (VH.), zal hoogstwaarschijnlijk als inlandsche moeten worden opgenomen.

In Zuid-Holl. (V. C.), dikwijls uit eiken geklopt in Junij en Julij bij Noordwijk, den Deyl en Scheveningen (d. G.). In Noord-Holl. bij Naarden (Sepp). In Utrecht: bij Zeist (v. E.), Driebergen (d. G.) en Amersfoort (v. V.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Vorden, Doetinchem, Keppel (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Julij (d. R.).

De rups in September op eiken. De pop overwintert.

152. L. Asellus F.

Eenmaal in het Dierensche bosch (VH.).

153. Cilix Spinula Hb.

Bij Doetinchem (VH.).

De rups op haagdoorn en sleedoorn in Aug. en September. De pop overwintert (v. E.).

154. Platypteryx Lacertula Hb. 49. — *Engram.* V. pl. 209. fig. 279 c—e.

De vlinder op drooge gronden bij Wassenaar (V. C.), Noordwijk. Scheveningen enz. uit berken geklopt in de lente en zomer (d. G.). In Noord-Holl. (v. V.) bij de Vogelenzang (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Doetinchem, op de Kemnade (VH.), te Putten en Nijkerk zelden in Julij (d. R.).

De rups op de bovenzijde der berken-bladeren in Junij, Julij, September en October. Overwintert als pop.

Var. Scincula Hb. 50. — *Engram.* fig. 279, f—h.

In het Dierensche bosch (VH.). Wij hebben jaren achtereen alleen deze var. in beide seksen, in 't voorjaar uit de poppen verkregen, zoo dat ik gis, dat zij de winter-generatie uitmaakt, te meer daar de type ons alleen in den zomer is voorgekomen.

155. Pl. Curvatula Lasp.

In Zuid-Holl. veel zeldzamer dan de vorige, bij Leiden en Voorschoten, in twee generatiën (d. G.). In Gelderland op de bij *Lacertula* vermelde plaatsen.

De rups op elzen. De pop overwintert.

156. Pl. Falcula Hb. 44.

Op drooge gronden uit berken geklopt bij den Deyl, Noordwijk, Scheveningen en de Vogelenzang, in twee generatiën (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Arnhem, Doetinchem, Kemnade (VH.) en Putten in September (?) zeldzaam (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in Julij en September op de bovenzijde der berkenbladeren vrij gewoon. De pop overwintert.

157. Pl. Hamula Esp.

De vlinder vrij zelden in twee generatiën bij Scheveningen, langs den Haagschen straatweg en aan de Vogelenzang (d. G.). In

Gelderland: te Empen (v. E.), Arnhem (d. G.), Doetinchem (VH.) en Nijkerk zelden in Julij (d. R.).

De rups in Julij en in 't begin van October op eiken. De pop overwintert.

158. Pl. Unguicula Hb.

In April 1844 en Mei 1849 enkele exempl., des daags vliegende, gevangen, in 't Haagsche bosch en langs den Scheveningschen weg (d. G.).

159. Dicranura Vinula L.

In Zuid-Holl. gewoon in Mei en Junij tegen wilgen en populieren bij Leiden (V. C.), Rhijnsburg, Katwijk, Wassenaar, Scheveningen enz. (d. G.) en Warmond (v. B.). In Noord-Holl. bij Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg, Doetinchem (VH.), Harderwijk, Putten en Nijkerk in Junij en Julij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups op duinpalm (Sepp) en de genoemde boomen in Julij en Aug. De pop overwintert.

160. D. Furcula L.

In Zuid-Holl. veel zeldzamer dan de vorige in Mei en Junij bij Leiden (Trap), den Deyl (d. G.) en Rotterdam (VH.). In Noord-Holl. te Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Doetinchem (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Junij en Julij (d. R.).

De rups op wilgen. De pop overwintert.

161. Harpyia Fagi L. — *Sepp.* IV. 30 en 31 en VI. 37.

De rups eenmaal bij Amsterdam (d'A.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Montferland, Doesburg en bij Beekhuizen (VH.).

De rups op eiken (v. E.) en pruimenboomen (d'A.) in Aug. De pop overwintert.

162. H. Milhauseri F. — *Sepp.* V. 39.

In Gelderland een enkele maal in Mei en Junij (Hav.); bij Keppel en Arnhem (VH.). In Overijssel bij Steenwijk (d'A.).

163. Asteroscopus Cassinia F.

In Zuid-Holl.: te Rotterdam (VH.), Leiden (V. C.), den Deyl en in 't Haagsche bosch, in 't najaar tegen ypen (d. G.). In Noord-Holl. te Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Vorden, Doesburg, Doetinchem, Arnhem (VH.) en Nijkerk in September (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in Junij op ypen en linden.

164. Ptilodontis Palpina L.

In April en Mei bij Leiden en Katwijk (V. C.). Te Amsterdam.

In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg, Doetinchem (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Junij en Julij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups op wilgen, overwintert als pop.

165. NOTODONTA CAMELINA L. *Sepp.* I. IV. 1. fig. 1—11.

Bij Leiden (V. C.), Wassenaar, Noordwijk, den Haag enz. dikwijls in Mei, Junij en Julij tegen boomstammen (d. G). In Noord-Holl. bij Amsterdam (v. E.). In Utrecht te Doorn in Aug. (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Vorden, Doetinchem, Arnhem, Keppel (VH.), Harderwijk, Nijkerk en Putten in Junij en Julij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in Septemb. en Octob. op wilgen, eiken en elzen. De pop overwintert.

166. N. DICTAEA L.

In Zuid-Holl.: bij Leiden (V. C.), Noordwijk en Woerden in Mei en Julij tegen populieren (d. G.). In Noord-Holl. (v. V.), bij Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Arnhem, Doesburg (VH.), Harderwijk Nijkerk en Putten in Julij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in Julij en October op populieren en balsempopulieren. De pop overwintert.

167. N. DICTAEOIDES Esp. *Hb.* 23, 24.

Noordwijk en den Deyl (d. G.). In Gelderland: bij Putten en Nijkerk zeldz. in Julij (d. R.).

De rups enkele malen aan de bovenste takken van jonge berken in October. De pop overwintert.

168. N. DROMEDARIUS L.

Bij Leiden (V. C.), Wassenaar, Woerden enz. in Mei, Junij en Julij in elzenhout (d. G.). In Noord-Holl.: bij Amsterdam (v. E.), en in den Haarlemmerhout (L'ADMIRAL). In Gelderland: te Empen (v. E.), Doetinchem, Doesburg (VH.) en Nijkerk zeldz. in Augustus en September (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in twee generatiën (L'ADMIRAL) op elzen. De pop overwintert.

169. N. TREMULA W. V. *Ind.* 675. — *Ochs.* III. 86.

In Utrecht te Zeist (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Vorden, Doetinchem, Montferland (VH.) en Nijkerk zelden in Mei (d. R.).

De rups in Julij.

170. N. ZICZAC L.

Bij Rotterdam (VH.), Leiden (V. C.) en Amsterdam (v. E.). In Gelderland: bij Doesburg, Doetinchem (VH.), Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Junij en September (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups op wilgen en abeelen.

171. N. Velitaris Esp.

In Gelderland doch zelden in Junij (Hav.). De rups in Augustus bij Arnhem en op het Montferland, op lage eiken (VH.).

172. N. Querna W. V.

Eenmaal op het Montferland (VH.).

173. N. Chaonia W. V.

Zeist (d'A.). Eenmaal te Nijkerk in Junij (d. R.).

De rups in Julij op eiken (d'A.).

173a. N. Dodonaea W. V. *Ind.* 683. — *Ochs.* III. 80.

Bij Doetinchem zelden (VH.).

174. Diloba Coeruleocephala L.

In Zuid-Holl.: bij Leiden (V. C.), Woerden enz. in October (d. G.). In Noord-Holl. (v. V.) te Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk en Putten in September en October (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in Mei en Junij op haagdoorn en perenboomen gewoon.

175. Pygaera Bucephala L. *Ochs.* III. 235.

In Zuid-Holl. (VH.): bij Leiden (V. C.), Wassenaar, Noordwijk enz. in Junij (d. G.). In Noord-Holl. (v. V.) bij Amsterdam (v. E.). In Gelderland (VH.; v. V.): te Empen, Harderwijk en Putten in Junij (d. R.). In Utrecht te Zeist en de Bilt (d. G.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in September op eiken en wilgen. De pop overwintert.

176. Clostera Curtula L. *Ochs.* III. 232 en *Sepp.* IV. 21 en III. 8. fig. 7. [1]).

Bij Rotterdam (VH., v. V.), Leiden (V. C.), Wassenaar, den Deyl, Katwijk in Mei en Julij tegen populieren (d. G.). Te Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg, Doetinchem (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Junij en Augustus (d. R.).

De rups in Julij en September op populieren. De pop overwintert.

177. Cl. Anachoreta F.

In Mei en Julij bij Leiden (V. C.) en Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg, Doetinchem (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Junij en Aug. (d. R.). Op Walcheren (d. B).

De rups tusschen opeengesponnen blaren van wilgen en balsempopulieren in Julij, Aug. en Sept. De pop overwintert.

178. Cl. Reclusa F. *Hb.* 90.

[1]) Stelt deze geheele plaat wel eene andere soort voor dan *Cl. Curtula*, die, ten gevolge van het opkweeken der rupsen, de gewone grootte niet heeft bereikt?

Bij Rotterdam (v. V.) en vrij zelden bij Leiden (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg, Doetinchem (VH.) en Nijkerk zelden in Julij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

178*a*. Cl. Anastomosis L. *Ind.* 695. — *Ochs.* III. 226.

V. W. coll.

179. Cymatophora Xanthoceros Tr. *Sepp.* VII. 40. fig. 1—5 [1].

Empen (v. E.) en Vorden (VH.).

De rups op eiken in Junij. De pop overwintert (v. E.).

180. C. Octogesima Hb.

In Zuid-Holl.: bij Rotterdam (VH.) en in 't Haagsche bosch. In Noord-Holl. bij Amsterdam (d'A.).

De rups op balsempopulier éénmaal.

181. C. Or. F.

Bij den Haag (v. V.) en onder Wassenaar (Trap, d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Doetinchem, Montferland (VH.) en Nijkerk zelden in Junij (d. R.).

De rups op abeelen.

182. C. Flavicornis L. *Sepp.* VII. tab. 41.

Eenmaal te Empen.

De rups tusschen berken-bladeren in Junij. De pop overwintert (v. E.).

183. C. Bipuncta Bork. *Ondosa Hb.* 211.

In Zuid-Holl. bij Poelgeest onder Leiden in Junij tegen populieren (d. G.). In Gelderland bij Vorden (VH.).

De rups leeft tusschen platgesponnen berken-bladeren in September. De pop overwintert (Trap).

183*a*. Cleoceris Oo L. *Ind.* 704. — *Treits.* V. 2. 84.

Eenmaal te Empen uit de rups (v. E.).

184. Plastenis Subtusa F. *Hb.* 213.

Bij Leiden in Julij (Trap). In Gelderland: te Empen (v. E.), bij Doetinchem (VH.) en Harderwijk zeldzaam in Junij (d. R.).

De rups op populieren (Trap).

185. Pl. Retusa L., *Sepp.* III. 39. — *Hb.* 214.

Rhijnsburg (Trap) en Amsterdam (v. E.), in Julij (Sepp). Op Walcheren (d. B.).

[1]) Men moet te veel vertrouwen stellen in de determinatie van den Heer van Eyndhoven en in de teekening van den Heer Verhuell, om niet te onderstellen, dat fig. 6 op de plaat onjuist is terug gegeven. Ik kan in die figuur geene *C. Xanthoceros* zien. De teekening en kleurverdeeling doen eerder aan *Or* denken, van welke men soms exemplaren aantreft, die van de gewone vlekken slechts zeer onduidelijke sporen hebben.

De rups in Junij op wilgen (Sepp).

186. Acronycta Leporina L., *Hb.* 15.

Bij Zutphen (Will.), Doetinchem, Vorden (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Julij en Aug. (d. R.).

Var. Bradyporina Hb. Alleen deze var. schijnt in Zuid-Holl. voor te komen, waar zij gewoon is bij Leiden (V. C.), den Deyl, Noordwijk enz. in Junij (d. G.). In Noord-Holl. te Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.) en Doetinchem (VH.).

De rups op elzen in 't najaar. De pop overwintert.

187. A. Aceris L.

Amsterdam (Sepp). In Gelderland: bij Arnhem, Doetinchem, Doesburg en Vorden (VH.). — (V. W. coll.).

De rups in September. De pop overwintert (Sepp).

188. A. Megacephala F.

Rotterdam (VH.) en in de omstreken van Leiden (V. C.) in Junij (d. G.). Te Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg, Vorden (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Junij en Julij (d.R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups op wilgen, populieren en balsempopulieren, jaarlijks gewoon in September. De pop overwintert.

De var. met rozenkleurige grondkleur en de gewone teekening op de bovenvleugels (in Hubner's fig. 11 te sterk gekleurd), hebben wij nu en dan onder de ♂ aangetroffen.

189. A. Ligustri F.

Enkele malen bij den Deyl in Junij (d. G.). In Gelderland: bij Doetinchem (VH.), Harderwijk en Nijkerk zelden in Junij (d. R.).

Eenmaal de rups tegen een esch in October. De pop overwintert.

190. A. Strigosa W. V.

Te Empen eenmaal (v. E.).

191. A. Tridens F.

In Zuid.-Holl. (VH.) bij Leiden (V. C.) enz. enz. in Junij. tegen boomstammen (d. G.). In Noord-Holl. te Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Junij en Julij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups op wilgen en andere boomsoorten in 't najaar. De pop overwintert.

192. A. Psi L.

Gewoon in de omstreken van Leiden (V. C.), Woerden enz. in Junij (d. G.). In Gelderland zeldzamer dan de vorige (VH.); zelden te Empen (v. E.); Harderwijk en Nijkerk in Junij en Aug. (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in 't najaar niet zelden tegen ypen. De pop overwintert.

193. A. Menyanthidis Hb.

Vorden (VH.) en waarschijnlijk te Empen (v. E.).

194. A. Auricoma F., *Hb.* 8.

Bij den hortus te Leiden (Sth.); te Wassenaar (V. C.), den Deyl, Katwijk, Noordwijk enz. tegen boomstammen in Mei (d. G.). In Gelderland te Doetinchem (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Julij (d. R.).

De rups jaarlijks in September gewoon op jonge berken. De pop overwintert.

Var. Pepli. Hb. 614. Twee ♂ (d. G.).

195. A. Rumicis L., *Hb.* 9.

Zuid-Holl. (VH.), op dezelfde plaatsen als de vorige, doch veel minder talrijk (d. G.). In Gelderland (VH.): te Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Julij en Aug. (d. R.). Op Walcheren (d.B.).

De rups op wilgen (Trap), berken en populieren jaarlijks in September. De pop overwintert.

197. Diphtera Orion Esp.

Enkele jaren bij den Deyl en den Haag, tegen met mos begroeide eiken in Junij (d. G.). In Gelderland: te Empen, Voorstonden (v. E.), Arnhem, Vorden, Doetinchem (VH.), Harderwijk, Putten en Nijkerk in Julij (d. R.).

De rups zelden op eiken (Trap) en op beuken (Sepp), in September. De pop overwintert.

198. Bryophila Glandifera W. V. *Engram.* VI. fig. 522. a—d.

Bij Rhijnsburg tegen een muur in Julij (t. M.).

Var. Par. Hb. 516. Een ♂ in Aug. te Katwijk (d. G.), éénmaal (d'A.).

199. Br. Perla F.

Rhijnsburg (t. M.), Koudekerk (d. G.). De vlinder is jaarlijks in Julij en Aug. te Katwijk tegen oude muren te vinden.

Br. Deceptricula Hb. — *Gn. Noct.* V. p. 25.

Var. Raptricula Hb. — *Ind.* 736.

Bij de plassen te Rotterdam (VH.).

200. Gonoptera Libatrix L.

In Zuid-Holl. (VH.) bij Leiden (V. C.), Katwijk enz., in huizen en koepels in 't voor- en najaar (d. G.). Te Amsterdam. In Gelderland te Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk enz. in Mei en September (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in Julij op wilgen (Sepp), wolwilgen, abeelen en balsempopulieren. De vlinder overwintert.

201. Amphipyra Pyramidea L.

In Zuid-Holl. enkel in 't Haagsche bosch tegen eiken (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Vorden, Doetinchem, Velp (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Julij (d. R.). In Noord-Brabant te St. Michiels-Gestel (v. E.).

De rups op eiken.

202. Scotophila Tragopogonis L. *Treits.* V. 1. 277.

In Zuid-Holl.: bij Rotterdam (VH.), Leiden (V. C.) en in Aug. 1852, talrijk te Katwijk tegen huizen (d. G.). In Noord-Holl. te Haarlem. In Gelderland: te Empen (v. E.), Arnhem, Doesburg, Vorden, Doetinchem (VH.), Oosterbeek (d. G.) en Nijkerk in Julij (d. R.). In Utrecht bij Doorn in Aug. (d. G.).

De rups in Junij (d. R.).

203. Mania Maura L. (verkeerd Typica).

Te Winterswijk (Will.) en op het havenwerk aan den ouden Yssel bij Doesburg (VH.).

204. M. Typica L. (verkeerd Maura). — *Venosa* Hb. 61.

Bij Leiden (V. C.) in den schemer langs den Zijldijk in Julij (d. G.). Bij Rotterdam (VH.), Hillegom (t. M.) en Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg (VH.), Harderwijk en Nijkerk zelden in Junij (d. R.).

De rups op *Rumex aquaticus* in Mei (Sepp).

205. Rusina Tenebrosa Hb.

Eenmaal te Empen (v. E.); bij Vorden (VH.). Een afgevlogen stuk in Aug. 1852 te Katwijk, 't welk deze soort wel zijn kan (d. G.).

206. Segetia Xanthographa F.

Kemnade bij Doetinchem (VH.).

207. Cerigo Texta Esp. — *Connexa* Hb. 109.

Een exempl. bij Hillegom (t. M.) in Julij.

208. Triphaena Interjecta *Treits.* V. 1. 253. — *Hb.* 107.

Gelderland te Nijkerk in Julij (d. R.). — (V. W. coll.).

209. Tr. Janthina F. *Hb.* 100.

In Gelderland: bij Doesburg, Vorden (VH.) en eenmaal te Nijkerk in Julij (d. R.).

210. Tr. Fimbria L.

Eenmaal te Endegeest bij Leiden in 1852 (t. M.; Sth.) en twee exempl. in Julij van hetzelfde jaar te Zeist, overeenkomende met Engramelle's fig. 452 g (d. G.). In Gelderland te Zutphen (Will.).

211. Tr. Orbona F. *Sepp* VII. pag. 139 en 140, tab. 33. fig. 4.

Is, zoo ver ik weet, in Zuid-Holl. nooit gevangen. In Gelder-

land: op het Montferland (VH.), te Putten en Nijkerk tot in September (d. R.).

Var. Adsequa Dahl., *Treits.* V. 1. pag. 256. — *Sepp* VII. pag. 139, 141, fig. 1 en 3.

De rups te Wassenaar (d. G.).

Var. Prosequa Ochs. IV. 69. — *Treits.* V. 1. pag. 256. — *Sepp* VII. pag. 139, 140, fig. 5, 6.

In Zuid-Holl.: te Leiden (V. C.), Katwijk, Wassenaar enz. in Julij niet ongewoon, ook in huizen. De meeste voorwerpen houden het midden tusschen deze en de vorige variëteit.

Var. Pronubina d. Gr. bij *Sepp* p. 139 en 141 [1].

Eenmaal uit de rups.

De rups overwintert. Die van *Prosequa* hebben wij jaarlijks gevonden in de berkenpannen der duinen onder dorre bladeren.

212. Tr Subsequa W. V.

Binnen Leiden (v. V.). Te Empen (v. E.), op het Montferland (VII.) en te Putten in Julij (d. R.).

~213. Tr. Pronuba L. *Engram.* VII. fig. 34 c, d. — *Hb.* 103. — *Guen. Noct.* V. p. 320.

In Zuid-Holl. (VH.): bij Leiden (V. C.), Wassenaar en Katwijk jaarlijks in Julij en Aug. (d. G.). In Noord-Holl. te Amsterdam (V. E.). In Utrecht te Zeist (d. G.). In Gelderland (VII.): te Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk en Putten tot in September (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

214. Het Ras A *Guen.* p. 321. — *Engr.* 434 e, f. — *Sepp.* tab. 33 f. 6 en 34 f. 10. — *Innuba Treits.* [2].

Onderscheidene ♂ bij Leiden.

Van het Ras B *Guen.* l. l. — *Sepp.* tab. 34 fig. 8. — *Innuba Treits.*

Onderscheidene ♀ bij Leiden en Wassenaar (d. G.). In Gelderland (VH.). In Utrecht te Zeist (d. G.).

De rups overwintert en leeft in April en Mei volwassen op viooltjes (VH.).

215. Chersotis Porphyrea W. V.; *Hb.* 473.

Vliegt op den vollen middag in Aug. bij Oosterbeek en Wolfhezen (d. G.), te Brummen (V. W.), Montferland (VH.), Wilp (v. E.) en Harderwijk zelden in Julij (d. R.).

~ 216. Ch. Plecta L.

In Holl. in Mei en Julij te Noordwijk, Wassenaar en langs den

1) Connuba Hb. 680 is, zoo al geene andere soort, zeker eene andere variëteit.

2) Innuba Tr. te Amsterdam en Empen (v. E.). Beide rassen?

Zijldijk bij Leiden (d. G.); te Amsterdam (SEPP). In Gelderland: te Empen (v. E.), Doetinchem, Doesburg (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Aug. (d. R.). In Zeeland op Walcheren (VH.).

217. NOCTUA C. NIGRUM L. *Hb.* 111.

In Gelderland: te Millingen, bij het Loo (v. E.), Brummen (V. W.), op de Kemnade (VH.) en te Harderwijk in Julij (d. R.).

218. N. DITRAPEZIUM *Hb.* 472. — *Tristigma* O.

Wassenaar en Noordwijk in Julij (d. G.). Vorden (VH.).

De rups meermalen na de overwintering, in de berkenpannen der duinen onder dorre bladeren.

219. N. TRIANGULUM Tr. — *Sigma* Hb. 497.

Bij Leiden, den Haag en Wassenaar tegen eiken in Junij (d. G.). Vorden (VH.).

De rups overwintert en leeft op brandnetels.

220. Is met n. 218 verward en moet wegvallen.

221. N. BELLA Bork. — *Quadratum* Hb. 477.

Bij Leiden en Wassenaar in Junij en Aug. (d. G.); Amsterdam (v. E.). In Gelderland: te Nijkerk (d. R.) en op de Kemnade (VH.).

De rups overwintert.

222. N. LEUCOGRAPHA Tr.

Op de Kemnade bij Doetinchem (VH.).

222*a*. N. FESTIVA W. V. *Ind.* 790. — *Treits.* V. 1. 224.

Kemnade bij Doetinchem (VH.).

Var. Subrufa Haw.; *Hb.* 467, 468. — *Guen. Noct.* V. p. 331.

Ons eenig ♂ (Hb. 467) is op de vorige lijst ten onregte als DAHLII Hb. opgenomen.

De rups overwintert.

223. Valle weg.

224. N. BRUNNEA F. *Hb.* 121.

Vorden (VH.), Harderwijk zeldz. in Aug. (d. R.).

225. N. BAJA F.

Wassenaar in Julij (d. G.). Vorden (VH.) en Harderwijk zeldzaam (d. R.). Deventer (v. E.).

De rups met die van n. 218; doch talrijker.

225*a*. N. SIGMA W. V. *Ind.* 796. — *Treits.* V. 1. 212.

Vorden (VH.).

226. SPLAELOTIS AUGUR F.; *Hb.* 148.

In Zuid-Holl. eenmaal (v. B.). In Utrecht (V.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Brummen (v. W.), (Vorden (VH.) en Nijkerk in Julij (d. R.).

227. Sp. Ravida Tr.

In Zuid-Holl. een ♀ (Hb. 600) bij Leiden. In Utrecht te Zeist, in Julij 1852 onderscheidene voorwerpen[1] (d. G.); te Zoestdijk (v. E.). In Gelderland bij Doetinchen (VH.).

228. Sp. Praecox L.

Rotterdam (VH.) en één exempl. in Leiden (Stn.). In Gelderland: te Doesburg (VH.) en Harderwijk zelden in Junij (d. R.).

229. Sp. Pyrophila F. *Hb.* 45.

In Zuid-Holl. te Boskoop (v. E.). In Utrecht te Zeist in Julij (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg, Vorden, Kemnade (VH,) en Harderwijk zelden in Julij (d. R.).

229*a*. Agrotis Saucia Hb. *Ind.* 821. — *Treits.* V. 1. 149.

Vorden (VH.).

230. A. Suffusa W. V., *Hb.* 154.

Te Leiden (t. M.; d. G.) en Katwijk zeer enkel in Mei en September (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.) en Vorden (VH.).

231. A. Segetum W. V. — *Segetis Hb.* 146. — *Engr.* VII. f. 448*a*. — *Guen. Noct.* V, p. 274.

Alleen ♂ bij Leiden (d. G.). Te Empen (v. E.), Brummen (V. W.), Doetinchem, Vorden, Doesburg (VH.).
en Nijkerk in Julij (d. R.).

Var. Segetum Hb. 147. — *Engr.* 454 a—d. — *Guen.* l. l.

Enkele ♀ bij Leiden (v. B.; d. G.). In Utrecht te Zeist in Julij (d. G.).

A. Trux [2].

232. A. Exclamationis L. *Hb.* 149.

Rotterdam (VH.); te Katwijk in Mei en Junij, en langs den Zijldijk bij Leiden in den schemer. In Utrecht te Zeist in Julij (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Brummen (V. W.), Doesburg, Vorden (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Aug. (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

233. A. Corticea *Hb.* 145 ♂, *Sordida* 154 ♀.

Vorden (VH.). — (V. W. coll.).

234. A. Cinerea Bork. *Hb.* 155.

Alleen te Katwijk in 't laatst van Mei; vliegt op den dag en in den schemer op syringen (d. G.). In Gelderland te Vorden (VH.).

235. A. Tritici L.; *Guen. Noct.* V. p. 288.

1) Alle ♂ met de grondkleur van Hubner's fig. 600, maar met den roodachtigen voorrand van fig. 126.

2) Deze in Zuid-Europa te huis behoorende soort, is mij door den Heer Ver-Huell opgegeven als bij Vorden en Doetinchem gevangen.

Bij Haarlem te Zomerzorg een ♀ (*Hb.* 623 ?) des daags vliegende, gevangen in gezelschap van *Agr. Valligera* in Aug. (d. G.). ? Empen (v. E.).

Een var. ♂ met blonde grondkleur en twee var. ♀ gelijk aan fig. 534 Hb.[1] te Harderwijk in Augustus (d. R.).

A. OBELISCA W. V.[2]. *Ind.* 840.

Vorden (VH).

236. A. AQUILINA W. V.

Empen (v. E.). — (V. W. coll.).

Var. Vitta Hb. 533, 534. — *Treits.* V. 1. 132.

Montferland en Vorden (VH.). Warmond (v. B.).

237. A. FUMOSA Tr.

Doesburg (VH.).

238. PUTRIS L. — *Lignosa Hb.* 245.

In Utrecht te Zeist in Julij (d. G.). In Gelderland: te Doesburg (VH.), Empen (v. E.) en Harderwijk zelden in Julij (d. R.).

239. A. VALLIGERA Tr., *Hb.* 150 ♂, 478 ♀.

In Zuid-Holl. meermalen op de zandgronden bij Noordwijk en Katwijk in Junij en Julij. In Utrecht te Zeist (d. G.). In Gelderland te Harderwijk in Augustus (d. R.).

240. HELIOPHOBUS GRAMINIS L.; *Hb.* 480 en 481.

Leiden (TRAP; d. G.), Amsterdam (v. E.). Arnhem en Vorden (V.H.).

? *Var. Tricuspis* Hb. 143. Bij Arnhem, Vorden (VH.) en Harderwijk (d. R.).

241. H. POPULARIS F. — *Graminis* Hb. 59.

Warmond een ♂ (v. B.). Brummen (V. W.), Arnhem en Vorden (VH.).

241*a*. LUPERINA CESPITIS W. V. *Ind.* 866. — *Treits.* V. 2. 115. — *Engram.* VII. f. 459. — *Sepp.* VII. 55.

Eenmaal de rups te Nijkerk (d. R.).

1) *Hb.* fig. 534 wordt door GUENÉ als var. van *Aquilina* aangehaald. Daar mijn beide ♀ evenwel, volgens de door dien schrijver opgegeven kenmerken, zeker *Tritici* zijn, zou ik onderstellen, dat deze soort ook hare var. *Vitta* heeft.

2) De groote gelijkenis van deze soort op de aanverwante species, heeft mij doen besluiten haar niet onvoorwaardelijk op te nemen; te meer omdat zij ook in de naburige Faunae niet voorkomt.

236) Het verschil tusschen *Aquilina* en *Tritici* is goed opgegeven door GUENÉ pag. 238. Ik bezit twee ♀ in Aug. te Katwijk gevangen, die vrij wel overeenkomen met HUBNER's fig. 623. Zij zijn echter grooter; de zwartgrijze bovenvleugels witachtig bestuifd en het veld tusschen de gewaterde lijn en de franjen is smerig zwart blaauw. — Welligt behooren zij tot *Ag. Siliginis* Friw., waarvan ik de beschrijving niet konde raadplegen.

NB. Ik heb de plaat van SEPP naar het origineele voorwerp bestemd.

242. L. TESTACEA W. V.

Leiden (t. M.); gewoon te Katwijk tegen huizen in Aug. (d. G.). In Gelderland op het Montferland (VH.) en bij Nijkerk in Junij(?)(d.R.).

243. L. INFESTA O. — *Anceps* Hb. 484.

Eenmaal een ♂ te Katwijk in 't laatst van Mei (d. G.). Te Empen in 1839 (v. E.).

244. L. ALBICOLON, Hb. *Hb.* 542. — *Guen. Noct.* V. p. 196.

Alleen te Katwijk en niet schaars in 't laatst van Mei op syringen, in den schemer; meerdere ♂ (d. G.).

Var. A *Guen.* l. l. — *Hb.* 543.

Onderscheidene ♀ (d. G.).

Subvar. ALBICOLON Steph. *Guen.* l. l.

♂ en ♀ (d. G.)

245. L. NIGRICANS Tr.; *Guen.* V. p. 194.

Een ♂ behoorende tot het ras *Tribolus* BDV. bij Leiden in Julij (d.G.).

246. L. FURVA W. V.; Hb. 407.

Vorden (VH.) en Harderwijk (d. R.).

247. L. VIRENS L. *Hb.* 235, 568 ♂.

In Zuid-Holl. eenmaal te Noordwijk uit een jongen eik geklopt in Aug. (d. G.). In Gelderland, op de Kemnade en het Montferland (VH.) en te Harderwijk zelden in Julij (d. R.). In Utrecht (V.).

248. L. LATERITIA Esp. *Hb.* 74.

In Utrecht te Zeist in Julij (d. G.). In Gelderland: te Vorden (VH.), Harderwijk in Julij (d. R.) en te Zutphen (WILL.).

249. L. RUREA F.

Wassenaar en Noordwijk in Mei niet zeer gewoon (d. G.), Leiden (t. M). In Gelderland: te Empen (v. E.), Vorden (VH.) en Harderwijk in Aug. (?) (d. R.).

De rups overwintert en is gevonden in de berken-pannen der duinen.

Var. Combusta; Hb. 366. Even gewoon als de type (d. G.); Harderwijk (d. R.).

249*a*. L. SCOLOPACINA Hb. 460. — *Ind.* 881. — *Treits.* V. 3. 33, VI. 1. 411 en X. 2. 114.

Een exempl. te Harderwijk (d. R.).

250. L. PINASTRI L. Hb. 246.

Enkele exempl. tegen eiken bij den Deyl in Junij en Julij (d.G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), op het Montferland en in 't Soerensche bosch (VH.).

De rups op zuring (v. E.).

251. L. HEPATICA W. V.

Vorden (VH).

252. L. LITHOXYLEA W. V.

Voorst (v. E.), Brummen (V. W.), Doesburg (VH.).

Sublustris Esp.[1] *Guen. Noct.* V. p. 159. — *Lithoxylea* Hb. 240.

Drie ♂ te Noordwijk (d. G.).

253. L. POLYODON L. Hb. 82.

In Zuid-Holl.: gewoon bij Leiden (V. C.), Wassenaar, Alphen en Woerden in Julij (d. G.). Te Amsterdam (v. E.). In Utrecht: te Zeist, Driebergen en Leersum (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg, Doetinchem (VH.), Harderwijk in Aug. (d. R.).

De rups leeft van graswortels in Junij (SEPP).

254. L. CONSPICILLARIS W. V.; *Sepp.* VI. 7, fig. 4, 6. — *Hb.* 256. — *Guen. Noct.* V. p. 149.

Zutphen (WILL.), Arnhem in April (SEPP); op de Kemnade en op de heide achter Rhederoord (VH.).

Var. Melaleuca Viev., *Guen.* p. 150. — *Engram.* VI. 382 b. — *Sepp* VI. 7. fig. 5. Arnhem (SEPP).

De rups in Julij op brem. De pop overwintert (SEPP).

255. L. BASILINEA F. Hb. 427.

Bij Leiden in 't laatst van Mei (d. G.); Amsterdam en Haarlem (d'A.). Vorden (VH.).

De rups enkele malen vroeg in 't voorjaar in de reten van boomstammen. Verpopt reeds in Maart.

256. L. GEMINA Tr.

Var. Remissa. Hb. Vorden (VH.).

257. L. UNANIMIS Tr.

Voorschoten (d. G.). Empen (v. E.). Op Walcheren (d. B.).

De rups. Zie de aant. bij n. 255.

258. L. DIDYMA Bork. — *Oculea, Guen.* V. p. 210. — *Engram.* VI. fig. 393 a,b,c.

Bij Leiden enz. in Julij, minder gewoon dan de volgende var. (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg, Doetinchem (V. H.) en Harderwijk in Julij en Aug. (d. R.).

Var. Nictitans Esp. — *Hb.* 619, 620. — *Guen.* p. 211.

Bij Leiden (V. C.) en zeer verspreid in de geheele prov. Zuid-

[1]) Is *Sublustris* eene andere soort, dan wel eene var. van *Lithoxylea?* Dit is zeker, dat al mijne voorwerpen overeenstemmen met fig. 240 van HUBNER en de beschrijving van GUENÉ.

Holl. In Utrecht te Zeist (d. G.). In Gelderland: te Empen (v.E.), Nijkerk (d. R.), Doesburg en Doetinchem (VH.).

Var. Secalina Hb. 420. — *Guen.* l. l.

Enkele exemplaren (d. G.). In Gelderland met de type.

259. L. Ophiogramma Esp. *Hb.* 355.

Langs den Zijldijk bij Leiden, niet gewoon in den schemer in Julij (d. G.) — (V. W. Coll.).

259*a*. L. Fibrosa Hb. 385. — *Ind.* 897. — *Leucostigma*, *Treits.* V. 2. 331. *Engram.* VI. fig. 389 a.

Een ♂ in Aug. bij Warmond (v. B). — (V. W. coll.).

260. L. Nictitans L. — *Chrysographa* Hb. 221.

Zutphen (Will.), Doesburg (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Julij en Aug. (d. R.).

261. Apamea Strigilis L. — *Praeduncula* Hb. 95. — *Guen. Noct.* V. p. 214.

Wassenaar (t. M.), Amsterdam (v. E.), Harderwijk in Julij en Aug. (d. R.).

Var. Latruncula W. V.; *Guen.* p. 215. — *Hb.* 94.

Wassenaar in Junij (d. G.); Vorden (VH.).

Var. Aethiops Haw.; *Guen.* l. l. — *Latruncula* Hb. 776.

♂ en ♀ in Julij tegen eiken te Wassenaar.

Var. Hb. 94. Een ♀ in de omstreken van Leiden.

Var. Fasciuncula Haw.; *Rubeuncula* Donz. *Guen.* l. l.

Een ♂ uit Zuid-Holl.

Subvar. De helder geel roode kleur der vorige var. is door onzuiver stroo-geel vervangen. Drie ♂ bij Leiden en Wassenaar in Junij.

262. Ap. Furuncula W. V. *Engram.* VIII. fig. 550. f. — *Guen. Noct.* V. p. 216.

In Julij langs den Zijldijk bij Leiden.

Var. Pulmonariae Dup. *Guen.* p. 217. — *Engram.* fig. 548 b.

Talrijker dan de type (d. G.). In Gelderland te Harderwijk (d. R.).

? *Var. Engram.* fig. 550 e. Bij Leiden.

Hadena Aethiops O. *Ind.* 912. — *Treits.* V. 1. 184 en X. 2. 28. — *Sepp* VII. 18 ?[1].

Montferland (VH.). Putten zelden in Aug. De rups in Junij (d. R.).

263. H. Persicariae L.

In Zuid-Holl. bij Leiden (V. C.) in Mei (d. G.). Te Amsterdam. In Gelderland eenmaal te Empen (v. E.); te Doesburg (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Mei (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in 't najaar op verschillende planten. De pop overwintert.

[1]) Ik bestem de hier aangehaalde plaat van Sepp liever als *H. Aetiops* dan als *H. Lutulenta.* Ik heb het voorwerp zelf niet gezien.

Var. Accipitrina Esp. *Engram.* VI. fig. 252. — *Treits.* V. 2. 140 en 158.
Bij Arnhem eenmaal (VH.).

264. H. Brassicae L.
In Zuid-Holl. (VH.), bij Leiden (V. C.), Woerden enz. in Mei, Junij en Julij (d. G.); te Amsterdam (v. E.). In Utrecht te Zeist (d. G.). In Gelderland (VH.), te Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Mei en September (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in 't najaar, dikwijls menigvuldig, op kool en andere gewassen. De pop overwintert.

Kleinere voorwerpen hebben soms eene blonde grondkleur.

265. H. Suasa W. V.
Kemnade bij Doetinchem (VH.); Harderwijk in Aug. (d. R.).

266. H. Oleracea L.
In Junij niet zeer gewoon (d. G.); te Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Junij en Julij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups op veldmunt en kruizemunt in Aug. De pop overwintert (Sepp).

267. H. Pisi L. *Hb.* 429.
Te Woerden, doch vooral in de zandige streken bij Wassenaar en Noordwijk in Junij (d. G.). In Gelderland: te Doesburg, Didam (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Mei (d. R.).

De rups op gewone erwten, *Myrica gale* (Sepp), berken, wolwilgen en vooral op brem in September. De pop overwintert.

De var. afgebeeld Engram. VII. fig. 477 f, g., met de type.

268. H. Splendens Tr.
Vorden (VH.).

269. H. Chenopodii F. *Hb.* 86.
Een paar te Katwijk in 't laatst van Mei (d. G.). Te Empen (v. E.), op de Kemnade (VH.) en te Harderwijk in Aug. en September. (d. R.).

270. H. Dentina Esp. *Hb.* 408.
Woerden en Wassenaar in Mei en Junij (d. G.). In Utrecht te Zoestdijk (d'A.). In Gelderland: te Empen (v. E.), op de Kemnade en bij Rozendaal (VH.); te Putten en Nijkerk in Junij (d. R.).

271. H. Saponariae Esp. — *Typica* Hb. 58.
Meermalen doch zelden, te Katwijk des avonds op syringen, in Mei en Junij (d. G.). Doesburg (VH).

272. H. Atriplicis L.
Rotterdam (VH.), Boskoop (v. E.) en Warmond (v. B.) in Junij.

In Gelderland te Empen (v. E.), Doesburg (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Mei (d. R.).

De rups in September op zuring. De pop overwintert.

273. H. Thalassina Bork. — *Achates* Hb. 498, 610. — *Gemina* Hb. 483. (niet 482).

Tegen eiken in Junij (d. G.). Te Empen (v. E.), Doesburg. (VH.).

274. H. Genistae Bork.

? Empen (v. E.), Montferland (VH.).

275. H. Contigua Tr. *Sepp* VII. 39.

Montferland; de rups op brem in Aug. (VH.).

275*a*. H. Convergens F. *Ind.* 956. — *Treits.* V. 1. 357.

Vorden (VH.).

276. H. Protea W. V.

In Utrecht bij Harmelen tegen eiken in September (d. G.). In Gelderland (v. E.), op 't Montferland (VH.), te Putten en Nijkerk zelden in September (d. R.).

De rups op eiken.

277. Phlogophora Lucipara L.

Eenmaal bij Haarlem (d'A.); te Empen (v. E.), Doesburg, op de Kemnade (VH.), te Harderwijk en Nijkerk in Junij (d. R.).

De rups in September op *Impatiens noli me tangere* (v. E.), klis, melde en aardveil. De pop overwintert (Sepp).

278. Phl. Meticulosa L.

Wassenaar tegen linden in Junij en October. Bij Utrecht in September (d. G.). In Gelderland: te Brummen (v. B.), Empen (v. E.), Doesburg, Arnhem (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Julij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups, na de overwintering, op linden (d. G.), abeelen (Trap), scheerling, stokrozen, zuring en klis (Sepp).

280. (279) Aplecta Advena *Hb.* 81.

In Junij, 's avonds op kamperfoelie, te Wassenaar en Zeist (d. G.). In Gelderland: op het Montferland (VH.) en te Nijkerk zelden in Julij en Aug. (d. R.).

De rups overwintert; men vindt ze in 't najaar op brem en berken.

279*a*. Ap. Tincta Bork. *Ind.* 975. — *Hepatica* Hb. 77. — *Treits.* V. 2. 43.

In Julij 1852 te Zeist (d. G.). Eenmaal te Empen (v. E.).

279. (280) Ap. Nebulosa Tr. — *Plebeia* Hb. 78.

Tegen eiken onder Wassenaar zelden in Junij. Bij Zeist en Driebergen in Julij (d. G.). In Gelderland: te Doesburg, op de

Kemnade (VH.) en te Nijkerk in Julij en Aug. (d. R.). In Overijssel te Deventer (Sepp).

De rups overwintert.

281. Ap. Herbida W. V. *Hb.* 76.

Enkele exempl. tegen eiken in Junij bij den Deyl (d. G.). Eenmaal te Nijkerk in Julij (d. R.).

282. Agriopis Aprilina L.

Rotterdam in de plantaadje (VH.); Wassenaar, Scheveningen, den Haag en bij Leiden op Poelgeest in October (d. G.); Haarlem (Sepp). In Gelderland: te Empen (v. E.), Vorden, op de Kemnade (VH.), Harderwijk, Putten en Nijkerk in September (d. R.).

De rups in Junij tusschen de reten der eikenstammen (d. G.). Het ei overwintert (Sepp).

283. Miselia Oleagina W. V.

Montferland (VH.).

284. M. Oxyacanthae L.

Onder Wassenaar en Woerden in September en October tegen rasterwerk (d. G.); te Amsterdam (v. E.) en Enkhuizen (Sepp). In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg (VH.), Harderwijk, Putten en Nijkerk zelden in October (d. R.).

De rups op appelboomen en haagdoorn in Junij.

284*a*. Dianthoecia Albimacula Bork. *Ind.* 987. — *Treits.* V. 1. 391.

Vorden (VH.).

285. D. Conspersa W. V. *Hb.* 52. — *Engram.* VI. fig. 332 d, e, f, g.

Enkele malen bij Leiden op hooiland in Junij (d. G.); Wassenaar (t. M.). In Gelderland: Vorden (VH.), Harderwijk zelden in Julij (d. R.).

286. D. Comta F.

Doesburg (VH.). — (V. W. coll.).

287. D. Capsincola Esp. *Hb.* 57.

In Mei en Junij gewoon onder Wassenaar op de bloemen der *Lychnis* (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg (VH.) en Harderwijk zelden in Aug. (d. R.).

De rups jaarlijks in de zaadbollen der witbloemige *Lychnis* in Augustus.

288. D. Cucubali W. V. *Hb.* 56. — *Treits.* V. 1. 308.

In tuinen in Junij en Julij (d. G.); te Alphen (v E.), Wassenaar (t. M.), Rotterdam (VH) en Haarlem (Sepp). In Gelderland: te Zutphen, Doesburg, Arnhem, Harmsen (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Augustus (d. R.).

De rups in September op *Cucubalus behen*, *Lychnis chalcedonica* of *constantinopel*. De pop overwintert (SEPP).

288*a*. D. ECHII Bork. *Ind.* 1003. — *Treits.* V. 2. 343 en X. 2. 100.
Vorden (VII.).

289. ILARUS OCHROLEUCA W. V.
Vorden (VII.).

290. POLIA DYSODEA W. V.
Zelden in Julij (d. G.); Rotterdam (VII.). Te Empen (v. E.), Arnhem, Doesburg (VII.), Harderwijk en Nijkerk in Julij (d. R.).
De rups in September op salade (SEPP).

290*a*. P. SERENA F. *Ind.* 1008. — *Hb.* 54. — *Treits.* V. 2. 12.
Nijkerk en Harderwijk in Julij (d. R.). St. Michiels-Gestel (v. E.).

291. P. FLAVICINCTA F.
Empen (v. E.), Doesburg (VII.), Harderwijk en Nijkerk in September (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

292. THYATYRA BATIS L.
Empen (v. E.), Kemnade (VII.), Harderwijk en Nijkerk in Junij zelden (d. R.).

293. TH. DERASA *Hb.* 66.
Zutphen (WILL.), Doesburg (VII.), Harderwijk zelden in Aug. (d. R.).

294. MYTHIMNA TURCA L.
Vorden (VII.).

295. LEUCANIA ALBIPUNCTA W. V.
Vorden (VII.).

296. L. LYTHARGYRIA Esp. *Hb.* 223.
Leiden, in Junij en Julij (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Zutphen (WILL.) en op de Kemnade (VII.).
De rups, na de overwintering, niet ongewoon in de berkenpannen der duinen onder dorre bladeren.

297. L. COMMA L. — *Turbida* Hb. 328, 618.
Te Zeist in Julij (d. G.). Empen (v. E.), — (V. W. coll.).

299. L. OBSOLETA Hb.
Empen (v. E.), Vorden (VII.).

L. BATHYERGA Frey? [1] — *Lutosa Hb.* 232 (sec. Guen.). — *Ind.* 1068.
Bij Leiden een ♂ (t. M.); een exempl. van Dr. DE ROOY ontvangen, dat in Julij bij Harderwijk gevangen was.

300. L. STRAMINEA Tr.
Minder gewoon dan de vorige, doch op denzelfden tijd.

[1]) Ik heb van deze soort geen frische exempl. ter bestemming gehad en durf haar daarom niet met zekerheid opnemen.

301. L. IMPURA *Hb.* 396. — *Engram.* VII. fig. 505 a, b, c.
Menigvuldig bij Leiden, Wassenaar en Woerden op bloeijende klaver in Julij (d. G.). Te Empen (v. E.) en Brummen (v. W.). Op Walcheren (d. B.).
De rups overwintert.

302. L. PALLENS L. *Hb.* 234. — *Engram.* VII. fig. 505 d, e.
Met de vorige, doch veel zeldzamer, bij Leiden (d. G.).

303. L. PHRAGMITIDIS *Hb.* 230.
In Julij. De rups in het riet, in Junij (TRAP).

~ 303*a*. NONAGRIA PALUDICOLA Hb. — *Ind.* 1085. — *Sepp* IV. 20. fig. 1—7. *Treits.* V. 2. 321.
Bij Dordrecht in Augustus; de rups in Julij in riet (SEPP).

304. N. CANNAE Tr.
Doesburg (VH.).

304*a*. N. TYPHAE Esp. — *Ind.* 1088. — *Treits.* V. 2. 327 en X. 2. 99.
Amsterdam (d'A.; v. E.).

305. SIMYRA VENOSA Bork.
Bij Rotterdam en Doetinchem (VH.); Nijkerk zelden in Junij (d. R.). — Hav. — (v. W. coll.).
De rups in Aug. op gras. De pop overwintert (SEPP).

306. CARADRINA TRILINEA W. V. *Hb.* 216.
Wassenaar en Noordwijk in Junij zelden (d. G.). In Gelderland: bij Zutphen (WILL.), Vorden (VH.) en Harderwijk zelden in Julij (d. R.).
Var. Bilinea? bij Doetinchem (VH.).

307. C. BLANDA W. V. (niet Hb.). — *Engram.* fig. 406 c, d, e. — *Guen. Noct.* V. p. 245.
Vliegt in Julij (d. G.). In Gelderland te Harderwijk (d. R.).
De rups overwintert.

308. C. ALSINES *Hb.* 577. — *Guen. Noct.* V. p. 244.
Als de vorige, doch de rups is niet door ons waargenomen.

~ 309. C. MORPHEUS View. *Hb.* 161.
Rotterdam (VH.); Wassenaar in Junij (d. G.); Amsterdam (SEPP). In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Junij (d. R.). In Noord-Brabant te St. Michiels-Gestel (v. E.).
De rups in October op *Dipsacus sylvestris* en *Lupulinus perennis.* Overwintert als ingesponnen rups (SEPP).

310. C. CUBICULARIS W. V. *Hb.* 417.
Jaarlijks in huizen; te Katwijk in Julij 1852 vrij menigvuldig

tegen muren; te Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Doetinchem, Doesburg (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Aug. (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

511. ORTHOSIA GOTHICA L.

In April enkele malen (d. G.); in den Haarlemmerhout (SEPP), te Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Maart en April (d. R.).

De rups op ypen en brandnetels; de pop overwintert (SEPP).

511*a*. O. LITURA L. *Ind.* 1124. — *Treits.* V. 11. 242 en X. 2. 79.

Vorden (VH.).

512. O. HEBRAICA Frey. *Hb.* 642, 643. — *Glareosa Treits.* X. 2. 79. — *Engram.* VII. fig. 416*a*.

Van deze zeldzame soort eenmaal twee rupsen, vroeg in 't voorjaar in de berken-pannen der Wassenaarsche duinen, onder dorre bladeren. De vlinder verscheen in September.

514. O. GRACILIS Tr.

Empen (v. E.), Kemnade bij Doetinchem (VH.) en Nijkerk zelden in Mei (d. R.).

515. O. LAEVIS Hb.

Vorden (VH.).

517. O. PISTACINA W. V.

Drie ♂ in September 1852 bij Warmond (v. B.) en in October bij Leiden (t. M.).

Var. Lychnidis Hb. Empen (v. E.) en Vorden (VH.).

518. O. RUBRICOSA W. V.

Doesburg (VH.).

519. O. MACILENTA Tr.

Op de Kemnade (VH.) — (d'A.).

520. O. MUNDA F. *Hb.* 166. — *Engram.* VII. fig. 596 a, e.

Noordwijk, Wassenaar, den Haag, Scheveningen en Woerden in Maart (d. G.). Amsterdam (v. E.).

De vlinder wisselt zeer af in kleur en het getal der zwarte vlekjes. Cf. *Guen.* V. p. 356. De rups jaarlijks niet zeldzaam in Junij, in de reten der eiken en populieren. De pop overwintert.

521. O. INSTABILIS W. V. *Hb.* 165.

Bij Leiden, Warmond, Wassenaar, den Haag en Woerden in Maart en April tegen ypen (d. G.); te Rotterdam (VH.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Arnhem, Doesburg (VH.), Harderwijk en Nijkerk in April (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

Var. Fuscata Haw. — *Engram.* VII. fig. 414 d, e.

Var. C. Guen. Noct. V. p. 351.
Var. Collinita Esp. — *Engram.* fig. 414 k.

Al deze var. met de type.

De rups op wilgen (Trap), beuken, populieren (VH.) en eiken in Junij. De pop overwintert.

522. O Ypsilon W. V.

Rotterdam (VH.); zelden in Julij (d. G.). Te Amsterdam. In Gelderland: te Empen, Zutphen (Halleg.), Doesburg (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Junij (d. R.).

De rups op wilgen in Mei. Het ei overwintert (Sepp).

523. O. Lota L.

Bij Warmond in September 1852 een stuk (v. B.); te Amsterdam (Sepp) en Doesburg (VH.). Op Walcheren (d. B.). — (V. W. coll.).

De rups in Junij op wilgen (Sepp).

524. O Stabilis Hb.

In Zuid-Holl. met *Instabilis* (d. G.); te Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Arnhem, Doesburg, Vorden (VH.), Harderwijk en Nijkerk in April (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

Var. Juncta Haw.; *Guen. Noct.* V. p. 354.

Bij Wassenaar twee exempl.

De rups in Junij op eiken jaarlijks gewoon. De pop overwintert.

525. O. Miniosa F.

Wassenaar, Noordwijk, den Haag enz. in April (d. G.); te Muiderberg (Sepp). In Gelderland: op het Montferland (VH.) en te Putten zelden in Junij (d. R.).

De rups in Junij op eiken. De pop overwintert.

526. O. Ambigua *Hb.* 173.

In Zuid-Holl. met de vorige, doch talrijker in Maart (d. G.). In Gelderland: te Vorden (VH.) en Putten zelden in Maart (d. R.); ook te Empen (v. E.).

De rups in Junij op eiken. De pop overwintert.

527. Trachea Piniperda Esp.

In Utrecht: bij Driebergen en Leersum (d. G.). In Gelderland: te Arnhem, Doetinchem (VH.), Harderwijk en Putten in Mei en Junij (d. R.).

De rups, in Julij op dennen levende, heeft in 1847 groote verwoestingen aangerigt bij Voorst en Arnhem (v. E.). De pop overwintert.

528. Cosmia Diffinis L. *Hb.* 202.

Op de Kemnade (VH).

329. C. Affinis L.

Noordwijk, Wassenaar en den Haag in Julij (d. G.); Amsterdam (v. E.); Doetinchem en Vorden (VH.). Op Walcheren (d. B.).

De rups op ypen in Mei en Junij.

330. C. Pyralina W. V. *Hb.* 203.

In Julij, doch zeldzamer dan de vorige in Zuid-Holl. (d. G.). In Gelderland: te Brummen (v. W.) en Doetinchem (VH.).

331. C. Trapezina L.

In Holland op dezelfde plaatsen als *C. Affinis*, doch minder schaars (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Arnhem, Doetinchem, Vorden (VH.) en Harderwijk zelden in Junij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

Var. A. *Guen. Noct.* VI. p. 10. — *Sepp* III. 46. fig. 7. Met de type.

De rups op ypen en eiken in Mei en Junij.

332. Mosogona Oxalina Hb.

Montferland (VH.).

333. Gortyna Micacaea Esp. — *Cypriaca* Hb. 224.

Amsterdam (d'A.) en Leiden (Trap).

Var. Sepp IV. 39. fig. 4, 5. Amsterdam (d'A.).

De rups eenmaal in menigte, in de wortels van *Rumex aquaticus* in Junij (d'A.).

334. G. Flavago Esp.

Rotterdam (VH.); Amsterdam (Sepp). In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg (VH.) en Nijkerk zelden in Aug. (d. R.).

De rups in klisstruiken in Junij; het ei overwintert (Sepp). Eenmaal eenige rupsen in het merg van tabaks planten (d. R.).

336. Xanthia Ferruginea Hb. 181. — *Macilenta* Hb. 688, 689.

De vlinder tegen eiken in September (d. G.); te Amsterdam en in Gelderland: te Baak bij Zutphen (v. E.); te Vorden, Doetinchem (VH.) en Harderwijk (d. R.).

338. X. Rufina L. *Hb.* 184.

In October te Warmond uit eiken geklopt (d. G.). In Gelderland: op het Montferland (VH.), bij Zutphen en Empen (v. E.).

340. X. Aurago W. V. *Hb.* 196, 197.

Op de Kemnade (VH.) en te Nijkerk in September (d. R.).

341. X. Silago *Hb.* 191.

Onder Wassenaar en den Haag in berkenhout in October (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Kemnade (VH.) en Nijkerk zelden in Aug. (d. R.).

342. X. Cerago W. V. *Hb.* 190.

Met de vorige in Zuid-Holl. (d. G.). In Gelderland: bij Vorden en Doetinchem (VH.). — (V. W. coll.).

343. X. Gilvago W. V. *Hb.* 443.

Zutphen (Will.), Montferland (VH.) en Nijkerk zelden in October (d. R.).

Var. Palleago Hb. 442. Doetinchem (VH.).

345. X. Citrago L.

Leiden (d. G.; t. M.) en Zomerzorg bij Haarlem in Aug. (d.G.). In Gelderland: bij Vorden en Doetinchem (VH.).

De rups op linden.

346. Hoporina Croceago F.

Op de Kemnade bij Doesburg (VH.) en te Harderwijk (d. R.). — (V. W. coll.).

347. Cerastis Vaccinii L.

Den Haag (VH.). Empen (v. E.), Vorden (VH.) en Harderwijk in Augustus (d. R.).

347*a*. C. Spadicea W. V. *Hb.* 179. — *Guen.* V. p. 380.

Empen (v. E.), Vorden (VH.). Harderwijk (d. R.).

347*b*. C. Dolosa Hb. *Ind.* 1192. — *Veronicae* Hb. (sec. Guen.).

Var. Cruda Hb.
Var. Pulverea Hb. } beiden bij Vorden (VH.).

348. C. Erythrocephala W. V. *Hb.* 176.

Vorden (VH.).

349. C. Silene W. V.

Montferland (VH.).

350. C. Satellitia L.

Empen (v. E.), Doetinchem, Doesburg (VH.) en Nijkerk in Aug. (d. R.).

Var: Sepp VII. 25, fig. 5 te Wassenaar in October (d. G.).

De rups meermalen, na harden wind, onder eiken en linden in Junij.

351. Xylina Vetusta Hb. *Rös.* I. cl. 2. p. n. 24. fig. 1, 4, 5.

Zelden in September (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg (VH.) en Nijkerk in Julij (?) en Aug. (d. R.).

De rups in Julij.

352. X. Exoleta L., *Rös.* I. cl. 2. p. n. 24. fig, 2, 3.

347*a*) Cer. Spadicea maakt eene afzonderlijke soort uit, volgens de waarnemingen van Guené.

347*b*) Daar de Heer VerHuell de soorten, waarmede *Dolosa* verward pleegt te worden, afzonderlijk vermeldt, heb ik geene zwarigheid gemaakt deze soort — waaromtrent men zie *Guen.* V. 382, 383 — hier op te nemen.

Empen (v. E.), Doesburg (VH.).

353. X. Conformis W. V.

Doetinchem (VH.).

354. X. Rhizolitha W. V.

Montferland (VH.).

354*a*. X. Semibrunnea Haw. *Guen. Noct.* VI. pag. 121.—*Engram.* VI. f. 371 a, b.

Een ♂ bij Woerden in September 1852 (d. G.).

355. Xylocampa Lithorhiza Bork.

Vorden (VH.), Harderwijk en Nijkerk in September (?) (d. R.).

356. Cloantha Perspicillaris L.

Omstreken van Zutphen (Will.); Vorden (VH.).

357. Cleophana Linariae W. V.

Vorden (VH.).

— 360. Cucullia Umbratica L. *Hb.* 263. — *Sepp.* III. 25. fig. 1—5, 7.

Katwijk in Mei en Julij (d. G.). In Gelderland: bij Doetinchem, Arnhem, Doesburg (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Junij en Julij (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

— 361. C. Chamomillae W. V.

Empen (v. E.), Zutphen (Halleg.), Doesburg en Drempt (VH.).

— 362. C. Lactucae Esp.

Doesburg (VH.), Empen (v. E.), Brummen (v. W.), Harderwijk en Nijkerk in Junij en Julij (d. R.).

363. C. Asteris W. V.

Op de Kemnade bij Doetinchem (VH.).

— 364. C. Scrophulariae Ramb.

Empen (v. E.).

— 365. C. Verbasci L.

Doetinchem en Vorden (VH.). Vliegt in Mei (Sepp).

De rups op *Verbascum* in Julij (d. G.). De pop overwintert (Sepp).

366. Abrostola Urticae Hb.

Endegeest (Trap). Doesburg (VH.) en Harderwijk in Aug. (d. R.). De rups op brandnetels.

— 367. Ab. Triplasia L.

Rotterdam (VH.) en Katwijk in Junij en Aug. (d. G.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Doesburg (VH.), Harderwijk en Nijkerk in Aug. (d. R.).

De rups op brandnetels.

369. Plusia Festucae L.

In Julij nu en dan niet zelden, bij Rotterdam (VH.); te Warmond (v. B.) en Amsterdam (Smit). In Gelderland: te Zutphen

(Will.), Doesburg en Doetinchem (VH.); te Harderwijk, Nijkerk en Putten in Julij (d. R.).

570. P. Chrysitis L. *Engram.* VIII. fig. 588 f.

In Mei en dan weder in Aug. bij Leiden (V. C.), Katwijk en Noordwijk niet ongewoon (d. G.); te Rotterdam (VH.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Arnhem, Doesburg, Doetinchem (VH.), Harderwijk, Nijkerk en Putten in Aug. en September (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De var. met ineenvloeijende koperbanden (*Engram.* fig. 588 e, e.) even gewoon als de stamsoort.

De rups op klis, distels en brandetels; zij overwintert.

571. P. Jota L.

Nu en dan, doch altoos enkel, bij Leiden en Noordwijk op bloeijende kamperfoelie in Julij en Aug. (d. G.); te Rhijnsburg (t. M.). In Gelderland: te Voorst (v. E.), Brummen (v. W,), Doetinchem, op de Kemnade (VH.) en te Harderwijk en Nijkerk in Julij (d. R.).

De rups overwintert en leeft op brandnetels.

571*a*. P. V Aureum *Engram.* VIII. fig. 592 b, e. — *Guen. Noct.* VI. p. 339.

Vier ♂ bij Leiden, met de vorige.

572. P. Gamma L. *Rös.* I. cl. 3. p. n. 5.

In Zuid-Holl. (VH.), zeer gewoon van Junij tot in September, zoowel in de duinen, als bij Leiden enz. in tuinen. Vliegt zoowel op den dag als in den schemer (d. G.). Te Amsterdam. In Gelderland: te Empen (v. E.), Arnhem (VH.), Harderwijk, Putten, Nijkerk enz. in Aug. en September (d. R.). In Utrecht te Zeist (d. G.). Op Walcheren (d. B.).

De rups op verschillende planten. Overwintert.

573. P. Interrogationis L.

Is door den Heer Sepp gevangen en afgebeeld (VH.).

574. Anarta Myrtilli L.

Naarden (Sepp). In Gelderland: te Empen (v. E.) en Harderwijk zelden in Julij (d. R.). In Aug. bij Wolfhezen, in de volle middagzon vliegende, op de heide (d. G.). In Noord-Brabant te Oosterhout (Trap).

De rups in Junij op hei (Sepp).

575. A. Heliaca W. V.

Empen (v. E.), Brummen (v. W.).

576. Heliothis Dipsacea L. *Hb.* 311.

Nu en dan in de duinen en onder Noordwijk, des daags vliegende, gevangen in Junij, Julij en Aug. (d. G.). In Gelderland: bij

Zutphen (Will.) en Vorden op de heide (VII.).

578. H. Marginata F.

Op Voorstonden (v. E.) en te Nijkerk, eenmaal in Julij (d. R.). — (V. W. coll.).

De rups in Aug. op *Pelargonium;* de pop overwintert (Sepp).

579. H. Armigera Hb.

(d'A.).

~ 581. Catocala Fraxini L.

Eenmaal bij Leiden (Sth.); te Noordwijk (d. G. coll.); te Amsterdam in de plantaadje (Smit) en in de omstreken van Haarlem bij het huis *'t Mannepad* in Aug. en Septemb. (Sepp). In Gelderland te Zutphen (Will.), Vorden, Doetinchem en Doesburg (VII.).

De rups in Julij op abeelen; overwintert als ei (Sepp).

~ 582. C. Nupta Esp.

Bij Leiden (V. C.), Noordwijk, den Haag, Woerden enz. in Aug. en in den herfst gewoon (d. G.); te Rotterdam (VII.) en Boskoop (v. E.). In Utrecht (V.). In Gelderland: te Empen (v. E.), Arnhem, Doesburg, Doetinchem, Vorden (VII.), Harderwijk, Nijkerk en Putten in September (d. R.). Op Walcheren (d. B.).

De rups in Junij tegen wilgen; het ei overwintert (Sepp).

Var. Concubina Hb. 529.

Bij Leiden (V. C.), Utrecht (V.), Empen (v. E). en Doesburg (VII.).

De rups heb ik den 25sten Junij 1852 tegen een populier bij Leiden gevangen; zij was eenkleurig wit-grijs, met een bult op het achtste lid, maar zonder de donkere langstreepen, zoodat ik haar, na vergelijking met Sepp's afbeelding, voor de rups van *Fraxini* hield. Zij spon zich dien eigen dag inen de vlinder ♀ verscheen 20 Julij. Ik maak hier op het voorkomen der rups opmerkzaam, omdat reeds door Borkhausen de *Concubina* als eene afzonderlijke soort beschouwd werd. Daar ik slechts één voorwerp, zoo kort vóór de verandering gehad heb, durf ik hierin niet te beslissen, maar laat de zaak aan nader onderzoek over.

583. C. Sponsa L.

Doesburg en op de Kemnade bij Doetinchem (VII.); eenmaal te Putten in Julij (d. R.) en eenmaal te Empen (v. E.).

De rups eenmaal tegen een eiken stam in Junij (d. G.).

584. C. Promissa F. *Hb.* 657.

Op de Kemnade (VII.) en eenmaal bij Elburg in Julij (d. R.).

Var. Mneste Hb. 569 ♀, *Promissa Hb.* 554.

Van deze var. (en niet van de type) is door ons de rups eenmaal gevonden, tegen een beuk in 't Haagsche bosch in Junij; de vlinder verscheen in Aug.

585. Ophiusa Lunaris F.

Montferland (VH.). — (v. W. coll.). — de Bilt (Sepp).

De rups eenmaal op eiken (d. G.). De pop overwintert (Sepp).

586. O. Pastinum Tr.

Bij Heemstede in 1847 (v. V.). — (v. W. coll.).

587. O. Lusoria L.

Eenmaal 2 exempl. in Julij (d. G.). In Gelderland: te Zutphen (Will.), Nijkerk en Putten zelden in Aug. (d. R.). — (v. W. coll.).

588. Euclidia Mi L.

Vliegt des daags op de geesten te Noordwijk en langs den binnenzoom der Wassenaarsche duinen in Mei en Junij, dikwijls gewoon (d. G.). In het Gooiland (Sepp). In Gelderland: te Empen (v. E.), op de Kemnade, in de werken om Doesburg (VH.), bij Harderwijk en Nijkerk zelden in Julij (d. R.).

De rups op kweekgras in Julij; de pop overwintert (Sepp.).

589. E. Glyphica L. *Hb.* 347.

Voor eenige jaren in *den Raam* bij Leiden (Trap). In Gelderland: te Empen (v. E.) en Harderwijk in Aug. (d. R.).

591. Anthophila Aenea W. V. *Hb.* 550.

De daags vliegende gevangen op bloemen in de berken-pannen der Wassenaarsche duinen; zelden in Junij (d. G.).

592. A. Argentula Bork. *Hb.* 292.

Noordwijk (d. G. coll.); Waverveen (d'A.); Empen (v. E.).

593. Agrophila Unca W. V. *Hb.* 293.

In Junij 1852 onderscheidene exempl. langs een meer, op de zekken aan den hoek van Holland (d. G., v. B.). Bij Vorden op vochtige heide-landen (VH.).

594. Erastria Fuscula W. V. *Hb.* 297.

In Junij tegen eiken (d. G.). In Julij op de Gliphoeve (v. V.). In Gelderland: te Empen (v. E.) en Harderwijk in Julij (d. R.).

594*a*. Er. Atratula Bork. *Ind.* 1405. — *Treits.* V. 3. 261.

Bij Amsterdam (VH.).

Bij het sluiten van dit eerste deel der Bouwstoffen voor eene Fauna van Nederland mag ik de uitdrukking niet terughouden mijner erkentelijkheid voor de goedkeuring en medewerking, die ik van zoo vele zijden ondervinden mogt.

Het is mij een blijk geweest, hoe velen de overtuiging met mij deelden, dat de ingeslagen weg de goede is, een bewijs voor mijne bewering, dat er beoefenaren der dierkunde genoeg waren om het veld, hetwelk steeds braak liggen bleef, te bewerken. Er ontbrak slechts een verzamelaar der verschillende waarnemingen en die nederige taak is voor dit deel bijna uitsluitend de mijne geweest. Voor de moeite, die zij vordert, is het bewustzijn, iets te hebben bijgedragen om de kennis onzer Fauna te vermeerderen, meer dan voldoende belooning.

Het is mij een aangename pligt den bewerkers der verschillende mededeelingen, die ik opnemen mogt, dank te zeggen voor de dienst, die zij der wetenschap bewezen hebben en met aandrang durf ik hun de verdere behartiging harer belangen aanbevelen.

Uit kleine bijdragen worden groote werken te zaamgesteld en zóó slechts wordt die volledigheid verkregen voor het geheel, die men wel gaarne dadelijk aan zijn werk zou willen geven, doch die niet in eens te bereiken valt.

J. A. HERKLOTS.

STELSELMATIGE INHOUDSOPGAVE.